

Iste liber est Orzomasteri Benedicte pervenit;

INCIPIT **P**ROLOGVS **H**ONORII
SVP **C**ANTICA **C**ANTICORV.
YMONI DONV SAPIEN

TIE CVM **S**ALOMONE **P**OSCEIN
ti. honori a uero pacifico postulata
consequi. **Q**uia p̄decessori tuo beate
memorie uenerando abbati Ch̄dnoni
librum dauid ut cunq; explanaui.
poscis ame immo iubendo c̄rigis success
sor eius. libru salomonis tibi explana
ri. iustu asserens ut qui patri patris op̄

magno sudore elaboratum optuli. tibi quasi filio filii op̄
stilo elucidatum debeam offerre. feci itaq; quod iussisti.
& libru salomonis qui intituatur cantica canticorv.

Imultorv ore celebratu. paucorv intellectui reseratu pla
no stilo reseraui. ac op̄desidiosis obscuru. omib; studi
osis spū scō illustrante elucidau. nil michi preter so
lu labore assēbens. sententias uero auctoritatu scōrū
relinquens. **EXPLICIT PROLOGVS. INCIPIT PRATIO EIVS.**
IN PRINCIPIIIS LIBROV TRIA REQVI
RUNT V R. **S**CILICET **A**UCTOR. **M**ATERIA. **I**NTE
tio. auctor: ut noueris nomen sc̄ptoris. utru c̄hmicus
an fidelis. utru catholicus an hereticus fuerit. materia.
ut scias utru de bellis an de nuptiis uel de quib; reb; tra
ctet. intentio. ut cognosceas utru rem de qua tractat
suadeat uel dissuadeat. & liber lect qd utilitatis c̄ferat.
Auctor ē equocu. Equiuocu autē dr qd unū ē in litera
tura. s; diuersū in significatione ut leo. Est enī leo celesti.
sydus in celo. est & terrestis leo. bestia in trā. ē etiā leo aqtilis

DOMINUS ET MATER

... ..

* * *

... ..

... ..

... ..

Iste liber est Monasterij Benedictenpöweri;

honorius sup Cantica. *

Sigillū iste Marie virginis eiusde honorij; **

Hexameron de opibz sy diebū.

De nite dñi Notabile - Eodem auctore. Ab con.
stituit Caput ult. Hexaemeri, ut videtur
est apud P. Bern. Pexii Tom. II. Anecd. P. I.
col. 67. ubi dictum Hexaem: editū exstat.

* In Biblioth. max. P. P. Lugd. T. XX. pag.
1217.

{ Honorii Epam Comentario in Cantica præ-
fixam primū ex Codice Signiacensi vulgavit
P. Martene T. I. Thes. novi Anecd. col. 363.

** ibidem pag. 1153.

proleto penne gallus nupit suu henne
 proleto penne gallus nupit suu henne. Gaude ego mater xpi q pauce
 Gaude ego mater xpi q pauce concepsi. Plaso penne gallus nupit suu henne
 Gaude Gaude uirgo mater xpi
 que pauce pce

Gaude Gaude virgo mater xpi
quo pauperem pce

Sponsa.

Sponsus.

deriva
illi am
plexab
tur me.

Oculus
meus
cuius oris sui

Leu et subcapite meo.

Sub arbore suspirauit te.

Manus sua per foram
misi dilecti: et ad
faciem eius inclinabit
uenter mea.

Iste liber est Orzomasteri Benedicte pervenit;

INCIPIT **P**ROLOGVS **H**ONORII
SVP **C**ANTICA **C**ANTICORVM.
YMONI DONV SAPIEN

TIE CVM **S**ALOMONE **P**OSCEIN
ti. honori a uero pacifico postulata
consequi. **Q**uia p̄decessori tuo beate
memorie uenerando abbati Ch̄dnoni
librum dauid ut cunq; explanaui.
poscis ame immo iubendo c̄rigis success
sor eius. libru salomonis tibi explana
ri. iustu asserens ut qui patri patris op̄

magno sudore elaboratum optuli. tibi quasi filio filii op̄
stilo elucidatum debeam offerre. feci itaq; quod iussisti.
& libru salomonis qui intitulatur cantica canticorvm.

Imultorvm ore celebratu. paucorvm intellectui reseratu pla
no stilo reseraui. ac op̄ desideriosis obscuru. omib; studi
osis spū scō illustrante elucidau. nil michi preter so
lu labore assēbens. sententias uero auctoritatu scōrū
relinquens. **EXPLICIT PROLOGVS. INCIPIT PRATIO EIVSDE.**
N PRINCIPIIIS LIBROV TRIA REQVI
RUNTVR. **SCILICET** **A**UCTOR. **M**ATERIA. **I**NTE
tio. auctor: ut noueris nomen scriptoris. utru c̄hmicus
an fidelis. utru catholicus an hereticus fuerit. materia.
ut scias utru de bellis an de nuptiis uel de quib; reb; tra
ctet. intentio. ut cognosceas utru rem de qua tractat
suadeat uel dissuadeat. & liber lect̄ qd utilitatis c̄ferat.
Auctor ē equocu. Equiuocu autē dr̄ qd unū ē in litera
tura. s̄ diuersū in significatione ut leo. Est enī leo celesti.
sydus in celo. est & terrest̄ leo. bestia in trā. ē etiā leo aq̄tilis

piscis in aqua. ē quoq; leo nomen hominis aplice scilicet uel im-
 patoris. ēst & pictura leo ē sculptura. sic & auctor ē cūquo cū.
 Est enī auctor ciuitatis id ē fundator: ut romulus romę. ēst
 & auctor sederis id ē p̄nceps uel signifer: ut iudas xp̄i mor-
 tis. ēst quoq; auctor libri id ē cōpositor: ut dauid psalterii.
 plato t̄ymēa. Est etiā auctor cōmune ab augendo dictum.
 uector huius libri ē sp̄s sc̄s loquens p̄uas sapientie salomonē hu-
 ius libri scriptorē. q̄ fuit rex sapientissim⁹ & p̄pha p̄cipuus.
 Idō n̄ legit̄ lectio libri salomonis. s̄ lectio libri sapientie.
 Qui salomon tria uolumina edidit. que & intres partes phy-
 losophie scilicet. Ethicā. Phisicā. Logicā distibuit. Parabolas nāq;
 ethicę attribuit. in q̄bus bonos mores docuit ut ibi. audi fili
 mi disciplinā patris tui. & ne dimittas legē matris tue. Ecce si
 asten auit̄ phisicę assignauit. in quo naturas rerū disseru-
 it ut ibi. omnia flumina intrant in mare. ad locū unde
 fluunt reuertunt̄ aque ut iterū fluant. Cantica v̄ canticorū.
 logicę etulit. in q̄b̄ rationalē animā p̄ dilectionē dō con-
 iungi docuit ut ibi. fortis ē ut mors dilectio. aque multe
 non potuerunt extinguerē caritatē. **M**ateria ei ē spon-
 sus & sponsa. id ē xp̄s & eccl̄a. ut in euangelio sc̄bit̄. Qui habet
 sponsā sponsus ē. Et iterū. Decē uigines exierūt obuiā sponso
 & sponse. Xp̄s nāq; p̄ simile d̄r sponsus. q̄a si ē sponsus spon-
 se carnaliter iungit̄. & unū cū ea efficit̄. ita xp̄s p̄ assūp-
 tā carnē eccl̄e associat̄. & ipsa p̄ cōmestione corporis ei ei
 incorporat̄. unde & corp⁹ ei sc̄bit̄. cui caput ipse legit̄. inē
 briq; ei om̄s electi p̄fide & dilectionē ei conerari.

Tres nuptie.

TRES nuptie legunt̄ in euangelio. p̄mē simile ē regnū
 celorū homini regi qui fecit nuptias filio suo. sedē uos si-
 miles hominib⁹ expectantib⁹ dñm suū. quando reuer-

tatura nuptiis. Tercie que parate erant intrauerunt eū co
ad nuptias. Prime nuptie erant qñdo rex celi filio suo xp̃o
humanā nutriā copulauit. ubi thalam' uirginis fuit.
de quo ut sponsus de thalamo processit. Ad has nuptias om̃s an
te legē p̃p̃at̃ archas. om̃s sub lege p̃p̃has inuitauit. Sedē nūp
tie fuerunt. qñdo xp̃e nouus homo ad celos ascendit. & multi
tudinē ang̃lōy s̃ coniunxit. Ad has nuptias om̃s gentes p̃ap̃lōs
ēuocauit. Tercie nuptie post iudiciū erunt. qñdo p̃ ang̃lōs
eccl̃am in celestē ierl̃m trāsseret. & in thalamo gl̃e ipsa dīta
tis iunctione sibi coniungeret. Ad has nuptias p̃platos eccl̃e mul
tos uolentes trahit. multos nolentes intrare cōpellit. De his
nuptiis materia hui' libri ceterit. idō & ep̃ythalamiu id ē nu
ptiale carmen dī. **I**ntentio ei ē eccl̃am ul' quālibet ani
mā xp̃i sponsā. sponso xp̃o p̃ dilectionē coniungere. Que di
lectio in duo diuidit̃. scil' in dilectionē dī & p̃ximi. Dile
ctio p̃ximi ē biformis. uidelicet quod tibi nūis. alii ne fe
ceris. & qd' uultis ut faciant uob' homines. facite eis simili
ter. Dilectio dī uniformis ē. scil' ut p̃cepta ei seruem'. ut se
bitur. Si q̃s diligit me. sermonē meum seruabit.

Titulus hui' libri ē cantica canticoy. id ē laudes laudū. Si ē
enī in lege quedā dicunt̃ sc̃a. quedā ṽ sc̃a sc̃oy his factiora. ita
cantica canticoy dicunt̃. q̃a om̃ib' canticis p̃ferunt̃. Quedā
nanq; cantica s̃ uictorie ut cantem' dño. quedā gr̃arū acti
ones. ut exultauit caro mea in dño. s̃ ista cantica nuptias
xp̃i & eccl̃e canunt. idō om̃ia cantica p̃cellunt. Hoc autē
distat int̃ carmen & canticū qd' carmen certa metri lege
scāditur. canticū ṽ modulando cant̃. Est autē canticum
iocunditas mentis de c̃nis. & intelligit̃ bona uita. p̃ quā
acq̃rit̃ iocunditas c̃ne exultationis. Et sciendū q̃ hec uer

ba osculetur me n̄ sunt canticū. s; de cunctis agunt. quia bonā
uitā iustoz. que in dilectione consistit canunt. Canticū quippe
ē uita iustorū. canticū canticoy ē uita p̄fectorum.

Liber ē equocū. Est enī liber hach d̄s uini. ē & liber homo in
genuis. ē quoq; liber interior cortex q̄ de arbore trahit. in q̄
antiqui solebant sc̄bere. unde & librarii dicebant. Est etiā
liber in quo legit. Hic liber agit de nuptiis. que fiunt. iiii.
modis. scilicet hystorice. allegorice. tropoloyce. anagoyce.
iii. modi nuptiar. Iuxta hystorīā fiunt nuptie duob; modis. aut carnis cōmix
tione aut sola desponsione. Sola desponsione ut marie
& ioseph. carnis cōmixtione ut salomonis & filie pharaonis.
quā sibi iure matrimonii copulauit. & cui domū auro gē
misq; decoratā edificauit. Iuxta allegoriā quoq; fiunt nu
ptie duob; modis. uno quo uerbū dī carnē s̄ cūctā idē q̄ d̄s
humanā natā sūpsit. q̄ dexta patris exaltatā in solio gl̄e collocat.
alio q̄ x̄ d̄s homo uniuersā eccl̄iam. idē totā fidelīū multitudinē p
cōmestione corporis sui sibi sociauit. quā & sanguine suo
subariuit. & lauacro baptismatis lauit. & uirnis sp̄s sc̄i
karissim. m̄b; dotauit. Iuxta tropoloyā enī fiunt nuptie
duob; modis. uno q̄ anima xp̄o p̄ dilectionē copulatur. alio
q̄ anima q̄ ē inferior uis interioris hominis sp̄ui qd ē sup
or uis ei p̄ consensū diuine legis coniungit. de quo euangio
sp̄italis p̄les id ē op̄ bonū gignit. Iuxta anagogen nichil
ominū fiunt nuptie duob; modis. uno q̄ xp̄s a morte resur
gens nouus homo celos ascendit. & multitudinē anglōy sibi
sociauit. alio quo adhuc post resurrectionē totā eccl̄iam in
uisione d̄itatis sue gl̄e copulabit. **H**ic liber ē un̄ de an
agographiē. Sacra quippe ē ^{scriptura} bipartita. Diuidit enī in nouū
& uetus testamentū. Vetus enī testamenti scriptores p̄ph̄e

fuerunt. noui autē testamenti scriptores. apli exierunt. Viri
 usq; v̄ auctor ē sp̄s s̄s. ūc tris ut scribit. audiū qđ loquatur in
 me dñs d̄s. noui. ut legit. non enī uos estis qđ loq̄mini. s; sp̄s
 pat̄is ur̄i qui loquit̄ in uobis. Istenus testamentū parit̄ in tria.
 in hystoriā. in pphetiā. in alographiā. Hystoria ē que narra
 p̄terita. ut gēnesis. ppheta que p̄dicit futura ut esayas. alog
 graphia que tractat cōtra ut dauid. Sunt autē alographie. vii.
 libri qđ aptant̄. vii. donis sp̄s s̄i. scilicet iob. dauid. parabole. ec
 clastes. cantica. liber sapientie. ecclesiasticus. Ex q̄b iob assēbit
 sp̄m sapientie. dauid sp̄m intellect̄. parabole sp̄m consiliū.
 ecclastes sp̄m fortitudinis. cantica sp̄m scientie. liber sapi
 entie sp̄m pietatis. ihe filii syrach sp̄m timoris. Hec s. vii. co
 lumne. quib; suffulta ē magna dom̄ sapientie. Et notandū
 qđ cantica sp̄m scientie assignant̄. quia scientia totū scrip
 turę canticis includit̄. Preterea & hoc notandū qđ cantica
 in quinto loco alographie calculū ponunt. q̄a nimirū. v.
 gradus amoris s̄. uidel̄ uisus. & alloquiū. contact̄. & oscula
 factū. In p̄mis nanq; puella placita uisu eligitur. deinde
 electā amans alloquit̄. terio blando contactu amplectitur.
 quarto osculaf̄. quinto refecto p̄agit̄. Sic d̄s p̄mittit̄ eccliam
 in pat̄archis uisu p̄destinationis elegit. dū abrahe dixit. In
 semine tuo benedicent̄ om̄s gentes. In moyse & pph̄is hanc al
 locut̄ ē dicens. Si feceris que p̄cep̄io tibi. dabo t̄ t̄ā fluentē lac
 & mel. Hanc p̄sentia assūptę carnis tetigit dicens. Venite ad
 me om̄s qđ laboratis & onerati estis. & ego reficiā uos. Huic oscu
 lu p̄buit. dū uictor mortis resurgens. pacē amissā ei red di
 dit dicens. Pax uob. Adhuc factū restat. qđ tunc erit. qñdo
 p̄acto iudicio in gaudiū dñi sui eā introducet dicens. Veni
 te benedicti pat̄ris mei. p̄cep̄it regnū a horigine mundi

v. solamori. N

uobis paritū. **O**mnis liber sacre scripture habet proprias
diuisiones & proprias numeri significationes. Verbi gratia. psal
terium diuiditur intra & preter tria secula tempora. iudei ante legem.
sub lege. sub gratia. quibus omnes iusti contra uicia & peccata pu
ga. uerunt. quorum uictorias psalmi canunt. Qui psalmi
in quindecim decadas distribuuntur. que ueluti totidem gradus
cuiusdam scale ad celum erecti inseruntur. per quam uictores de ualle laci
marum scandant ad alta polorum. Hic autem liber in quatuor
partes diuiditur. quia ecclesia sponsa christi quam canit. de. iiii. plagis
mundi per. iiii. euangelia in thalamum sponsi colligitur. ipso dicente.
Veniant ab oriente & occidente a meridie. & aquilone. & re
cumbent cum abraha & ysaac & iacob in regio edoy. Ab
oriente est sponsa adducta. quando multitudo electorum ante
legem in fide patriarcharum est collecta. qui crediderunt hoc promissum
in semine tuo benedicent omnes gentes. id est in christo. A me
ridie est sponsa adducta. quando turba populorum sub lege in fide per
prophetarum est collecta qui crediderunt hoc futurum. Ecce uirgo concepi
t & pariet filium & uocabitur ei nomen emmanuel. id est nobiscum
deus. quod fuit homo christus deus. Ab occidente sponsa est adducta. quan
do multitudo gentium sub gratia per populos ad fidem christi est tracta. Ab aq
lone sponsa adducitur. quando sub antichristo turba infidelium ad fi
dem conuerteretur. Alter. Per orientem puerilis etas. per meridiem iuue
nilis. per occidentem senilis. per aquilonem decrepita accipitur. de quibus cot
tidie magna multitudo per fidem & dilectionem in amplexum spon
si colligitur. Que diuisio in ipso libro per. iiii. personas notatur. quibus
unaqueque pars assignatur. scilicet per filiam pharaonis. per filiam regis ba
bilonis. per suamit. per mandragoram. Quarum due existunt in re.
due in significatione. Nam filia pharaonis realiter est salomon
in coniugio copulata. & regina austri que filia regis babilo

nis figuratiter dicitur: realiter in templum domini venit. auro gemmisque
adornata. Sunamitis autem et mandragora hoc est puella
sine capite. per sola significatione ponuntur.

Filia pharaonis in curru ab oriente est adducta. regina au-
stri in camelis a meridie adducta. sunamitis ab occidentem
in quadriga amminadab est adducta. mandragora ab aqlo-
ne de aquis collecta et in manibus adducta. **F**ilia pharaonis
gens hebraica fuit. que sub impio pharaonis nata erat.
Hanc salomon sibi sociavit. quando dominus vineam de egypto
transtulit et in iudea plantavit. Hec in curru sponso adduci-
tur: quia in lege ad cultum veri dei perducitur. Sed ipsa currum dei de-
seruit. et currus pharaonis ascendit. dum plebs hebraea lege dei
derelicta. iussu principum suorum ydolatriam arripuit. Reges namque
sacerdotes israel currus pharaonis fuerunt. dum egyptiaca ydolatriam
paucos utulos in bethel populo dei induxerunt. Si quidem pharaon
deus denudans vel dissipans. et est diabolus qui eos diuino cultu de-
nudavit et eos in variis erroribus dissipavit. Porro hec sponsa
ab oriente venit. quia prima in mundo cultum dei suscepit. et quia
ipsa sole iusticie secundum carnem protulit. **F**ilia regis babilonis
id est diaboli. est gentilitas. Babilon enim dicitur confusio et hic est
mundus. in quo multis peccatis confusum est humanum genus. Huius
rex est diabolus. qui omnibus impat in peccatis confusis. Cuius filia
est gentilitas. in confusione ydolatrie nata. Sed hec facta regina
austri venit ad salomonem. quia spiritu sancto que auster significat
illustrata venit in celis regitura ad verum sacrificium christi.
Qui cum in templum domini introduxit. quia christus cum templum dei
vivificavit. Hec aurum et gemas in ornatum templi attulit. quia
sapientia et ornamentum virtutum. domum dei id est se ipsam ornant.
Venit autem uecta in camelis. quia docta a philosophis. Qui

De filia pharaonis

De filia babilonis

De sinamitis.

ad utiles artes docendas ut camelus ad onera portandi habiles.
sed peccatis distorti erant & deformes. Hec quasi de meridie
ad sponsum uenit. quia de seruire mundane glorie ad cultum christi
se contulit. **S**unamitis autem de occidente uenit in quadri
gi a minnadab. Sunam est ciuitas de qua illa sunamitis fu
it cui filium helyseus a morte resuscitauit. Qui prius seruum
cum baculo misit. sed mortuum suscitare non potuit. Venit helyse
us & assimilatus est mortuo & surrexit et uiuo. Hic mortuus
significat humanum genus. Seruus qui baculum super mortuum po
suit. moyses fuit. qui legis baculum super mortuos in peccatis po
suit. que eos in agnis opprimit. non resuscitauit. Helyseus quod dicitur dei
mei salus. est christus nobis ad hoc datus salus. Hic in similitudine ho
minum mortalis factus. mortuum suscitauit humanum genus.
Porro sunamitis dicitur captiua. & est synagoga adhuc in perfidia a
diabolo captiuata. Hec ab occidente sponso adducetur. quia in
finem mundi ad fidem christi reuertetur. Et hoc in quadrigi a mini
nadab. Amminadab erat sacerdos. in cuius quadrigi archa
in ierusalem est reducta. olim ab alio philis capti. Archa de iudea
ad gentes uenit. quando christus de synagoga ad ecclesiam se con
tulit. Archa ad ierusalem reducta. quando sub herode & Enoche christus
ad iudeam iam euersam reuertetur. Amminadab dicitur spontaneus
populi mei & est christus. qui spontanea morte pro populo est oblat. Huius
quadriga est euangelium. in qua uetus est promissum. Rote huius quadrigae.
i. euangelistae. Equi autem apostoli sunt qui hanc quadrigam traxerunt.
dum euangelium per totum mundum predicauerunt. Unde scribitur. As
cendes super equos tuos. & quadrigae tue saluum te. Super hanc
quadrigam sunamitis sponso adducetur. quando synagoga per eu
angelium in consortium christi recipitur. **M**andragora hoc est pu
ella sine capite uenit ab aquilone. Mandragora est herba formi

De quadriga.

hōis habens s^c capite carnis. & multitudo īfidelīū ītelligit p^o occisū
antix^m. cui mandragore cap^e ē āputatū dū antix^e occidit. qui ca-
pit omniū malorū scribitur. que tunc aduerū caput
xp̄m recurrit de aq̄lone idē de infidelitate & subdit ei
in sēte. Hec de agro colligit. quia de toto mundo hec ter-
ra ad fidē congregat. In manib^{us} apportabit. quia p̄uisa
op^{er}ū passionū scēl^e associabit. In his. iiii. specieb^{us} materia li-
bri hui^{us} uersatur. Series autē tot^{ius} cōtationis libri hui^{us} m^o ē.

In f^o r^o Sup^{er}ne rei publice uolens herede habere.

Series libri N

genuit s^c filiū coeq̄le. Hunc constituit herede uniu^{er}sorū p^{ro}
que fecit & sēl^e. Qui ut filios posset habere regni coherede.
desponsauit ei p̄t^{er} reginā & cūbinā. hoc ē. īnglicā & hu-
manā naturā. Interea quidā p̄nceps tyrannide arripuit.
& similitatissimo cō uoluit. Cui^{us} tyrannidi regina cōsensit.
imputore deserens tyranno adhesit. A quo polluta adulte-
rio. p̄uata ē regni solio. & cū eodē tyranno. cōno dampna-
ta exilio. Cum max^{ime} cūbina indignitate ē p̄lata. regniq^{ue}
corone adtitulata. Que corona tunc idō ē dilata. quia nō
ducat p̄fecte ornata. Summ^{us} autē ornat^{us} humane nature.
ē obediēti diuini mandati. Regis g^o fili^{us} dectā ad regni
coronā in parad̄so q̄si incubiculo ornandā locauit. ma-
teriā ornatus p̄ceptū dedit. mandans ut sē obediētia or-
naret. spondens qd^{am} ornā in uul^{us} & consortiū regni p̄cipe-
ret. Hoc emula ei uidens & inuidens. tacta dolore cordis in-
tūscens inferiore s^c indignitate p̄ferri. se glā & honore p̄ua-
ri incautā callide decepit. ornātū obediētie nō sibi p̄desse.
s; magis obēerit. ornātū heu decepta abstulit. dū eā sibi
magis quā dō obedire p̄suasit. Vnde sponsus offensus. qd^{am} a se
dātū ornātū abieisset. immo emule sue a se repudiare dedisset.

de cubiculo paradysi eā expulit. grām suā tādū interdixit.
donec amissum ornatū ab emula reciperet. & sic grām spon
si & coronā regni speraret. Hoc autē debuit fieri uicis & con
cupiscentiis resistendo. & mandatis dī usq; ad mortē obedi
endo. Hunc obediētie ornatū tunc humana natura rece
pit. quando xp̄s patri obediens usq; ad mortē fuit. hoc ē obe
diētiā dō debitā tā firmiter homo factus tenuit. qd̄ nec mor
te superatus eam deseruit. Hunc ornatū sic receptū tā firmiter
sponsa pōstea retinuit. qd̄ nec mille mortib; ab ei eripi potuit.
A paradysō q̄ expulsi p̄cipiendo ornatu in mundo errabat.
quia adhuc nec legē nec doctōrē habebat. Hanc gygantes qua
si latrones ab emula ei inmissi magis in dēuū duxerunt. & mul
tis uiciorū sordib; polluerunt. Cui in misericordia sponsus cōdolens.
hostes ei diluuiū delcuit. ipsā v̄ noe quasi pedagogo custodien
dā tradidit. Qui noe archē quasi scolis erudiendā inclusit. in q̄
vnt̄ munda & munda animalia paucō numero delinuit.
Ibi ē docta qd̄ noe figurā futuri xp̄i. archa v̄ typū sūtē ecclē pre
ferret. munda animalia eēt licite ēuagio intētes. in munda
illicite se polluentes. diluuiū autē significaret baptisimū. qd̄
p̄ditio peccatorū. saluatio iustorū. coruus de archa egressus aē
reuersus. eēt heretici futuri. de ecclā exeuntes. ampliū n̄ reditu
ri. colūba cum olina reuersa grā sēi sp̄s ecclē inmissa. uel sim
plices lapsi ad penitentiā conuersi. **O** cū de instinctu emu
le ei hostes turrim edificant. de qua ei publice impugnant.
& ab amore sponsi ad amplexū adukteri. scil̄ a cultura dī ad
cultū ydolorū inclinant. S; ei laboranti sponsus affuit. lingua
hostiū diuidens confudit. eamq; sub custodia abrahe. amici
sui in sara cōmisit. q̄ eā de mesopotamia educens interā rep̄mi
sionis introduxit. in qua audire meruit. in semine tuo bene

dicantur omnes gentes. & iterum. possidebit semen tuum por-
tas inimicorum suorum. ibique genuit ysaac herede mundi. Ibi
didicit quod abraham quod sonat pater multarum gentium. christum futu-
rum patrem omnium gentium credentium prefiguraret. & sara quod dicitur
principes ecclesiam exprimeret. que principatum emule sue in celo con-
tineret. & quod semen abraham christus suus sponsus foret. in quo omnes
gentes benedicende essent. porte autem inimicorum essent loca lap-
sor. anglos. in quibus ipsa locanda essent. & ysaac quod dicitur gaudium. signi-
ficaret eternum gaudium quod inheredit. ut perciperet. in mesopotamia vero
quod sonat inter flumina. fluxus diuitie seculi. & labentes mundi ho-
nores essent. de quibus christus ecclesiam educet. & in terram promissionis
id est in paradysum introducet. **U**nde & procurator abraham
eandem in rebecca de mesopotamia ysaac adduxit. qui cum
in coniugium sumpsit. & duos filios genuit. unum qui a patre be-
nedicitur. alterum qui reprobat. Cui rebecca etiam ad domino dicitur. Due gen-
tes in utero tuo sunt. & duo populi de utero tuo diuidentur. populus
populum superabit. & maior seruiet minori. Qui procurator fi-
gura doctorum pretulit. quod rebecca quod patientia sonat. id est ecclesiam
multa per passionem de mesopotamia hoc est de fluxu rebus seculi
eductam ad ysaac. quod gaudium dicitur. id est ad christum uerum gaudium
perduxerunt. Duo filii. duo sunt ordines in ecclesia scilicet clericali &
ad diuina officia benedicti. laicali qui ab hoc officio arctantur.
Duo populi sunt spirituales & carnales in ecclesia. ex quibus carnalis maior
in numero seruit. spirituali minori in numero. **D**einde in
lia & Rachel iacob commendat. quarum una secunda. altera diu-
sterilis fuit. de nouo illam genuit. qui egyptum a piculo famis salua-
uit. unde & saluator mundi dicitur esse. Iacob quod dicitur luctator ut
uidens dominum esse christum. quem diabolo per sponsam luctamen inuita in-
uit. & semper dominum patrem uidet. Due sorores sunt due uite in ecclesia. acti-

ua uidet' & contemplatiua. actiua secunda in carnalib' con-
templatiua sterilis in spūalib'. cū tamen fili' erit q' mundū a fa-
me uerbi dī saluauit. uerus saluator mundi. **P**ost hęc fa-
mem passa egyp̄tū ingredit'. a pharaone seruituti subiētur.
cui clamanti moysēs doctor ac ductor in auxiliū mittit'. Qui
sanguine agni cū de egyp̄to rediit. cū spoliis egyp̄ti p mare
rubrū educit. hostes insequentes submergit. in deserto diui-
na lege imbuit. tabernaculum de spoliis egyp̄ti facit. p me-
celi & aqua de petra pducta reficit. Quā ih̄c nauē suscipiens.
interiā repmissionis introducit. de uicis hostib' trā eoy in
possessionē ei distribuit. **E** hęc ē docta quia famem uerbi dī
patiens obscure phylosophoy doctrine ē inuoluenda. & sic a
diabolo multis errorib' subigenda. donec uerus doctor xp̄s
adueniret. q' cū sanguine suo quasi agni immaculati de er-
rore & potestate diaboli redimeret. Qui ueniens luptis
marte eam abluit. peccata quasi hostes in mari obruit.
cūctica doctrina erudiuit. corpore & sanguine suo refecit.
selictam sapientiā quasi spolia egyp̄ti in arma iusticie con-
uertit. dū p hanc contra hereses pugnare ei docuit. Quā
adhuc uerus ih̄c id ē saluator interiā repmissionis. id ē in
paradysum introducet. & hostib' ei scil' demonib' & p̄scato-
rib' dū p̄natis. mansiones regni celestis eūq' p̄mittis dist-
buit. **P** hac quoq' sponsa simpson gale includit. ab hosti-
bus obsidet'. s; fractis forib' & p̄ritis hostib' uictor egredit'.
& montis cacumine excipit. Sampson qd dī sol. ē sol iusti-
cie xp̄s. q' p sponsa ecclā sepulchro t' inferno includit. a custo-
dibus obsidet'. s; portas inferni cfringens demones p̄ruit. de
sepulchro surgens milites fugauit. celi cacumen uictor pene-
trauit. **H**anc nichilomin' dauid in solario de ambulans mi-

dam uidit. uirū condoluit cū uinctū. quo occiso cā s̄ copula
uit. de qua uis sapientie genuit. Dauid q̄ d̄r desiderabilis.
ē x̄p̄e tot desiderabilis. q̄ in solario celi in pat̄is gl̄a manens.
gignit itatē uirtutib⁹ & stola immortalitatis de nudum
uidit. diabolo sociatū doluit. iurū s̄ enī d̄r lux damci & si
gignit diabolu q̄ se t̄nfiginat in angli lucis. huncq; in
ydolatria ense p̄dicationis occidit. cecelam s̄ socius filios ex ea
sapientie ^{ap̄l̄at̄} genuit. Qui dauid om̄a mysteria sponsi & spon
se scit x̄p̄i & cecelē in psalterio deca chordo p̄cinit. & x̄p̄e sen
sū cecelē ap̄uit. ut intelligeret om̄a que in lege & p̄phetis &
psalmis de eo scripta erant. **P**ost dauid hanc salomon in
filia pharaonis s̄ copulauit. hanc in regina. austri int̄plo
dñi suscipiens multis munerib⁹ donauit. q̄d templū ipse
de trib⁹ maneris. scit de scetis lapidib⁹. de lignis cedrinis.
de puro auro edificauit. hancq; in parabolis ethicā. in ec
clesiastē physicā. in canticis theologicā docuit. Salomon q̄
sonat pacificus. ē x̄p̄e par uera om̄a in celis & in terris paci
ficans. qui p̄m̄mū cecelam de egypto uenientē. quasi filiā
pharaonis sibi in fide copulauit. cecelam de gentib⁹ uenien
tē quasi reginā austri suscipiens sue fidei assoelauit. quā
uariis carismatib⁹ donauit. hancq; in templo celi recipiat.
de trib⁹ maneris uidet trib⁹ ordinib⁹ electorū. id ē coniuga
tis. continentib⁹. uirginib⁹ construct. Coniugati quippe in
ceclā s̄ quasi lapides sceti. qui s̄ in .vi. opib⁹ m̄ie p̄fecti. Continentes
v̄s ut ligna ce. drina. quorū opa s̄ imputribilia. Virgines
aut ut aurū purū s̄. q̄ pura castitate & uera caritate ful
gescunt. Huic multa in parabolis locutus ē ut s̄bit. loq̄
bat̄ ih̄c turbis in parabolis. multa ei de naturis disseruit.
theologicā p̄ om̄ia ptulit. cū celestia docuit. **D**einde

sponsa in babilonē captiuatur: s; a rege cyro cognomēto
xpo a captiuitate laxatur: & ab ihu sacerdote ad ierlm
reuocatur: Phoe docet qd ecclā in membris suis in multas
hereses & uaria uicē captiua ducit. in quib; corā dō & an
glis confundit. s; penitens a xpo ihu uero rege & sacerdote
soluta ad ierlm id ē ad ecclām uel ad celestē ierlm reuertit.
Phae machabe usq; ad mortē certauerunt. & martyres p
ecclā sanguinē suū fuderunt. **P**ost tot & tantos labores.
post tot & tantas miseras. ipse sponsus sponsā suā in picu
lis constitutā uisitauit. amissum ornatū obedientia sua
receptū reddidit. baptismate a sordib; abluit. doctrinis
& signis & exemplis uestiuit. uirtutū sūgnatū id ē se ipsū
ad conuiciū ei occidi pmisit. sanguine suo eā ornauit.
signo crucis consignauit. paranimphus id ē. aptis eā com
mendauit. ipse parare nuptias in celū abiit. Porro para
nimphi susceptā signis & doctrinis usq; ad mortē ipsā decor
auerunt. martyres eorū successores sanguine suo eā illustraue
rūt. doctores multis scripturis eā ornauerūt. **E**stete autē orna
tū frequentia angloꝝ hanc sponso in celestē aulā coronan
dā adducet. quā in solio glē collocatā coherede regni faciet.
Et hoc magis notandū q̄ multis malis eā tyranni & emu
la ei sepe temptauerunt. q̄ modis. q̄ dolis. quot insidiis. q̄
artib; eā ab amore sponsi auertere conati sūt nec ualuerunt.
Et ut pauci de plurib; replicē. in p̄missis signis eā ab in
uidiose strauerūt. p̄ gygantes multā nesci ori ei intulerūt.
pat̄ archas uariis modis affluerūt. ioseph alumnū ei p̄fēs
uenditū carceri mendaciter incluserunt. ipsam in egyp
to p̄ egrinantē uariis cruciatib; p̄ pharaonē & p̄ptm ei af
fluerunt. filios ei crudelit̄ necauerunt. de egyp̄to egr

dicunt consiliis & armis impiorum impugnaverunt. intra
repressionis postea sub iudicibus & regibus multis bellis
vicerunt. prophetae diuisis penis occiderunt. machabeos eru
denter laceraverunt sub apostolis & eorum successoribus omnia mem
bra ecclesie exquisitis & inauditis penis pro iudeis & pro gentilibus
discernerunt. mille mortibus necaverunt. demum per hereticos
falso dogmate per falsos christianos simulatione ubique vicerunt.
& his omnibus ei non prevaluerunt. Adhuc sub antichristo eorum
duce omnibus modis temptationum instabunt ut eam ab amo
responsi auertant. ut promissa coronam perdat. & minime pre
ualebunt. quia ipsi etiam gloriam per patientiam. ipsi vero eternam
supplicium per mundum subibunt. **H**anc adhuc paruula
ante legem patriarche figuris de christo erudierunt. hanc adul
tera sub lege prophetie scripturis ad honestatem informaverunt.
hanc nubile sub gratia apostoli signis. doctrinis. exemplis or
naverunt. hanc adhuc chorus angelorum in leticia & exul
tatione adducet in templum regis. quia rex glorie gloria & hono
re coronabit. in thalamo gaudii sibi copulabit. quando ei
se ipsum ut est patri coequalis manifestabit. **H**uius etia
tum incrementum per diversa tempora seti distinguit. Nam infan
tia eius fuit ab adam usque ad noe. puericia eius a noe usque ad abra
ham. adolescentia eius ab abraham usque ad dauid. iuuentus eius
a dauid usque ad captivitatem babilonis. senectus eius a capti
uitate babilonis usque ad christum. decrepita eius a christo usque
ad finem seti. De his actibus. de his etatibus. de his temporibus. talis
sponse comitatus liber huius scripture. Nec hoc perterendum.
quod filii pharaonis habet in comitatu patriarcharum & prophetarum.
& omnes iustos ab abel usque ad latronem. filii autem babilo
nis habet in comitatu apostolos. viros. confessores. uirgines.

.vi. Ecclie. an. .

& omnes electos. & conuersione qui dicit in euangelio. uere
filius dei erat iste. usque ad helyam & enoch. sumamitis & habet in
comitatu omnes qui sub preditione helye & sub persecutione an
ti christi per christi sanguinem fuderunt. & infide re obierunt. man
dragora autem habet in comitatu omnes qui post mortem
anti christi per totum orbem ad penitentiam conuersi fuerunt.
His utiliter prelibatis. ad ipsam litteram accedam. cuius ac
cessus talis est. **F**ilius regis iherusalem desponsauit sibi filium
regis babilonis per internum. Quibus illa respondit. Qui
est dominus tuus? At illi. Dominus noster est rex regum & dominus dominum tuum. rex glorie
& princeps pacis. Et illa. Es pulcher? At illi. Cuius pulchritu
dinem sol & luna mirantur quia speciosius est forma per filium
hominum & totus desiderabilis. inquit angeli desiderant per spi
ritum. Et illa. Es potens? At illi. Potestas eius a mari usque ad mare.
Et illa. Es diues? At illi. Cuius & diuitie in domo eius. & torren
tes uoluptatis. Et illa. Es sapiens? At illi. Sapientie eius non est
numerus. quia in ipso sunt omnes thesauri sapientie & scientie
absconditi. Et illa. Honoratur muneribus? At illi. Reges thar
sis & insule munera offerunt. reges arabum & sabum. dona ad
ducent. Et illa. Que est seruitus eius? At illi. Omnes gentes seruiunt ei. Et
illa. Que est laus eius? Omnes gentes magnificabunt eum. His auditis respondit ipse
dominus uos ueniat & osculetur me osculo oris sui. & loquatur mihi quod sibi pla
ceat & faciat uoluntatem eius. **R**ex celestis iherusalem. est deus. cuius filius
christus. Rex babilonis huius mundi est diabolus inter scriptum. Prin
ceps huius mundi iudicatus est. Huius filii sunt humana natu
ra imitatione peccati facta. Quatuor quippe modis deus pa
ter in scripturis. duobus generatione. & duobus imitatione. Gene
ratione deus ad patrem humani generis. & uerba patris uisus. Ima
tatione deus pater iustorum ut ibi. estote perfecti. ut sint filii pa

trifurū qui incedit ē. & pater. unus ē pater ur̄ qui in ce-
lesti. Itē imitatione dr̄ diabolus pater maloy ut ibi. uos
credubolo pater dñi. Hunc imitando in malo humani
natura. facta ē cōfiliā. Hanc filius dei desponsuit. dū pa-
truchis innotuit. quia humanā naturā in se assumere dis-
posuit. Internuntios misit. dū p pphetas hoc humano
generi nuntiare uoluit. Qui quasi perfecti s̄. dū glām
regni ei & potentia. & alia insignia in mundo p̄conati s̄.
S; duob' modis sponsa xp̄i accipit. scilicet humana caro
quā accepit. & ecclā quā s̄ incorporauit. Humana quip-
pe natura ei nupsit. dū carnē nr̄am indit. atē assūpsit. Ec-
clā adhuc cinubet. dū cū in societate regni recipiet. Hec
induo quasi in diuispersonas diuidit. scilicet in synagogā
& gentilitatē. Ad istā pph̄e fuerunt internuntii. ad illā
& apli s̄ missi. S; de his duab' ē una sponsa. uidelicet ka-
tholica ecclā. xp̄o p internuntios adducta. quē ei p huma-
nā naturā ē nupta. Hec g̃ sponsa aduentū sponsi desi-

derans dicit. **INCIPIT LIBER PRI-**

MVS DE FILIA PHARAONIS.

SCVLETUR ME OSCULO

ORIS SVI. AC SI DICAT INTER

nuntius. Qui toties me pios salutauit.

qui tot secreta p uos m̄ mandauit. ipse

ueniat & suo osculo me saluet. & p proprio

ore uoluntatē suā m̄ aperiat. Sacra scriptura. iiii. modis in-
telligit. scil' hystorice. allegorice. tropologice. anagōyice.
Qd p mensā ppositiōnū panū in tabernaculo exprimi-
tur. quē iiii. pedib' fulcit. Tabernaculū ē ecclā in qua
xp̄o militat. mensa ē sacra scriptura. in qua ē ppositio

modi scriptur.

panis. i. gressio animarum. Quatuor pedes s. iiii. intelle-
ctus. scilicet hystoria cum res sic gesta e. narrat. allegoria cum
de x. & cetera res exponit. tropologia cum ad animam & spm
refert. anagogye cum de superna vita intelligit. Et electus
in uisione di. qui uniuersum ceterum statum futurum prouidet. in
terrena rota in rota uidit. que. iiii. facies habuit. & spe uite
erat in rotis. Hec rota e. sacra scriptura. Rota in rota. e. noua
lex latens in ueteri. Quatuor facies s. iiii. intellectus. scilicet
hystorie. allegorie. tropologie. anagogie. Spe ui-
te e. in rotis. quia doctrina e. uita uite littere inscripturis.
In hystoria sola res prout e. gesta notat. in allegoria u. inter-
pretatio nominum considerat. in tropologia autem comparatio
rerum gestarum inuestigat. in anagogye u. similitudo rerum per-
sat. Verbi gratia. Hystoria e. qd salomon fecit templum in ierlm.
xii. annis. allegoria qd salomon dr. pacificus & e. xpc. ie-
rlm u. uisio pacis & e. cetera. quia xpc. fecit s. templum ex. xii. do-
nis spe sei. Tropologia autem e. qd sic salomon ex lignis & la-
pidib. templum e. struxit. ita quisq. fidelis templum in anima
sua do. ex bonis opib. & exemplis se. u. facit. Anagogye u. qd sicut
salomon ex preciosis lapidib. templum in ierlm fecit. ita xpc. in
celesti ierlm ex uiuis lapidib. i. ex omnib. electis templum con-
stituit. Est q. hystoria hoc. **F**ilia pharaonis salemoni con-
iungenda. respondit nuntius. ei. amore deuota. Nolo puos
nuntios uisitare salutari. ipse salomon osculetur me osculo oris
sui. Allegoria u. sic. **S**alemone e. xpc. filia pharaonis cetera.
que in nuntius. i. ppheta. respondit dicens. Qui iam dudum per
urim os me osculatur e. consolando & pacem promittendo. ipse tan-
de me osculetur osculo oris sui. i. ueritatis promissus ppheta. tandem
aliquando incarnetur. & p. sentia sua me osculetur. & p. ore pa-

h. hystoria

Allegoria

32.
cē olim amissam in redditam
oris poculū. P osculū quip
idē filiū intelligit. Ds quasi
sa. quando olim multisarie multisq; modis locutus ē patib;
in pphs. Quasi ppro ore osculat ē cā. qndo nouissime dieb;
istis locut ē ei in silio dicens. Pax uobis. Qdē dicere. Pacē & gra
tiā quā in paradysō p diabolu amisistis. p filiū meū uobis iam
reddita noueritis. Primū enī homo ppter inobedientiā de
paradysō expulsus. pdidit pacē & grām dī humano generi.
Primitiua q̄ cecē. scilicet abel & alii iusti usq; ad abrahā. de
inde p. t. arche usq; ad moysē. ab hoc pphē usq; ad lohen
baptistā. pudentes in spū hanc pacē p xpm reddi. optant
cū ei in carnari. Siquidē marco nato angli nuntiauerūt
pacē reddita dicentes. Pax hominib; bone uoluntatis. Dicit
q̄ sponsa. Osculet me osculo oris sui. ac si dicit. Sponsus mīs q̄ me
de paradysō ppter amissū ornatū offensus expulit. & grām
suā in interduxit. ipse mē ne p assumptā carnē uingit. & p
ipsū ornatū & osculū pacis reddit. In osculo cū caro cir
ni uingit. & spēs spū sociat. Ita xpe p carnē ē cecē eūmet.
& cecē dī diuinitatē p spm sociat. Et actū quoq; carnis amor
primū. p tactū autē spēs dilectio dī exprimit. p que xpe ce
cē eūngit. Aliter. Humana natura sponsa designata p
angelica natura. desiderans dīficari. dīe. Osculet me oscu
lo oris sui. Quasi dicat. Dī filiū in sponsus pmissus uenit.
& in humanā naturā osculando s eūngit. & uili salutaris
ppro ore docet. Pre nimio desiderio ad absente loquit.
quē p sentē & se osculante alloquit. Meliora s ubera tua
uino. hoc ē docūta tua que s ut lac nutrimenta puerorū.
suauiora s alius doctnis. que n fouent s; occidunt simpli

ces. sic uinum crecat puer
Fidelis anima sponsa &
ubi sit. ubi nō sit. scilicet qd in
fuerit. qd in iudicio dii erit. qd in ueritatib' sibi sit.
qd in eterna beatitudine adhuc nō sit. gignens. & trahens diē.
Osculet me osculo oris sui. Ac si dicit. Ille qui in mea carne in
dextra patris sedet. mōs aduocatus iustus iudex. me de pecca
tis dolentē. de iudicio suo timentē. uisitando osculetur.
& pice signo amicitie qd proprio ore penitentib' p'misit. me
consolet. Anagoge v' sic. **E**cce hic p'grumib'. & ad illam
patrū suspirans dicit. Osculet me osculo oris sui. Quasi di
cit. Ille qui in cotidie in sepius loquit. & gaudia eterna
repmittit. ipse aliquando p'sentabit in iudicio. appareat. &
pacis gaudia proprio ore tribuat dicendo. Venite benedicti
patris mei percipite regnū qd uob' p'paratū ē ab origine mundi.
Ad absentē loquit. ut maior affert expr'mat. **S**criptura
hui' libri dī drama. qd amatoria cantilena. que ab aman
tib' canit. absq' p'sonis. Unde & illud carmen dī dram. ut con
ubi diuise p'sone inducunt. nec tūc nominant. sic in hoc
libro adiuu's p'sonis absq' nomine laudes canunt. Cuius
sponse p'cessit. sequit' eunt sponsi. Quia meliora s' ubera
tūc uino. fragrantia unguentis optimis. Hoc hystorice sic
intelligit. Salomon filia pharaonis ad se uenientē osculor su
scipiens dicit. Tu desiderasti osculū meū. & ego osculor te. fru
ens uberib' tuis. q' meliora s' ubera tūc uino. fragrantia un
guentis optimis. Qd ē dicere. Magis uolo uberib' tuis p'su q'
uino inebriari. ut optimis unguentis delictari. Allegorice
aut' sic exponit. Xp' in carne adueniens dicit sponsē.
Tu petisti a me osculari. ego p'sentia mea osculor te. hoc ē

Tropologia

Allegoria

Drama

Hystoria

Allegoria

dulcedine mei tangam te. & pacē a missā reddā t. fide & di-
lectione iungar tibi. & paries in filios regni patris coheredes.
quos uberibus tuis lactabis. quia meliora s̄ ubera tui uino.
fragrantia unguinis optimis. **H**ic liber spiritalis ē. & spi-
ritualiter spiritibus in corpore positus. per similitudines corporales
loquitur. Totā ecclē ē quasi unū corp⁹. cui caput ē. xp̄s. caput
autē. xp̄i d̄s. Membra hui⁹ corporis s̄ diuisi in ecclē ordines.
ut puta oculi s̄ doctores ut. apli. aures obediētes ut mona-
chi. nares discreti ut magistri. os bona loquentes ut p̄bri. ma-
nus alios defendentes ut milites. pedes alios pascendo portan-
tes ut rustici. dicente ap̄lō. Ipse dedit quosdā ap̄los. quosdā
pp̄has. alios pastores. alios doctores in edificatione corporis
x̄i. ecclē. Hui⁹ ubera s̄ duo testamenta. de quibus rudēs anime
lac doctine sumunt. sic paruuli lac de uberibus matrū su-
gunt. Vinū autē qd̄ inflat bibentes & inebriat. ē sēlaris
sapientia que se sugentes dementat. & inflat ut dyalceus.
Scientia q̄ppe sēlaris inflat. caritas v̄. i. scientia spiritalis ali-
ficat. Dicit ḡ. Meliora s̄ ubera tui uino. id ē doctina de duo-
bus testamentis tuis uidet̄ uberibus p̄lata. quia filios tuos in si-
de paruulos lactas & nutrit melior ē. hoc ē magis hoc pla-
cet q̄. doctina philosophorū. quā uis unū d̄m docentiū. Qd̄
dicit meliora. p̄bat etiā illa ē bona. quia utilia. Liberales
q̄ppe artes s̄ utiles. quia s̄ instrumēta sacre scripture ut mal-
leus fabro. & arma cōtra hereticos. S; tamen meliora s̄ sacre
scripture testimonia. pauciora n̄t. p̄lata. fragrantia ungen-
tis optimis. id ē redolentia sc̄i sp̄s donis. **B**onū unguētū
ad lītū ē qd̄ de agrestibus herbis confectū exteriora uulne-
ra sanat. meli⁹ unguētū qd̄ de melioribus speciebus factū. inter-
cutaneū morbū curat. optimū unguētū qd̄ de p̄ciosiss̄ pe-

Memb̄ ecclē. N

Ubera. n̄t. N

unū unguētū. N

Tropologia.

cib' ut de nardo cōpositū internos dolores fugat. & corpus
a putredine seru. ut illud **MARIE** in eu. magis. qd sup cap
xpī fudit. Ad spīitale autē sensū bonū ungentū ē oleū infir
moz. quo infirmi in ecclā ungunt. meli' ungentū oleū sēm.
quo reges & sacerdotes ungunt. optimū ungentū chrisma. q
xam in regnū. & sacerdotū ungunt. Tropologice v' bonū ungen
tū ē lex naturalis. q' tibi n' uis alii nesceris. p quā placuit abel &
enoch & alii. meli' ungentū lex scripta ut n' occides. & ecclā. op
timū ungentū sub gā. ut nolo mortē peccatoris. s; ut conuer
tatur & uiuat. Allegorice autē bonū ungentū ē remissio pec
catoz. in baptismo. ite p spm sēm. meli' ungentū bona uita post
baptismū p gām sēi spē. ut sobrie. iuste. & pie uiuam. opti
mū ungentū. vii. dona sps sēi scil' sps sapientie & intellectus
& ecclā. Lacte talis doctrine. flagrant ubera matris ecclesie.
Tropologice autē sic de anima accipit. Anime iudiciū timen
ti. & pacē a iudice petenti. dicit sponsus qui & iudex. Quia pe
nitendo osculū pacis a me poses. ego osculabor te peccata re
mittendo. & pacē beatę uite tribuendo. quia meliora s' ubera
tua uino. flagrantia ungentis optimis.

Duos homines.

Quo homines legunt. exterior & interior. Exterior constat
in trib'. scil' in corpore. in uita. in sensu exteriori. Inter
ior quoq; ē stat in trib'. uidel' in sensu interiori. in ratione
& intellectu. Corpus ē stat ex iiii. elementis. i. terra.
ex aqua. ex aere. ex igne. & hoc habem' commune cū
lapidib; Vita ē uis anime q' corp' uiuificat. & hanc
habemus commune cū herbis & arborib'. Sensus ē
uis aīe q' corp' sensificat. & hunc habem' cōmunē cum
bestiis & omib' animantib'. qui sensus ē q'nq; p'tus.
scil' uisus. auditus. odoratus. gustus. & tactus. Visu q'p

pe colores. auditu sonos. odoratu odores. gustu sapor
res. tactu dura & mollia discernimus.

Sensus interior ē uis aīe. q̄ p̄terita. p̄sentia. futura. imagi
namur. Ratio ē uis anime. qua imaginū genera &
species discernimus. Intellectus ē uis aīe quo interior
pore ut ē dilectio & sapientia intelligimus. In his
tribus constat interior homo. in quo nichil cōmune
cum bestiis habemus. In hoc imago dei exprimitur. &
huic spē sēs inscripturis loquitur. Hoc autē differt int
imaginē & similitudinē qd̄ imago ē in essentia natu
re. similitudo ō in imitatione boni ul' mali. Imaginē
dei naturaliter habemus. similitudinē peccando p̄di
dimus. Sicut q̄ exterior homo habet sua membra sibi
congrua. ita interior homo habet sua membra sibi
conuenientia. Eius itaq̄ ubera s̄ sapientia & scientia. quib'
sic indoctos satiat. ut mater uberib' filios lactat. Quinū
autē qd̄ mentē sub uertit. ē cura exterior qua fratribus
ministrare. & eccl'as dei exornare sollicita sit. S; meliora
s̄ ubera ei' uino. q̄a magis dō placet doctrina qua indoc
tos ad uirtutes informat. quā cura qua eccl'as casuras
exornat. Hec ubera optimis unguentis fragrant. quia
sapientia & scientia que indoctos lactant domus spē
sēi exuberant. **A**nagogyree autē exponit sic. Eccl'e
ad supernā patriam suspirant. dicit xpc̄ p̄tē futuri sēi.
Quia uultū p̄sentie mee tamtope desideras. & osculū uer
re pacis. ame intamū postulas. ego te osculabor. i. cū am
pacē tibi cum anglis dabo. & me ipsū tibi uerā pacē ma
nifestabo. quia meliora s̄ ubera tua uino. & cetera. Duo eccl'e
ubera s̄ duo carnis p̄cepta quib' filios suos in uenū

¶ Imaginē & similitudinē

q̄ contemplatiua uita informat. ne malū p̄ malo alicui
s; bonū reddant. Vinū autē est legalis austeritas que p̄
pit oculū poculo. demē prodente reddi. q̄ qui occiderit
occidi. S; ubera ecclē meliora s̄ uino. quia elem̄ta carita
tis magis dō placet. quā seueritas legalis. Hec ubera s̄
fragrantia unguinis optimis. quia p̄cepta carnis redo
lent plena s̄i sp̄e domus. **V**ox sponse. Oleū effusum
nom̄ tuū. idō adolescentulę dilexerit te. Sponsus apa
rit missus. ad sponsā uenit unctus. ut q̄ sponsā ungat.
Iuxta hystoriā intelligitur qd̄ filia pharaonis salemo
nē osculans. senserit odorē olei ex unctione regali q̄
dixit. Oleum effusū nomen tuū. hoc ē sicut caput tuū
ex oleo unctionis effuso redolet. ita fama regalis nomi
nis tui ul' pacis ubiq; resulget. idō iuueniule diligim
te. qd̄ si in re ita n̄ fuit. qd̄ tam ita ē potuit. utiq; in
significatione fuit. **I**uxta allegoriā ū post quā
Sponsus p̄ osculū sua ubera sponse ad alendos filios
unguentis repleuit. hoc ē post q̄ xp̄e p̄ incarnationē
suā dona sp̄s s̄i addocendos pplōs sup̄ eccl̄am effu
dit. illa exultans dicit. Oleū effusū nom̄ tuū. Oleū
dū inuase latet n̄ redolet. effusū uero bene olet. sic
xp̄e dū in sinu patris sui latuit. q̄si nullū odorē dedit.
dū ū effusus apparuit. nom̄. i. cognitio ei' toto mun
do innotuit. Nom̄ ei' ē xp̄e qd̄ ē unct'. qd̄ olim in syna
goga latuit ubi soli reges q̄ sacerdotes oleo ungebant.
q̄ tantū in iudea not' erat d̄s. hoc n̄ in eccl̄a ē effusū
sup̄ om̄e genus hominū. q̄ oleo q̄ christinate in regnū
q̄ sacerdotiū xp̄i unguunt. unde & a xp̄o xp̄iani di
cunt'. Et hoc nom̄ n̄ a solis ortu usq; ad occasū ē lau

Historia.

Allegoria.

dabile. Nōm q̄q; eius ē ihe qd ē saluator. Hoc nōm in
 ioseph qui saluator mundi dictus ē latuit. q̄ egyptū
 a fame saluauit. Hoc in ihu nauē duce ppli dī latuit.
 qui pplm redēptū interā remissionis introduxit.
 Hoc etiā in ihu sacerdote latuit. qui pplm a captiuita
 te iherlīm reduxit. S; hoc nōm effusū ē dū omib; genti
 bus patuit. qd ipse uerus saluator fuit. q̄ mundū apicu
 lo famis uerbi dī saluauit. & qui redēptū pplm interā
 remissionis. i. in paradysū introducet. & uerus rex &
 sacerdos pplōr a captiuitate diaboli ad celestē ierlīm re
 ducet. Nōm ihu in uniuersa terra p̄dicat. quia p hoc
 omīs fidelis oleo baptismatis signat. & nōm moysi oli
 celebre. uix nunc ab aliquo auditur. quia lex occidens
 iā abolitur. Dicit q̄ oleum effusū nōm tuū. quasi dicat.
 Sic oleū effusū bene redolēt. sic fama nominis xpi in
 carnati ubiq; refulget. Oleū habet. vi. insignia. Oleū
 enī dicitur mīdia. & oleū ē signū pacis. & fouet infirmos.
 & sanat uulnera. lūm lucernis ministrat. & omib; liq̄
 rib; sup̄ eminet. Hoc xpm designat. q̄ ē mīdia nr̄a &
 pax nr̄a. q̄ nos infirmos p̄dicando fouit. uulnera pec
 catōr p̄ sua uulnera curauit. signis & miraculis lūm
 p̄buit. omib; sc̄is sup̄ eminet. Dum sponsa sponsi oscu
 lus fruitur. adolescentularū chorus ingredit. aq̄b;
 h̄ymeneus canit. q̄a dū se elā xpm suscepit. ība
 fideiū ubiq; accurrit. que laudes susceptori suo
 canit. Unde sub d. ē. Ido adolescentule dilexerūt te. i.
 aīe fideiū fide & dilectione obsecurūt tibi.

Iuxta tropologiā autē fidelis aī nōm suū ut oleū
 effundit. dū famā bonę actionis q̄si bonū odorē

q̄. vi. insignia in
 oleo.

primis p exemplū diffundit. Hoc nom̄ quasi inua
se latet. dū nullū bonū opus corā primis luceat. His
p̄cipitur: luceat lux ur̄a corā hominib⁹ ut uideant
opa ur̄a bona. & glorificent patrē ur̄m qui in celis est.
Hanc animā adolescentule diligunt. quia fideles
anime eā in bono imitant. **I**uxta anagogen̄ ū cecle
ad celestia anhelantis. nom̄ ut oleū effunditur: quan
do podore & luce bonoy operū in celū sicut xp̄e recipi
tur: ubi cum sēi angeli diligunt. quia in cūm cum ea
de oleo exultationis. i. x̄ & spū scō exultabunt. Hoc
nom̄ nē quasi oleū in uase latet: quā diu ipsa in hoc
mundo p̄grina manet. Adhuc subiungit uox sponsē
Trahe me post te. Hystoria hic subintelligit qd̄ salē
mon post quā filiā pharaonis osculo exceperit in do
mū quā sibi edificauerat ascenderit ipsaq; cum co
mitari uoluerit nec ualuerit & ita dixit. Trahe me
post te. Subieciunt adolescentule. scil̄ puellē eius.
Curremus in odore unguenoy tuoy. hoc ē nos post
te curremus. quo odorem unguenoy tuoy sensē
rimus. More illi t̄re loquitur: ubi nobiles femine
solent sibi ungenta adhibere. quoy adoramine ma
gis possint maritis placere. ut de hester & iudith
legitur: Allegoria. **P**ost quā xp̄e nomen xp̄ianita
tis sup̄ om̄e genus ho
mīnū fudit. & odore olēi sp̄s
sēs adolescentulas. i. fi
deles animas ad amorē suū
adtraxit. p̄durā uā reuersus ē in celū parare sponsē cūc
dulcedinis conuiuii. Quem illa p̄eandē uā sequi uolens
nec ualens clamat. Trahe me p̄ te. Qd̄ ē dicere. Da uires
posse tua uestigia p̄ hanc uā sequi. p̄ quā ad gl̄iam p̄ces

¶ Quid sit uia dñi.

sisti. Via dñi ē p̄sp̄cta mundi n̄ app̄eta. & aspera paciēti
peo pati. Phane uia ipse ingressus est ad gl̄am. Cum eū
iudei uellent cum regē cōstruere fugit. eū uellent cum
crucifigere. ultro se obuiuit. Hec uia licet sit dura carna
libus. tam suauis ē sp̄alib⁹. Phane se sequentib⁹ ita p̄ce
pit diēs. Si quis uult uenire p̄m̄ a. s. in eip. & t. e. s. & se
quāt me. i. imitēt me. Phane uia nemo graditur. nisi
trahatur. ut scriptū ē. Nemo uenit ad me. nisi p̄t̄ trax
erit eū. Ds nos ad se duob⁹ modis trahit. & duob⁹ modis
impellit. Irabit nos p̄missiōib⁹ dulcedinis sup̄ne patrie.
impellit nos minus ignis gehennę. Irabit nos quoq; di
uersis donis. impellit nos uariis flagellis. Sic moysēs
traxit ppl̄m̄ p̄mittendo regū diuinas. pharao ipulit
uerberib⁹. Quosdā trahit ds nolentes cū eos gr̄a sua p̄ue
nit inspirando ut bonū uelint. uolentes subsequit̄ ui
uando. ut bonū possint. Ergo gr̄a cū p̄ueniām ut uelim⁹.
donū ē cū uiuamur ut possimus. arbitriū utrū sequi
uelimus. libertas si spontē sequimur. captiuitas si sequi
abnuimus. fragilitas si sequentes labimur. inernū si se
quendo n̄ deficiamus. & hoc nobis s; gr̄e asseribimus.
p̄mū. c̄num gaudiū. Uniuerse c̄cl̄e p̄mundū unā
eccl̄am catholicā constituunt. adōlescuntulę s; quasi no
uelle. quia p̄baptisma & gr̄am sc̄i sp̄s renouate. Dicit q̄
eccl̄a x̄. trahē me p̄ gr̄am post te imitando. dicunt ado
lescuntulę. i. c̄cl̄e ei sibi curremus & nos fide & dilecti
one in odore ungentiōrū tuorū. i. in cōsideratione miracu
lorū tuorū ul' inf̄ma opum tuorū. ul' infide c̄nōrū bo
norū

Tropologia. fidelis anima bonū uolens & p̄se
non ualens. clamat x̄po trahē me p̄ te. hoc ē dā p̄ gr̄am

*¶ Quid sit gr̄a. donū.
i. arbitrium.*

ut p^r tua uestigia ad te quies uia uernas & uita ue-
nam. Nullus enī homo ad pennemū conueratur: nisi
pgrām trahat. **A** nagogē. Ecclā pegrinans supna
appetens. & p se assequi non ualens. clamat. Trahe me
post te de hoc mundo ad celestē glām. ut te illa facie
ad facie uideā. quia nullus ad illā p se uenire poterit.
nisi grā & dextra dī illū traxerit. **C**ox adolescen-
tularū curremus in odore ungentoy tuoy. Ecclā in
fide & opē pfecta dicit sponsa. digna coronari & in
thalamo glē collocari. In pfecti autē adhuc in tēpla
tua uita dicunt amici. in pfecte in aeterna uita amice.
abhuc autē rudes in fide dicunt adolescentule. Hi omēs
dicunt sponsē seil pfectis in ecclā. Curremus in odore un-
gentoy tuoy. hoc ē pcedere nos uiam dī faciendo & docen-
do. & nos sequemur odore ungentoy tuoy. i. imitemur
exempla opū tuoy. Vngenta ecclē ut supius dictū ē. sunt
uaria sps sēi carismata. odor ungentoy fama bonorum
opum. P hoc qd dicit curremus. innuit nob festinan-
dum ad uita dū tempus habem. ut scribitur. Currite dū
lucem habetis. ne tenebre uos compendant. Nota spon-
sa sponsi lateri iuncta ingredit. p ea famulę ingrediunt.
quia pfecti exemplis pcedunt. alii imitando secunt.
Qd ad tropologā sic refertur: Cū uiderint lapsi aliquē
pfecte conuersū dicunt. Curremus in odore ungentoy
tuoy. hoc ē nos imitabim tuū exemplū. **A** nagogyc
autē sic. Quiq; feruentes amore celestis regni dicunt.
ecclē ad supna festinanti. Nos curremus p te de uirtute
in uirtutē. in odore spitalium gaudior. **C**ox sponsē.
Introduxit me rex in cellaria sua. Sponsa in penetra

Historia.

Historia.

le sponsi ingressa reuertit̃ adiuuenculā & nunciat eis ut
currant. ut & ipse introducant. Tradunt hebrei qd salo
mon hunc librū in honore filie pharaonis fecerit. cui &
incōparabile domū edificauit. Inquā sedm hystoriā post
quā eam introduxit. thesaurū suū ei ostendit. & de cellaris
uaria pocula optulit. Cellarium enī dicitur quasi celans
uinū. Cui adolecentule cantant ab ea potare. Exultabim⁹
& letabimur in te. hoc ē congaudem⁹ honori tuo. memores
uberū tuorū sup uinum. id ē in memoria habentes regis die
tū. meliora s̃ ubera tua uino. hoc ē michi magis placere quā
uinū. Et quia regi placere recti diligunt te. i. om̃s boni tibi
ēgaudent. si mali inuident. **S**edm allegoriam autē
ceclā a xp̃o p̃grūm in sacra septuā traeta dicit. Introduxit
me rex in cellaria sua. Cellaria in quib; uariū potus seruan
tur: s̃ libri sacre scripture de quib; uarie sententie scienti
bus iusticiā. p̃pinantur. Cum enī lectio de ioseph legit̃.
q̃si poculū c̃ra ad ueritū porrigit̃. Cū ū de iudith septura
retrat̃. quasi poculū castitatis p̃pinatur. In hec cellaria
xp̃e sponsi introduxit. quando sensū apuit ut intelligerent
septuras. Xp̃e autē p̃prie sedm carnē rex dicit̃. quia huma
no generi apparere p̃ficiat̃. ut scriptū ē. Ego autē c̃stitutus sū
rex ab eo. & nē ad pilatū. Tudicis q̃a rex sum ego. h̃c. Data
ē michi om̃is potestas in celo & in t̃ra. Et it̃m. Ipse c̃stitutus
ē ad eo iudex uiuorū & mortuorū. Hic solus potest in septurā
introducere. qui solus potuit. vii. signacula libri soluere.
que erant ei incarnatio. natiuitas. passio. inferni spoliatio.
resurrectio. ascensio. futūm iudiciū. **A**dolecentule di
cunt sponse. Hos potando fecisti exultare & letari. i. docul
tabimus & letabim⁹ in te. Exultabimus in corpore. scilicet opando

¶ vii. signacula.

ea que p corp' fiunt. uigiliis. ieiuniis. elemosinis. & leta
bimur mte. uidel' ea opantes que sp'italia s' legendo. oran
do. p'dicando. Et hoc mte. quia hec opa n' ualent. nisi in
catholica eccl'a. Memores uberu' tuor'. hoc e' in memoria
habentes doctrina' utriq'. legis. que s' ubera tua q' inde
suximus. ut d'no in sc'itate & iusticia seruiam'. & hoc sup
uinum. i. sup' secl'arem sapientia' que docet nos laudem
hominu' querere. & t'ras diuitias congregare. Id'o recti
diligunt te. quia qui de xp'o recta sapiunt. doctrina'
tua diligunt. **S**ed m' moralitate u' cu' quis de secl'ari
uita ad sp'itale c'uersatione uenerit. exultans dicit. In
troduxit me rex in cellaria sua. Claustra quippe s' q'si
quedam cellaria. in quib' s' multimode c'solationis pocula.
Du' eni' c'uersi iung' sc'o' legunt. quasi q'da pocula iusticia'
sicientib' p'ferunt. Quib' claustrales dicunt. Exultabim'
& letabimur mte. hoc e' corpe & anima c'gratulamur
de tua c'uersatione. memores uberu' tuor'. i. sapientie
& scientie studii. sup' uinu'. i. secl'are cura' & id'o recti dili
gunt te. i. quiq' penitentes imitantur te. **S**ed m'
altiore auct' sensum eccl'a iam in eccl'o recepta. gratulan
do dicit. Introduxit me rex in cellaria sua. hoc e' in omni
mode gl'e gaudia. ubi q'esunt & s'unt in uiciis. sa
tabuntur & inebriabuntur ab ubertate domus di' & tor
rente uoluptatis sue potabit eos. Cui sc'i in gla' c'gaudentes
cantant. exultabimus & letabimur. hoc e' p' omnia c'gra
tulam' gl'e tue. Memores uberu' tuor'. gemunt scil' di
lectionis. qua filios tuos unbuisti sup' uinu'. hoc e' sup
legale obseruantiā. de qua eos p'hibuisti. Id'o recti. i.
sc'i angli diligunt te. **C**ox sponse. Nigra sum s'

Itopologia.

Augustinus.

Hieronymus.

formosa filie ierlm hic ad litterā datur. intelligi. qd' no
biles femine ierlm ad reginā cum munerib' uenerunt.
& ea fusca uisū illā despexerunt. Quib' ipsa dix. O filie
ierlm si ego sum nigra. tam sum formosa. nigra ut tabi-
nacula cedari. formosa ut pellis salemonis. Nolite hoc ē-
siderare qd' fusca sim. quia intinere de colorauit. i. ob-
fuscauit me sol. etiā timor me denigrauit. quia filii ma-
tris mee pugnauerunt. contra me. hoc ē frs mei pugnauer-
ante oculos meos cū hostes. & interi posuer' me custodē
in uincis. ubi a sole . . . fuscata sum. Vincā meā p timore
nō custodiui. hoc ē a sole me nō seruauī. Hoc uirum in re ita
fuerit nō multū curatur. cū mystica res hic intelligatur.

Ad spitalē q'ppe intelligentiā. cēclā in cēclariā siers
scripturē p xpm introducta qd' ibi bibit. hoc aliis p'dican-
do eructauit. unde mox p'seutionē infidelū incurrit.
Quā uidentes infide imp'fecti bonis p'scribi. exiliari. di-
uersis penis cruciari. quasi ad dē dēclatā despexer'. &
uitā cū insaniam. finē v' sine honore estimauer'. Hos ipsa
docet se talia p xpo sponte pati. & p' hē se in interiori
homine ad glām ornari dīc's. Nigra sum s; formosa filia
ierlm sicut tabnacula cedari. sicut pellis salemonis.
Ierlm qd' sonat uisio pacis. supna patria intelligit'. in q'
cū pax xpe uidebit'. Huic filie sunt fideles. uirne. in cē-
lesti ierlm regnatura. formosa dicit' quasi forma oīa. i.
ppt' formā odiosa. formū q'ppe ē ferrū in igne candens.
unde dicunt' formosi. scil. rose rubeo & lacteo lilii colore
splendidi. Idō dicit' cēclā formosa. quia in igne tribula-
tiois excocta. m'rib' rubescit. uirginib' albescit. Cedar fuit
filius ismahel filii abrahe. tanto odio acerbis suis ha

X. Allegoria

X. Cedar.

bitus. ut nullo loco eēt securus. s; semp tabernacula mu-
taret. que sole & tēpestare nimis nigre cēt; s; & ipsa
gens cedār usq; hodie dicūt habere nigra tabernacula.
nigris iudeis coriis exteri coopta. interi albis linteis exten-
ta. Cedār qđ dicitur tenebre ul nigredo. significat pecca-
tores. nigros impeccatis. ad cēnas tenebras tendentes. Ho-
rum nūq tabernacula malas actiones significant. in
quib; quasi in tabernaculis nūq securi omib; odiosi ha-
bitant. **S**alemon qđ diu tēplum fecit archa dñi
pellib; rubricatis exteri coopu. it. sole & tēpestare
de nigratis. s; auro & gemmis interi ornatis. Sale-
mon qđ dī pacificus ē xrc. cui pellis. i. caro erat
ppō sanguine rubricata. spiritus flagellis. cruce de-
nigrata. interi auro & gemmis. i. sapientia & signis
ornata. Hae pelle archa tēgebatur. quia carne & diuis
uelabatur. Hec pellis significat ecclesā. que exteri ē passi-
onis sanguine rubricata. aduersus trib; mundi de-
nigrata. interi gemmis uirtutū ornata. Dicē qđ pfecta
ecclesia adimperfectos. Ego sum qđ de nigra. quia huic muni-
do ppē passiones quas sustineo despecta. sicut taber-
nacula cedār: hoc ē qđ si sum defurib; & latronib; nigris
impeccatis. s; mī formosa sum sicut pellis salomonis. quia
exemplo & ornata sum uirtutibus. Ecclesia si qđc olim
a contribulib; suis tanto odio ē habita. ut nullus ei locū
manendi nūq eēt. s; semp de ciuitate in ciuitatē fugi-
ens migraret. Unde multa scandalizati s. qđ xpianos
misericiliores omib; hominib; reputauer. Quib; dicē
Nolite considerare me qđ fusca sim. qđ de colorau me
sol. qđ ē dicē. Nolite adtendere ppē qđ mundo despec-

ta sum. si considerate causam propter quam sustineo penam.
quia non furto nec aliquo crimine. sed pro christo hanc paci-
or. qui est sol iusticie. qui sol decolorauit me. id est. cui ardoris
amor me mundo obscurauit. Per solē aliquā. et aliquā persecu-
tio accipit. christus propter splendorem. persecutio propter feruorem.
Cum sol iusticie me illuminauit. tunc sol persecutionis me
obfuscavit. quia ipsi filii maris me pugnauerunt circa me.
Nota quod filia pharaonis hic loquitur. scilicet ecclesia de egypto
educta. sub apostolis ad christum collecta. cui in illis erat syna-
goga. et quod filii iudei. quod ecclesiam in multis modis impugna-
uerunt. christum occiderunt. Stephanum lapidauerunt. iherosolymam
iacobum interfecerunt. alios flagellauerunt. alios persecuti sunt. Ipsi
me posuerunt custodem inuincis. quia ecclesiam de finibus
suis. profecerunt me omnibus ecclesiis. profecerunt dico. quia cau-
sa perficiendi exierunt. Vinea inquam non custodiui. hoc
est. permittui ecclesiam in iudea. sicut in custodire. Ecclesia
per simile dicitur uinea. quia sicut uinea foris est arida. intus
florida. sic ecclesia in exterioribus est arida. in interioribus flo-
rida. In qua christus est uinis uetis. apostoli palmites. potum uine
ferentes. operarii omnis ecclesie.

Ad morale uero sensum.
cum fidelis anima in sancta consuetudine despecto cultui et
humili habitu utitur. ac carnalibus amicis et cognatis
despicit. quibus dicitur. Vos amici qui uiuistis cum filie hierusalem.
id est. ecclesie uobis iuxta. id est. despecta per contemptum mundi appa-
reo. et reputatis me sicut tabernacula cedari. id est. sicut ypocriti-
cas qui ueniunt inuestimtis ouium. intus secus autem sunt
lupi rapaces. quod sunt habitacula tenebrarum. scilicet demonum.
si in oculis domini sum formosa sicut pellis salomonis. ui-
deli instar carnis. et exieris ieiunius. et uigiliis. mace-

N Sol. apoc.

N Tropolog.

rata. inmerito uirtutibus decorata. Sicut enim pellis est mor-
tuum animalis. sic ego mortificata sum. uicis. & idcirco
sum habitaculum & ueri pacifici. Idcirco uos carnales
nolite me credere quod fusca sum inuili habitu. si ad-
tendite quod haec causa ueri solis & sublimi. quod cum diues
esset. propter me pauper factus est ut me diuitem faceret. quod me
decolorauit. dum me de secularis ornatus colore. adhuc
habitu permittit. Nec mirum quod uobis appareo nigra.
id est despecta. quia non iuda. non pagani. sed ipsi christiani filii
matris mee ecclesie pugnauerunt contra me. in detrahendo.
quod est spiritualis uitae inuidendo. ad secularia negocia
retrahendo. Et cum alii non possent. posuerunt me custodem
iumentorum. id est. lucri gratia profecerunt me secularibus. & sic uincam
meam non custodiu. id est. spiritalem uitam obtemperantiae dilectionis
proximi neglexi. Unde quippe singulorum hominum uince
a simili dicitur. quia sicut uinea circumsepta est maceria. sic
corpe circumdata est anima. & sicut iumenta sunt palmi-
tes fructum ferentes. sic sunt in anima cognationes operum profe-
rentes. In his uincis seculares spiritalem uirum custodem po-
nunt. dum cum lucri causa ad officium plurimum eligunt.
sed ipse uinea suam non custodit. dum spiritalem uitam negligit.
& curam secularis negotii suscipit. **A**lior intellectus
talis est. Cetera ad supernam patriam anhelans & alios seculum
predicando trahere festinans dicit. Uos amatores mun-
di. filie hierusalem nomine nunc. ego nigra uobis uideor in ac-
tua uita scilicet in secularibus. ut tabernacula cedrarum. id est. similibus
peccatoribus. sed formosa sum in contemplatiua uita scilicet
in spiritualibus. ut pellis salomonis ornata in uirgibus. No-
lite ergo credere quod fusca sim in secularibus. quia in fulgore

Innuagie.

illuminata ab eterno sole inspiritalibus. Et merito fusca
 sum. quia filii matris mee pugnaverunt contra me. scilicet
 heretici. & falsi christiani. filii ecclesie fide non opere. impugnauerunt
 me. falsis dogmatibus & pravis moribus. ipsi me posuerunt custo-
 de inuincis. hoc est propter illos suscepi curam in secularibus. &
 uincem meam non custodiui. quia propter eos contemplationem
 celestium inuimisi. **U**ox sponsae. Indica michi quem
 diligit anima mea. ubi pascas. ubi cubes in meridie; **Q**uoniam
 tum ad historiam more loquitur. femine potestas. ui-
 rum suum in uenatione querens. & ne custodia militum
 incidat timor. sed cum uerba ad pastorem dirigat. quod al-
 legorice intelligi uult manifestat. **E**cclia in perse-
 cutione nigra. id est despecta. uidens acinos cum uuis inuincas
 custos posita. id est malos cum bonis. inuincas mixtos. nec ip-
 so populo passionis posse eos discerni. poscit signum discre-
 tionis ab ipso pastore qui segregat oues ab hederis diem.
 Indica michi quem diligit anima mea. ubi pascas. ubi cubes
 in meridie. Christus pastor dicitur a simili. quia pascit gre-
 gem fidelium in pascuis sacre scripture. & oues perditas redu-
 cit ad uentum peritiam paradysi. fideles autem idcirco dicitur oues.
 quia sunt simplices & innocentes. meridies. cum est feruor
 solis. est tempus persecutionis. Tunc Christus cubat in cordibus
 credentium. fide & dilectione usque in finem tenentium. & pas-
 cit per sapientiam ora se continentium. declinans estum uiciorum
 se negantium. Vagari autem est errare. Porro greges sodali-
 um. sunt conuenientia hereticorum. ex quibus sunt multi passi. si mem-
 berum non potuerunt. quia caritatem non habuerunt. sine qua non potest nec
 ipsa passio. dicente apostolo. Si tradidero corpus meum ut
 ardeam. caritatem autem non habeam. nichil michi prodest. **E**cclia ergo in

Historia.

psecutores & hereticos. inter ueros & falsos fratres posi-
ta die. Indica mihi que diligit anima mea. ubi pascas.
ubi cubes in meridie. quasi dicat. O xpe que per animam.
per uita diligo. per quo omnes passionis sustinco. da signum
cognoscendi locum tue mansionis. in tempore persecutionis.
ne dum quero te uenerari in choro meorum. in secula in ecclesia
hereticorum. per adorem diabolum. Sic enim ecclesia credentium
est templum dei uiui. ita ecclesia malignantium est templum
diaboli. Et sicut xpc in templo fidelium adoratur. ita dia-
bolus in templo errantium colitur. Si quis sane hereticum vel di-
uitum adulterum vel raptorem. lueri causa honorat. pla-
ne diabolum in eo cuius templum est adorat. Sodales dicitur
quasi simul edales. qui nobiscum sacramenta accedunt. scrip-
turas legunt. nobiscum orant. christum predicant. & tamen de ouibus
christi non sunt. quia non que ihu accedunt. sed sua sunt tantum querunt. lucrum
& laudem hominum. & secundum preceptum & exemplum pastoris
fratres non diligunt signum ergo cognoscendi tales est hoc. In hoc
cognoscunt omnes quia mei discipuli estis. si dilectionem ha-
bueritis adinuicem. Igitur in his est locus & mansio. in quibus
in signe dilectionis. Tropologice autem fidelis anima
inter ueros & falsos fratres est sita die. Indica mihi que
diligit anima mea. ubi pascas. ubi cubes in meridie.
Meridies cum sol feruat calore. est temptatio que carne libidi-
nis et animam accendit ire ardore. Locus autem. umbro-
sus. est castus animus. Et sicut pastor est in meridie in
opacum locum declinat. sic xpc in festu temptationis meas
us cubat. quos & sua theoria. id est diuina contemplatione
pascit. Sed sunt plerique casti corpe non mente. timore coacti
non amore. Illi habent peccandi uoluntatem. si perfici

¶ Signum bonorum.

endi non habent facultate. In talibus christus non habet ma-
nendi locum quia spiritus discipline fugiet fictum. Soda-
les autem sunt falsi fratres. qui cum ueris et sacramenta sumunt.
semitam habere presterunt. sed inuestigant ouium lupi rapa-
ces sunt. quia ueros fratres non diligunt. Horum signum est hoc.
A fructibus eorum cognoscetis eos. Sicut arbores cum flo-
rent omnes partes apparent. et sepe acerbe in fructu
pulchriores in floribus sunt. et non in solo fructu discernuntur.
ita falsi fratres cum ueris dei filiis ieiunant uigilant. cantant.
communiant. sed solo fratre odio discernuntur. per quod templum
diaboli cognoscuntur. De talibus anxia. dicit fidelis anima.
Indica mihi quem diligit anima mea. Animam et loqui.
est totus uotus nouam ueritatem querere. Christum autem animam
loqui. est secreta ueritatis aperire. Quod preterea personam quem diligit dicit magnam
desiderium absentis exprimit. animam ponit preterita. ut illud quod dicit anima sua. i.
uirtus sua credit ei. Dicit ergo. Indica mihi quem diligit anima mea ubi pascas ubi
cubes in meridie. quasi dicat O christe uera uita quem diligo per animam. per uirtutem.
indica mihi in terra inspiratio est in qua requiescas in actu temptationis. et quasi pascas pas-
tu uice dilectionis. ne uagari incipiam per greges so-
daliu tuorum. hoc est ne dum te quero in ueris fratribus te hono-
rare. uagante diabolum euincam in falsis fratribus adorare.
In quibus enim karitas que deus est non habet. in his falsitas que
diabolus regnat. **A**nagogyce uero ecclesia presentia
fastidit et futura apparet dicit. Indica mihi quem diligit
anima mea ubi pascas ubi cubes in meridie. Meridies
dicitur quasi medius dies. i. media dies. l. meras. i. pura dies.
quando sol in centro celi clari luget. et significat
splendorem sine claritatis. in quo sol iusticie christus in pa-
tre et spiritu sancto medius fulget. Greges autem sodaliu sunt

ordines anglorū. quīs sodales. quia cū con uiui.
simul edales. Dicit g̃ eccl̃a x̃. indica m̃i quē diligit
anima mea. ubi pascas ubi cubes in meridie. qua
si dicat. O sol iusticie q̃ me decolorasti. quando me
de amore seli ad amorē tuū pmittasti. notifica m̃i
gl̃am q̃ in clarnate ditasti pat̃ & spū scō equalis ful
get. & anglōs tua uisione pascis. ne uagari incipiā
pgreges sodaliū tuorū. hoc ē ne dubia m̃te magni
tudi anglorū te simile nob̃ locatū cognit̃. **V**ox spon
si. Si ignoras te opulchra m̃te mulieres. Ad h̃tam ui
det̃ ostendē locū amice querenti se in meridie diēs.
Si ignoras locū in quo habitāt. sequere uestigia gre
gū. & inuenies me in tabinaculis pastōrū. **A**llegorice
aut̃ sponse m̃roganti de loco in quo sponsus maneat.
ipsū locū habitatiōis sue demonstrat diēs. Opulchra
sub audis infide. m̃te mulieres. i. m̃te hereses tuas
locus m̃s. & m̃te ē locus mee req̃et. & ext̃ te nullus
m̃ locus ē manendi. Qd̃ si ignoras te ēē locū mee
mansiois. egredē de ignorantia hac & abi p̃ uesti
giā gregū. hoc ē imitare exempla iudeorū. q̃ unū
tantū locū in ierusalē habuerūt. ubi dō sacrificauerūt
in quo tabinaculū l̃ templū fuit. qd̃ locus arche
dñi fuit. & ibi pascē hēdos tuos. i. doce carnalit̃ sa
pientes. iuxta tabinacula pastōrū hoc ē scđm̃ scrip
ta pph̃arū. Pulchra d̃r quasi carens puluere. & intel
ligitur eccl̃a p̃fectorū puluere peccatorū carentiū. Mu
lier d̃r quasi molier. & intelligit̃ multitudo here
ticorū l̃ imp̃fectorū. qui molles. i. p̃ni sunt ad peccandū.
Greges d̃r iudei. q̃ baculo legis ēgregant̃ ad eulm̃

di. Hedi s̄ carnales petulantia lasciu. ad sinistra iudi
 eis estmendi. Pastores s̄ pphie. quoz tabnacula s̄ coy scri
 pta. Sic enī in tabnaculis habitant militantes. sic in
 scriptis se exercent cōtra uicia pugnantes. **H**oc & alio
 m̄ potē intelligi. Si inimpetus ignoras dubitando te
 eē meū locū. egredē de hac dubitatione. & abi n̄ pas
 sib; corpis. s; affectibus cordis p̄uestigia. gregū. i. p̄ fi
 de p̄cedentiū pplōy. & pascē hēdos tuos. i. instrue car
 nales iuxta tabnacula pastoy. hoc ē sedm̄ doctrinā aplōy.
 Alii. Si ignoras te sanguine meo redēptā. & in te michi
 sedē positā. egredē de cōsortio meo. & abi p̄uestigia gre
 gū. i. sequere exempla errantiū. & pascē hēdos tuos.
 hoc ē doce carnales iuxta tabnacula pastorū. sedm̄ doc
 trinā hereticoy. **T**ropologice v̄ anime locū x̄ q̄renti
 diē sponsus. Opulchra in cūersatione int̄ mulieres. i.
 falsos fr̄s. in te ē locus in cū mansionis. in q̄ posita ē sedes
 dilectionis ut scriptū ē. Anima iusti ē sapientie. s; t̄ in e
 templum uita ignoras te eē meū locū. egredē ad actiūā.
 & abi opando p̄uestigia gregū. i. p̄ facta in cūgregationib;
 de gentiū. & pascē hēdos iuxta tabnacula pastoy. hoc ē
 doce carnales cogitat̄ uos sedm̄ uitā patrū. in quorū
 fide & opauone & doctrina posui m̄ locū. **A**nagogy
 ce aut̄ eccl̄e desidanti eccl̄ia diē x̄p̄e. Opulchra in dilce
 tione. cūc pulchritudinis int̄ mulieres. hoc ē. int̄ eccl̄is
 sp̄itales filios in paruriētes. Si in hac uita ignoras te q̄lis
 futū sis in illa gl̄a. egredē de corpe. & abi p̄uestigia gregū.
 i. imitare exempla m̄m. & pascē hēdos tuos. hoc ē refice
 pplōs sacram̄tis infestuantib; iuxta tabnacula pastoy.
 i. instar corpey aplōy. i. illorū successorū qui erant pastores

pploꝝ. Quoy corpa dñr tabnacula dicen te petro aplō.
 Velox ē depositio tabnaculi mei. i. solutio corpis mei. Si
 corpe exuta cū corpib⁹ illoꝝ req̃des. spū etiā cū spūib⁹
 corū in celo regnabis. **V**ox sponsi. Equitatu meo in
 currib⁹ pharaonis assimilavi te amica mea. littera ui
 detur sonare. q̃si salomoni dixerit filius pharaonis. Non
 es digna ut p̃gredes arde. q̃cū exercitu in regali curru.
 scilicet in curru pharaonis adducta es. **P**orro hystoria
 hic tangitur. q̃ ppl̃s di in egypto afflictus p̃ sanguine
 agni liberat⁹. p̃ mare rubrū aduē celesti p̃astu in uiam
 repmissionis inducit. Quē pharao cū currib⁹ & equib⁹
 insecut⁹. fluctib⁹ maris ē obruit. Hui⁹ allegoria talis ē. **E**gypt⁹
 dicitur tribulatio. q̃ ē hic mundi tribulatio. **E**gypt⁹ dicitur etiā tenebre.
 & significat infernū tenebris horridū. Ppl̃s in egypto
 afflicti. ē xpian⁹ ppl̃s in hoc mundo opp̃ssus. Moysēs q̃
 ppl̃m p̃ sanguine agni de egypto liberauit. ē xpc uerus
 agn⁹. qui p̃prio sanguine ppl̃m de tribulatione. mun
 di & de tenebris inferni redēmit. Mare rubrū ē baptis
 mus. in martyrio & rubricat⁹. Terra repmissionis. ē bea
 tūdo regni celestis. Pharao qd̃ sonat clūdē. ē diabo
 lus. q̃ cludit gen⁹ humanū in peccatis. Hic fluentib⁹ maris
 obruit cū currib⁹ & equib⁹. quando in stagnum ignis & sulphu
 ris p̃cipitabit cū hereticis & p̃secutorib⁹. Nūc q̃ sponsus
 ē solans sponsā. Omnia mea. id est secreta mea. cui
 nota feci omnia q̃ audiui ap̃. meo. q̃ ap̃ p̃secutorib⁹ & he
 reticis talia passa es. q̃lia oli ppl̃s m̃s in egypto. & nūc se
 cūta greges hereticos. fugisti in tabnacula p̃astor. idō as
 similavi te equitatu meo in currib⁹ pharaonis. hoc ē simi
 le te reputavi exercitu meo in egypto afflicto. existima

incurrib' pharaonis. i. qñdo pharao psequēb' cū incur-
rib; sic cū tē libauit. ita te libabo de gregib' hereticorū & pse-
cutorib; q's currus pharaonis. i. diaboli. & cū pastorib'
q's currus mei inducā te in tēram uiuentiū. **T**ropo-
logyce aut amica sponsi ē incurrib' pharaonis. qñdo
fidelis anima cōstans ē in frīb' falsis q's currus diaboli.
Hanc eq'tatui suo assimilabit. q'a cā p'dicatorib' euēgi-
associabit. Hui' q'ppe s' ei' eq'te. q'a ei' maliciā pugnant.
ipsi enā equi. q'a currū euēgi' p'mundū trahunt. De
his scribit. Ascendes sup equos tuos. & q'drigē tuę sal-
uatur. **A**nagogyce ū eccl'a de egypto hui' mundi
fugiens & ad uerā patriā tendens. ē incurrib; pharao-
nis. quā diu hic p'mixta ē cū malis. Hec exercitui xp'i
assimilabit. qñdo anglicis agminib; associabit.

Historia.

Vox sponsi. Pulchre s' gene tue sic turturis. collū tuū sic
monilia. Murenulas aureas faciem' ubi. uermiculatas
argento. Qñtu n adh' ystorā more loquūt amantis ami-
cā laudantis. ac murenulas ei p'mittentis. Quē enī in me-
ridie q'siunt. in tabernaculis pastoy inuenit. & hanc laudē
& p'missa ab eo. audiū. Quantū ū ad allegoriā eccl'a in p-
secutione uidens tū hereticos quā catholicos quasi p'xpo-
pati. metuens dubio errore decipi. q'siunt sponsum in
grege sodaliū. i. hereticorū & nō inuenit. q'siunt cū in ta-
bernaculis pastoy. i. catholicorū. & ibi inuenit. q'cā laudi-
bus excepit. & munera rep'misit diēs. Pulchre s' gene
tue sic turturis. & cēta. Cū membra corpis inscripta
ponunt. officia tantū corū in significatione notant.
cū ū aues inducunt. colores ul' nāt' earū assignant.

Allegoria.

Tota eccl'a ē unū corpus. cui caput ē xp'c. membra ei' or-

¶ Gene eccle monachi.

dines electoy. Ingenis notat uerecundia. Gene g
eccle e ille ordo electoy q uerecundant cla cora do pa
la cora hominib peccare. sic monachi & heremite. Hec
gene pulchre s quia se peccasse l peccare erubescunt.
Turtur e acris coloris. & p cantu gemit. turt felle ca
ret. s q uno copare gaudet. Ilce auis gemit figurat x.
qa acris colore habuit du celeste uitam docuit. p can
tu gemit. qndo suspiciens in celu ingemuit. qa hu
manu gen surdu reppit. & muti alauidib di. felle ca
rut. qa fraude n habuit. Vno copare. i societate unius
catholice eccle gaudet. Gene g sponse s sicut gene
turis. qa ille ordo in eccle peccare uerecundantia.
e imitator x. imitator scil aploy. q acris habent co
lore qa cora euersatio in celis e. p gaudio mundi gemit
gemitib inenarrabilib. felle malicie carent. uno co
pare x gaudent. **C**ollu tuu sic monilia. Collu iun
git cap & corpus. q traient esca acapite accepta incorp.
Collu eccle e ordo platoy q uerbo & exemplo corpus
eccle iungit capiti x. atq esca sacre doctrine acapite
x accepta. traient pdicando incorp eccle. Monile qd
ornat & munit pectus. e signu uirginis desponsate.
ne adulter manu inmitat in sinu aliene. Collu g eccle
e sic monile. quia ordo platoy bene uiuendo ornat. &
recte pdicando munit pectus uirginis eccle x despon
sate. ne adulter herculeus manu pui dogmatis inmit
tat in sinu fidei catholice. Et notandu qd hi duo ordi
nes pccu ponunt. qd hi duo magis necessari in eccle
noemur. alii indoctis pdicando. alii pccis orando. Dic
g sponsus. O amica in tabnaculis cedar. nigra in tab

*¶ Historia.
collu plat.*

¶ Nota duos ordines.

naulis pastoy pulchra. pulchre s̄ gene tue. & collu
tūū sicut monile. qd̄ s̄ eq̄tes mei pastores tui. q̄ s̄ ut
turtur. uita simplices. ut monile scriptas te ornantes.
quib⁹ poteris. a gregib⁹ hereticoy muniri. a quib⁹ time
bas corrūpi. Et ut tali ornatu muniaris. ego & pat̄ &
sp̄s sc̄s. l̄ ego & opifices mei ornatores tui. murenulas
aureas faciem⁹ tibi sc̄l. sacras scriptas sapientia splen
didat. uermiculat⁹ argento. hoc ē uariat⁹ eloq̄ntia.
D̄s q̄ oī dīx̄ faciam⁹ hominē. ipse n̄ dicit hominē. faci
emus murenulas t̄. i. ad honore tuu. sacra q̄ppe scripta
ē a sc̄a uirtute facta. a sc̄is uiris sc̄pta. & hęc ē honor anime
seruata. Murena ē piscis in foramine suo existens. circula
tus & c̄globat⁹. n̄ comedens s̄ sugendo humore. & sucū
ex̄thens. a deū similitudinē fiunt murenule. i. mau
res q̄ s̄ ornat⁹ mulierū. & intelligunt sacre scripte que
docent obedientiā. q̄ ē ornat⁹ animarū. Hęc scripte dul
cīt exhortando simplices & humiles ut murena sugunt.
humore peccata ex̄thunt. durū qd̄ oīa metalla p̄cellit.
significat sapientiā q̄ oīa transcendit. Murenu
le s̄ auree. q̄a sacre scripte sapientia s̄ splendide. in ig
ne sp̄s sc̄i. a aurū examinat. Argentū qd̄ n̄ uidet & sonat
exp̄mit eloq̄ntiā. q̄ tropis & figuris n̄ uidet & rethoricis colo
rib⁹ dulcīt sonat. Scripte s̄ argento uermiculat⁹. i. eloq̄ntia
distincte. & sententiis uariat⁹. Vermiculare & enī ē uariare.
in modū uermis flexuosi c̄torquere. His monilib⁹ ē sponsa
ornata. a sponsi opificibus. **T**ropologia. Sic exterior
hō habet sua membra. ita interior habet sua. Cene q̄ anime s̄
uertere undia. q̄ uertere undat se n̄ faciēda fecisse. l̄ faciēda
neglexisse. Hęc pulchre. quia bonę actioni intente. Hęc

Murenula

genē s̄ turturis. q̄a fidelis anima gemit se in hoc corpe
pēgrinari ad dñō. cui soli flagrat cōsortio. Animę collū
est intellectus. q̄ animā & sp̄m iungit. ut caput & corp̄.
Duc q̄ppe uires s̄ anime superior que uocāt sp̄c. q̄ sp̄i
talia tractant. inferior q̄ nomināt anima. q̄ corpalia
disponunt. Hęc duo q̄si intellect̄ collū corp̄ & cap̄ con
iungit. dū sp̄m & animā unā substantiā ēē intelligit.
I scā acapite acceptā incorp̄ traicit. dū sp̄talia q̄ intel
lit inuenire memorię rēdit. Hui⁹ monile ē interior
sensus. uariis sententiis ut p̄ciosis lapidib⁹ insignitus.
in auris ei⁹ ē obediētia. auro sapientie & argento sci
entie decorata. **I**uxta anagogen̄ ū ecclā ad sup̄nā
patriā suspirans. morē turturis gerit. q̄ se in hoc mun
do pēgrinari gemit. unā rē ad dñō petit. ut inhabitet
in domo dñi om̄ib⁹ dieb⁹ uite sue. Ornat⁹ hui⁹ monilis
& in auris. ē xp̄e splēdēns in glā pat̄s. Alia trāslatio
sic habet. Similitudines auri fabri faciēti ē cū distinc
tionib⁹ argenti. q̄ ad usq; rex in recubitu suo ē. Qd̄ est
dictū. aurū. i. faciē meā in p̄senti una non
poteris uidē. s; similitudinē celestis clarita
tis p̄ illuminationē sēpturarū uidebis. p̄specu
lū in enigmate. donec om̄ib⁹ q̄ nōc latet in d̄itate appa
reat. **V**ox sponsę. cū cēt rex in aec. ubi suo. nar
dus mea dedit odorē suū. Ad litterā datur intel
ligi. qd̄ amica dulcetū q̄ sitū in tabnaculis pastoz
eubantē inuenit. q̄ ipse cū monilib⁹ auro & gēmis
factis ornauerit. ipsa ū ei uirgē ex narado. myrrā &
botris c̄fecta obtulerit. **A**llegorice. aut̄ p̄mittit
ecclā ante x̄. adueniēti in multis filiis suis dñi in libris

gentiliū q̄ sunt & sic in gregib⁹ sodaliū errant, s;
 hunc in tabernaculis pastoz cubant. hoc ē in libris pphā
 rū latente inuenit. q̄a monilia auro & gemis insign
 nta dedit. q̄a ei legalia p̄cepta p̄ciosis p̄missionib⁹ ple
 na cōmisit. ipsaq; ei p̄ciosa unguenta obtulit. dū saluan
 dū p̄ci incarnationē passionē & resurrectionē credidit.
 Et hoc in tēp̄ dū ēēt rex in accubitu suo. hoc ē dū rex
 gl̄e xp̄c latuit in sinu pat̄s. Accubare q̄ p̄p̄ ē in secre
 to residere. Nardus x̄ incarnationis p̄myrrā & passio.
 p̄bortū ipsius resurrectio notatur. Siquidē species
 arborū l̄ herbariū p̄significatione inscriptis ponunt.
 Nardus nāq; ē arbor aromatica parua. & spinosa & odo
 rīfera de q̄ fiunt optima unguenta. ut illud marie in
 euangelio factū erat de nardo. Nardus q̄ ponit p̄ humilita
 te & unctione. q̄ sanat infirmi. Xp̄c fuit nardus arbor
 unguentaria q̄ndo factus ē humani generi. medicina
 parua. i. humilis. q̄a cū ēēt in forma dī humiliatū se
 ad formā serui spinosus. q̄a de peccatorib⁹ natus odoriferus.
 q̄ uirtutib⁹ refert. qui factus ē unguentū nr̄e salutis.
 q̄ndo uirtus & diuinitas sanauit omnē languorē &
 omnē infirmitatē. Dī q̄ cū ēēt rex in accubitu suo xp̄c
 scil̄ rex gl̄e cū ēēt in humana carne. nardus mea uidel̄
 uirtus eius facta mea medicina.
 dedit odorē suū. hoc ē nouiciā suā
 p̄p̄tōs sparsit. q̄ndo cecos illuminauit
 mortuos suscitauit. & om̄s egros curauit. Vt
 cū ēēt rex in accubitu suo scil̄ xp̄c p̄ ascensionē in gl̄i
 pat̄s. nardus mea. i. opatio mea. dedit odorē suū. uidel̄
 odoriferū obsequiū. Tunc dū q̄sūtū dilectū sponsa

Nardus

inuenit in tabernaculis pastoy. i. in doctrina aploꝝ qui
dedit ei monilia. hoc ē uaria sp̄s sc̄i karissimata. &
ipsa obtulit unguenta. scilicet fide sue saluatoris opa.
Alit. Dū ēēt rex in accubitu suo. scilicet in sinu patris in
utero uirginis. nardus mea. i. humilitas mea dedit
odorē bonorū opum. Et nardū etiā humilitas eccl̄e
intelligit. p̄quā aliis sanctis boni exempli orit. Vi
uox hic accipit eccl̄e in inferno redemptionē p̄stolantis
& dicentis. Dū ēēt rex in accubitu suo. i. in cruce. nardus
mea dedit odorē suū. hoc ē humilitas mea sensit ad
salutē. q̄a fasciculus myrr̄e dilectus m̄s m̄. hoc ē amara
mortē xp̄e p̄ me subit. q̄ me de morte redemit. Murra
nāq; ē arbor arabie altitudinis cubitoꝝ ^{quinq;} similis spine.
q̄. achantū dicit. cui gutta uiridis & amara. unde & nom̄
accepit myrr̄a. Gutta cū sponte manans ē p̄ciosior: cornu
uulnere uulior: q̄ in celandis infirmitatib; salubris ē &
ē & mortuoy corpib; ne a uermib; & putredine cōsuman
tur. edendis utilis. O myrr̄a significat amara mortē x̄.
que n̄ris infirmitatib; medela cōtulit. & putredine
peccatoy anob; depulit. Unde & in cruce myrr̄atū
uinū accepit & ioseph corp̄ in myrr̄a edidit. Et fascicu
lus intelligit cōgeries passionū. Xp̄e factus ē myrr̄e. fas
ciculus ^{quando} de cruce ablat. myrr̄a q̄ aloē
ē pluuus. Dicit q̄ sponsa. fasciculus myrr̄e
dilectus m̄s m̄. q̄ si dicat. Dilectus
m̄s que ego diligo p̄ omib; q̄ fuit in nardus
uincarnatione. factus ē in myrr̄a in passionē. amara mor
tē p̄ me sustinens. amara mundi. p̄ se pat̄ me edocens.
& idō in t̄ ubi mea cōmorabit. hoc ē a patrib; utriq;

Qd sic myrra

testamtu q̄ s̄ ubi mea p̄dicabit. l̄ mors dilecti mei quā
p̄ mea salute subit. semp̄ in memoria mea erit. Et q̄ in
fuit myrra in morte. factus ē in botrus. i. leuicia in resur-
rectione. Unde seq̄t. Botrus cyp̄ dilectus m̄s in inuincis en-
gaddi. Cyprus insula p̄ omib̄ tris murt̄ magnitudinis. bo-
tros gignere fert̄. l̄ cyprus ē arbor egyptia similis salici
habens flores miri odoris & botros. Botrus p̄ leuicia ponit̄.
Cyprus aut̄ dr̄ eversio l̄ florm̄ & significat resurrexi-
onē x̄. in q̄ caro eī mortua re floruit. q̄ eversis eternā
leuiciā amulit. Huī cypri botrus fuit xp̄c in p̄lo p̄ssus
crucis de q̄ fluxit illud uinū qd̄ dat eversis plenū
gaudiū. Hic ē botrus q̄ duo inuicet ad filios isrl̄ porta-
uer̄. scil̄ xp̄c in cruce pendens quē p̄pheti & ap̄lici
ordo pplis d̄m uisuris p̄dicauer̄. Qui ḡ fuit fasciculus
myrrē in amaritudine passionis. ip̄s exiit botrus
cypri in dulcedine resurrectionis. Myrra enī tristificat.
uinū lenificat. Dic̄ ḡ sponsa. Botrus cypri dilectus m̄s m̄.
quasi dicat. Ille q̄ in botru inuicet p̄ me p̄ndebat̄ cru-
ce. factus ē in potus leuicie. & idō ē m̄s dilectus. q̄a eum
diligō p̄ omib̄. & hoc inuincis engaddi. i. in omib̄ cœli.
Engaddi q̄ppe ē fons iuxta hierl̄m. in q̄ sacerdotes
lauabant hēdos quos solebant immolare. & idō dr̄
fons hēdi. Engaddi ḡ qd̄ dr̄ fons hēdi. designatur
fons baptismatis. in q̄ hēdi. i. peccatores lauant̄ aueus.
Vincet aut̄ s̄ cœl̄e infonte baptismatis lot̄. alius p̄feren-
tes uinū uitę. Alii. Engaddi ē locus. in q̄ arbores bal-
sami cresunt. q̄ in modū uinearū excolunt̄. q̄s idō ui-
neas appellat. De balsamo aut̄ & oleo chrisma ēficiē. q̄
xp̄iani cōsecrant̄. Botrus ḡ cypri ē inuincis engaddi.

¶ Hic Cyprus.

¶ Engaddi.

Tropologu.

quia xpc potius ē lenicie in ecclesiis unctis sacro chrisma
te. q̄ fuit nardus nascendo. myrra moriendo. botrus re
surgendo. Moralit̄ aut̄ rex in accubitu suo ē. dū x̄ in
anima iusti req̄scit. Anima q̄ppe iusti. ē sedes sapien
tie. Illi anime nardus dat odorē. dū humilitas ei sp̄r
git odorē bonorū opum opinionē. Huic fit dilect̄ myr
re fasciculus. quando om̄ia amara passionis x̄ in animo
colligit. & pro amara ap̄ximis p̄m disponit. In̄t ubi
ei cōmorat̄. q̄a in corde ei qd̄c in̄t ubi p̄ dilectionē
uersat̄. Botrus cypri qd̄ conūsiō sonat. fit ei in uincis
engaddi. dū gaudet de c̄iūsis baptizatis & penitentia
agentib̄. **A** nagogyce aut̄ dū rex in accubitu
suo ē. nardus sponsē odorē spargit. q̄a dū xpc in gla
riā latet. ecclesia famā bonē op̄ationis ubiq; diffundit.
Dilectū ut fasciculū myrrē in̄t ubi colligit. dū ei
amore ei om̄ia amara uident̄. q̄ mundus diligit. Botrū
cypri in uincis engaddi q̄ ē locus balsami cōsiderat. dū
xpm potū uite ^{uicis} chrismate unctis in celo uidē desidat.

Vox sponsi. Ecce tu pulchra es amica mea. ecce tu pulchra
oculi tui colubarū. Quantū adh̄y storiā rex reginā
monilib̄ ornata collaudat. q̄ntū ū ad allegoriā x̄ ecclesiam
sp̄s sc̄i donis decorata. Laudib̄ c̄elebrat. P̄ hoc qd̄ plura
sūt dic̄ colubarū l̄ bis pulchra. duę ecclēe designant̄.
una ante x̄ aduentū sub p̄phetis. altā p̄ xpm aduentū
sub aplis. Una tam̄ amica. q̄a utraq; in una fide x̄ cōiūta.
Qd̄ enī ista credit iam factū. illa credidit futurū. Ne
minē moueat qd̄ duas ecclesias l̄ plures dicimus. cū una
catholica ecclesia p̄dicetur. s̄ licet sit una. tam̄ p̄ diūsis statib̄.
p̄ diūsis tēporib̄. p̄ diūsis locis. plures nūm̄ste dñr. sic multe

*¶ De serpentibus
¶ et in colubis*

tre cū sit una scribunt. Ecclā aut idō colūbe cōpa-
ratur: qā septē donis sp̄s sc̄i illustrat. sic colūba septē
nat̄is decorat. Colūba q̄ppe in petra nidificat. alienos
pulos nutrit. pura grana eligit. felle caret. rostro nō
ledit. iuxta fluentia habitat. gregariū uolat. Sic ecclā
in petra. i. in x̄o fide & ope edificat. alienos a regno di-
uino & exemplo nutrit. puras sententias de libris gen-
tiliū hereticorū eligit. malicia inuidie caret. neminē
dehincendo ledit. iuxta fluentia scripturarum habitat.
ut rapt' accipitrū. i. demoniū euadat. in multos secū tra-
here ad gaudia laborat. Vni colūbe hoc ē ecclē ante x̄
aduentū oculi pphie fuerit. q̄ ei cōmū lum̄ xpm̄ p̄uiderit.
Unde & uidentes dicebant. Altius colūbe scil' ecclē
p' x̄ aduentū de eodē pplō oculi apli exierit. q̄cā
aduerū lum̄ xpm̄ p̄duxerit. Dic' g' sponsus. O amica
mea cui om̄ia scereta pat̄is mei nota feci. qā te nardo
carnis mee sanau. myrra mortis mee redemi. botro
resurrectionis inebriaui. ecce in p̄sentia mei tu es pul-
chra infide. ecce corā hominib' tu pulchra es in opati-
one. qā oculi tui. i. p̄uiores tui s̄ simplices. ut oculi
colubarū. scil' ut pphie & apli doctores eccliarū. Oculi
enī ducit hominē ne in lapide offendat. ita doctores
ducit ecclām ad uitā. ne in di lege in lapide scriptā
offendat. **T**ropolo' yce aut aiā x̄ amica ē pulchra.
lota ab originali peccato. ipsa pulchra ab actuali emi-
ne. Cui oculi s̄ ratio q̄ uera a falsis discernit. & inten-
tio q̄ facienda p̄uiderit. Hi oculi s̄ colubarū. si bona q̄
eligit bona intentione facit. Oculi aut coruorū si bo-
na q̄ facit mala intentione pagit. scil' si lucri ul'

laudis grā p̄dicat. l' elemosinas tribuit. **A** nagogice
ēcclesia p̄gnans. ē pulchra in dilectione dī in cōtemplati
ua uita. ipsa pulchra in dilectione p̄ximi in actiua
uita. & idō dī amica suspirans ad secreta celestia. Cui
oculi s̄ epī & alii doctores adiutā eā ducentes. q̄ s̄ oculi
colubarū. scil' x̄ & sp̄s scī. ab eis illuminata. Xp̄s q̄ppe
colubē q̄ vii. nātās habet assimilāt. q̄ septi formi spū ple
nus p̄dicat. Vnde & coluba p̄ eo ē in sacrificio oblata. Colu
ba etiā figurā sp̄s scī gerit. q̄ vii. donis substantialiter
subsistit. Vnde & incoluba sup̄ xp̄m apparuit. & coluba
ramū oliue in archa retulit. Ad horū uisionē ducit eā
illi oculi. ut illumine uideat lum̄. scil' in patre filiū
in utroq; sp̄m sc̄m. **V**ox sponsę. Ecce tu pulcher
es dilecte mi & decorus. lectulus n̄r floridus. tigna do
moy n̄r cedrina. laq̄aria n̄ra cyprina. Iuxta
hystoriā amica dilectū in uenatu occupatū in me
ridie q̄ siuit & inuenit. aq̄ monilib; ornata & lauda
ta cū eo ad regale aulā remeat. in lecto cū dilecto qui
escens. sponsū & lectū & domū laudat. **I**uxta alle
goriā ēcclesia xp̄m incipiendis animab; occupatū in
meridie p̄secutionis p̄diūsa tormēta q̄ siuit. p̄ patientiā
inuenit. aq̄ uirtutib; ornāt. p̄ p̄seuerantia laudat. Qui eā
q̄ si de agro in palatū reuocat. dū eā de p̄secutione ip̄a
reducta in lecto q̄ eis & securitatis collocat. p̄ q̄ pacis q̄ et
laudes letabunda cantat dicens. O mi dilecte p̄ omib; ego
q̄ fui p̄ me deformis & feda. p̄ ornata facta sum pulchra. &
nātali es pulcher in uirtutib; diuinitatis. & decorus in sc̄ita
te humanitatis. faciens pulchros. in fide & operatione decoros.
Xp̄s q̄ppe sc̄m diuinitatē ē ipsa pulchritudo. aq̄ pul

¶ Hystoria

¶ Allegoria

¶ Pulchritudo xpi.

chra s̄ omnia q̄ pulchra s̄. cui⁹ pulchritudinē sol & luna
mirant. & i quē angli desid. int. p̄spicere. sedm̄ humani
tate v̄ ē ipse speciosus forma p̄filiis hominū. q̄a nāta
lit sic semp fuit ut in monte apparuit. q̄ndo ut sol re
splenduit. Si q̄a mortalis uisus claritate uult⁹ ei uide
n̄ potuit. sub larua latuit ut scriptū ē. Ecce uidim⁹ eū n̄
habentē specie neq; decore. Sic facies moysi ex colloq̄o
di tā pulchra fuit. qd̄ ppl̄s isrl̄ intendē in eā n̄ potuit.
& idō uelam̄ ante se habuit. Unde scribit. qd̄ facies
moysi ēē cornuta. q̄a radios q̄si sol de se emittebat. lectul⁹
nr̄ floridus. Sedm̄ diuīfos ecclē stat⁹ uariāt de eo sermo diui
nus. Temp⁹ p̄secutiōis uocauit meridiē. i q̄ solis ardor feruet.
tēp⁹ v̄ pacis nominat lectulū. in q̄ ē q̄es securitatis. Sic q̄
p̄secutio dicta ē meridiēs. in q̄ ecclā estuabat. sic pax
ecclē dīr lectulus. in q̄ in tēplatiōe sponsi sui secura q̄ esset.
Et diminutiuū aut idō lectul⁹ dīr. q̄a breuis ē pax q̄ ecclā
hic fruit. Qui lectul⁹ ē florid⁹. q̄a ī pacis tēpore ppl̄s fideliū
ē bonus acub⁹ inuenit. q̄ in p̄secutiōe abono studio fuit q̄si
aridus. Ut lectul⁹ ē homo dñicus. i q̄ d̄s sponsus cū sponsa
sua humana nāta req̄euit. D̄s q̄ppe erat in x̄. mundū
reconcilians s̄. Idō aut nr̄ lectul⁹ dīr q̄a ecclā p̄ carnē x̄ ē
dō cū iuncta. Qui lectul⁹ ē florid⁹. q̄a cū iuuentute immor
talis. q̄ p̄us q̄si aridus mortalis fuerat. Et q̄a tu pulcher
es a pulchro patre nat⁹. & lectul⁹ nr̄ pulcher a casta matre
pcreat⁹. ideo & dom⁹ nr̄e pulchre ab opificib⁹ nr̄is de ce
dris & cypr̄ssis edificate. Nam tigna domoy nr̄arū cedri
na. laq̄aria nr̄a cypr̄ssina. Tigna s̄ supiora tabulata dom⁹
.i. tecta. laq̄aria v̄ inferiora tabulata picture. aptata.
cedrus ē lignū in putribile bene redolens. cui⁹ resina

¶ Tigna & laq̄aria

ē p̄stantior cēus. q̄a languida m̄bra curat. uermes ulcērū
neat. odore serpentes & muscas fugat. Cyp̄ssus ē lignū
uirute cedro p̄ximū. trabib; temploꝝ aptū. in pene
tibili soliditate. nunq̄. oneri cedit. p̄cū nunq̄. reuerset.
Dom' di ē ecclā. inq̄ xp̄e habitat ut p̄t familias in domo.
om̄te domus s̄ multę ecclę p̄diūso situ trarū. ut romana
ecclā. hierosolimitana. l̄ estumino politana. l̄ cēte. Lig
na domoꝝ harū q̄ ymbrē & tēpestates repellunt. s̄ q̄nq̄
aliū p̄lati eccliarū. q̄ sēptis & docēnis domū di. scil' eccliam
ab hereticis defendunt. Que tigna s̄ cedrina. q̄a cor op̄a
s̄ in p̄uibilia. & p̄fama bene redolentia. docēna cor ut
resina peccata curat. uicia l̄ demones fugat. Laq̄aria
o picture harū domoꝝ s̄ subditi in ecclā. scil' cūctes
l̄ cūcti. elemosinis. & bonis opib; ornati. q̄s cyp̄ssimi.
tēplo di apti. n̄ redeunt ut canes ad uomitū peccati.
Tropoloꝝ fideles ē aīa lectul'. inq̄ p̄ dilectione req̄escent
xp̄e. Qui lectulus floret. dū anima se orando & legendo
exercet. lectul' etiā anime ē bona cōscientia. inq̄ ut in loto
secura q̄ cēnt aīa. qui lect' floret. dū alius bonę uite exem
plū p̄bet. Ipsa ē etiā dom' di. inq̄ xp̄e habitat ut sponsus
in thalamo. Cui tigna s̄ p̄ncipales uirtutes. prudentia.
fortitudo. iusticia. temperantia. Laq̄aria obediencie exem
pla. Que cedro l̄ cyp̄ssō cōparit'. q̄a sic hęc arborea in ramis
sic in bonis opib; multiplicant'. Vt dom' anime ē corp'
tigna ei. v. sensus. Laq̄aria corpis m̄bra. q̄s cedrus & cyp̄s
sus. dū militant ad nutū sp̄s. **A**naq̄oꝝ autē x̄
& ecclę lectul' ē cōtemplatiua uita. inq̄ req̄escent a se li tu
multib;. Qui lectulus floret. dū multitudo religiosorū se
in s̄tib; & in scripturis exercet. Dom' cedrinus & cyp̄ssimus

lignis ab opificibus edificantur claustra. ascis patribus regulis
et honestis institutionibus structa. Igna cedrina sunt pro
sua et abbates. senioria redolentes. qui uerbo et exemplo
alios mununt. et uermes enim macerando se extin
guunt. Laqaria autem cyprina sunt monachi et omnis religio
sunt. quorum sententiae exempla templum dei ornant. et aliorum onera
orando portant. Et sic cyprinus per se non reuersetur. unde
et ante feretrum mortuorum solebat portari. nam ipsi nunquam
se laqaria repetunt. quibus abrenunciauerunt. semper quasi praesentem
mortuum aspiciunt. et in habitaculum dei coedificari uotis
et moribus appetunt.

Historia.

Alex sponsi. Ego flos campi. et liliū
et euallium. Sic liliū inter spinas. sic amica mea inter filias.
Ad istam datur intelligi. quod lectus dilecti floribus septus fue
rit. quorum odore et pulchritudine ipsa delectata sit. quan
do dicit. lectulus noster floridus. et ipse blandiens ei ista dicit.
Allegorice autem caeli perfectorum quod est lectus et floribus cingitur. dum
imperfectis infide tantum floridis stipatur. In flore namque non est
fructus. sed spiritus futurus. ita imperfecta fide habent non opera. quorum
flos est christus. scilicet perfide illorum ornat. quod dicit. Ego flos campi. Quod est
dicit. Quod lectulus est noster floridus infidelibus hoc est ex me. quia
ego sum flos campi. id est ornat. etiam populi. flos dicitur afluore quia cito
fluit. Campus est terra inarata et pascualis. sponte proferens
flores. Campus est tota ecclesia infide corrupta. in qua sunt pascu
unt. qui proferunt uarios flores. id est diuersos ordines iustorum. scilicet rosas
nominum. lilia uirginum. uiolas confessorum. et alios flores continen
tium. et legumina coniugatorum. Huius flos campi. id est decor est christus.
ornat omniū fidelium. flos campi prope dicitur flos paruu
lus nimis rubicundus. et est christus humilis factus pro
sanguine rubricatus. Campus. id est terra inarata est uirgo

Quod est populus.

inviolata. cui flos ē xpc. q̄a de uirgine na. Ipse etiā
 liliū cūalliū. q̄a honor humiliū parentū suoy. In lilio
 quinq; cōsidantur. q̄a ē candidū habens aureū colorē.
 p̄minētē odoriferū. & pandulū. & semp incuruū. Sic
 xpc ē candidus in humanitate. aureus in diuitiis. odoriferus
 in p̄dicatiōe. pandulus in suscipiendo penitentes. incur-
 uus in cōdescendendo peccatorib; & subleuando eos. Ipse ē
 liliū cūalliū. hoc ē ornamētū fidelū. Sic enī cūalles in
 duos s̄ montes. ita fideles s̄ in duas leges. l. in duos pptōs.
 scilicet iudōs & gentiles. Sic liliū in spinas. sic amica mea
 in filias. q̄si dicat. Sic ego sū liliū cūalliū. scilicet ornatū humi-
 liū. sic eris tu amica mea liliū spinarū. i. decus gentiū.
 Et sic ego liliū fui in spinas. uidel; in iudōs me pun-
 gentes & lacerantes. sic eris tu ecclā mea amica in gen-
 tes filias babylonis. i. cōfusionis. q̄ te multis spinis cru-
 ciatūū pungent & multis penis lacerabunt. In spinis
 tria notant. cito floret. cito arefcit. aculeis pungit. Ita
 mali cito diuiciis florent. in uirtutib; cito arefcunt. &
 idō igni apti s̄. malis morib; bonos puniunt. dicit. Sicut
 liliū ē ornatū spinarū. sic eris tu decus filiarū. quas in
 infloredo lecto q̄escens generabis. Ut ornamētū eris fide
 & dogmate in hereses. quę uolunt ēē tue filie. cū sint
 spine & filie babylonis. scilicet cōfusionis. **M**oralit̄ aut xpc
 ē flos cāpi. honor & odor lectuli sui. scilicet fidelis aīe in fi-
 de integre. q̄. fac in scō studio florere. q̄ ē liliū cūalliū. i.
 decor humiliū animarū. Que s̄ cūalles. q̄a in supbos &
 diuites s̄ paupie depōsse q̄si in montes sit. Et sic
 liliū fuit in spinas scilicet in phariseos ypocritas.
 ita fidelis aīa ē in filias babylonis. scilicet falsos fr̄s.

ypochritas. **I**uxta anagogen caput. scilicet tra in
arata ē ordo uirginū in ecclesia cui flos ē xp̄s. q̄a ei de
lectatio. corona & p̄miū. Conuallis v̄ ē ordo cūgatorū
int̄ uirgines & cūnentes. q̄si it̄ duos montes sitū. quorū
x̄ ē liliū. scilicet candor & gaudiū. Et sic liliū ē it̄ spinas.
decore & odore. sic ecclesia p̄fectorū ē it̄ filias hierl̄m. i.
int̄ p̄fectos. decore uite & odore doctrine. P̄fecti dñr
q̄ om̄ia mundi reliq̄runt. dicente dño. Si uis p̄fect' ēē
uende oīa q̄ habes & dā paupib'. In p̄fectū v̄ dñr q̄ adhuc
mundo uiuit. de q̄b; scribit. In p̄fectū. m. uid oclī tui.
& in libro t. oēs scribent. Notandū qd liliū tactū amit
tit odorē. sic & uirginitas tacta. amittit bonā opini
onē. **Q**uax sponse. Sic malus int̄ ligna siluarū. sic
dilcet' n̄s int̄ filios. Sub ūbra illi' quā desiderabā sedī.
& fructus illi' dulcis gutturi meo. Ad lītā regina delee
to surgens spaciatū cū rege sub umbrā arboris uenit. ac de
fructu illi' comedit. ibiq; hęc locuta ē. **A**llegorice aut̄ ecclesia
sole p̄secutionis fuscata. in meridie ardore temptationū
estuata. ac amissis; ut liliū aspinis laetata. demū pon
dere p̄siluarū fatigata. umbrā arboris uite q̄ rebat. lectū
q̄ eis desiderabat. Inq; umbra req̄scentescant. Sic malus it̄
ligna siluarū. sic dilcet' n̄s int̄ filios. Sub ūbra illi' quā
desiderabā sedī. **M**alus ē equocū. Est enī malus n̄ bonus.
ē & malus arbor pomorū. ē etiā malus nauis. scilicet arbor
meli. Si de hoīe dicim' hic malus. de arbore hęc malus.
de pomo v̄ hoc malū. Malus habet tria in se. umbrā
refrigerantē. fructū reficientē. odorē delectantē. Hęc
malus ē xp̄s. q̄ genus humanū obūbrauit. dū brachia
sua in ramis crucis expandit. & in se credentes corpe

Historia.

Allegoria

Malus.

suo refecit. suauitate dulcedinis sue repleuit. Silua v̄e
 synagoga. ligna silue iudei aduersi n̄ ignib; apu. Dilcet
 it̄ filios. subaudiis diaboli. ē xpc̄ int̄ gentiles & ydolatrias
 & peccatores. obūbrans eos & reficiens. Alii. Malus ē xpc̄.
 ligna apli de qb̄ ēstructa ē domus scil̄ eccl̄a. silua eccl̄a
 ēstans de diuisis arborib; .i. electis & sc̄is. dilcet int̄ filios
 dī. xpc̄ int̄ pph̄as & aptos. & m̄res. q̄s filii dī & coheredes
 x̄. Q̄t q̄t enī recipiunt cū dedit eis potestatem filios dī fieri.
 Sub ūbra illi quā desideraba sedit. similitudo ē ab illo q̄ ori
 iestū portat. & in umbrā arboris festinat. Genus huma
 nū qd̄ p̄sū ligni scientie boni & mali paradysum
 pdiderat. quē onus portabat peccatorū. inestū uiciorū
 qd̄ se decorum in̄ceptū tormentorū traheret. & idō
 ad arborē uite festinabat. refrigeriū ammarū q̄ re
 bat. Umbra enī ponit̄ p̄ refrigerio. fit aut̄ ūbra ex
 luce & corpe. & ē itinerantiū refrigeriū abestū. &
 p̄tecto accipiente. Arbor uite ē sc̄a crux. fructus ei x̄.
 umbra p̄tecto l̄ refrigeriū humani generis. ēstans ex
 luce diuinitatis. & corpe humanitatis. De q̄ umbra
 scribit̄. Virt̄ altissimi obūbrabit t̄. Sub hac ūbra q̄ dū
 desiderabat sedit eccl̄a. dū infide crucis x̄ q̄ eruit. Hanc
 umbrā p̄moysen desiderabat dīcs. Obsecro dñe mitte
 q̄ missurus es. Et p̄d̄. Dñe iel̄ cel̄. t. 7 descende. Et p̄ysayā.
 Vanā dirūpes celos & descendēs. Sic q̄ malus om̄ia
 ligna siluarū umbra. fructu. odore p̄cellit. sic x̄ om̄is
 sc̄os ūbra p̄tectoīs. fructu doctrine. odore uite an̄ cellit.
 Et sic arbor hec itinerantes iestū ūbra. fructu. & odore
 s̄ attrahit. sic x̄ suauitate sua. gen̄ humanū p̄sū tēp
 tationū iter agens s̄ attrahit. qd̄ suo corpe l̄ doctrina

Umbra.

Trinualo.

reficit diēs. Venite ad me om̃s q̃ laboratis & onerati estis. & ego reficiā uos. De cui fructu cœlā refecta. iubilat diēs. fruct' ei' dulcis gutturi. m. fruct' hui' arboris ē euglica doctrina. guttur v' cœlē ē ordo magistrorū in cœlā. Gutturis q̃ppe officiū ē cibos recipere. & uocē emittere. Ita magistri in cœlā cibū spūalis doctrinē legendo recipiunt. & uocē alios docendo emittunt. Fruct' q̃ arboris uite. ē dulcis cœlē gutturi. dū magistri spūalē doctrinā p̃sclari hauriunt. & cā suauit̃ alius effundunt. **T**ropologice aut̃ dilect' ē it̃ filios. sic malus int̃ ligna siluarū. q̃ndo xp̃e ē p̃ dilectionē it̃ claustrales filios cœlē. obūbrans eos auiculis. & corpe suo ul' doctrina cos reficiens. Subūbra illi fidelis aīa sedet. dū estū sc̃laris uite declinans. in req̃e spūalis uite refrigerari desidat. Cui fruct' ē ^{dulcis} gutturi suo. dū l' claustralis ei placet religio. l' corp' dñi in palato cordis ei sapit. p̃ qd̃ se saluatā intelligit. **A**nagogyce v' cœlā i cœlis regnans xp̃m angelis impante cōsiderans. diē. Sic mal' it̃ ligna siluarū. sic dilect' m̃s int̃ filios. Q̃si dicat. Sic xp̃e pat̃s & m̃s dilect' fuit in hoc mundo. suauis p̃ omib' sc̃is. sic ē in cœlis suauitas it̃ om̃s angelos filios dī. Subūbra illi' quā desiderabā sedi. hoc ē req̃e animarū. quā desiderabā semp̃ p̃cū inueni. Et fruct' ei' dulcis gutturi meo. i. gaudiū peruicē aeq̃sitū. fert dulcedinē anime mee. De q̃ dulcedine iubilat diēs. Introdux̃ me rex in cœllā uinariā. ordināū in me carnitē. Adnitā regina q̃ sub arbore comedit. in cœllario bibit. & hoc foris puelus exultans retulit diēs. Introdux̃ me rex in cœllā uinariā. Ubi de ebriata & amore regis accensa languorē incidit. & idō comitib' diē. fulcite me florib'. stipate

dilect' r

¶ Hystoria.

me malis. q̄a amore languco. Quib' uerbis dāt intel
ligi. qd flores & uirgas de loco in q̄ cōsiderant tulerint.
q̄b; se languentē ut baculi s̄ sustentari ne cadat p̄cut.
Quā iam iāq; casurā rex amplectit̄. & cōsolat̄. unde leta
tur diēs. Leua ei' sub capite meo. & dext̄a illi' amplex
abit̄ me. Rex v̄ in lectū cā reclinat. & comites adiurat
diēs. Adiuro uos filie hierl̄m. ne susceitis neq; euigilare
facians dilectā. q̄ usq; ipsa uelit. **A**llegorice aut̄
eccl̄a q̄ de fructu ligni uite hoc ē de cruce corpus x̄
comedit. in cella sacre scripture pocula sapientie bibit.
Vnde leta canit. Introdux̄ me rex in cellā uinariā. Sup̄ius
dix̄. introdux̄ me rex in cellaria sua. hic aut̄ diē. in dux̄
me rex in cellā uinariā. s; ibi locuta ē humana nat̄a. spon
sa uerbi. hic aut̄ loquit̄ eccl̄a de gentib' sponsa x̄. Huma
nā q̄ppe naturā dī uerbu sibi poseulū cūn̄x̄. dū hu
manā carnē asūpsit. ut scribit̄. Verbu caro factū ē. Hanc
oleo nominis sui in reginā un̄x̄. dū asūptū hominē cē
dīm. & anglis impare uoluit. Hanc post se trax̄. dū uic
tor mortis celos ascendēs carnē nr̄am secū tulit. Vnde
letabunda canit. Introdux̄ me rex in cellaria sua. scil̄
rex gl̄e in dux̄ me humanā nat̄am in celestia gaudia.
Hec aut̄ eccl̄a per uicē recepta. & p̄p̄los in secreta dī in
ducta diē. Introdux̄ me rex in cellā uinariā. uidel̄
x̄ rex regū quē om̄s reges adorant. introdux̄ me p̄
fidē in p̄mituā eccl̄am. q̄ ē cella uinaria. q̄a in ea s̄ di
uersa sapientie pocula. & uaria sp̄s sc̄i carismata. Est
aut̄ p̄mitua eccl̄a. q̄ sub x̄p̄o & apl̄is de iudeis cōcūsa.
q̄ndo multitudinis credentiū erat cor unū & anima
una. & om̄ia habebant cōmunia. Ad quā inducta ē eccl̄a

Allegoria

De p̄mitua eccl̄a

31
de gentibus: quando cornelius & sui. & samaritani gentiles.
per baptismum & spiritum sanctum donum adiunctis fidelibus. In hac ordi-
navit caritatem. quando incarnate unanimis indivisus dis-
tribuit ordines. quosdam faciens apostolos. quosdam prophetas. alios
evangelistas. alios pastores. alios doctores. Alii. Cella unaria
est sacra scriptura. In hanc ecclesiam induit. dum ei spiritalem
intelligentiam dedit. ut scribit. Apertis illis sensum. ut intel-
legerent scripturas. Caritatem in ea ordinavit. dum per scriptas
tres gradus caritatis docuit. ut in primis dominum per omnia. deinde
proximum ut se ipsum. ad ultimum etiam invicem propter dominum dili-
gat. Ordines quoque in carne faciem. dum per dominum parentes
nostros. deinde coniuges & filios. deinde fratres & cognatos. de-
inde domesticos & civis. ad extremum inimicos. scilicet
iudeos & paganos diligimus. Hec sponsa ecclesia narrat iu-
venulis se peristolantibus. scilicet ecclesia perfecta ecclesiis aliis
filiabus suis. quibus & dicit. fulcite me floribus. stipate me malis.
Flores accipiunt pueri & simplices infideles florentes. per
malos. id est arbores intelligunt iuvenes in operatione fruc-
tificantes. Quasi perfecta ecclesia dicat in perfectis. Quando quidem
ego uno scripte sum inebriati & caritas per divinos gradus
in me est ordinata. vos fulcite me floribus. hoc est per predicationem
vram. subponit in pueros infideles floridos. & stipate me ma-
lis. exemplis vestris multiplicare in me iuvenes in bonis
fructiferos. ut quod bibi eis proprium. & ordinem in eis caritatem.
Similitudo est ad domum iam senio collapsam. quam fulchris sustentat.
ne cadat. & est ecclesia in senibus honestis destituta. quam pueris fi-
de floridis quodammodo fulcit ne corruat. Alia similitudo
est astipitibus qui novum pullulantes matrem vel arborem circum.
familibus qui dominum suum armis stipant. ne hostilis implet

meū fiat. sic fideles matrē ecclāam q̄si stantē in medio
bonis acerbis stipant. dū ali' elemosinis. alii lectionibus. orationibus
ali' insudant. & armis scripturū eā circūdant. ne
hostis diabolus l' hereticus impetū meū faciat. Vos ecclē
filie mee sustinete me & stipate bonis filiis ne deficiā sin
inūris opib; interī req̄lescā. q̄a amore languēo dilecti
mei quē adhuc uidē n̄ ualeo. & amore sup̄ne patrie
quē adhuc n̄ habeo. Fp̄pt hoc leua ei' sub capite meo &
dext̄a ei' amplexabit me. Pleuā p̄sentis uite gl̄a. p̄der
uā v̄ pennis uite battudo designat. ut scribit. Longi
tudo dierū in dext̄a ei'. in sinistra ei' diuitie & gl̄a. Cāpi
aut ecclē ē x̄. Dīc ḡ. Leua ei' sub capite meo. hoc ē gl̄am
p̄sentis uite sub capite meo. scil' sub amore & pono quē
p̄ omib' diuitis diligo. & dext̄a illi' amplexabit me. hoc
ē cōna beatitudo recipiet me. l' ordo iustoy q̄ ad extris
& erit. diligit me. Alii. Leua ei' scil' uetus lex sub capite
meo. q̄a carnalia iustitia despicio. & dext̄a illi' i. euangelii
amplexabit me ad obediendū s̄. Vt leua. i. actiua uita
ē sub capite meo x̄. in q̄ ei sermo. & dext̄a illi' i. cōte
platiua uita. amplexabit me. in q̄ req̄escens ei placeo.
Et ne me aliq̄s de hac q̄te inq̄ret. in dīcet sponsū
dīc. Adiuro uos filie hierl'm p̄ capreas ceruosq; cam
porū. n̄ cūseretis neq; euigilare faciatis dilectā. quo ad usq;
ipsa uelit. P̄ capreas q̄ alta petunt & ālonge uenitōrē
p̄spiciunt p̄phie figurant. q̄ in altā cōteplationem subleua
ti. xp̄m & ecclē m̄ysteria ālonge p̄spexerūt. P̄ ceruos v̄
q̄ sp̄m̄eta t̄nsiliunt & ueneniū uincunt. apli designan
tur: q̄ spinas peccatoy t̄nsilientes. spinas penarū passi.
maliciā mundi uicerūt. Cāpi s̄ due ecclē. una ante x̄

aduentū sub pphētis. alia p^a aduentū sub aplis. in qbus
cāpis uariū flores s^o omīs fideles. Vt campi s^o duo testamta.
in qb; s^o flores pulchre sententie. In uno cāpo capree scil
pphē cucurrerūt. dū ueteri pplō xp̄m futurū p̄nuncia
uerūt. In alio cāpi cerui. i. apli cucurrerūt. dū xp̄ano pplō
xp̄m innotuerūt. Filie ierlīm sunt omīs ecclē filie catho
licę. ecclē hierlīm dicitur. eternā pacē in celis iusure. Hierlīm
q̄ppe dicitur. iusio pacis. Quib; a sponso dicitur. O uos ecclē filie ec
clesiasticę hierlīm. ego dē ur̄ adiuro uos hoc ē sacramto incar
nationis mee & ur̄i baptismatis cōstringo uos. ^{scilicet uos} p̄ capreas
& ceruos cāporū. i. p̄ pph̄as & aplōs doctores pplōrū. ne uī ut
p̄mō suscitatis dilectā. i. in q̄cens cū dormientē a strepi
tu mundi amore mei. neq; uigilare faciatis cū a sōno cō
templationis. cogendo ad sēcularia negotia. q̄ ad usq; ipsa
uelit. hoc ē donec ipsa sua sponte onus regiminis com
patiendo. p̄ximis subire uelit. Sunt pleriq; potentes
q̄ sp̄itales uiros ad regimē lucris causa cogunt. ut in
mirū de eis beneficia habeant. huiusq; dilectam
a sōmno q̄cens excitant. & hoc xp̄e p̄ph̄as & aplōs int̄ dē.
ne fiat. Cum uīt ipsi sp̄itales uiderunt expedire ut fr̄ib; p̄
sint aq̄te sua sponte surgunt. & pondus regiminis licet
in unū suscipiunt & p̄ximis opp̄sis subueniunt.
Moralit̄ aut̄ sponsa a sponso in cella uinaria int̄
ducit. dū q̄s x̄ trahente claustrū ingredit. in q̄ uinū qd̄
letificat cor hominis bibet. cū de scriptis p̄missa leticie
hauriet. In hoc caritas ordinat. dū in xp̄m is dē. de inde
p̄lat. de inde p̄ores. de in alii fr̄i p̄meritis ab eo amant.
Hunc flores fuleiunt. & mali. i. arborel. mali. i. fruct.
utriq; enī legi potē stant. cū cum pueri & iuuenes

in scis studiis circūdant. Hic amore languet. cū nō om̃s
fr̃s xp̃m amare iudex. leua hoc ē p̃sens uita ē sub capite.
i. sub m̃te ei. & dext̃a. hoc ē c̃ma uita cū amplexat̃. q̃a cam
solā sectat̃. Caput q̃ppe anime ē mens. q̃a sic cap̃ om̃ia m̃bra
regit. ita mens cogitationis disponit. Alit̃. leua s̃ uir-
tutes in hac uita necessarie. dext̃a ṽ incorruptibiles
infusa danda. leua ē sub capite dū uirtutes s̃ sub m̃te.
& dext̃a cū amplexabit̃. dū incorruptibiles infusa ei
dabit̃. Et q̃a hic talis capree ceruoq; cōparat̃. neq̃s cū
ab hac q̃ete inquietat̃ aē iñminat̃. Caprea habet ui-
natas. Alta petit. bonas herbas amalis eligit. ruminat.
uulnera sua p̃dyptamniū curat. Sic sp̃alis hō ad alta
uirtutū c̃scendit. bonas sententias seceruit amalis.
p̃dicando ruminat sp̃it̃ cibū q̃. legendo comedit.
uulnera peccatorū p̃medicām penitentie curat. Cer-
uus q̃q; habet. iii. ñtas. cū insulas longe positas petunt.
gregat̃ in mare transiunt. & unus q̃sq; cap̃ alteri
sup̃ elunc portat. cū canib; insecunt̃ spineta t̃nsi-
luunt. senescentes serpente de cauina narib; ex̃thunt.
ac comedunt. ad fontē potandū currūt. cornua & pilos
renouandi deponunt. Sic iusti cū ad patriā paradisi
pinare sēdī p̃pant. unus q̃sq; onus altius portat.
cū eos mali p̃secunt̃ temporalia bona q̃ ut
spineta s̃ impediūta uite eis relinquunt. Serpente de
cauina narib; ex̃thunt. q̃a diabolu l̃ peccatū de cor-
de fr̃m as flau exhortatiois auferi. p̃ sūptū ue-
nenū ad fontē currūt. q̃a cōmissa peccata fonte lac-
marū diluunt. Cornua & pilos deponunt. q̃a diuina
q̃ s̃ sup̃flua uite reiciunt. in uirtutib; renouati uiue

Quint. in Caprea.

Quint. in Caprea.

nesciunt. Iuxta anagogen v. i. aliorum sensum ecclesia in ce-
lestiam recepta dicitur. Introdux me rex in cellam vinariam.
scilicet christe rex glorie introdux me in supernam patriam. ubi sti-
tutes iustitiam inebriabuntur ab ubertate domus domini. et tor-
rentur. ^{p. cor.} Et notandum quod ubi introductio ponitur. ibi et
rex dicitur. quia ecclesia quod introducit est eius regnum. super quod ipse rex
regnabit. In hac caritate ordinabit. quia virgines in cari-
tate viventes suas mansiones. viduas suas. conjugatos
suos ordinabit. Hanc flores cingunt. mala stipant. du-
electi infide et opemone inuenta. in gloria eam circumdant.
Languet amore. quia sanando infirmam dilecti sui visione.
Sua sponsa est sub eius capite. id est ecclesia in hac vita relictam. est sub
eius custodia. et dextra eius eam amplectitur. quia multitudo
angelorum de eius societate letatur. Ibi filie hierusalem hoc est omnes
fideles anime et capree scilicet et prophetie. et alii iusti qui ad al-
ta celorum puritates ascendunt et ceterum videlicet apostoli. et alii
electi qui spina. id est peccata transierunt. eius glorie et gaudent.

Vox sponse. Vox dilecti mei. Surge propter amicum meum.
Historia. Sponsa dormiens et nemine hanc excitare presu-
mit. ipse sponsus hanc excitat. et precipit. ut surgens puel-
las suas ad opera dirigat. Que ad vocem sponsi surgit. et co-
mites ad excolendas vineas et capiendas vulpceulas mit-
tit. Allegoria. Quasi sponsa dormiens. quando ecclesia per ascensi-
onem domini sub apostolis collecta duodecim annis absque predica-
tione hierosolymis mansit. Hanc sponsus excitavit. puellas
inopemittere monuit. quando et petro per discipulum de celo missum
inquit omnia animalia erant omnibus gentibus predicandum innotu-
it. Sponsa vero comites ad vineas excolendas et vulpes capi-
endas misit. quando ecclesias. apostolos. et discipulos eorum ad converten-

Historia.

das gentes & iudaicas l' philosophicas hereses destruen-
das misit. Et nota qd' misit puellas sic alias scribit qd'
sapientia misit ancillas inutare pplos ad m'sam. quia
nimiru x' d' sapientia misit rusticanos & despectos
hoies inutare pplos ad cinu uite euuii. Sponsa
asponso exetata. alloq'tur adolescentulas. Hec uox
q' audiui. surge ppa amica mea. e uox dilecti mei. Igit' e
surgendu. & ei ad opus qd' me uocat obediendu. Dix' eni.
he docete om's gentes. Et alibi. Segregate in paulu & bar-
naban in op' qd' assumpsi eos. scil' p'dicare. Hec u' macedo ap-
paruit paulo dicens. Transiens in macedonia adiuua nos.
Quando eni pastoris amica dormiu. oues p'deui erra-
bant. si bonus pastor dilecta fac' euigilare. & disp'su gre-
ge in unu ia p'se collectu egregare. ut eet un' pastor &
un' ouile. Et nota qd' sup'ius adolcesce, mulas adiura-
bat. ne sponsa exetarent. q' ipse ne exetat. q'a uidet om'a
tempora temp' habent. & oportet sp'itales tempore pacis m'e-
platioc q'escere. tempore v' p'secutiois l' hereseos c'tra hostes
di p'dicando. dictando pugnare. Dix' adolescentule. Nu uidisti
cu cui uoce audisti. Et illa. Ecce in p'sentiaru uideo. q'a iste o li p'missus.
uen' saliens in montib; t'n'siliens colles. Similitudo e acer-
uis. q' in montanis saliendo curr't. Unde sequit'. Simile
dilectum m's capree hinnuloq; ceruoy. Montes q' sup pla-
na tre ad alta esurgit. s' pplie q' cōmunie unā hominū
altitudine uirtutū t'n'scendunt. Colles aut s' pharisei.
q' scientia legis eminebant in p'plo di. Sponsus q' uen'
saliens in montib; q'a x' p'q'sda salt' uenit in mundu. ut
p'dictū erat in p'phetis. De celo q'ppe saltū dedit inuir-
ginis uterū. de utero in p'sepiū. de p'sepio in cruce de

cruce in sepulchrū. de sepulchro in ecclū. Colles tñsiluunt. dñi sup
bos phariseos p̄ierit. humiles aplōs eligit. Alit̄. In montib; salient
uēnī. q̄a salt̄ suos p̄montes. i. p̄uirtuosos montes p̄dicari uoluit.
Colles tñsiluunt. dñi adhuc imp̄fectos ap̄dicatiōe cessare uoluit.
Oportet enī ut p̄us discant & faciant. p̄ca doceant. ut de dño
sc̄ptū ē. q̄ c̄p̄ ih̄e facere & docere. Alit̄. Qui salt̄ nē sursū. nē ē
deorsū. Ita x̄ in diuinitate sursū. in humanitate fuit deorsū.
Sol oriens in p̄mis apparet in montib; dē inde in collib; Monte
fuerit aplū. in his saliebat x̄ apparet. cū p̄nom̄ ei mortuos
suscitaret. & alia miracula faceret. & colles tñsiluunt. cū seq̄
ces aplōy etiā signa facerent. Hic similis ē capree. q̄a in simili
tudine carnis peccati apparuit. dñi de peccatorib; nat̄ uēnī.
Sic enī p̄oues iusti. na p̄capas peccatores designant. Vt idō
simil̄ capree d̄r. q̄a sic caprea uelocit̄ currit & bonas her
bas anxius eligit. sic x̄ uelocit̄ obediētiā pat̄is ^{exp̄leuit} bonos ama
tis in iudicio segregabit. Simil̄ etiā hinnulo ceruoy in
uarietate uirtutū & miraculoy. Hinnulus q̄ppe ē uari
coloris. Hic feruente sole ūbrosū locū q̄rit. in q̄ ab estu
requiescat. sic x̄ in castis m̄tib; ab estu uiciorū requiescit. & ceruo
q̄ uelocit̄ currunt & saliant. pat̄arche & p̄ph̄e figura
ti s̄. q̄ uelocit̄ in mandatis dñi sine q̄rela cucurrerūt. &
de uirtute in uirtute salierūt. Hinnulus ceruoy ē x̄pc
filius pat̄archarū & p̄ph̄arū. Hinnul̄ d̄r ab innuo. ab
seondit enī auenatorib; cū ei mat̄ innuit. X̄pc ē simil̄
hinnulo ceruoy. q̄a filī ē pat̄archarū. ut ioseph ē uendi
tus. ut isaac ap̄at̄ immolat̄. Et sic hinnul̄ ueloci ceruus
currit. sic x̄ q̄ peccatū n̄ fecit om̄s sc̄os sc̄itatis agilitate p̄cu
currit. His q̄ animalib; q̄ salub; gaudent x̄ cōparat̄. q̄a p̄
dictis salub; currens sup om̄s iustos exaltat̄. Dicit̄ adoles

centule. Vbi nō ē ille. Diē sponsa. En ipse stat p̄ parietē nr̄m.
respiens p̄ fenestras. p̄spiciens p̄ cancellos. Similitudo ē
ab illo q̄ cubiculū amice nr̄e n̄ ualens. p̄ fenestrā ei loq̄
tur. Pariēs ē murus. q̄ domū ad domo separat. & significat
originale peccatū. l̄ mortalitatē q̄ de peccato uenit. qd̄ nos
ad dō separat. Quē murū cep̄ adā edificare. & om̄is posteritas
ei laborat eū cōsummare. Hunc iudī multis peccatis edifica
uerūt. & idō xpm lapidē angulārē p̄ciosū electū. q̄ eos
a peccatis p̄hibuit rep̄bauerūt. in q̄ n̄ credentes offenderūt.
& corruerūt. S; hic lapis in montē magnū creū. sup̄ q̄ syon
ciuitas regis magni edificari cep̄. q̄ om̄s isē credentes. in se
ciues recep̄. Qui diē. In dō. m. t̄nsq̄ murū. q̄a nullū fec̄
peccatū. Post h̄c murū x̄ stetit ut eū impelleret. q̄a mor
talis fact̄ ē ut originale peccatū destrueret. Qui stat laborat.
& x̄ in destructione huius muri tantū laborat. qd̄ etiā san
guine sudauit. fenestre q̄ lūm in domū mittunt s̄ apli. q̄
lūm cognitiōis dī in eccl̄am domū dī fuderūt. **C**ancelli. i.
parua foramina in pariete p̄ q̄ sol radios suos uibrat. s̄ p̄ph̄e.
p̄ q̄s iusticie sol radios sue noticie mundo immittebat. Can
celli etiā s̄ art̄ in anteriori parte dom̄. uñ dñr̄ cancellari
uidel̄ p̄lo cutores regis. q̄ de cancellis edicta regis p̄plo diēt.
qd̄ r̄um p̄ph̄e erant. q̄ in anteriori parte dom̄. scil̄ in syna
goga quē erat ūbra dom̄ eccl̄e. mandata dī p̄plo nuncia
bant. Cancelli q̄q̄. s̄ loca in choro in quib; psallentes s̄ ordi
nati. & innuunt om̄s q̄s in diuisis gradib; cōstituti. Sponsus
q̄ p̄ fenestrā sponsā respexit. dū xpc̄ p̄ p̄los lūm cognitiōis
sue eccl̄e infudit. & cancellos hanc respexit. dū p̄ph̄as ul̄
reliquos doctores ei radios sue noticie inmisit. & fenestrā p̄
spiciens partī uidet. partim n̄ uidet. sic xpc̄ in carne manē

Cancelli

partū uisus ē d's in miraculis. partū nō ē uisus in infirmitate
passionis. Et q̄a p̄t parietē stetit sponse cōiungi nō potuit. & idō
p̄ fenestrā oscula & uerba dedit. quia quādiu mortalitas inter
posita fuit ecclē cōiungi p̄fecte nō potuit. tamū oscula doctrine
p̄ fenestrā corpis p̄buit. Destructo pariete sponse copulabitur.
q̄a ablata mortalitate ecclē ut ē manifestabit. Que dicit. Dilect'
mīs quē diligo p̄ omib; q̄ saliendo ad me uenit. & stans murū
impēgit. ipse p̄ fenestras & cancellos respiciens. me excitat.
& loquit̄ in diēs. Surge p̄pera amica mea. Hoc ē. Quis edim
sc̄pturas in mundū uenit & mortē nr̄am destruxit. ipse in
p̄phas & ap̄lōs p̄cepit. ut hoc aliis p̄dicē diēs. O p̄mitua
ecclā q̄ diu cessasti ap̄dicatione. surge aq̄te tua. i. p̄para
te ad labōrē ad p̄dicationē gentib; p̄pera. q̄a tēp̄ breue ē. &
hoc si feceris. eris amica mea facies michi amicos p̄fide q̄ s̄
inimici p̄ infidelitatē. & eris colūba mea septiformi spū illu
trata. ut colūba. vii. naturis decorata. faciens simplices. & eris
formosa mea. de formes in uicis. faciens formosos in uirtutib;
& eū illis comitata ueni ad me. ad remunerandū te. Notan
dū qd̄ hec uerba & sequentia s̄ sponse. rēp̄sentantia uerba
sponsi. Oportunū tēp̄ habes p̄dicandi. Iam enī hiemps. i.
infidelitas transiit. ymber. i. p̄secutio abiit. & recessit. Hiemps
que gelu t̄ram cōstringit ne fructificet. ē infidelitas que cor
da hominū in bono frigida frigore malicie cōstringit. ne
fructū fidi afferant. hiemps usq; ad xpm̄ durauit. s; ipso
sole iusticie oriente hiemps transiit. & uer' fidi calore sc̄i
sp̄e terrā soluit & flores uirtutū p̄duxit. Ymber ē pluuia
cū impetu ueniens & cito recedens. Sic p̄secutio cū impetu
ueniens. s; x̄ insus uincente cito abiit. Porro ap̄līs p̄dicantib;
& cor' successo rib; nō abiit. s; maxime p̄secutio creuit. s; idō

primo modo die abire. quia ut ymber cito recessit. Aliud ē abire aliud recedere. Ille abire. qui uult reire. Ille recedit. qui uult reire. Sub regibus gentium persecutio gentium aliquando abire & iterum redire. tempe quo estantini in reuersura recessit. Oportuit autem persecutione exercitari. ut probati possent coronari. Ymber quoque significat tempestatem bellorum. Ante & aduentum maxima tempestas bellorum in toto orbe desuit. ut nulli liceret de terra sua in aliam migrare. quoniam haberet per exploratorem. Si per quam christe uera pax aduenit. ymber bellorum recessit. & tunc flores apparuerunt intra nostra. scilicet homines infide florentes apparuerunt in iudea. o li tyranno diabolo possessa. si a me punitoria erueis recepta. idcirco nunc nostra. Tempus putationis aduenit. ut sterilia sarmenta percidantur. quatinus flores uberi erumpant. qui fructum habundantem proferant. scilicet ut uicia amputentur & uirtutes plantentur. Vox quoque turturis id est predicationis celestis. & audita est intra nostra scilicet in iudea. nunc perfide nostra. Vel uox predicatorum qui suo cantu abcessum hiemis & ueris aduentum nuntiant. qui per amicum humile gemitum reddi. qui pudicie amatores. qui euersionem hominum fugiunt & semper in uigiliis montium uel in uerticibus arborum morabantur. dum in mundo solo corpe positi. euersionem habent in celis. incolatus sui & patrie se promissis memores. uel uox penitentium peccata sua gemitum audita est. ficus etiam prouidet grossos suos in del sinagoga ut ficus folia id est herba habens & non opa. & idcirco ad domino maledicta. abiecit carnales sensus legis. grossi quippe sunt immaturi fructus ficus. qui leui tactu cecidisse cadunt. Ut enim uox turturis & intra sonuit. ficus sinagoga est cecissa grossos id est acerbos sensus legis abiecit. & dulces ficus

id ē aptōs p̄tulit. q̄ dulce cibū allegoricē credentib⁹ minis-
trarent. Et q̄a sicut sinagoga aptōs p̄tulit. idō uince florentes
odorē dederūt. scilicet ecclē de iudeis ēuerse infide florentes fa-
mā bone op̄ationis dederūt. flos uitis exp̄ssus ēficat genus po-
culi. qd̄ saluti & uoluptatis. ad cōmodū. flos uitis ē fides x̄.
poculū inde ēfectū ē sc̄m cōglū. qd̄ ēfert cū salutē & uitē
uoluptatē. **N**ota qd̄ sponsa que ad excolendā uincā mittit.
trib⁹ nomīnib⁹ appellat. scilicet amica. colūba. formosa. q̄a in
mirū ē cultura uince qd̄ ē p̄dicatio. his solis cōmittit. in q̄b⁹
recta fides & simplex op̄atio. & pura dilectio inuenitur.
quatin⁹ faciēdo que docent. sint di amica. n̄ lucri causa
opantes. sint colūbini. in dilectione sint formosi. His. vii.
asponso pponunt. q̄a uinea x̄ p. vii. dona sc̄i sp̄s. vii. modis
excolit. dū p̄dicationē hinc p̄s infidelitatis soluit. ymber
bellorū sedat. & flores. i. inuicia bonorū pducunt. sarmentā uiciorū
amputant. uox turturis. i. simplicis p̄dicationis in eulta tra-
scilicet in corde iam credulo libentē audit. sicut p̄fert fructū.
uidel⁹ q̄sq; fidelis bonū op̄. & sic uince excolit. scilicet ecclē in
fide floride dant odorē uirtutū. **I**am mittitur filia
pharaonis p̄ filia babylonis. & cū ea regis l̄ regis mittunt
pregina austru. cui asponso dicit. Surge amica mea. Sup̄ dixit
surge. & iterū repetit. surge. quia duob⁹ modis surgim⁹. cū
autē adopandū ul' addocendū mentē erigim⁹. Dicit q̄ surge.
id ē ad bonū opandū & ad exemplū p̄bendū mentē erige.
iterū dicit surge. id ē addocendū alios mentē erige. Sur-
gere enī ē sursum se erigere. Ille surgit. q̄ facit & docet bonū
qd̄ didicit. O amica mea cui nota feci om̄ia pat̄s secreta. surge
& addue m̄ filiā regis babylonis. ut & ipsa fiat mea amica.
tu olī habitans cū habitantib⁹; cedar. fusca. n̄c p̄ mea dona

¶ Florentes

¶ Lira

¶ vii.

¶ Historia

speciosa. doce eam esse inuirtutibus; speciosa. nunc inuicem
feda. & cum illa caritate ornata. ueni ad nuptias. Tu columba
mea pme. vii. donis spiritus sancti repleta. doce eam simplicitate
ut septem foramen spiritum recipiat. ut edificans in foraminibus;
petre & in cauernis macerie hoc est spiritum salutis ponens.
in uulneribus; & in premissis sacre scripture. Petra quippe est
christus. supra quam petra fundatur ecclesia domus dei. De qua petra
fluxit aqua. quam filios israel sacrauit. quia de christi latere sanguis
& aqua manauit. que hanc colubam redemit & lauit. Huius
petre foramina sunt & uulnera. quod sunt colubę ecclesie ab accipitribus
id est ademonibus munimina. Maceria est & latius. cauerne
est lateris uulnus. quod lancea multis fecit. in quo hec columba
nudum speciem posuit. uel maceria est murus circa uineas absque
cimento factus. & intelligitur sacra scriptura. que cingit ecclesias
absque heresi compacta. Sic enim cimentum ligamentum est lapidum. ita
est heresis ligamentum animarum. Cauerne huius macerie sunt profundę
scripturę sententię. in quibus se auentus abscondit hę colubę.
Et notandum quod tribus nominibus attollit. quod ad predicationem
mittit. quia ordo doctorum debet secreta dei ut amicus scire
quod doceat. & mundicia speciosus. ut uita eius auditoribus
splendeat. & vii. predictis uirtutibus ut columba. vii. naturis fulget.
Cui dicitur. Ostende in faciem tuam. & faciem homo cognoscit. facies
que ecclesie est bona operatio. per quam cognoscitur. Hanc faciem ostendit.
dum quod occulte operatur. in publico alios operari docet. Dico
facies ostendit. dum causa dei opus bonum ad exemplum pro
misit. Sonet uox tua in auribus meis. sed quod indic
desponsationis tue in baptismo in te seruare promissis
tamen hoc alios seruare doce. Vox enim tua dulcissimum auditur
erit auditoribus. si ita uiuis ut doces. & facies tua decora id est operatio

tua. erit impleta. De oratione dicitur quod si decore orationis.

Decorū q̄ppe ē dicere & facere unde delectatur d̄s. adhuc
sponsa repr̄sentat uerba dilecti. Sup̄iora dix̄ ad sponsam.
nē conuerit se ad adolēcentulas diēs capite nobis uulpe
eulas paruulas. que dēmolunt uineas. nam uinea nr̄a
floruit. Quasi dicit. Vinea nr̄a floruit q̄ amica mea magno
labore excoluit. ecce uulpes irrūpunt & fructū ei carpunt. q̄s
uos adolēcentule capite & de uinea expellite. Vulpes ī foueis se abdunt.
& nūq̄ rectis itinerib̄ iēdunt. Vulpes etiā cū esurit. apto ore mortuā se
& ita aues decipit & deuorat. & has notant heretici q̄ in ocul
tis disputant. numquam rectum iter fidei seruant. catho
licos & humiles se simulant. ut simplices decipiant. Hos
p̄dicatores capiunt. cum eos ratione & auctoritate uin
cunt & redanguunt. Idō hi paruuli dicuntur. quia
humiles se fingunt. l̄ quia sensu paruuli sunt. ul̄ quia ut
paruuli a magnis ita ipsi a catholicis sup̄ati deficiunt. l̄ uineas
autem dēmoluntur id est suffodiunt. dum cēl̄is phere
ses & seismata sentiunt. set una uinea scil̄ catholica cēl̄a.
in recta fide floret. fructum operationis ubiq̄ profert.
Que letabunda dicit. **D**ilectus meus mihi hec locu
tus est. & ego illi subaudis obediam. qui pascitur in liliis.
hoc est delectatur in operibus eorum qui sunt candidi
in uirtutibus & qui sunt decus aliorū. ut liliū spinarum.
Et tam diu in his pascit̄. & tādū obediam illi. alios docendo.
donec aspiat dies. i. donec scientia eterne claritatis adue
niat. ubi omnes uerū lumen uideant. & donec melinen
tur umbre. i. donec ignorantia p̄sentis uite p̄t̄seat.
Dies est p̄sentia solis. nox uero est umbra t̄re. cum sol sur
git. dies cum suauis spiramine uenit. tunc umbra t̄re qd̄
est nox sub t̄ram melinata euanesce. Ita cum a r̄e sol iusticie

Vulpes

Historia

Quidam

illuxerit dies cōtinentiē suū refrigerio iustorū asspiciat. Ignorantia & persecutio huiusmodi ut umbra euanescent. Similitudo ē ab illo q̄ nimio estu fatigatus fuerit & dulci aqua recreat. Sic ecclesia estu tribulationū fatigata & adueniente recreat. filia pharaonis p̄ filia babilonis missa sponsū orat. ut ei auxilio illa adducat diēs. Omī dilecte reuētere ad filiā babilonis p̄ grām aq̄ recessisti. p̄p̄t ydolatriā. Similis esto mea caprea q̄ alta petit & salubres hēbas a noxiis eligit. ut saluandos amassa p̄ditionis seernas & eos alta celorū petere facias. aut si miles esto mea hinnulo ceruorū qui uelocit̄ curret. & umbrōsū locum querit. ut facias eam uelocit̄ ad fidē & ad baptisma currere & de estu uiciorū op̄a uirtutū querere. Tu existens sup̄ p̄dicatores dando eis uerbum tuū loqui cū fiducia. q̄s p̄tēplationē montes in domo di qd̄ ē ecclesia. Si ē hęc animalia p̄p̄t pasua habitant sup̄ montes bethel. Bethel dicit̄ domus surgens uel domus uigiliarū. uel domus di. & est ecclesia q̄ ad celestia consurgit. & in qua sunt uigilie laudis dei. contra demones & uicia in qua habitat deus p̄ fidem. Huius montes sunt doctores alti in uirtutib. sup̄ quos est x̄p̄ caprea & hinnulus ceruorum. eum p̄ eos bonos amalis eligit. & eos p̄ exempla scōrū currere facit. Capree & hinnuli in montibus bethel habitant. quando quicq̄ fideles p̄ doctrinam scōrū ad alta celorum festinant. **T**ropologice dilectus sponsam a somno excitat. eum x̄p̄ in uia in spiratione sp̄itale uirum a claustrali quiete ad regnum celestē uocat. Huic in montibus salit. eum eum de uirtute in uirtutem p̄ exempla patrū ducit. Ipse erit similis capree hinnulo ceruorū. cū bonas sententias eligit. alta uirtutum petit. ad brauiū uite exemplo sanctorū curret. Stans pari

57
eū impellit. eū cōsiliū malignantiū sapienter subuertit.
Pfenestras & cancellos respicit. dum apliceas & pphiceas sēp
turas diligentē intendit. **D**ilectus ei pfenestras & cancel
los loquitur ut surgat. eū xp̄e pphias & aplos eū docet.
ut p̄ximos ad bene uiuendū moneat. Ipse v̄ surgit. dū ei
ad omnia obedir. Propter eū oportune & inportune p̄di
cat. & sic amicus dī fit. eū alios amicos dī facit. Coluba ē eū
simpliciter uiuit. & formosus. eū alios ad bonū informat. Ve
nit. eū iussa dī implet. Huic hiemps t̄nsit. eū āspa cōuersatio
cōmissa plebis in malicia durata calore diuini amoris se
luta. in uer̄ sēc cōuersationis t̄nsibit. Ymber recedit. cum
tēptatio psequentiū se cessabit. cū enī prauos a prauitate
phibet. max. ab eis psecutionē sustinet. q̄a om̄s qui uolū
pie uiuere in x̄ ihu. psecutionē patiunt. Ymbre abeun
te. flores apparebit. q̄a cessante psecutione maloy. inicia
bonoy erūpūnt. Ipse sar̄nta amputat. dū rebelles de ecclā
segregat. Vox turturis in t̄ra audit. eū penitentes ad ccelū
plānta reuertunt. ficus p̄fert grossos. dū bona arbor. scil
bonus homo p̄fert bonū opus. Vinea florentes dant odorē.
q̄ndo ecclē ul' claustra sub cō emittunt bonoy operum
opinionē. Ipse surgit. eū hereticis resistit. Amicus dī efficit.
eū inimicos dī psequitur. Speciosus erit. dū errantes ad spe
ciē dī reducit. Venit. eū negligentis ad nuptias agni ueni
re facit. Coluba ē que alienos pullos nutrit. eū filios p̄di
tionis filios gehenne. filios ire. facit filios dī regni & filios
dī. In foraminib; petre m̄dificat. eū eos in uulnerib; x̄ cōfide
re impat. In canerna macerie habitat. eū in doct̄na sacre
sēpture eos sp̄are clāmitat. faciē suā dō ostendit. dū p bonū
qd̄ agit. dī retributionē intendit. Quē conscientia accusat.

abscondit faciem. & loq̄ uerecundat̄. Ille faciem ostendit.
q̄ ope complet qd̄ uerbo docet. Vox ei⁹ in aurib⁹ dī sonat.
q̄ndo uiuit ut p̄dicat. Uulpeculas caput. dū falsos fr̄s
ad regulā iusticie corrigit. aut incorrigibiles de cet̄u
fr̄m repellit. ne uineas suffodiant. id ē ne ēgregationes
iustorū simulatione sub uertant. **D**ilectus placet illi
in pmissis. & ille placet ei obediendo ei⁹ p̄ceptis. P̄scit it̄
lilia q̄a reficiūt scōy uita in uirtutib⁹ candida. donec aspi
ret dies. hoc ē donec lux uernatis om̄ib⁹ appareat. & umbra
tr̄seat. Sicut enī synagoga fuit umbra ecclē. & q̄eq̄d ille
ppl̄s fecit. umbra fuit illi rei q̄ n̄c agimus. ita sacram̄ta
ecclē & festiuitates s̄ umbra future gl̄e. Sic etiā om̄ia mala
p̄sentis uitę. s̄ umbre malorū fut̄e uitę. Cū q̄ enī gl̄e lux
illuxerit. t̄ umbra sacram̄torū euanescent. & tribulatio p̄sens
recedit. Dilectus adhuc reuertitur. cū expulsis ypocritis.
numerus p̄fectorū augēt̄. Huic erit dilectus caprea. cū p̄cū
bonos a malis secernit. hinnulus erit cū quoslibet ad con
uersionē currere facit. Et hoc sup̄ montes bethel. id ē hoc fac̄
p̄platos domus dī. **A**nagogice sponsa dilectus a somno
excitat. cū xp̄e pegrinantē eccl̄am ad celestia uocat. Hunc
uidet in montib⁹ & in collib⁹ salientē. q̄ndo cernit eū sup̄
ordines anglorū & scōy in dextera patris regnantē. Simile
capree uidet & hinnulo ceruorū. q̄a de pat̄archis natū. con
spiciet iudicē uiuorū & mortuorū. Post parietē nr̄m stat. respi
ciens p̄ fenestras & cancellos. q̄a carnē ex nobis sūptā ^{mortalē} mon
strabit in gl̄a patris immortalē. ut p̄phias & apt̄os p̄miserat.
Ipsa surgit. q̄a uocanti occurrit. ad gaudia p̄perat. ubi erit
amica secreta celestia uideat. ubi erit colūba septiformi sp̄u
plena formosa q̄a sine macula. Ibi hiemps totū aduersitatis

transit. imber: i. torpor & scintilla presentis vite abscedunt. q̄a cū
de corpore corruptionis educitur: ad eū plandū dñm insub
stantia sua ducitur: n̄ iam uerboꝝ guttē s̄ necessaria ut
pluuia p̄dicationis debeat infundi. q̄a qd̄ hic minus audire
potuit amplius uidebit. n̄ce tēptatio necessaria qua aliquis
debeat p̄bari: uine flores apparent in t̄ra. q̄a q̄ndo de cūc
bentitudinis uite quedā suauitatis p̄mordia p̄gustare ani
ma cepit. quasi iam in florib; odorāt exiens. qd̄ p̄t̄q̄ egressa
fuerit infructu uberi⁹ habebit. Tē. Tunc temp⁹ p̄tationis adueni.
q̄a om̄i uicio amputato. morte & pena carebit. Marabea uox
turturis xp̄i in t̄ra uiuentiū audiet. in gaudiū dñi tui. & p̄fert
ficus grossos. cū laboris sui recipiet fructus cūc uite p̄miū.
Vinee florentes dant odorē. q̄a eccle que hic in uirtutib;
floruerūt. ibi odorē suauitatis emittentes. cūcā p̄bent uolup
tatē. His amicis associabit̄ amica. in gl̄a speciosa. in āplexu
sp̄s sc̄i coluba. in foraminib; petre id ē in secretis x̄i & in ca
uerna macerie hoc ē incubilib; ciuitatis sup̄ne. Ibi osten
det ei xp̄e faciē suā. q̄ndo in maiestate sua uidebit cū
facie ad faciē. Vox ei⁹ sonabit in aurib; ei⁹ q̄ndo dicet. Ve
nite benedicti p. m. p. c. r. e. Que uox ē dulcis & facies de
cora. in quā angli desiderant p̄spicere. Vulpes ule capiun
tur que uineas demoluunt. q̄a p̄ anglos om̄ia scandala de
regno ei⁹ colligunt. & in carninis ignis mittunt. Postea uinea
semp̄ florebit. q̄a eccle cum x̄o in cūcū gaudebit.

Oileus illi cūngit̄ & ipsa illi q̄ pascit in t̄ra lilia. q̄a regnat
in t̄ra scōꝝ agmina in uirtutib; candida. Vel nē in t̄ra lilia pasci
tur q̄a in p̄fectib; scōꝝ usq; in finē seli reficit. donec aspiret
dies & inelinent̄ umbrē. Siluestria animalia unde simili
tudo ē pascunt̄ p̄ totā noctē sup̄ueniente aurora. querūt s̄

¶ Ammalia

nra loca. ita xp̄e dñi constat mundus. q̄ ē nox p̄llam noc
 tē pascit de uirtutib; scōy. cum aspirat dies cōmraus. q̄ ort
 fuerit sol iusticie xp̄e. postea non laborabunt infidelib; s; dñs
 erit om̄ia mom̄ib;. Tunc de iudicio reuersus similis erit
 capree quē bonas herbas eligit & alta petit. quia bonis adse
 electis in alta gl̄a patris regnabit. & erit similis huiusmodi
 qui in umbrato loco requiescit. quia in refrigerio scōy ipse
 refrigerium eorū requiescet. sup montes bethel uidel sup
 om̄s ordines anglōy celestis ierlm quē est domus dñi.

INCIPIT LIBER II. DE SPONSA AUSTRI. SEIL DE FILIA BABI
RECEDENS TRACTATUS. ERAT LOXIS.

de filia pharaonis. sequens erit de filia babylo
nis. Iam legati regis pregina austri missi ueni
unt. sponsa in caucis cum magno comitatu
adducunt. quia filia pharaonis de uincis cum suis
comitibus egressa cum magno tripudio excepit eam

magno comitum plausu in templum regis ducit. hancque regi regali
munificencia dotata. ad preparatum ciuium introducit. seil apostoli
per celum gentium missi. hanc signis et predicationibus ad christi fide
conuertunt. quia multitudo fidelium de iudea gratias agendo sibi as
sociant in templum domini id est in promissa ecclesiam uerbo et exemplo
deduxerunt. hancque rex glorie christe multis donis sapientie et scien
tie ditata ad ciuium corporis sui uel sacre scripture uocauit. Legit
namque quod paulus et barnabas et alii ad gentes predicandas mis
si. ad iherosolimam reuersi fratribus retulerunt. quanta deus per eos in gentibus
fecerit. et quanta auditate gentes fide receperunt. et quomodo
ecclesia in iudea constituta. de illorum conuersione exultauerit. Hec
nuptie in ebana quod possessio sonat id est in toto mundo cele
brantur. ubi a qua legis in uinum euangelii ciuium commutatur.

In quibus nuptiis inuitati diuersa munera offerunt. abel agnum.
melchisedech panem et uinum. abraham utulum uel arietem. ysaac
ligna. iacob hedos. ioseph frumenta. moyses hostia domini sangui
ne agni signat. uacca rufam mactat. iosue et caleph. botrum
mucete apportant. dauid chorum ducit. aqua de cisterna
bedem ysaia fundit. eccum prophetarum hymenium canit. maria
soror moysi eundem chorum hester cum iudith. tympanis applaudit.
iohis paranymphus epytalamiū modulatur. qui habet in qui
ent sponsam sponsus est. amicus autem sponsi. gaudet propter uocem

Quia inquit.

sponsi. et alias grande librum assumit. dotalia scribit. que oculus non uidit. nec auris audiuit. nec in cor hominis ascendit. dauid calami scribe uelociter scribentis porrigit dies. Asti-
tit regina adextris tuis inuestitu de aurato. nati sunt tibi filii
est. e. p. s. o. terra. & ex parte sponsi paubis & filias & alii serui
ihesu xpi scribunt. ex parte autem sponsae uirgines per eam in me-
pitu regis adducunt. filia ergo baby-lonis olim in ydolatria
misera. scilicet gentilitas filia effusionis ne austeri regina. quia
aduerus regem xpi in euerfa loquitur. filie pharaonis uidet eede
de iudeis. narrans ei miseras quas passa est in piori uita dies.

In lectulo meo p nocte quesiui. que diligit anima mea. Simili-
tudo est ab illa qui in nocte amicum anxie querit. deinde inuen-
to dolet. acta diu querens circuit donec inueniat. & leta ei
adherat. Lectulus est infidelitas. in qua secura requirit gentilitas.
Nec uero intelligit secularis philosophia. perplexis sententiis obscu-
ra. Die ergo. In lectulo meo quesiui p nocte que diligit anima mea.
quasi dicit. Ego plenitudo gentium in infidelitate mea qua-
si in lecto egria posita. p nocte scilicet p obscuros libros philosophie.
quesiui legendo & interrogando noticiam ei que ne cogniti uere
diligit anima mea. hoc est puita mea diligo eum. qui p me dilexit
me. & ne perfide assumpsit me. Quesiui illi multoies inscrip-
turi gentium & non inueni equalem patrem natum de uirgine pro
humano genere. Multi quippe gentium multum inquisitionem
uia salutis. per quam puenirent ad summum bonum. ubi esset uera be-
atitudo & inuenirent. quia in xpi de uia ueritas & uita nec
diderunt. Et cum apud illos ueritate non inuenire daretur. **S**urgam
delecto infidelitatis & circuibō id est pseruiabor. scilicet in ciui-
tate diabolice & uices illi interrogabo & puenios id est per exempla muni-
& pplacitas id est p doctrinas esse. quera que diligit anima mea.

Expositio

Allegoria

id ē natalis ratio. **C**uitas dīr q̄si cuius iūntas. q̄ intel
ligit cēlā inq̄ habitantes debent habē indilectione cor
unū q̄. animā unā. Vicius ē stricta uia. q̄ de signant hī q̄
partā uia p̄gīt ad gaudia. Arta uia ē ieiunare. uigilare.
corp̄ castigare. amulierib; abstinere. inimicos diligere. Placē
ē lata uia. q̄ notant hī q̄ placē q̄. spaciōsā uia tendit ad celestia.
ut lientē ē iugati q̄. sēlarib; negotiis p̄necessitate occupati. q̄
tamē elemosinas intēti Dubiū dogma ph̄losophorū desēra.
ad certā doct̄nā xp̄ianā me conuertā. q̄ ab his q̄s in cēpla
tua uita q̄ ab his q̄s in actiua uita discā. q̄d potissimū ei
placeat. q̄ p̄omib; diligit aīa mea. Nā diu q̄siui illū. p̄v̄s in seo
lis sēlarū. q̄ n̄ inueni apud illos certā uia ueritatis. Tandē
me ita diligēt uerū inuestigantē. q̄ beatā uitā desideran
tē. inuenēr uigiles. scil̄ p̄dicatores apli ad docendū parati.
sic corneliū petrus. eunuchū philippus. dionisiū paulus. q̄ ubi
q̄ exēplo solliente custodiunt ciuitatē uidel̄ cēlām. ne hostes
demonēs. l̄ heretici. clanculo irrupant. q̄ aliq̄ de ciuib; in
ciuitū in aīa p̄imant. Quos in̄rogauī. Num q̄. diligit aīa mea
uidistis. Quasi dicat legatus regis p̄se missis. Apud ph̄loso
phos ciues meos saluatōrē aīe sēp q̄siui q̄ n̄ inueni. uos autē
saluatōrē mundi m̄ annuntiatis. q̄ cū hōib; cūsatū uidistis.
num etiā oculis cordis gl̄am maiestatis ei uidistis. Dicunt ipsi.
Paululu. Nā uidim̄ eū cecos illuminantē. mortuos suscitantē.
q̄ in monte in gl̄a dītatis ut sol radiantē. Ego autē dū p̄t̄sisse
eos. hoc ē cū p̄cor doct̄nā de t̄renis in̄te t̄nsisse ad celestia. inueni
inequalitate pat̄s sponsū meū uerbū. p̄qd facta s̄ om̄ia. q̄ diligit
aīa mea. q̄a ipse ē dilectio q̄ uita. Tenui eū inueniū fide. nec
dimittā eū opatione. p̄ aliqua t̄bulatione. donec introducā
illū mea p̄dicatiōe in domū mat̄s mee id ē in nationē gentiū.

q̄d me q̄ placē.

et incubiculu genitricis in ecclesia hoc est in patria gentiliu ut omnes
credant in illu. Vel mater est synagoga que ecclesiam gentium perfide
genuit. cui domus est iudea. in qua in fine mundi sub amara col
ligit synagoga. In huius mater domum introducet ecclesia perfide
dilectum. ut omnes israel saluus fiat. Conuenienter enim aduersus hoc est
in fine mundi. et sciam ubi dei pacientur ut canes et ecubent cui
tate id est ecclesiam. ut audiant a christianis uerbu salutis.

¶ Quid mater et quid genitrix

Genitrix est nutritrix et intelligitur lex que suo lacte nutrit filios
ecclesie. cuius cubiculu est iherusalem l'cor fidelium. Incubiculu geni
tricis dilectus ducitur. quando christus pergit in iherusalem predicabit et in cor
de dei uerus creditur. **P**ost que rex regina austri in domum
filie pharaonis ad cuius induxit. ea etiam incubiculo ei in
puta de itinere lassam requiescere fecit. et ne quis hanc inquereret
intra dies dies. **A**diuro uos filie iherusalem per apreas ceruosque
camporum. ne suscitatis neque euigilare faciatis dilectam donec
ipsa uelit. Hoc ita intelligitur de ecclesia gentium. ut prius de
ecclesia iudeorum. Ecclesiam quippe de gentibus populos adductam. et
rex glorie in domum filie pharaonis id est infide promittit
ecclesie induxit. et incubiculo ei scilicet in exemplum uita ani
mularum soli requiescere docuit. et ne quis hanc lucris causa ad
solare negotium ab hac quiete inquereret. prophetica et apostolica scripta
prohibet. Ecce bonus pastor erronem gregem ad ouile suum adduxit
et sub uno pastore unum ouile fecit. Idcirco autem uersiculus ad
iuro uos filie iherusalem. in cantico amoris repetitur ut non mino
re se dominus ecclesie de gentibus quam de iudeis collecte curam habere
se equaliter putetque pace sollicitudinem gerere designet. Non
enim minus hec regina austri caput amore sponsi. quam prima
amica de iudeis. **E**ccl'ia dormit. cum quiete exemplum
uacat. Tunc uero euigilat. cum aliis uerbo et ope uitam eternam

¶ Historia.

14
p̄dicat. ut lux ei luceat corā hōib; ut uidentes opa ei glifi-
cent patrē in celis. A iā v̄ fidelis dormit. cū se a carnalib;
desideriis alienat. Tē autē euigilat. cū bonis opib; ad uisio-
nē cōditoris p̄perat. Ecclā autē pegrinans dormit. cū mortuo
corpe in sepulchris q̄escat. ut sc̄bit. Cū dederit dilectus. s. sōnō.
ecce hereditas dñi. Tē v̄ euigilat. cū indie iudicii resurget.
q̄ regnū sibi ab initio p̄paratū p̄cipiet. **I**uxta morale
sensū lectulus ē carnalis uoluptas. in q̄ req̄escat q̄ indelicis
sēti uiuit. Nox v̄ ē mors dicente dño. Venit nox cū nemo
potē opari. In lectulo q̄ p̄noctē dñm querit. q̄ carnalit̄ ui-
uens. inminente morte inducias uite ad dño petit. S; qd̄
querit n̄ inuenit. q̄a n̄ idō inducias petit. ut dō p̄ peccatis
suis satisfaciāt. s; ut diutius consuetis deliciis affluat. Huic ne-
cesse ē ut de lec- to carnalis uite surgat. ciuitatē. i.
sacrā scripturā tota intentione circueat. p̄ uicos & pla-
teas. i. p̄ sp̄iales & sc̄lares salutē aīe querat. Quā idō n̄ inuenit.
q̄a p̄oris uite maculas penitendo n̄ diluit. S; hunc uigiles
inueniunt. q̄ ciuitatē custodiunt. q̄a docti uiri q̄ sc̄pturis
in uigilant. hunc ad penitentiā & satisfactionē. informant.
Hos de salute aīe int̄rogat. & cū eos p̄nsierit. i. cū p̄ doctrinā
eoy uerā penitentiā egerit. salutē quā querebat inuenit.
Hanc q̄ inueniā oportet ut teneat bona operatione. nec
dimittat ulla tēptatione. donec xp̄m p̄ dilectionē int̄-
ducat in domū matris suę. i. in animā quę ē dom⁹ gr̄e q̄
genuit cū dā & incubiculū genitricis suę. i. in cor qd̄ ē cubi-
culū sapientię nutriticis suę. alit̄. lectulus ē secretū sp̄alis
uite. nox v̄ p̄turbatio mundi. **I**n hoc lecto posit⁹ diler-
tū p̄noctē querit. cū fidelis anima in sc̄a cōuersatione ui-
uens & p̄turbationē a falsis fr̄ib; paciens. illū solū legendo

et orando querit quod diligit. in quo pace et requie habere possit. Si
quod querit hunc non inuenit quia quod diu immundo uiuit pegnat
ad domino. quod est pax et requies et beatitudo. Surgit ergo et circuit ciui-
tatem. quia se tota uirtute erigit ad scrutanda sacra scriptam.
pueros et plateas dilectum querit. quia uitas spiritalium et secularium in
exemplaria et in actiua uiuentium percurrit si quod imitandum
inueniat. pro quod dilecto placens ad eum perueniat. Sed hic non inue-
nit. quia quod diu et uisione non fruitur non quiescit. Hanc uigiles ciui-
tatis inueniunt. quia expositores sacre scripture in doctrina pu-
giles tale animam querunt. quod suo dogmate ad christum perducant. Hos
interrogans. paululum eos pertransit et dilectum inuenit. quia scripta
eorum relegens cito dominum in intuitu inuenit. quod quasi uult. Per eos transit.
quia in ipsis uidet formam ei que querit. et tamen transit. quia dominum
qui intra est incipit imitari et imitari. **T**unc tenet
dilectione nec dimittit illum ulla per-
batione. donec
exemplis inducat illum in claustrum domum congregationis
matris sue. quod illum perhortatione genuit et incubiculum
genitricis sue. id est intellectum sacre scripture quod cum matris lacte
scientie ut et alii in ea intelligant dominum. Iuxta altiore uero
intellectum. lectulum est corpus in quo anima quasi conrebat. nam uero
hic mundus tenebris ignorantie obsit. Caelum hic perueniens
in lecto dilectum per noctem querit. diu in corpore quod ad graui-
tatem posita. tenebris ignorantie obsita. cum lumine christi
uidere appetit. **Q**uod diu non inuenit. surgit ciuitatem.
circuit pueros et plateas. querit quod diligit. quia cuncta
terrena ei amore spernit. ad celestia scrutanda se erigit.
ordines angelorum et sanctorum mente lustrat. si forte per os uera aspi-
ciat. Hanc custodes ciuitatis inueniunt. quia angelus qui semper
uidet faciem patris ei occurrunt. et explanatione dilecti gloriam

ostendit. Hos enim paululum pertransit. dilectum inuenit. quia
cum choros angelorum mente transcendit. christum inde ceteri patris
regnantem iudeis. Hunc tenet contemplando. nec dimittit
ultra terra sectando. donec introducat. ipse eam in cele-
stem iherusalem que est mater nostra & domus anglie multitudinis.
& in cubiculum gentricis sue. id est in paradysum exultationis.
que est cubiculum celestis matris sue. **D**e paradysu uoluptatis expul-
sus est homo peccans eum suis sequatibus. in paradysum exultati-
onis receptus est latro penitens cum suis sequacibus. **R**egina
austri adire euigilans ab ipso rege exercitata. decubiculo pce-
dit gemmis ornata. quam filius iherusalem cum cantu que ista excipi-
unt. & ad lectum salomonis honorifice deducunt. Ibi for-
tissimi exultant armati occurrunt. & eam inferentem salomo-
nis. id est in domum ciuium cum magno apparatu inducunt. Scili-
cet ecclesia gentium ab apostolis in speculatiua uita informata. & a christo
multis donis spiritus sancti decorata. a secreta intus contemplationis spon-
si in sinu ad publicum bonae operationis & predicationis processit.
dum exempla patientie per multa tormentorum tormenta diuisis tempo-
ribus premissis probant. **C**uius imitatione ac patientie per christum uir-
tute. fideles de iudeis ammirantes magnis laudibus extol-
lunt. & christum de synagoga expulsum in ea ut in lecto rege
iussu canunt. **E**st perfectio ecclesia lectus christi. quia in ea fide & dilac-
tione ut aliquis in lecto fessus requiescit. Est & domus ciuium. quia
in ea opibus reficitur. Esuriens in pauperibus cibatur. Si & uulnus sa-
ginat. per digne filio in ea occidit. dum populi gentilis corpus & san-
guine christi reficitur. & esurientes & sitientes iusticiam. uariis scripte
fereulis saturant. Igitur filia pharaonis hoc est ecclesia de iudeis
admiratur quod est filia babilonis. id est ecclesia de gentibus. per omnia
comparatur. & egaudendo exclamat. Que est ista que ascendit per de-

*De paradysu uoluptatis
expulsi. & paradysu exultationis
recepti.*

De ecclesia de iudeis & de gentibus.

sertū. Similitudo ē ap̄lō p̄mo ȳsen de egypto p̄mare
rubrū educto q̄ p̄ desertū difficili uia ad patriā ascendit.
cui amalech in uia pugna intulit. q̄ ioseph q̄ & ihe uert. q̄
uictorē pplin manna refectū in terrā rep̄missiōis int̄dux.
Sic ecclā gentiū de egypto hui mundi p̄x̄p̄m de potestate
pharaonis. i. diaboli liberata. p̄baptisimū sanguine x̄ rubri
canū ē educta. Que p̄ desertū mundi dura uia ad patriā
celi ascendit. q̄a p̄ multas t̄bulationes oportet eā int̄ire in
regnū celoy. Cui amalech. i. diabolus pugna in uia eq̄tatis
infert p̄secutores. p̄hereticos. p̄ falsos x̄anos. Si hec om̄ia pue
rū ihm suū ducē uineet. q̄cā in corpe & sanguine suo pascit.
& in trā uiuentiū. scil̄ paradysum int̄ducet. Dicit ḡ. Que ē
ista q̄ ascendit p̄ desertum sic uirgula fumi. ex aromatis;
myrrē & thuris. & uniuersi pulueris pigm̄tariū. Hoc ammi
rando diē n̄ interrogando. Synagoga erat di trā aratro legi
cultā. p̄ph̄is & aliis iustis fecunda. Gentilitas ū erat desertum.
nulla uirtutū fruge fecunda. anullo p̄ph̄ia l̄ anglo aduē
tū di instituta. Virgula ē timor pueroy. correctio uicoy.
Virgā intelligit timor dñi p̄ q̄ ecclā ad sapientiā ascendit
ut sc̄bit. Inmū sapientie timor dñi. fum̄ ē sēm desidiū.
igne diuini amoris percatū. Aromata s̄ c̄fectio specierū.
& notat̄ multitudo uirtutū. Myrra ē mortificatio m̄m.
thuis sacrificiū c̄fessor. uniuersus puluis pigm̄tariū. deuotio om̄iū
fidelū x̄pi. **P**igm̄tarius enī ē medicus q̄ p̄ ygm̄ta id ē
diuersa medicamina c̄fiert. & intelligit x̄p̄e q̄ s̄pturā adua
rios uicoy morbos medicam̄i sc̄ct. Hic sex gradus ascendentes
ad p̄fectionē scribunt. l̄. vi. ordines angloy in ecclā exprimum
tur. De uirga q̄ p̄pe timoris ascendit ad fumū ē p̄uentionis.
inde ad aromata uirtutū. de inde ad myrrā mortificati

Virga

Virga

onis. inde ad thuf cōfessionis. ut hostia una dō fiat. demū adu-
niuersū puluere pignitari. hoc ē ad imitanda uniuersa exem-
pla sectatorū xpī. **V**el purgā q̄ recta ē recti corde accipiun-
tur. fumū. p̄p̄nentes. paromata claustrales. p̄myrrā mīres.
p̄thuf cōfessores. p̄uniūsi puluere cūgan. & alii fideles.
Dicit itaq; que ē ista q̄ ascendit p̄desertū. q̄si dicit. Ista olim
desperata. ad dō deserta. nē ad fidē cūsa. q̄ glōsa ē & q̄nta laude
& amiratione digna. q̄ de infidelitate & ydolatria ascendit
p̄gradus uirtutū. p̄desertū mundi ad alta celoz. sic uirgula
fumi. uirga q̄ de trā ad celū se erigit. & fumus q̄ una deserens
alta petit. fumi dico ex aromatib; .i. ex odore myrrē & thuris
& uniūsi pulueris pignitari. hoc ē ex omib; speciebus medici-
nalib; **F**umus ex igne nat' in alta cōscendens paulatī se sub-
trahit humanis aspectib; . sic celā igne scī sp̄e in amorē dī ac-
censa. cōscendere n̄ dēnt. donec aīrenis subtraeta. ad inuisibilia
celi rapiat. fumi eodē tēpe parū orit. parū in sublimiorib; dis-
paret. sic celā in quib; dā membris suis gignit noua. in quib; dā
supi colligit ad celestia. p̄myrrā mortificatio carnis. p̄thuf sua
uita oratiois. p̄puluere oīa genia uirtutū accipiunt. p̄q̄ celā
in singlis ordinib; electoz ascendit ad sūma poloz. **T**ropolo-
gee sponsa p̄desertū ascendit. q̄ndo anima auoluptatib; car-
nis ad alta uirtutū ascendit p̄desertū. .i. p̄claustralis uite secre-
tū. ubi erit ab illecebris mundi sepata. & celestib; p̄ceptis dedita.
& sic fumi & uirga. trāna deserens & celestia petens aromata uir-
tutū colligens & more aromati odorē bonę fang de se emit-
tens. myrrā mortificationis & thuf orationis redolens. & puluere
omīū uirtutū p̄exēplū frīb; p̄bens. **A**naagoge aū sponsa
p̄desertū ascendit q̄ndo ad celū seandit. sicut celā hic p̄grinans p̄mundū
uirgula fumi. hoc ē sic illi q̄

¶ De fumis.

fuerit ut uirga recta. & psumū. i. pbatū cor peccata sua la-
mantes. & q̄ ut aromata odorē uirtutū dabant. & q̄ se p̄ mor-
tificabant. & q̄ se incensū dō p seūm uitā offerbant. & q̄ alius
bona exempla dabant. **F**iliab; ierlm̄ amirantib; & in-
rogantib; quo regina p̄deserū ascenderet. dīc eis. Ad lectū sale-
monis. fidelib; scilicet de iudea repentinā grām di in ecclā gentiū
mirantib; qd̄ p̄ ipsa tormenta scandebar ad celestia. dīc eis. Ne
mirerimini me p̄ ardua ascendente. si potui imitari me. & uel
tūgia p̄ difficultia sequente. q̄a ad lectū salomonis. i. ad ecclā bea-
titudinē festino q̄ ē lect' & ueri pacifici in q̄ req̄esunt cū re-
om̄is scī. & ut hic fiā lect' ei p̄ fide. ut in me req̄esent p̄ grām. ut
ibi in ei' lecto req̄escā. Quē lectū ostendā uob; ut & uos ad eū
ascendatis. & in ea req̄escatis. **E**n lectū salomonis. lx. for-
tes ambiunt. ex fortissimis isrl' om̄s tenentes gladios. & ad
bella doctissimi. Quasi dicat. Ego ecclā sum lectulus & ueri
pacifici. in q̄ scī in unplexu ei' delectant. tumultib; uiciorū
sopitis. Et me. lx. fortes cū gladiis ambiunt. hoc ē om̄s p̄fecti
in lege & euāglio scriptis suis me ab hereticis mununt. & idō
uenire & in me req̄esent. Diminutū lectul' idō ponit.
q̄a hic breuis ē req̄es scōr. Ad lntā ita intelligit. qd̄ salomon
ditissim' regū lectū auro & gēmis ornatū habuerit. q̄ fre-
quentiū militū ex cubis eusto dīc' sit. Ad allegoriā autē
salomon qd̄ sonat pacificus ē & uerus pacificus. q̄ om̄ia
pacificauit in ecclis & in trīs. Cui' lect' ē ecclā in q̄ ipse p̄fct
req̄esent. pulsus de synagoga. q̄ lect' ē auro & gēmis ornat.
sapientia & uirtutib; ornat. Hunc. lx. fortes cū armis ambiunt.
q̄a om̄s p̄fecti eccliam sēptis & exemplis mununt. Sciendū qd̄

*Id p̄fecti numerus
qd̄ mysticus.*

Omnis nāq; numerus p̄fecti aut sacra sēptura ponunt
in p̄fect. P̄fectus nū

merus designat perfectos in celo. Imperfectos autem significat in
 perfectos in ea. Est autem perfectus numerus qui completur suis partibus; im-
 perfectus autem qui partibus suis ad summam non pervenit aut eam excedit. Sena-
 rius est perfectus quia constat suis partibus. Sunt autem sue partes. unitas.
 binarius. ternarius. Nam sexies unum. bis tria. ter duo. scilicet. vi. Que
 partes simul collecte scilicet unum. duo. tria. fiunt sex. Non ita fit
 in octonario numero. cui partes sunt unitas. binarius. quaternarius.
 Octies enim unum. bis. iiii. quater. ii. scilicet. viii. Que partes collecte
 non faciunt. viii. sed vii. Nam unum. ii. iiii. faciunt. vii. Duodenarius
 autem summam suam excedit. cui partes sunt unitas. binarius. ternarius. qua-
 ternarius. senarius. Duodecies enim unum. bis. vi. ter. iiii. quater
 tria. vel series. ii. fiunt duodecim. Que partes in unum collecte
 scilicet unum. ii. tria. iiii. vi. faciunt. xvi. Omnes autem numeri continen-
 tur. iii. versibus. Primus dicitur simplex scilicet unum. ii. tria. usque ad
 x. in quo versu solus senarius est perfectus. alii imperfecti. Sed versus
 secundus dicitur multiplex. scilicet. x. xx. xxx. & ita usque ad centum. in quo solus
 sexagenarius invenitur perfectus. cui partes sunt. x. xx. xxx. Nam x. p
 unitate. xx. p binario. xxx. p ternario ponuntur. Si quidem series. x. bis. xxx. ter. xv
 numerus infra centum facit. Tercius versus est multiplex. scilicet fiunt. lx. Qd
nullus alius
 centum. cc. ccc. & ita usque ad mille. in quo sexcentenarius nume-
 rus solus est perfectus. Nam sexies centum. bis. ccc. ter. cc. fiunt. Ibi quod
 per centum punctum. cc. p binario. ccc. p ternario ponuntur.
 Quartus versus est amille usque ad mille. millia l milies. mil-
 le millia. quod secutus dicuntur myriades. ubi semper quod possidet
 sextum locum est perfectus. scilicet vi milia. l lx. milia. l dc. milia.

Sexagenarius quoque numerus constat ex senario & denario. Nam series
 x. l decies. vi. fiunt. lx. Per denarium intelligitur veteris legis propter de-
 calogum. ubi se habet. Non occides nomen habentis & etiam per senari-
 um autem nova lex propter vi. opera in diebus quibus esuriui & dedisti

¶ Qd significat sexa-
 gentum.

in manducare & cetera. Per. accipiunt omnes perfecti sub ueteri
 & nouo testamento. ut prophete & apostoli armis spiritualibus instructi. e-
 tra uicia fortes. ad bona opera stabiles. Hi lectuli salomonis
 ambiunt. quia ecclesiam lectuli & oratione. predicatione & exem-
 plo. & scripto. mununt. Ipsi enim exfortissimis israel sunt. quia ex
 populo christiano dominum iussu electi sunt. israel namque est nomen benedictionis
 & sonat uir uidens dominum & significat populum fidelium. qui uisus
 est dominus. Ex his sunt isti electi fortissimi. quia in uirtutibus insuperabiles.
 & alios ad bonum confortantes. omnes in promptu tenentes. fide & opere
 gladios predicationis noui & ueteris testamenti. & ab bella spiritualia
 doctissimi. serentes mille artes demonum. & naturas uiciorum.
 Non enim pugnant contra homines sed contra spirituales nequicias. septem
 autem contra hereses. Unus cuiusque ensis super femur suum. propter timores nocturnos.
 hoc est cuiusque corpus ut predicatione & opere ut ense pugnat. predicatione ut ferire
 re gignit. timor nocturnus uita despiciat. sermo predicationis eternus. Verbum predica-
 tionis per simile dicitur gladius & ensis. quia sic gladius animam
 a corpore separat. sic uerbum dei animam a uiciis & molas a bonis sepa-
 rat. Per femur notatur generatio. Duo femora sunt due leges per quas doc-
 tores gignunt filios spirituales. Timores nocturni sunt insidie diabo-
 li. qui ducunt incautos ad eternas tenebras inferni. Ut ergo ensis
 corpus secans super femur ponitur. ita uerbum dei ressecans uicia.
 super predicatione unus cuiusque de ueteri & nouo testamento placet
 dominatur. ut cogitationes ab anima & mala opera amputet a corpore
 filios ecclesie heredes regni dei pariat. & timores nocturnos seu
 insidias diaboli & insidias hereticorum ecclesie hostium repellat.

Alisterius scripsit. **N**otandum quod deus omnia opera sua perfectum in senario numero. quod con-
 stat exinario & binario & unitate. Per inarium triunitas. per bina-
 rium dilectio dei & proximi. per unitatem uero exprimitur unitas ecclesie.
 in quo omnes perfecti sunt custodes lectuli. Tropologice lectulus

salomonis. ē sp̄italis cōuersatio animā iusti in q̄ requiescit d̄s.
ut sēbit. Sup̄ quē requiescā. n̄ sup̄ humilē & q̄ctū. Hunc lectū. l. x.
exisr̄ hoc ē om̄s sp̄itales d̄m m̄te cōplantes. uerbo & exem
plo ambiunt. gladios discretionis tenentes. falsos fr̄s auc
ris resceantes ad bella uiciorū uirtutib; docti. q̄a uni cuiq;
ensis sup̄ fr̄m suū. i. scueritas uite cuiq; carnalitati d̄nat.
dū carne maccrant. corp̄ in seruitutē redigūt. p̄p̄ timores
noct̄nos. scil. p̄p̄ insidias diabolice fraudis. q̄b; in p̄uidos
p̄trahunt ad noctē cōne dāpnationis. **I**uxta anagogē
v̄ lectulus salomonis ē cōna beatitudo. in q̄ requiescit eccl̄a.
q̄ iam migravit de hui' mundi exilio. Hanc. l. x. fortes ex
isr̄ ambiunt. q̄a om̄s ueteris & noui testam̄ti s̄c̄i d̄m uiden
tes eā circūdant. tenentes gladios. i. p̄mia ei monstrantes
q̄ iam receper̄. p̄ hoc qd̄ in hac uita gladio uerbi salutis cōtra
uicia pugnauer̄. quando ad bella sp̄italia docti. i. exerci
tati erant. Uni cuiq; ensis erit sup̄ fr̄m suū. q̄a cuiq; merces
apparebit. quā p̄ hoc recepit qd̄ ense distractionis libidine
carnis resceauit. p̄p̄ timores noct̄nos. i. ne eēt socius cū
demonib; in noctē cōne mortis. **R**egina domū cūuū
ingressa. multis comitata filias ierl̄m ammirantes ascensum
ei ad lectū salomonis. hortat̄ ut secū intrent ad cūuū.
laudans decorē domus diēs. fereulū fecit s̄ rex salomon
de lignis libani. colūnas ei fecit argenteas. reclinatorium
aureū. ascensū purpureū. media caritate cōstruū. p̄p̄ filias
ierl̄m. Et idō mecū intrat. & uita celebri domo. celebre
cūuū. frequentate. Scilicet eccl̄a gentiū lectus & dom'
cūuū facta. & om̄s de iudeis & gentib; inuocat. ut p̄fide ue
niant in se p̄ dilectionē requiescant. epulas cōne dulcedinis
popationē incant. fereulū ē cōquocū. fereulū refectorium

Requis salomon.

ē. & lectus ē. & mēsa. & discus. & cubus aferendo dictū. Tradit qđ
cenaculū qđ de stratū. in qđ xpc cū aplis recubuit. qđdo corp
suū eis tribuit in eodē loco fuerit ubi olim salomon hoc fer
culū fecit. in qđ & reginā introduxit. Sciendū v̄ qđ iuxta
littam rex salomon multis deliciis affluens talē cōistoriū
refectoriū fecit ut hic scribit. in qđ lectū & mēsa auro & gēmis
ornatā habuit. Et aut cōistoriū domus iudicii. refectoriū
domus cūiui. S; iuxta allegoriā xpc fecit eccliam domum
iudicii. in qđ cotidie iudicat bonos ad glām. malos ad penā.
fecit cā & domū cūiui. in qđ reficit corpe & cūglio suo om̄s
credentes in se diēs illis. **V**enite ad me fide & dilectione
omnes qđ laboratis in tribulationib; mundi & onerati estis
peccatis l' p̄ssuris. & ego reficiā uos et̄na refectione. In qua
domo lectū & mēsa. i. caustralē req̄e & sacra sēptam posuit.
ut uidet in laborib; scti fessi in lecto req̄escant. & fam̄ uerbi
di patientes de mēsa cibi percipiant. Salomon nāq; qđ sonat
pacificus ē xpc. qui inimiciā in dñm & hoīes soluens om̄ia
in ecclis & in m̄ris pacificauit. qđ ē rex gl̄e. regens singlōs ordines
eccl̄e. Hic ferculū sibi fecit. i. domū cūiui de lignis libani. scil
eccliam de om̄ib; electis ad honore suū. Libanus q̄ppe ē mons
intra repmissionis ad euū radices oritur iordanis. cui ligna s̄
cedri pulchritudine & p̄certate sup om̄s arbores. & in p̄uiri
biles odorifere & auerimib; ille se. Cū in sacra sēptura ponunt
noīa montiū. l' urbiū. l' locoy. tē aut nominiū interpretatio. l' sit
locoy. l' rerū ibi gestarū significatio notatur. Et licet tota pars
illa scripte qđ agiografia nominat. plena sit similitudinib;
bus. tam̄ p̄cipue iste liber p̄ similitudinē ē cōtextus. Xpc
p̄ simile dīr mons. qđ duo notant in monte. scil' firmitas &
altitudo. ita xpc firm' ē in potentia. altus in uirtute. Hic

¶ Qđ dicitur qđ loco.

mons scdm danielē totū mundū impleuit. q̄a x̄ p̄dica
tio totū orbe repleuit. In hunc montē scdm ysaiam om̄s
gentes ascendunt q̄a in x̄pm om̄s gentes credunt. Sup̄ h̄c
montē scdm dā ciuitas dī edificat̄. q̄a sup̄ firmā fidē x̄ &
ardua p̄cepta ei cēla fundat̄. libanus dī candidatio & ē. &
candidus. q̄a de casta uirgine sine labe peccati nat̄. De quo
monte orit̄ iordanis. quia de x̄ ortus ē baptisim̄. Huius libani
s̄ ligna om̄s electi. fide pulchri. spe p̄c̄ri. karitate odoriferi.
de quib̄ facta ē cēla domus eiuuū. Colūne q̄ hanc domū
sustinent argente s̄ apli & eorū successores ep̄i. p̄dicatione
recti. eloquentia & uita nudi. q̄ uerbo & exemplo susten
tant domū dñi. In hac ē reclinatoriū aurū. cōmunis uita
claustraliū. in q̄ se x̄p̄e reclinat ad pausandū. & ipsi alabore
mundi req̄escunt addm̄ ēplandū. q̄d ē aurū. q̄a sapientia
purū carit̄e fulgidū. In hac ascensus purpureus ē m̄m̄ cho
rus. p̄prio sanguine purpuratus. Purpura ex sanguine
piscis ēfic̄t. Piscis ē x̄p̄e qui in humano genere latuit. ut piscis
mundis. s̄ captus ē hamo n̄re mortalitatis. cui sangui
ne tincta ē purpurea sel̄ cēla. q̄ sequens x̄ uestigia p̄
prio ē sanguine pu rpurata. F̄ hunc ascensū ad x̄pm scan
dunt. q̄ exēplo martyrū sanguinē suū p̄x fundit. Media stra
ta ē caritate. Quantū ad l̄t̄am pauim̄tū int̄ duos parietes
mediū erat marmoris & uitreis crustis mirifice stratum.
om̄ib̄ h̄ȳstoriis ad dilectionē p̄tinentib̄ distinctū. Varie q̄p
pe imaginū forme erant op̄i illi in p̄ss̄. Significat aut̄ in do
mo dñi turbā fidelū agri culturę insudantiū. q̄ imagines
dilectionis s̄ in p̄ss̄as ostendit. dū p̄ximis in necessitate rebus
suis subueniunt. Hunc ornatū fecit salem̄on. p̄p̄t filias ierl̄m.
q̄a x̄ sic cēla domū suā disposuit. ut q̄dā sint in ea colūne.

q̄dā reclinatoriū. q̄dā ascensus. q̄dā popa caritatis fiant
filie ierlm cūc pacis. **T**ropologie aut̄ intelligitur sic.
fereulū fecit s̄ rex salomon de lignis libani. hoc lectū ē cedri
nū. colūnas. i. spondas lecti fec̄ argenteas. reclinatoriū ubi
caput reclinatur. fec̄ aureū. ascensū seil' scabellū fecit pu
pureū. media strauit caritate. seil' lecti sternia erant inter
rebus caritatē exp̄mentib; . Lectus d̄ lignis libani factus ē s̄
anima. d̄ exēplis scōy req̄es x̄ facta. Cui colūne s̄. iiii. p̄ncipa
les uirtutes. prudentia. fortitudo. iusticia. tēperantia. q̄
s̄ argenteae seil' splendide. q̄a faciunt aīas splendidas q̄s
sustinent. Hui' reclinatoriū aureū ē bona ēscientia. inq̄
se reclinat sapientia. ut aurū purpura. q̄. in camino tribu
laciōis excocta. Hui' ascensus ē celestīū appetitus. q̄a q̄dā
m̄ ascendit. dū trena cōtempnit celestia appetit. Qui ē pur
pureus. q̄a parua uirtutū ḡssus molitur. mox amalis
psecutionē patit' & sine sanguinis effusione martyres
fiēt. Media s̄ strata caritate. q̄a in reclinatorium & ascē
sū media s̄ uigilie. elemosine. ieiunia. que caritate ē
d̄ta. erunt accepta. sine caritate n̄ p̄de runt facta.
Hui' m̄ lectus facit ē p̄pt̄ filias ierlm. hoc ē fideles anime
filie ecclē in eo requiescant. & x̄ sponsus incas.

Amagōy ē sic exponit. fereulū fec̄ sibi rex salomon de
lignis libani. i. mensā cedrinā. colūnas. i. pedes mense
fecit argenteas. reclinatoriū aureū. q̄antiq̄ solebant p̄
prandiū caput reclinare. ascensū graduū purpureū.
media caritate strauit. i. mensale formis caritatē rep̄sen
tanti; uariavit. Mensa ē sacra scriptura. in qua sunt di
uēsa deliciarū fertula. fereulū etiā ē discus a ferendo diet.
q̄d iterū ē sacra scriptura ferens uite fereula. Hec mensa

facta ē de libano lignis. q̄a sacra scriptura facta ē de p̄ph̄is & ap̄l̄is iu-
daici p̄pli. in cuius uni dī dealbati. & postea in baptismo &
candidati. H̄trūq; enī sonat libanus. i. dealbatio ul' candida-
tio. Que ligna sunt in putribilia. q̄a facta corū s̄ corā deo du-
rabilia. Hui' in ense colūne scil' pedes sunt. iiii. intellectus. i.
hystoria. allegoria. tropologia. anagoge. q̄ colūne s̄ argen-
te. q̄a scripte s̄ eloquentia splendide. Hui' reclinatorium
ē aureū. corp' dñicū sine labe peccati purū. in igne passio-
nis exocū. caritate immortalitatis fulgidū. in q̄d d̄s se reclī-
navit dū genus humanū visitavit. Hui' ascensus purpure
ul' ē scī crux sanguine p̄fusa & purpuratus. p̄ q̄ & ad gl̄iam pat̄is
ascendit. & p̄ q̄ eccl̄a p̄gnans cū sequens ad gaudia scandit.
Media strata s̄ caritate. siue om̄ia opa & ab incarnatione
usq; ad passionē. l' ascensionē plena s̄ caritate. l' m̄sa sacre
scripte ē plena poculis caritatis. Que caritas in medio. i. in cō-
muni ē posita. ut om̄s p̄cā fiant filie celestis hierl̄m. ubi in lec-
to cūc q̄cūq; in reclinatorio aureo scil' in splendore cūc
claritatis requiescant. & mensā cūc cūiui adcant. ac nupti-
as agni cū aḡlis pagant. **P**ost q̄ regna ornata aduenit.
rex coronat' ad cūiui p̄cedit. & p̄ eo p̄ plateas ciuitatis cla-
mat. filias syon ad iudendū coronatū regē inuitat dīc̄s.
Egredimini & uidete filie syon regē salemōnē in diade-
mate q̄ coronatū cū mat̄ sua. in die desponsionis illi' & in
die leticie cordis ei'. Vox ē p̄dicatōr p̄cōnū & filias syon. i. om̄s
eccl̄as p̄mūdū inuitantū ad uisionē coronati & syon
ē mons in ierl̄m sup q̄ ē arx ierl̄m q̄ dīc̄t tur-
ris dauid & dīc̄t specula. ierl̄m aut' dīc̄t uisio
pacis. syon q̄ figurat p̄sentē eccl̄am. q̄ p̄ specu-
lū in enigmate adhuc speculat' fut̄am gl̄iam.

ierlm aut designat eccliam regnantē in celis. q̄ iam fructur
uisione et̄ne pacis. filie v̄ syon s̄ om̄s ecclē portē diffuse. filie
uniūsalis ecclē. His dicit ap̄dicatorib: scil̄ et̄ni regis p̄coni
bus. Egredimini de babilonia filie syon. & uidete regem
ierlm coronatū. Quasi domi in babilone residet. q̄ in cōfu
sione infidelitatis latet. Quasi de babilone egredit. q̄ de in
fidelitate ad fidē & cūertit. filie syon ad uidentū regē
salemone indiademate egdiunt. dū ecclē portē de por
uita. p̄fidē egssē. xp̄m regē gl̄e uerū pacificū in spinea co
rona admirantes cōplam. qua coronatū cū m̄r̄ sua syna
goga iudic paraseue que fuit dies desponsionis illi quo
eam desponsauit sanguine suo. & iudic leticie cordis eius.
hoc ē iudic pasche q̄ letitia ē qd̄ cū quasi malefactorē cum

Xp̄m iudic passū pasche

latronib' crucifixit. **S**ollemnis nāq; erat dies pasche
iudeorū. q̄ndo crucifixerunt xp̄m. Idō alia translatio ha
bet. Iudic sollemnitatis & leticie. Vel indiademate uident
ant regē q̄ndo n̄te uident xp̄m inhumana carne q̄er
eum dedit eū m̄r̄ sua **M A R I A** iudic desponsionis illius.
i. iudic incarnationis. q̄ humanā nat̄am s̄ sponsā fecit.
& iudic leticie cordis ei. scil̄ iudic resurrectionis q̄ assūpta
humana nat̄a iam immortalis facta. in et̄nā leticiā ē trans
lata. l' uirgo m̄r̄ multū de immortalitate filii ē letificata.

Aditā et̄nā filie syon s̄ egssē uidere xp̄m in spinea coro
na. q̄ndo multitudo ppli & mulierū plangentū. ad eū
eum sequebant. q̄ b' & dixit. filiis ierlm. nolite flere sup
me s̄ sup uos. & et̄nā. Iuxta moratē sensū filie syon
ad uidentū regē coronatū egdiunt. cū aut̄ fidelū
de ignorantia ad scientiā. de mala cōscientia ad
cōfessionē. l' de mala cōuersatione ad scām cūsan

onē euerunt. in corde iustā regis patientiā & sequant. q̄ illa die
habuit quo ei iudca mat̄ sua spīncā coronā imposuit. & mte
ēteplent illa glām. q̄ ei dedit pat̄ in die sollempnitatis &
leticie. scilicet in die resurrectionis. q̄ cōnam leticiā ecclē cōn
tulit. **P**recone p̄urbē clamante & p̄plm adēuuiū in
uitante filij syon de domib; catūati euolant. regē coro
natū ac reginā geminis ornata uiderē p̄perant. q̄ rex am
plexat p̄ singlā membra laudat. laudatā multis muneri
bus donat. Scilicet ap̄lica tuba p̄urbē intonante & p̄plōs
nationū ad cōnas epulas inuitante om̄s gentes de domib;
ydolatrię pruerunt. & diuidentē eterni regis &
ecclē glām festinauerunt. Xp̄e ecclām ad se ue
nientē
dulci āplexu excepit. multa carismata ei cōtulit. Hanc p̄
singlā m̄bra laudat. dū opa fidi in singlis ordinib; ecclē
cōpbat. Tota q̄ppe ecclā ē unū corp. cui caput ē xp̄e. caput
& d̄s. cui corp̄is membra s̄ diuersi ordines electorū q̄ hic. i. iiii.
distinguntur. q̄a septiformi spū disponunt. Cui dic.

Quā pūchra es amica mea. q̄ pulchra es & decora. Quasi dicat.
Ecclā p̄us inimica cū esses in bābylonia. nē amica ad me con
uersa. iam sciens mea secreta. q̄ pulchra es in ornatu uirtu
tū. ualde pulchra interi in fide pulchra exteri in ope. & de
cora. i. ualde cara. p̄dicatione q̄a facis q̄ doces. exemplo osten
dis q̄ mones. oeli tui colubarū. Cū membra corp̄is in sēptā
ponunt. tē notant illoꝝ officia. cū aues & animalia ponun
tur. illoꝝ nātē. & colores notant. Oculorū officiū ē de capite
luere. & corp̄i ducitū p̄bere. Colube ō simplices s̄. & alias aue
nē ledi. Oculi q̄ ecclē s̄ ep̄i & alii p̄lati p̄uiores ei ā capite xp̄o
lucentes q̄ corā hōib; uerbo & ope lucent. & ecclām corpus
ē ex creatis & sēptis aduitā ducunt. Hi oeli s̄ ut oeli colubarū.

q̄ membra ecclē corp̄is

q̄ p̄uiores

1. ut apli duces ceclariū. **Q**ue colube s. q. vii. uirtutes ha-
bent. ut colube. q. ii. natus. Uel ipsi oculi tui colube s. q. simplices
s. a nemine ledere querunt. Absq. eo qd. intrinsicus latet. scilicet
absq. caritate q. in solis oculis meis apparet. In uerbo & exemplo
pulchra es. quo ceteri appares hoib. si pulchrior es corā me.
q. latet inter incarnate & uirtutib. Uel tu pulchra es p. dican-
one in p. latis. oculis tuis absq. ypocrisi & heresi. que intrinsicē
latent in ypochrims & hereticis. Capilli tui sicut greges capra-
rum. Capilli caput ornant & muniunt. caput u. ad alta as-
cendunt. Capilli ecclē s. p. lates. qui cā fide ornant. ut ag-
cole. **E**t armis muniunt ut milites. Greges caprarum
simul **t**itudines fidelium. que sub aplis de uirtute inimi-
te ascendent ad martiriū. Ad hoc exemplū ut capilli innu-
merabiles de laicis in ecclā m. res effecti s. Et quo ascendent.
Demone galaad. qd. dicitur aceruus testimonii. & intelligit
m. ex exercitu testiu. x. p. qui testimoniu. & phibuer. dū
p. eo sanguine fuder. Et ipse x. ē mons galaad. de q. ascender.
q. suo exemplo p. cessit. q. patiēdo secuti s. Qui testimoniu
phibebit eis quando cōfitebit eos corā patre. q. hunc cōfessi s.
corā hominib. **H**ystoria talis ē. **I**acob a patre benedictus
apud laban in mesopotamia ē p. grinat. ubi duas uxores
ācepit. xii. filios genuit. ad patrē rediit. Quē laban p. secutus
cōphendit. sed uis cū eo in it. **P**ro signo hui. federis aceruū
lapidū cong. gauer. quē galaad. i. aceruū testimonii nomi-
nauer. ut neuter illoz hunc ad nocendū alteri transiret.
Iacob ē. x. laban diabolus. Iacob a patre benedictus in meo
potamā mittit. & x. p. a patre benedict. in mundū mittit.
q. apud laban s. p. n. p. hui. mundi p. gnāt. Iacob accepit
duas uxores & genuit. xii. filios. & x. p. accepit duas ecclās
x. genuit. xii. aplos.

13
Iue ad patre reuertit & laban cum psequitur & x ad patre iecelu reuertit & diabolus
cum mbris suis psequitur. Aceruus lapidu e multitudo mrm qui con-
gregant ad xpm. Hunc aceruum n licet laban ut transeat. qd
diabolo n licet ut qqua de credentib in xpm noceat. **Dentes**
tu sic greges detonsaru sub audit ouiu. Dentes mordent & cibo
cominuunt & in corp intant oues aut lacte alunt & lana
uestiunt. Dentes g ecclie s expositores sacre septe ut ceflores
q hereticos mordaces remordent & dura littera scripte expo-
nendo eterunt & in memoria ecclie qsi in uentre truciunt.
His sic greges detonsaru ouiu hoc e similes s illis q sub aplis om-
nia reliquer & ut oues detonsae nudi & innocentes comunt
ulcer. Hi docent lacte pximos alunt & reb suis ut lana paupes
uestiunt. Et sic oues mortus carnib pascunt pellib uestiunt.
ita isti carne mortui sepius suis eccliam pascunt exemplis uesti-
unt. Que oues ascendent de lauacro hoc e de iustitia in iustitiam
ascendit ut in baptismo loti p mifer. Omis ille oues s gemellis
scib. qd omis illi cemptores mundi s plena gemina dilectione.
& qd xpo docendo parunt gemina dilectione doctos reddunt.
Et steriles ne int eas oues si sub audis eicit. qd nullus apud reho-
s sua erit abona opatione & inutilis ab eis secludit. Sic uitta coc-
cinea labia tua. Labia secreta cordis apiunt. uitta aut capillos
stringit ne diffuam. **L**abia ecclie s magistri qd docendo aliis
apiunt. qd dentes sicut expositores exposuer. His sic uitta coccinea.
hoc e sic illi q in pmtua ecclia passioni xpi docuer. errantes a pec-
catis phibuer. Coccinu e qppe rubri coloris & pferit pciu sangui-
nis xpi q redempta e ecclia. qd isti pximis refer & eos ab illius
uerbo & exemplo uitta stringunt. Et eloquiū tuū dulce. Dulce
e eloquiū doctrine cū qd ope implet qd uerbo docet. qd cui uitta
despicit. huius etia sermo cemptuit. Sic si agni mali puniet. ita

Dentes expositores

Labia magistri

De summe generis

gene tue. Ingenius ē uerecundia. mala aut pumca s̄ rubei. Pumi
ca ē terra africa apum̄. i. afeniceib̄ illie aduenientib̄ dicta. ubi
crescunt malo granata scil̄ poma granis plena. nimis rubi
cunda. & significat passionē xp̄i. l̄ m̄m̄ in eccl̄a. **G**ene eccl̄e
s̄ uerecundantes peccare. ut s̄ monachi & heremiti. Hi s̄ fragn̄
mali pumci. hoc ē sic illi q̄ sub apl̄is. xp̄i exemplo passi s̄ & ca
sti fuer̄. Sic enī fragn̄ mali pumci exteri rubet. interi alba
ta isti exteri rubent. passione. interi albert. castitate. &
pleni s̄ granis. i. bonis exemplis. Absq; eo qd̄ intrinsecus latet.
scil̄ absq; caritate que in corde latet. t̄ absq; fomite peccati q̄
in mēbris latet. Sic turris dauid collū tuū. cū pp̄a nomina
in s̄pt̄is ponuntur. tē aut interpretatio nominis aut officii
psone. aut rei ab ea geste significatio notatur. Si qd̄ in melchī
sedech hęc tria considerant. scil̄ interpretatio nōis que ē lex iusticie
& officii regale & sacerdotale. & sacrificiū panis & uini ab eo ob
latum. Qui p̄figurauit xp̄m qd̄ rex iusticie & uerus sac̄dos q̄ obtu
lit in sacrificio corporis sui panē & uinū. Similit̄ in dauid tria con
siderant. uidel̄ interpretatio nōis qd̄ desiderabilis. t̄ manu fortis
& officii. q̄a fuit rex & pp̄ha. & res ab eo gesta qd̄ pugnans
gl̄iā sup̄auit. Qui xp̄m similit̄ p̄signauit. qd̄ rex gl̄e & in illa
gl̄a ē desiderabilis in q̄ angeli desiderant p̄spicere. & ē uerus
pp̄ha. q̄a futura om̄a p̄dixit. & ē manu fortis. q̄a fortē diabo
lū merue uert. Collū nungit corp̄ & caput. turris aut̄ mu
nit euēs ab hostib̄. **C**ollū q̄ eccl̄e s̄ in s̄pt̄is sapiens. eccl̄a
& uerb̄ & exemplis iungentes sic turris dauid inexpugnabi
lis. Hoc ē sic p̄mutua. a. x̄. u. dauid scil̄ desiderabilis & manu for
tis ut turris fundata ē tra p̄secutiones & hereses dom̄i sp̄s sc̄i ē
munta. ita ista munimine s̄pt̄urarū a. x̄. s̄ firmati ad defen
dendā fidē edificā. ad repellendā hostiū tela ut muniant euēs

De collis sapientis

ierlm. qd s simplices acuib baby-lonis. qd s heretici. paga-
ni. iudei. falsi. xpiani. Que turris edificata e cu ppugnacu-
lis. hoc e illa ecclia munita e in expugnabilib septu senten-
tiis. quib se defendant ab inimicis. Vel apli fuer cu ppugna-
cula. qd armis patientis etra infideles pugnauer. p ecclia.
Mille clipei pendent ex ea turri. qd innumere rationum
defensiones collat s illi ecclie. quib se ab aduersariis defen-
dant. & ibi pendet omnis armatura fortu. qd ad exemplum
ei pposita s omnia opa illoz qd fortit uicia uicer. ut ioseph
luxuria. moy ses auaricia. Sic isti qd collu ecclie & turris da-
uid. qd eccliam. & iungit. & ciues ab hostib mununt. Habent
ppugnacula autenticos libros. habent mille clipeos in nu-
meris sententiaru. & rationu defensio nes. habent omne ar-
matu fortu. scil omis passionis nrm scriptas. & uitas seoz
sibi ppositas. Alter. Turris dauid e scriptura. ad munimen
ecclie sponse sue etra hostes auero rege. & constructa. Hec edi-
ficata e cu ppugnaculis. i. cu autenticis libris. in qb pphie
& apli ei ppugnatores. p ea pugnant & ea defendt. **I**n hac
turte pendent mille clipei. qd sunt omis doctne iustoru
uetis & noui testamenti. & omis armatura fortu. qd s exem-
pla omnium seoz. que alios etra uicia fortes faciant. **M**illenari⁹
numerus multiplicat pdenariu & centenariu. Decies enim
centu siue centies. x. s mille. Et denari decies repetitus efficit centenariu. 7 ne
- millenariu. **P**endenariu intelligit pmiu munera. x. i. in <sup>centenari decies repe-
titus efficit.</sup>
ecclia sub decalogo legis laborantib pmissu pcentenariu u
multiplicat uirtutu. qd toties p decalogu repetit. p millena-
riu aut plenitudo gaudioz qd dabit uictorib p iusticia pug-
nantib. Mille g clipei s uniu se doctne iustoz qd sub decalo-
go legis uixer. in multiplicitate uirtutu. p plenitudine

Millenari⁹.

gaudioꝝ. His armis ecclesiam muniunt. quod collum ei existunt.
Uo ubera tua sicut duo hinnuli capree gemelli. Ubera ammi-
nistant. Lac paruulis hinnuli autem uelociter currunt ut sint
in excelsis. Ubera sunt ecclesie docti in utroque lege. qui paruulis in xpo in-
fundunt lac doctrine multum de utroque lege. Duo sunt actui hin-
nuli & contemplatiui. i. seculares & spirituales in fide. & adhuc paruuli.
qui uelociter currunt ad lac doctrine utriusque legis. & gemine dilecti-
onis. & descendit de ualle lacrimarum ut habitent in altis celorum.
His sicut duo hinnuli capree gemelli. hoc est similes sunt duobus populis
sub perpetua ecclesia ad fidem de iudeis & gentibus conuersis. Que
ecclesia fuit caprea. quia sicut caprea alta petit. ita ipsa de lege
ad gratiam descendit. & ei hinnuli sunt gemelli. quia sicut gemelli eodem
lacte nutriuntur. ita iudei & gentes conuersi eadem doctrina &
pascuntur. Similiter actui & contemplatiui hinnuli gemelli ca-
pree. i. ecclesie filii gentium eadem doctrina & eisdem sacramentis pas-
cuntur. Qui hinnuli pascuntur in liliis. i. fideles in utroque uita deli-
ciant in uirtutibus illorum. qui fuerunt ut lilia candidi in castitate &
odoriferi in sententia. donec aspirerit dies. hoc est donec ueniat
plena dei cognitio & inclinerit umbra. id est transeat ignoran-
tia. Quam diu hic in mundo sunt. Lac utriusque legis de uerbis matris
ecclesie sugunt. in liliis. i. in floribus scripturarum & exemplis sanctorum
pascuntur. propter quod illa dies eterne claritatis aduenient & sol iusti-
cie. xpc illuminerit. nec docendi nec discendi ultra tempus erit.
sed consummatis omnibus huius mundi tenebris. sicut sol fulgebis.
quia dominus sicut in iniquitate patris uidetur. **Nota.** vii. men-
bra sponsae a sponso laudata. i. vii. ordines electorum in ecclesia. quod
sunt oculi qui occulta perspiciunt. capilli qui auribus plani foras acui.
i. porta celi transeunt. dentes qui in probos corrigunt. labia qui
secreta scripserunt. apertunt. gressus qui de peccatis propriis & alienis seru-

54
beseunt. collū qui utatē flammā & cibos doctrine predicando cū la
gaudia amministrant. duo ubera docti utraq; legē de duob
pplis. **I**uxta morale sensū sponsus membra sponse elaudat.
cū xpē singla opa fidelis aīe cōphat. Habet q̄ppe & ipsa sua
m̄bra s̄ēgrua. quib; p̄agit sua officia. **Q**ue ē amica. q̄a facit
& p̄cepta. Que bis dicit pulchra. q̄a ab originali & actuali ē
labe purgata. Cui ocli s̄ ratio & intentio. quarū acumine
sp̄itales sensus script̄e cernit. & sequenda intendit. Qui ocli
s̄ columbariū. si simplicit̄ implet. que facienda uidet. Hui; ea
pilli s̄ subtiles cogitationes. de capite ei. i. n̄te p̄cedentes. Que
ut greges caprarū ad galaad ascendit. cū admittendos m̄res
intendit. Dentes ei s̄ iuges meditationes. quib; duos sensus
script̄e cernit. & inuentrē memorie trahit. Qui s̄ ut oue detonsē.
q̄a a sup̄fluis cogitationib; s̄ nude. Labia ei s̄ confessio. qua ore
cōfitendo ad salutē. apt qd̄ corde ad iusticiā credit. Que labia
s̄ uitta cocinea dū confitē sanguinē. & cē p̄ciū suę redēpti
onis. & phunc cōhibet capillos. i. cogitationes suas a peccatis.
Hui; genē s̄ uerecundia. q̄erubescit peccare t̄ peccasse. Que
s̄ ut fragm̄ p̄unci mali. quia exteri rubent caritate. interi
albeseunt castitate. Collū ei ē intellectus quingit sp̄m & ani
mā. dū utrūq; intelligit unā ē substantiā. Qd̄ collū ē ut
turris dauid cū p̄pugnaculis & mille clipeis. q̄a intelle
ctus sapientis aīe. munitus ē mille scripturarū sententiis;
vbera ei s̄ sapientia & scientia. q̄b; p̄bet indoctis lae doctrine.
Qui s̄ ut hinnuli caprē. q̄a paruulos in xp̄o. i. humiles eccl̄e. lacte
doctrine nutiunt. & ad alta uititū p̄uehant. **I**uxta anago
gēn alii intelligit de eccl̄a p̄grinante. Et ne aliquē moueat.
qd̄ eccl̄am & eccl̄am dicim. differentiā earū ponam. & p̄us
de synagoga & eccl̄a. Synagoga ē multitudo fidelū sub

¶ Qd̄ Synagoga & eccl̄a

lege. ecclesia est multiplicitas credentium sub gratia. Synagoga dicitur
congregatio. quod pertinet ad irrationalia ut lapides. quia iudei
baculo legis congregabantur ut duri ad cultum dei. ecclesia autem dicitur
euocatio quod pertinet ad homines. quia christum in uerbo predicationis
euocati sunt ad fidem christi. **P**rimitiua ecclesia dicitur numerositas iustorum
ab abel usque ad christum. Prope autem primitiua ecclesia est uniuersitas
fidelium per christum et pastores de iudeis et gentibus primo tempore colle-
cta. ecclesia gentium est multitudo credentium. pastores et eorum suc-
cessores de omnibus gentibus ad fidem christi perducta. Uniuersalis ecclesia
est omnis christianitas per mundum diffusa. ecclesia imperfectorum est populus in
aeterna uita degens qui hunc mundo utitur tanquam non utitur
et dilectionem proximi seruat dum eis necessaria subministrat.
ecclesia perfectorum est clerus in contemplatiua uita consistens qui mun-
dum transgressus dilectionem dei legendum et orando implere
nititur. ecclesia pergnans est multitudo in utero uita celestia sus-
pirans. ecclesia in celis regnans est turba animarum qui presentia
christi sui sponsi iam fruitur. **E**cclia quae pergnans habet sua mem-
brascia et primitiua ecclesia habuit sua. ecclesia ante legem oculi fu-
erunt patriarchae qui christum praesignauerunt. ecclesia autem sub lege
oculi fuerunt prophetae. quae christum scriptis praedixerunt. ecclesia sub gratia oculi
fuerunt apostoli. quae signis et miraculis ad christum perduxerunt. ecclesia per
pergnantis sancti episcopi et alii prelati. quae per predicationem et exemplis
ad uitam eternam perducunt. Quae amica dicitur. quia ad celestia se-
creta uocat. Cuius dicitur. quod sit pulebra. quia in aeterna et contempla-
tiua uita. fide et operatione est speciosa. Huius capilli sunt pueri. lau-
cidentes spontaneae pauperes. Labia clerici. greges monachi. co-
lumbae heremite. ubera magistri. ipsa est columba. quia uir-
tutum plena. ipsa est capra quia perit alia. ipsa oues quia innocens.
ipsa uita. quia religione districta. ipsa malo grana. quia bonorum

granis opum plena ipsa turris dauid quia ab hericis
inexpugnabilis ipsa caprea quia eligit amalis bona.

Per has uirtutes in suis membris iam regnat in celis. Ecclesiam
pregnantem figuram moysi tabernaculum in itinere portatum.
ecclesiam regnantem figurauit salomonis templum in patria edi-
ficatum. In tabernaculo erant sancta in quibus populus immolabat. Erant
& sancta sanctorum in quibus sacerdotes offerebant. Per sancta accipit actiua ui-
ta in quibus seculares militant. Per sancta sanctorum contemplatiua uita in qua
spirituales laborant. Sic & cuncta presentis ecclesie mysteria in eodem
tabernaculo scripta sunt. Tabernaculum de loco ad locum mutabitur.
& apostolo adaptatum tendente portabitur. Sic ecclesia de inferiori
ad meliorem statum mutatur. donec pacto finire huius uite in
patriam paradisi transferatur. Templum autem in patria a salomo-
ne .vii. annis edificatum est de tribus maneris scilicet de selectis lapidibus
de mari sublati & de lignis cedrinis & de auro purissimo.
quia ecclesia templum dei in superna patria. arborum pacificorum .vii. dona
spiritus sancti in habitaculum dei coedificatur. de tribus ordinibus electorum.
scilicet de euangelistis in salo scilicet in tribulationibus quod ad uitam de criminibus
in uirtutibus odoriferis de doctoribus in aduersitatibus in au-
rum examinatis & sapientia fulgidis. In hoc templum trans-
latum est tabernaculum. quia presentis ecclesia transferetur in illam iam regnantis
eternam. Ideo & regina austri de ethiopia uenit in illud templum.
quia hec ecclesia de tenebris mundi intrabit eternum. **P**ostquam rex cum
regina conuiuium inuit. inde surgens admonente myrra. id est ad li-
banum abiit in libano quippe arborescunt de quibus myrra & thus
colliguntur. Quam regina cum filiabus syon ad uidentem regem cognoscit.
est subsecuta. & ab eo hac laude excepta Tota pulchra es amica
mea. & macula non in te. Sciendum ad litteram quod rex ditissimus sale-
mon tantum in libano regio sumptu fecerat in qua in estate ha-

*Id est in tabernaculo
& templum.*

Id est in templo.

bitare solit erat. ppter tempore aeris. que ibi erat. ppter fluentia iorda
nis. S. & hoc magno ope notandū. qd in hoc cantico amoris. so
lūmū uerba amantū rēsentant. facta aut sub intelligen
da relinquunt. q̄ nimirū adhuc amantes in choreis. non
facta s. uerba amantū rēsentant in cantilenis. **A**llego
ria talis ē. **P**ost q̄ ecclā gentiū in esortū x̄ ē recepta. &
a uiuio corporis ei ē refecta. in o. x. parū in monte mirre cre
uit. parū in colle thuris surrexit. quia p̄tinus ut xpm
suū regē. p̄ se passū cognouit. exercitus m̄m contra tyran
nos bellū suscepit. & turba c̄fessorū pugniā cont̄ hereticos
iuit. Myrra mortuorū corpora condiebat. thur̄ v̄ in fac
ficiū dī ponebat. Mons q̄ myrrē ē multitudo m̄m. q̄
in altā uirtutē p̄mentie instar montis creuerit. dū ua
riis tormentis p̄ mortificati s. Collis v̄ thuris ē numerositas
c̄fessorū. q̄ s̄tate in pplō ut collis eminebant. & se odorem
suauitatis dō offerebant. Adhunc montē & adhuc collē
uadit xpc. dicens. **U**adā ad montē myrrē. & ad collē
thuris. Quasi dicat ecclē ad se ueniēti. agm̄ militū
meorū scil̄ m̄m uadeo in certamine p̄ me laborare. uadā
q̄ & s̄cā auxiliū p̄liantib̄ patientiā dando. & coronā
gl̄e uiuentib̄ p̄parando ueniā & ad acie c̄fessorū ut
ut pugnantib̄ succurrā sapientiā subministrando. &
uic̄ tores gl̄a & honore coronabo. In hoc monte & in hoc
colle xpc p̄ fidē stetit & cunctos cunctos sui exercitus. i.
omnes ordines ecclē p̄ totū mundū p̄ iusticia certantes
oculis iudic̄ uidit & ecclām laudauit. i. talia opa cōpū
diēs. **T**ota pulchra es amica mea. Qd ē dicere. ecclā
amica mea sciens p̄s̄ secreta. tu pulchra es in oculis. in ca
pillis. in dentib̄. & in cētis m̄bris tuis. in patientia. in estan

tia insipientia. q̄ tota pulchra es & macula ēminis n̄c
 inte. ut aliquis in pugna tormentis l' uicis uetus deficiat. si
 armis iusticie pugnans uetor existat. Ergo in oib' m̄bris tuis
 p̄t pugnā ueni ad me & coronabo te. Ueni de libano sponsa
 mea. ueni de libano ueni coronaberis de capite amana. de
 uertice sanyr & hermon. hoc ē coronā ex gemmis de his
 montib' sumptus inponā tibi. libanus ē mons phenice. &
 dī candidatio l' de albatio. Libanum accipit hic iudaic'
 ppl's altus in regno. & candidus diuino cultu. Libanū
 etiā intelligitur gentilis ppl's q̄ erat altus in impio. de al
 batus mundana glā. **Q** ueni de libano sponsa
 mea. ueni de libano. q̄si dicat. Sponsa mea pariendo m̄
 sp̄itales filios ueni p̄fide cū magno comitatu de libano. i.
 de iudaeo ppl'o diuino cultu candido. ueni cū magna
 multitudine de libano. i. de gentili ppl'o impio & glā mun
 di de albatio. ueni ad me etiā cū turba lapsor ad penitenti
 am conuersor. & cū his & p̄his oib' coronaberis. Nota q̄ spon
 sa de libano ad coronā uocat. ad q̄ cū secuta fuerat. q̄a dē
 coronabit. q̄ cū ad alia uitā secut' fuerit. Et unde corona
 tur sponsa. De capite amana. & de uertice sanyr & hermon.
A mana ē mons elie q̄ & thaurus. sanyr & hermon montes
 iudee. in q̄b' leones & pardi habitant. Montes s̄ reges & p̄nei
 pes q̄ in supbiā extollunt in q̄b' demones habitant. q̄s leo
 nes q̄a erudeles. pardi q̄a uariis artib' malignis. De his coro
 natur sponsa cū p̄dicatione sua demones expulerit. & p̄n
 cipes ad xpm conuerterit. amana dī inq̄etus. l' turbu
 lentus. l' dens uigiliarū. sanyr ō fector. l' nocturna auis. hermon
 anathematitatio. Caput amana ē diabolus. caput eorū q̄s
 amana. i. inq̄eti. turbulenti. mordaces. in malicia uigiles.

& l' in pugna sponsa
 & amana. i. p̄fector
 -jes.

ipse etiam uertex eorum quod sanyr: hoc est potentis inluxuria. et
immoete ignorantes ut auis instabilis. Et ipse est uertex eorum
quod hermon. id est anathematizati. hoc est excommunicati propria
iniquitate. **D**e his montibus gemine ad coronam sponse eligen-
tur dum tales per eam ad penitentiam conuertuntur. Contra has autem
ipsa dimicat et uincit dum eas ad bonum conuertit. Coronam
etiam de cubilibus leonum de montibus pardorum. Leo significat
aliquando christum. aliquando diabolum. aliquando superbum prin-
cipem. **L**eo christum significat ut ibi. ecce uenit leo de tri-
bu iuda propter fortitudinem quia uenit diabolum. et quia leo in
die catulum suscitauit. sic pater terra die christum. **L**eo significat
diabolum ut ibi. aduersarius uerbi diaboli tanquam leo rugiens
circum quodrens quod deuoret. et hoc propter scientiam. Leo etiam sig-
nificat principem. ut ibi. liberatus sum de ore leonis. hoc est de
potestate neronis. et hoc propter excellentiam. Leo namque est rex
bestiarum. et bestie in scriptis ponuntur prauis carnis. In hoc loco
leones significant demones. Horum cubilia sunt philosophi
et immundi. pardi uero sunt heretici in dogmate erroris uari.
quorum montes sunt heresyarche scilicet episcopi et magistri eorum superbi
et eloquentia tumidi. In talibus demones ut bestie inanimati
habitant. Contra tales pugnant membra ecclesie. et per his uictis
et euersis coronantur ecclesia. Alterum dicitur manna dicitur excelsus et pater
notat. quod super omnia exaltat. Sanyr dicitur densa lucerna et
christus intelligitur. quod est lucerna ecclesie ad uitam. Hermon autem dicitur
consecratio et spiritus sanctus accipitur. pro quod ecclesia in baptismo est consecrata.
Caput amana l' uertex sanyr et hermon est pater deus.

De uertice capitis amana l' sanyr et hermon ecclesia corona-
bitur quando ad opem patris perficitur filii et consecratione spiritus sancti in gloria
exaltabitur. Nunc rex milites instigat ad pugnam ut accipi

ant uite coronā. Nemo enī coronabit. nisi qui legitime
certauerit. legitime certare ē usq; ad noctē. i. usq; ad mortē
pugnare. hoc ē uiens & peccatis resistere. Hos coronari ē cū
glā sublimari. Dicit g. Vulnerasti cor meū soror mea sponsa.
q̄si dicat. O eccle soror mea. i. coheres regni. & sponsa mea pa
riens michi filios coheredes celi. nō ē t̄ onerosū causa mei
subire certaminis laborē. q̄a ego p̄us causa tui subīui pug
ne sudore. inq̄ uulneratus sum usq; ad mortē. **P**er cor
amor intelligit q̄ in corde cō dicit & cōtinens p̄tinentia
ponit. q̄ ē similitudo ab illo qui nimīū aliq̄d amat & ei cor
amore uulnerat. ita xp̄e amore eccle inerue ē uulnerat.
Prius uulnerasti sū. ut te facerē m̄ sororē scilicet regni cohere
dem. iterū uulnerasti cor meū. q̄ndo amore tu inerue
pendens uulneratus sum. ut te sponsā m̄ facerē glē parti
cipem. Et hoc uno oclōy tuorū. & in uno crine collī tui. Simi
litudo ē ab illo qui capitur pulchritudine oclōy l̄ criniū puel
le. sicut olofernes iudith. **O**culi eccle s̄ ei p̄lati q̄am du
cunt ad ecclesia. crines ei s̄ subdri. collū ei s̄ p̄fecti. quos ornant
tales capilli. Unūq̄q; lorū. l̄ crinium. ē unna fidi. q̄ habent p̄lati
& subditi h̄ac unitate placuisti michi & amauit te. & p̄ hoc
uulnera suscepisti. p̄ hac tu debes pugnare ut possis coronari.
Hoc totū d̄r sponse ad regnū de signate. ut accipiat coronā
emule. i. glā man gliee n̄te. Hec d̄r amica quia sponsus ei
apert sepiē secreta. hec soror q̄a fecit eam sibi coherede. hec
sponsa quia parit ei filios regni. **T**ropologice mons myr
re ē contemplatiua uita. collis v̄ thuris actiua uita. Contem
platiua myrra s̄. quia carnē suā cū uiens & cōcupiscentiis
mortificauerit. det uīū thūs s̄. q̄a bonis actib; dō odorē sua
uitatis offert ad hos xp̄e uadit. dū eis int̄ptationib; q̄ tri

cor meū q̄ndo causa
amoris tui flagellis
uulneratus

bulationib' subuenit. In his fidelis anima ē tota pulchra.
q̄ndo in oib' mandatis & iustificatiōib' dñi ē sine q̄rela.
ē q̄ndo dñm ex tota uirtute diligit & p̄miū sicut se ipsū.
In hac nō ē macula. quando caret heresi & culpa. Hec uenit
fide. uenit opatiōe. uenit p̄dicatiōe. Hec & ad xpm cogita
tione. uenit locutiōe. uenit ope. Hec nichilominus inu
uenit. uenit in senectute. uenit in decrepitate. Hec quoq̄
ad fidē in baptisate. uenit ad requiē in t̄mino uite. uenit
ad gl̄iam in resurrectione. Et hoc de libano hoc ē de candore
uirtutū. & sic fit & sponsa in amore ei cōiuncta. dñi. **T**res
s̄ abrenuntiationes. una cū quis ab̄iūrat diabolo. sed a
cū renuntiat sēo. t̄cia cū abrenuntiat sēmetipsum. & seq̄t̄
xpm. Anima q̄ de libano ad xpm uenit. cū pompis diaboli
in baptisate abrenuntia. uenit de libano cum deliciis
mundi renuntiat. uenit t̄tio. cū p̄p̄is uoluntatib' renuntiat.
& obediētie maior se p̄oia mancipat. Hec coronabit̄
p̄ hoc qd̄ fugit de monte amana. hoc ē de his q̄s iniqui
& t̄bulenti. & qd̄ fugit de monte sanir & hermon. i. de his
q̄s in peccatis fetentes. & in bono instabiles. & ab omib' exco
municati. & p̄ hoc coronabit̄ qd̄ nō ē sp̄s sēi templū. cui cor
pus erat cubile leonū. i. demonū. qd̄ se sequebat̄ ab innum
dis q̄s cubilia demonū. & de montib' pardor. i. de sup̄bis
falsis fratrū. **H**ec cor & uulnerat. dñi ei penitenti p̄m
dulgentiā comparat. cor ei uulnerat. dñi ei desideranti p̄giam
conscendit. Et hoc in uno oclō. i. in una intentione. q̄ndo
tantū unā rem petit ad dñm ut inhabitet in domo dñi oib'
dieb' uite sue. hoc ē om̄i tempe & q̄c̄ uita sua. & in uno
or̄ne colli sui. i. in una cogitatiōe intellect. q̄ intelligit
esse unū dñm sūmū bonū. **A**nagogyce monis quē rex

¶ Tres abrenuntiationes

adit. ē celi q̄ xpe rex gl̄e subit. Qd̄ est mons myrrē & collis
isuris. i. habitatio m̄m & c̄fessor. Ibi c̄spicit amica tota pulchra.
hoc ē celi. regnans in omnib⁹ ordinib⁹ suis gl̄osa. Et macula
n̄ ē in ea. quia illa aula n̄ recipit ulla peccati macula. Et q̄a
angli s̄ sine peccato. oportet & cos c̄e sine macula peccati.
q̄ s̄ eis coeq̄ndi. Ille uenit de libano. i. de candore mundane
gl̄e in p̄ncipib⁹. uenit etiā de libano. i. de albedine iūtinum
in sp̄italib⁹. uenit de libano in baptizatib⁹ fidelib⁹. **H**ec de
capite trium monū coronabit⁹. q̄a aditate triū p̄sona
rū gl̄abitur. Qd̄ innumerabilia uocabula monū. d̄manā q̄ppe
sonat excelsus q̄ pat̄ intelligit. sanir lucerna qd̄ accipit fili.
hermon consecratio qd̄ sp̄e s̄es innuit. Et nemiē m̄oueat
q̄ diūse s̄ inter p̄tationes nom̄ū hebreorū. q̄a in p̄tationes
nom̄ū mutant⁹ sedm̄ s̄pture diūsi sensū. Aliq̄ndo nāq; in bono.
aliq̄ndo accipiunt⁹ in malo. In bono accipiunt⁹. q̄ndo adierim.
idē ad multitudinē fidelū referunt⁹. in malo v̄ intelligunt⁹
q̄ndo ad babiloniā. i. ad multitudinē infidelū referunt⁹. In illa
gl̄a uidebit regina regē gl̄e dilectū suū. maiestate d̄nitatis coro
natū. q̄ hic uidit suo amore in erue uulneratū. Ibi erit unū
oeloz & erimū. i. unitas p̄latō & subditōz oīum illa uisi
one fructū. quoz erit gaudiū. d̄s pacis & c̄cordie
dulcedo om̄ium. **R**egina de libano ad
coronandum uocata cum maximo comitatu uenit. in quo
comitatu l̄. ex fortissimis isrl̄. ad bella doctissimos tenentes
gladios & filias syon habuit. cū q̄b⁹ pugna c̄tra amanā sanir
& hermon p̄corona inuit. & uetrix regē adit. q̄ ipse hac lau
de excepit. **Q**uā pulchre s̄ manne tue soror mea spon
sa. usq; surge aquilo. In qua multiplici laude forma ei facta
in bello gesta replicat. q̄ uidet pugnatores m̄anis armaū.

*R. Historia
Sp̄uale l̄. l̄.*

uberib' ad certam informavit. saucios in plio unguentis curavit.
pauidos labus confortavit. lassos in pugna melle & laete pavit.
uestros in pugna remisit. uetores in horto diuisis herbis
& fonte refecit. in paradysum addiuisa genera pomor' intro
duxit. **D**e inde in laude decem legiones describit. q's
etra acies hostiu' in pugna direxit. Pomia hec multiplicatas
eccl'e gentium notat. q' de libano. i. de candore mundane
gl'e cu' magno comitatu credentiu' ad xpm uenit. in quo co
mitatu reges. p'ncipes. philosophos. & omis generis & p'ser
sionis & editionis socios habuit. cu' quib' spirital'e bellum
etra demones animaru' hostes inuit. & coronam uite ar
ge gl'e p'meruit. De q' pugna. unus de duob' ei' dixit.
Non e' nobis eluctatio aduersus carnem u' sanguinem. s' ad
uersus principes & potestates. Qd' e' dicere. Non e' nob' pugna
contra homines s' contra demones. h'c ali' fortis p'liator dicit.
Milicia e' una hois sup' tra. cunctis diebus quib' n'e milito.
expecto donec ueniat immutatio mea. fideles q' p'pe mi
litant in castris regis sui cont' ciues babilonie. p'corona q'd e' im
mutatio. quando iusti ut sol fulgeb' & equales angelis erunt.
Nota artificiali ordinem. **P**ri' corone mentione fit de
inde pugna subintulit cu' pugna p'cedat. & corona q'
p'mu' pugne sequit' quia in m'itu corona pugnantib' p'
mittit. uincenib' dabit'. Et hoc notandu' qd' in hac laude hysto
ria desierit sic aliquando allegoria. i. tropologia. i. anagoge n'
ponia currit. **I**n p'mis. vi. instrumenta hui' spiritalis pugne laudat.
i. sel' mane. uba. ungenta. labia. lingua uestimenta. p' que vi. com'
pugnantiu' notantur. **S**i q'de p'mammis infantes. p' uerba p'
n. p' ungenta. adolescentes. p' labia iuuenes. p' lingua senes. p'
uestimenta decem p'ta figurant. q' vi. op'ib' m'ic in hac pugna

Ex lib. i. m'it. xvi. p'ncip.

N. Albigensis infusae

¶ Sponsa aromata.

sup omnia aromata. Vnguentum ecclesie sunt virtutes spirituales que quasi unguentis vulnera peccatorum curant dum eas ad virtutes informant. Aromata sunt quedam odoramenta ex multis speciebus ad edicenda mortua corpora confecta. sunt superstitiosum quibus quam maxime iudei utebantur proque carnales observantie superstitiose notantur. Odor unguentorum est fama virtutum spiritualium ex caritate orientum. Opinio operum que fiunt per spiritum sanctum.

Hic odor est super omnia aromata hoc est magis deo placet quam omnia legis sacrificia que fuerunt horum figura. Hec ideo in cantico amoris inducuntur quia pagani extendebant eum christum de philosophia iudei de legali observantia christiani confidebant in sola gratia divina.

Philosophi affirmabant salutem hominum consistere in studio sapientie iudei certabant eam consistere in religione legalis observantie christiani testabantur eam consistere in fide divine gratie. Hanc sponsus sententiam iudex approbat illorum attentionem reprobans dicens. Meliora sunt verba tua vino hoc est melius est studium in sacra scripta quam gratia querere quam in philosophia qua arbitrium sine gratia salutem non parit. & odor unguentorum tuorum super omnia aromata id est magis mihi placeant doctrine & virtutes spirituales quam omnes traditiones phariseorum carnalium.

Favus distillans labia tua sponsa. Labia ecclesie sunt illi quales doctrina narratur que ipsi de uberibus matris ecclesie succedunt. Hec labia ut favus distillant dum dulcem doctrinam quam amantissimis hauserant auditoribus dulcem instillant. Favus est mel inecra.

Mel autem inecra est spiritualis intelligentia latens in latere. Sicut favus distillat dum dulcis allegoria de lata manat. Aliter in fauo mel latet eorum uideri sic caro fragilis videtur in qua sapientia ut mel

inecra absconditur. Mel & lac sub lingua tua. Lingua est in praesecondis quod eorum cogitat hoc lingua perfert.

Cor ecclesie sunt sapientes que per spiritum sapientie divinos sensus est

¶ Labia doctores.

¶ Cor sapientis.

capitunt & eos scribunt lingua u' ei s' q' ea int'p'tando p'ferunt
que illi ut cor e'ceper' Mel e' dulcis doct'na allegorie que doctis
e'gruit. Lae simplex doct'na hystorie que paruulis i' indoctis
conuenit. Mel & lae sublingua ceele c'e dr' eu' u'q' doct'na
allegorica & hystorica corde e'cepta. tanta uerboy dulcedine
p'fertur q'ndo dulcedo in melle & lacte sentit. **E**t odor uesti
mentoy tuoy sic odor thuris. Vestimentas nuda feditas tegit.
Vestimenta ceele s' bona opa. q'b' tegit turpitudine p'cedentiu
de . . . lieto. Odor q' uestimtoz s' exempla bonoy opū. quib'
etia uicia pugnau' q'si lorica uestiunt q' possint omia tela neq's
simi ignea extingueri. Qui odor e' sic odor thuris. q' sic d'o pla
cet studiū bonę actionis sic incensū orationis. Odor enī thuris
designat incensū orationis. ut scribit. Dirigat oratio m. sic mea e't.
Hortus conelusus soror mea sponsa. hort' e'clusus. In his qui sunt
mamme. i. imp'feti. e' hortus e'clusus & soror. in his q' s' uba. i.
p'feti. e' hort' e'clusus & sponsa. Iterū in his q' s' odor ungentoy.
i. contemplatiui e' hort' e'clusus. & in his q' s' odor uestimtoz. i.
actiui. e' hortus e'clusus. Itē in his qui s' labia e' hort' e'clusus.
in his q' s' lingua. e' hort' e'clusus. In hor . . . to e'rtseunt herbe
medicinales & uari flores. **H**ortus . . . est . . . ceela in qua
multę scōy uirtutes s' diu'se herbarū species. di . . . uersis uulne
rib' p'ccatoz medicinales. In horto s' uari flores. diu'si d'etoy
ordines. m'rtes ut rose. e'f'fiores ut uiole. uirgines ut lilia. alii
fideles ut alii flores. Hui' horti hortulanus e' x'p'e. qui & sponsus.
qui eū plantat q'ia. irrigat. doct'na. Hic hortus e' conelusus in
contemplatiuis. scil' p'sidio angloy etia demones munitus. Hic
etia e'clusus e' in actiuis. q' munimine doctoꝝ e't hereticeos e'it
eireū septus. In q' horto herbe & flores s' quicq' fideles. fide & ope
florentes. Similitudo e' ab horto parady'si. q' dr' igneo undiq'

Vestimenta bona opa

Hortus ceela

muro ē conclusus & custodia anglorū munitus ut ignis ho-
mines inde prohibeat. Angli demones ex eo arceant. Ita cœli
hortus dī ē diuino p̄sidio ut igneo muro circumdata & anglica
custodia munita. ut nec demones nec mali homines ei adno-
cendi p̄ualeant. Hoc idō dī ut sp̄itali impugna eoy imper-
n̄ timeat. eū cā tanta p̄sidia muniant. In hoc hortō ē fons
q̄ irrigat eū scilicet s̄c̄e scripta. eū fluentis cœli irrigat. Hinc fons
ē signatus. quia s̄c̄e scripta intelligentia ē eū lītā sigillata. sicut
sub sigillo s̄criptura. ne indignis pateat. qd̄ secreti habet. et
sponsa. **I**n huius etiā hortō fons ē baptisma. in q̄ lauantur
criminū uulnera. q̄ ē signatus scilicet s̄c̄a cruce. l' ubi ē scriptum. et huius
eis sigillat. et circumminis reseruit. Alii. fons fontis abluunt. sitim
extinguit. imaginē reddit. Qui fons ē xpc. q̄ ē fons uitę. de q̄
fluunt flumina. aq̄ uiuę. s̄c̄a dona sp̄s s̄c̄i q̄b; irrigat hortum
cœle. ut p̄ferat spiramina floꝝ uitę. Hic sordes peccatorū ab-
luunt. siti scientiū iusticię sacietate sue uisionis extinguit.
imaginē dī amissā animab; reddit. Hic etiam signatus ē carne
quasi sigillo erat uelatus. Hunc ē signatus ē q̄ in gl̄a p̄st̄is nob̄
eclat. Hic etiam fons dī patens scribit. q̄ m̄ia x̄ omib;
penitentib; patet. ut lacrimis se abluant. s̄c̄e dī
uulnera. **R**etit sui in eo lauant. S; & ipsa cœli ē fons.
q̄ sp̄itali gr̄a & sapientia redundans. de q̄ manant plena
fluenta doct̄ine. q̄b; plantaria horti sui irrigat. ut plurimō
emissiones p̄ferant. Emissiones s̄ uingule de arborib; v̄ her-
bis pullulantes. de q̄b; subdit. **E**missiones tue paradysus
malorū punicorū. eū pomorū fructib; Hort' cœle irrigatus a
fonte scripte. tot uingula emisit. quot inde paradysus sue
eruit. Hortus ē locus ubi herbes l' holera crescunt. paradysus
ū ubi arborescunt. **P**aradysus uoluptatis aditum

Fontes et baptisma.

De paradyso.

est locus in orientis partibus omnibus corporalibus plenius delicias. In quo primum
parentes fuerunt de quo propter culpam inobedientie exclusi sunt. In hoc est
fons de quo paradysus irrigatur. qui & in iiii. flumina diuiditur.
In hoc est etiam lignum uite. i. talis arbor si homo inde comedisset.
nunquam corporaliter mori posset. Unde pro culpa scribitur. Videte ne
forte sumat de ligno uite. & uiuat in eternum. Ibi erat quoque lignum
scientie boni & mali. de quo si comederent bonum & malum scirent.
Ante commestione fructus huius arboris ada nouit bonum per
scientiam. malum tantum per scientiam. sic medicus nouit dolorem uulne
ris per scientiam non per experientiam. pro peccato autem nouit malum. i. famem.
sitim. & alia incommoda per experientiam. bonum tantum per scientiam.
Quod non erat in arboris natura. sed in hominis inobedientia. Qui sunt princi
pales circa paradysum. dicuntur de paradysus emitti flores & fru
ctus per flumina que inde exeunt. unde uiuit ille populus. **A**llego
nec caelestis paradysus omnibus spiritualibus plenius delicias. Paradysus & eni
m dicitur hortus deliciarum. Et in caelestis omnimode delicie scriptarum.
diuersarum artium. multarum uirtutum. In quo paradiso est fons. i. baptis
mus. uel & per eum fluens quod sunt spiritualia carismata. irrigatur talis paradysus.
Quatuor huius fontis fluens sunt. iiii. euangelia. lignum uite sancta crucis
fructus est & corpus. De quo si digne comeditur non morietur in anima in eternum.
Ligna fructifera sunt sancta. fructus lignorum opera sanctorum. lignum scientie boni
& mali est liberum arbitrium. In hoc spirituali paradysus crescunt diuersa
genera arborum. hoc est diuersi ordines electorum. **I**bi crescunt mali
punice scilicet arbores affricane que proferunt mala punicea. i. rubra que
dicuntur malo granata. i. granis plena. quod sunt mures sanguine rubri
operibus ut granis pleni. **H**as arbores ille hortus fonte irrigatus
emissit. dum sancta caelestis baptismo per fusa mures protulit. cum pomorum
fructibus. scilicet cum bonorum operum exemplis. Ibi crescit & cyprus que est
arbor aromatica in egypto. habens semina simile coriandro. ut

¶ iiii. paradysos.

¶ Mala punicea mures.

Cyperus spiritales.

habuit manna albu subluclidu & odorū qd oleo coq̃t & inde succus
exp̃mit̃ qd cyprus d̃r unde regū ungentū c̃fiert̃ ita dictū qd regi
morb̃ eo curat̃. **C**yperus arbor aromatica habundans in egypto
ē sp̃aliū cūl̃atio qd p̃mit̃ florebat in egypto siue in tenebris hui
mundi qd egypt̃ sonat. Hui sem̃i simile ē manne qd habuit
om̃e delectam̃tū & om̃em saporē suauitatis qd una iustoy habet
om̃e sp̃itale delectam̃tū & oē saporē sc̃itatis. Sem̃ ē albu. luclidu
odori qd illoy cūl̃atio ē alba in castitate. lucida in op̃atione.
odori in caritate. Sue d̃eū oleo coq̃t & in regū ungentū uert̃.
qd una illoy flammis temptationū ut aurū p̃bat̃ qd regi morbi
i. lep̃ aīe ut ungento curat̃. Hoc ungentū maria in domo si
monis lep̃si obtulit qd ecc̃la suo exemplo hereticos alēp̃ aīe sc̃it̃
de heresi curans d̃no offert. **V**bi crescit & nard qd ē arbor aroma
tica i. arom̃tib; apta. s̃ purua. bene redolens & calens. unde op
timū c̃fiert̃ ungentū. qd s̃ humiles & innocentes qd se corā p̃mi
paruos. i. despectos faciunt. & odore atq; ardore caritatis sauci
os in peccatis curant. **I**bi crescit & crocus flos rubicundus i.
auri coloris qd s̃ sapientes diuina sapientia fulgentes. **I**n q̃b;
crescit & fistula breuis arbuscula aromatica. qd & casia rubusti
& purpurei corticis qd ad curandas uiscerū molestias uales que
p̃ sui breuitate a q̃b; dā int̃ herbas odoriferas reputat̃ qd s̃ pati
entes p̃ x̃ & p̃ fr̃ib; aiās ponē parati. **I**bi ē c̃et̃ & cynamomum

Humiles.

Sapientes.

Fistula patientes.

Cynamomum penitentes.

breuis arbor s̃ odorifera & dulcis cinerū coloris. ad medicinē usq;
fistule duplo p̃stant̃ qd s̃ penitentes qd se infirmos reputant in
cinē penitentiā agentes dulcē odore ecc̃le p̃stant. Cynamomū
arbor habet tres cortices. sup̃ior d̃r fistula. medi' cynamomū.
t̃r' amomū. Medi' ē dulci' or̃ ec̃tis. Si aū ab aliq̃ diuasi ex nimio
feruore solis soluunt̃ ab arbore qd s̃ monachi qd se soluant̃ amū
do amore. x̃. H̃c arbores crescit in illo paradyso cū unū s̃ lignū

lybani. i. cedris & aliis odoriferis lignis qd s̄ uniuersi fidelis. & quop
fidelis & opatio ē in p̄tibilis. & odorifera. **I**bi ē s̄c̄t & myrra &
aloē cū om̄is p̄mis ungentis. Myrra ē arbor cui s̄c̄t d̄r stantem
aūmib⁹ & putredine carnē ē seruans. qd s̄ heremite l̄ casta se in ui
eius mortificantē & carnē suā a putredine libidinis ē seruantes.

Myrra casta

Aloē etiā ē arbor suauissimi odoris. ad dō ut adoleat altaribus
uice thimiamatis. habet ū s̄c̄t amariissimū. resistentē putredini.
qd s̄ ētantes p̄ amantudine uite laseuū. carnis rep̄m̄es.
Prima ungenta s̄ p̄ciosiora q̄ de p̄mis florib⁹. p̄ciosarū species
fiunt. ut illa marie in euēgio sp̄ciatū. p̄ciosū qd s̄ p̄lat. &
aliis p̄mis carismatib⁹. sp̄c̄ s̄c̄t p̄mis credentiū donis pleni.
qd diu uibo & exemplo flagrant. q̄si uuln̄a languidarū aīarū
curant. Notandū q̄ h̄c species arborū uel herbarū. hic int̄luet̄
de quib⁹ ungenta efficiunt̄. q̄ p̄has notant̄ ordines electorū q̄si
cohortes in castris regis militantiū. quorū uuln̄a p̄ ungenta
curant̄. Idō & sponsam coronandā hortū & fontē
ex paradysō cōparat. q̄si ei apte dicat. Hec mea
pugnare ē. acies amana. q̄ tales bellatores ī
comitatu habes. de quorū ēstantia & armis secu
tes supabis. & uictrix amē coronabis. & tu uulneratus in bello
herbis tuis curabis. q̄ tu es hort⁹ medicinaliū herbarū. & lassos
fluentis tuis refocilabis. q̄ tu es fons sp̄aliū aquarū. & uictorci
pomis tuis s̄guitabis. q̄ tu es paradysus. i. hort⁹ pomorū sp̄taliū
ferulorū. **S**ciendū ū ad litterā. qd salomon in libano talē
hortū muro ēclusit. in q̄bas species arborū uel herbarum
plantatas habuit. in q̄ & fons iordanis erūpit. de q̄ subdit̄.
Fons hortorū. puteus agrū uiuentiū. que fluunt imperu de l̄.
Hortorū idō d̄c̄. q̄ sup̄ duos hortos posuit. Aq̄ uiuentes. s̄ aq̄
fluentes. Aq̄ enī que stat quasi mortua ē. q̄si uiuit q̄ currit.

Aloē amari

X

Notandū d' d'c que fluunt impetu delibano. q' fluunt iorda
 nis cū magno impetu fluunt delibano. **D**uo enī s' fontes. ior
 dan. ubi illi duo cōfluunt. iordanē fluuū faciunt. Idō hic
 habundantia aq'rū int' ducit. ut redundantia p'mioy. demon
 strēt que uictorib; dabit. qui ad fontē uite xp'm & ad puteū
 aquarū uiuentiū. i. ad sp'm s'm puteū sp'aliū donoy pdu
 cunt. Si q'dē decē g'ia arboz paradisi posuit. p' que. x. ordines
 electoy sp'alis paradysi exp'ssit. qui sub. x. p'ceptis ē uicū pug
 nant. ut p'miū denariū scilicet coronā gl'ie percipiant. Talis ē fructus
 horti. fons. aū cū. i. irrigatio ei ē fons hortoy & puteus aq'rū
 uiuentiū. q' fluunt impetu del. fons ē ubi fluū fundit. puteus
 ubi aq' in profundo latet. fons g' hortoy ē euāg'liū. irrigatio cēl'ia.
 in actiua & contemplatiua uita de gentiū. Hic fons de libano
 erupit. in hortū ierlm euehit. de monte syon fluxit. omīs horti
 orbis irriguū. q' euāg'lica doctrina de x' erupit. in hortū ierlm. i. in p
 mitiua cēl'am euehit. de monte syon paplos in
 gentes fluxit. & omīs cēlas irrigauit. Puteus aū aq'rū
 ē lex p'fundi diuinoy. sensuū. q' latet in legi
 liti. ut in profundo puteo. aq'. Que aq's uiuentes
 q' eos uiuere faciunt. q' eos sp'italit' intelligit. He aq' fluunt
 cū impetu de libano. q' ueniunt cū habundantia de iuda
 eo pplō. Liban' enī d'r de albatio. & intelligit iudaie ppl's di
 uino cultu de albat'. De hoc libano fluunt legis & p'phari
 fluxerūt & paplos cū impetu in cēl'am gentiū manauerūt q'
 septuag' ha bunde sp'alit' exposuerūt. Alii liban' d'r candi
 datio. & i' intelligit x' de casta uirgine nat'. De hoc liba
 no aque cū impetu fluxerūt q'ndo dona sp'e sc'i tanquā sp'e
 torrentis incredentes inundaueūt & eos scientia omiū lan
 guarū repleuerūt. De his aq's ipse dixit. Qui credit in me

flumina deueniunt ei fluent aque uiue. i. carismata sp̄s sc̄i que faciunt credentes cū dō uiue. Hic totū int̄ducit hic idō ut selat sponsa qd̄ ita ei bellatores replent doctrina x̄ & donis sp̄s sc̄i & ita remunerabunt. sic apli bellatores x̄ replent doctrina x̄ & donis sp̄s sc̄i & remunerati s̄ p̄mio uite. Fons etiā significat eos q̄ capaces s̄ ubi dī. puteus ū eos qui uix intelligit myst̄ia.

Terna ē collectio agrū pluuialiū. q̄ s̄ dogmata hereticorū. Tropologice fidelis anima ē sponsa x̄ p̄ amorē ei cū iuncta. & p̄ ardens filios sp̄ales. i. bona op̄i. Hec ē etiā ei soror q̄ regni ei coheres. Qui enī paciunt̄ p̄secutionē p̄pt̄ iusticiā ipsorū ē regnū celorū. Anima habet sua m̄bra. s̄ c̄grua. Huius m̄ame s̄ studiū descendi & legendi. quib; haurit lac q̄ p̄m̄dū paruulos. i. indoctos nutrit. ubi s̄ ei sapientia & scientia. de q̄b; lac doctrine indoctis ministrat. Cius unguita s̄ bonę exhortationes. q̄b; uulnera animarū curat. magis quā uinū sel̄is prudentie. Labia ei s̄ c̄fessio q̄ ore c̄fitē q̄ corde credit. I p̄ccata in confessione ap̄it. lingua ei ē int̄p̄tatio cogitationis. cū bonū ē filiū cordis ore l̄ scripto loq̄tur. uestimenta ei s̄ uiues. q̄b; ita decorat̄ ut corp̄ uestib; Unde scribit̄. Induit me dñs uestim̄to salutis. & induim̄to iusticie. **A**nima etiā ē hort. q̄ similis orto. scil̄ plena bonis sententiis. ut hortus herbis plena uitutib;. ut hortus florib;. Qui hortus ē c̄clusus. i. bonis op̄ib; c̄cūseptus a demonib;. Ipsa ē etiā fons. q̄a de ea fluit celestis doctrina q̄ irrigat alios hortos scil̄ fideles aīas. Qui fons signaculo sc̄e fidi ē signatus. **A**nima sc̄a nihilominus ē paradysus. plena deliciis sp̄alib;. Huius paradysi fons ē caritas. que irrigat hunc paradysū ut p̄ferat p̄ciosū fructū. Quatuor flumina paradysi s̄. i. iiii. p̄ncipales uitutes. scil̄ prudentia. fortitudo. iusticia. temperantia. lignū uite sapientia. fruct̄ c̄in mortalitatis. lig

¶ Tropologi Allegoria

na fructifera utiles discipline. fructus lignorum mors priorum lignum
scientie boni & mali transgressio mandati. Unguentaria ligna scilicet
nardus & crocus & alia sunt uirtutes castitas. bonitas. humilitas.
& talia infirmantium animarum unguenta. Fons & puteus in ea est
euangelica & legalis scientia. **A**naagogyce paradysus exultationis
est habitatio sanctorum in celis. plena omnibus deliciis. In hoc para-
dysum raptus est apostolus. & in hoc introduxit latine dominus. In hoc para-
dyso fons qui fluit de loco uoluptatis. est christus fons uite. Fluitans
de corde patris. de quo manat uita omnium. lignum uite est dei sa-
pientia. spiritus sanctus uita eterna inspirans omnibus. fons & puteus
aquarum uiuentium. est plenitudo omnium gaudiorum. In certis huius
capli desine anaagoge. Sunt quatuor paradysi. paradysus uolup-
tatis. terrestris. paradysus ecclesialis exultationis. paradysus reli-
gionis ecclesie. paradysus uirtutis anima. **P**ostquam amara in
bello cum suis uictis succubunt. ecce aquilo alii hostis graue bellum
regine intulit. scilicet uictis in hortum fugit. ibique ut latet in insidiis latuit.
In quo dum regina uictorem exercitum reficeret. rex aduenit. & hostem
latentem reprensit. de horto confusum expulit. atque austrum cultorem
horti mutauit dicens. Surge aquilo. & ueni auster. perfla horti
meum. scilicet per quam cessauit persecutio tyrannorum. & coronata est
pacientia sanctorum. per quam surrexit in ecclesia uelania hereticorum. quod nunc
bellum ecclesie intulit. quod quidam prius apaganis per tulit. **P**erniciosior
enim est hostis. qui in terra membra posuit. ciues impugnat. qui qui ex-
tra exclusus muros oppugnat. Dum ergo per sudorem persecutionis mi-
lites. & in horto ecclesie fruerentur quiete pacis. ecce tormen-
tosus draco a miris uictis de antro malicie caput exiit. uirum
perfidie paginam & fudit. & ut latet de insidiis impulsus per-
siluit. atque incautos milites telis erroris usqueque perstravit.
Si quidem in audacia heresim per malignos homines in tribus fidelium

*¶ Sed in bello sperare. et
aflato hereticos.*

infudit qua totū hortū cecle q̄li q̄da lep̄ uiclav. Rex gl̄e & suis auxiliū p̄buit dū uniuersā heresi p̄sapientes destruxit. & de horto suo flagello anathematis expulit. Expulso autē aq̄lone auster hortū imrauit q̄a ceceta heresi de cecle. auster scil̄ sp̄s sēs hortū p̄flauit dū uerā fide doctorib̄ inspirauit. & mox fluerēt horti aromata dū scī pat̄s ptulerēt uerę fidi dogmata. **R**ex q̄ adueniens diē. O aq̄lo hostis maligne. de latebris tuis surge & de horto meo discede. Tu ū auster exultor horti mei p̄fla hortū meū & fluant aromata illi q̄ sufficiunt uietorib̄. Aromata s̄ odoramina scil̄ fruct̄ arbor̄ p̄dictarum nardi. cynamomi. & aliar̄ libani. Idō diē fluant q̄ aromata de arborib̄ ardore solis fluunt. ut resina de cedro l̄ abiete. Aq̄lo ē uentus dur̄ & frigid̄ q̄ trā stringit & flores necat. auster uero uent̄ calidus & blandus q̄ soluit trā. & flores p̄ducit. Aq̄lo ē diabol̄ q̄ durā p̄secutionē cecle intulit. & ut strictā trā fideles de fructu bonor̄ opū p̄hibuit. & infide florentes puaria tormēta necauit. Hic in horto ut latro in insidus latuit. dū uetus in p̄secutionē uirus occultū ut draeco heretice prauitatis infideles euomuit.

Aq̄lo diabol̄.

Auster autē ē sp̄s sēs q̄ sua grā hortū p̄flauit. dū rectā fide cecle inspirauit. & trā. i. corda subūsa de gelu p̄ fide soluit & flores fidi p̄ducit. Quo flante horti aromata fluerēt q̄ max̄ documta fidi p̄ septa patrū redundauerēt. Eccl̄a uocat̄ hort̄ p̄ simile. q̄ sic in horto s̄ lilia. rose. & alii flores l̄ herbe salubres. & itē cardui. urtee. & alie herbe noeue. & mutales. sic s̄ in eccl̄a m̄res. c̄ssores. ūgines. & alii fideles. s̄ etiā heretici. seismatici. & falsi fr̄s. In his latet aquilo in illis flat auster. & de ipsis fluunt aromata uirtutū. Alit̄. Aquilonē mundi aspa. p̄ austru intelligunt̄ p̄spa. His d̄r p̄mittendo n̄ iubendo. ut ad temptandū surgant. hortū p̄flent ut aromata fluant. hoc ē tribulationē fidelib̄ inferant. ut p̄ ex

Auster sp̄s sēs.

empla eorum patientie & estantie bene fragrantia ut iob ad multos pro
fluant. Sepi' p'sp'a quā adūsa animū temptant. q' adūsa animum
ab illcebris carnis abstrahunt. p'sp'a ū ad laſeuiā illiciuunt.

Topology'ce hortus ē claustrū. flores & herbe salūbres sūt in fide
& dilectione unanimi es. ūrtice & herbe inutiles ypoerite & falsi
sūt. Aq'lo ad temptandū in horto surgit. dū diabolus p' falsos sūt
ēcordiā sūtū p'turbat. S; ueniens auster hortū p'fluit. dū sp's sēs
conueniū sūtū in patientia & ēcordiā corroborat. Aromata flu
unt. dū ūtutes p'us occulte temptationib' p'bate ad noticiam
primorū p'deunt. **A**nagogy'ce aq'lo in horto surgit. cū am
xp'e adhuc eccl'iam in pugnabit. S; auster hortū p'flabit. cū grā
sp'e sēi fidelib; ēstantiā fidei comit' cū inspirauerit. Tunc aroma
ta horti fluent. quia p'fide & martyria redundabit. Alit' Aq'lo
surgit ut de horto discedat. cū occiso ami. x' p'secutio de eccl'ia
recedet. Auster ū hortū p'flabit. cū multitudo lapsorū ad peni
tentia p' inspirationē sp'e sēi redibit. Tunc fluent horti aroma
ta. q' exempla patientie & estantie scōrū sub anti. x' redundabit
in eccl'ia. Alit' Aq'lo de horto recedet. cū diabol' de eccl'ia ultimo
iudicio dāpnatus discedet. **A**uster hortū p'flabit. cū x'
ueniens consolatione sp'e sēi eccl'iam recreabit. Tē horti aromata
fluent. q'ndo iusti cōna p'mia p'meritis recipient. **A**quilone
recedente & austro in hortū ueniente. regina aromata collegit.
q'b; uictores refecit & regē foris stantē ad epulas uictorū inuita
uit diēs. Veniat dilect' n's in hortū suū. ut comedat fructū
pomorū suorū. Scil' p'secutionē p' x' annihilata. & heresi ubiq;
dāpnata. eccl'ia iā in pace & ēcordiā fidei degens. & multa
temptamta sustinens sēpta pat'rū q'si aromata collegit. ex
ēplo sp'alium uitā illoz. q'si cūmū instituit. cui x' int' ēē optat.
ut op' suū acceptabile fiat diēs. Qui se p'misit mecum usq; adē

summationē sēli mansurū. ipse nē p̄grām ueniat in me hortū suū.
ut q̄ me int̄ p̄secutores & hereticos illesū custodiū. nē in pace de
gentē. in p̄tationib; adūsitātū & p̄sp̄ritātū in cūssā custodiat.
ac de me tales emissiones p̄ducit. quāz pomoy fruct' ipse co
medat. hoc ē tā sp̄ales uelit de me pullulare. q̄s s̄ ut suauē cibū
uelit incorporare. **P**oma & enī horti s̄ in cēclā electi. fructus
pomoy s̄ opa bonoy. fruct' pomoy suoy dilect' comedit. cū x̄
electos p̄ bona opa. s̄ incorporabit. ut sint unū cū eo sic cib' in
corp' comedentis uertit. Alit'. cēclā dolens synagogā a fide x̄
tādiu separi. orat eā s̄ associari dieb;. Dilcet' m̄s qui de me horto
suo. aquilonē diaboli p̄fide expulit. & austrū sup me p̄grām
int̄dux'. & aromata carismatū in me multiplicauit. ipse etiā
p̄grām ueniat in iudeā hortū suū ut comedat fructū pomoy
suoy. i. ut p̄fide incorporet s̄ multitudinē cūcurrendoy. **M**oria
lit' dilcet' in hortū uenit & fructū pomoy comedit. cū x̄pe
dona sua in cēclā sp̄aliū multiplicauerit. & se opib; eoy ut suavi
cibo refic. iuxta altiore sensū dilcet' fructū horti comedit. cū
x̄ electos de hoc mundo in glām suā assūpserit. **R**ex ad ē
uinū regine in ḡssus die. Veni in hortū meū soror mea spon
sa. messui myrtā meā cū aromatib; meis. Comedi fauū eum
melle meo. bibi uinū meū cū lacte meo. f. myrtā m̄res. p. aro
mata accipiunt. c̄fessores. fauus ē mel in cēclā. & significat aīas
in corpe. mel aut' ext' cēclā aīas ext' corpa. f. fauū exp̄muntur
hi q̄ corporalit' cū dñō surrexerūt & cū eo corporalit' ascenderūt. p̄ mel
aut' aīe scōy de inferno p̄ x̄pm lib̄ator. f. uinū notantur hi q̄
in p̄mitiua cēclā alios doctrina inebriauerūt. p̄ lac hi q̄ lacte doct
ne nutriti s̄. Sex ordines electoy posuit. q̄s ad glām p̄fectoy p̄
ducē. Senari' q̄ppe numerus q̄ p̄fect' ē p̄fectionē innuit. Quasi
dicat. O cēclā soror mea in hereditate. sponsa mea in s̄uali ge

ff. Hystoria.

neratione ego iam ueni p[er] incarnatione[m] in hortu[m] me[u]m iudea[m] et iam
messui myrra[m] eu[m] aromatib[us] q[uod] collegi ad me[m] messu[m] m[eu]m in celu[m]
eu[m] c[on]fessorib[us] fide & ope bene colentib[us]. Comedi fauu[m] eu[m] melle[m].
q[uod] q[ui] corp[or]alit[er] sustentauit. iam in gl[ori]am sumpsi eu[m] animab[us] quas
de inferno lib[er]aui. Bibi uinu[m] eu[m] lacte[m]. q[uod] doctores eu[m] audiron
b[ea]ta[m] anglis in celis associaui dies. Quos angli amici comedite.
& uos archangli k[un]i bibite & inebriamini. Q[uod] d[icitu]r. Hos q[ui]
de t[er]ris eu[m] triumpho adduxi. ut suaue[m] cib[u]m uob[is] associando
incorpate. & ut dulce[m] potu[m] in gaudiu[m] u[ost]ru[m] inducere. & sic
epulantes uariis fereulis & potib[us] gaudent saciar[um]. ita gaude
te istos u[ost]ro c[on]sortio adnumerari. Hoc totu[m] id[em] replicat. quasi
eccl[esi]e gentiu[m] dicat. Sic illos de p[er]petua eccl[esi]a mea incarnatione.
passione. resurrectione & ascensione iam gl[ori]ficauit. ita adhuc
c[on]tinendo de iudis gl[ori]ficabo. similiter & de te ortos & infide p[er]
fectos anglis in gl[ori]a associauo. Alit[er]. O soror & sponsa. tu oras. ut
uenia[m] in te hortu[m] me[u]m. ferendo t[ame]n etia[m] temptam[en]ta mundi. auu
liu[m]. ego iam ueni in hortu[m] te[m]pe p[er]secutionis ferens auxilium m[er]itis.
q[ui]s iam coronauit p[er] uelutib[us]. Veni etia[m] in auxilium c[on]fessorib[us] etia
hereticos certantib[us]. q[ui]s iam gl[ori]ficauit in celestib[us]. Ita te contra
temptam[en]ta mundi certante[m] iuuabo. & uineente[m] coronabo. Ia
in orto meo messui myrra[m] mea[m]. i. m[er]ites in eccl[esi]a amara p[er] me
passos ad me in gl[ori]am collegi. eu[m] aromatib[us] meis. hoc e[st] eu[m] om[n]ib[us]
q[ui] fama bonor[um] op[er]u[m] s[unt] insignes. ut c[on]fessores. Notandu[m] q[uod] addit
meis. q[uod] & heretici habent suos m[er]ites & suos c[on]fessores. q[ui] n[on] s[unt]
myrra s[ed] diaboli. Tu m[un]das me ad eu[m] uinu[m]. iam comedi fauum
eu[m] melle meo. iam bibi uinu[m] eu[m] lacte meo. Euius s[unt] hi q[ui] in s[an]c[t]is
dulcedine[m] sp[irit]ualis intelligentie querunt. & alius dilucidant.
Q[uod] s[unt] hi q[ui] epulas diuini ubi s[unt] appositas libent[er] gustant. &
his insatiabiliter uesci desiderant. Vinu[m] s[unt] fortes celestiu[m] docto

res. alios sapientia inebriantes. Lac s̄ infirmi adhuc auditores q̄
lacte doctrine nutriunt ad bonos mores. Hos om̄s ut dulcē cibū
in corpore uiuāt ut suauē potū in me trāstudi. q̄ om̄s in glām
assumpsi. H̄c loquitur rex uictores in horto epulantes. hoc ē
om̄s in cēclā de uicis triumphantes. Comedite amici. bibite &
inebriamini k̄m̄. Qd̄ ē dicē. Vos ecclē bellatores mei amici q̄
facitis que ego p̄peri. meo exemplo comedite fauū cū melle. i.
tales uiros uob̄ associa. q̄ dulci doctrina uos esurientes iusticiā
reficiant. & meo exēplo bibite uinū cū lacte. hoc ē tales docto
res uob̄ coadunare. quos sicientes iusticiā uino sapientie in
ebrient. & lacte doctrine nutiant. At alib̄ sapientia inebriamini.
& repleti karitate eritis in k̄m̄. & eritis in cib̄ & pot̄ ut ipsi. &
uos in ut illos in corpore uiuāt & meū in glā collocabo. **M**oralit̄
sponsus myrtā in horto metit. cū x̄ de cetero sp̄aliū mortifican
tes m̄bra sua & crucifigentes se uicis & cūpiscenciis. falcē mor
tis p̄cidit. & in cellaria beatitudinis p̄ducit. Aromata metit. cū
redolentes in uirtutib̄. ad uitā colligit. fauū cū melle comedit.
cū dulces in morib̄ & opib̄ assumit. Uinū cū lacte bibit. cū sapi
entes cum simplicib̄. ad glām eligit. **I**uxta anagogen autē
x̄ myrtā & aromata de horto metit. cū electos in cēclā quosdā
tribulationib̄. amaricatos q̄sdā uirtutib̄. bene olentes. in
hortū beatitudinis colligit. fauū cū melle comedit. cū doc
tores dulcedinis in dulcedine et̄ne quietis collocab̄. Uinū
bibit cū lacte. cū subditos potū doctrine haurientes de torren
te uoluptatis sue inebriabit diēs anglis. Comedite amici.
& bibite & inebriamini k̄m̄. Hoc ē ita gaudere de istoz soci
etate. sic epulantes letant̄ de diuīsi cibi & pot̄ s̄cietate.
Solet queri a q̄b̄dā. utrū ecclē cōdit̄ hō. si angl̄s n̄ fuisset lapsus.
putant enī lapsū angl̄oz causā fuisse cōditionis hominum.

Quod de anglis
hominibus.

S. hi fallunt. Ratione quippe docente. & sac. auctoritate e. sen-
tiente. si tota numerositas angloꝝ in celo p. stitisset. tam multi-
tudo hominũ in terra eata eẽt. Et angls sic in unũsitate habet
suũ locũ. ita homo in unũsitate habet suũ. Siq. de tota se. ptura
clamat hic mundũ p. p. t. hoĩem factũ. Qd. si ho. nẽt. creatus. e.
sequerẽt. & hic mundus nẽt. e. d. it. Qd. absurdissimũ e. Quẽ er-
rorẽ spẽ s. s. p. uident. & p. scriptũ p. cauens. d. ante e. rationẽ
angli l. hoĩs creatũ sit. p. nuntiat dies. In p. ncipio creaũ d. s.
celũ & tra. Celũ aũ & tra. e. mund. Ad qd. f. e. celũ. Vt eẽt. habita-
tio angloꝝ. Ad qd. tra. Vt eẽt. habitatio hominũ. D. n. o. aũ testan-
te. angls & ho. simul facti s. dies. ad iob. Ecce uehemor quẽ
feci terrũ. Qd. e. dieẽ. Quando feci anglm. feci & hominẽ. Sac.
aũ se. p. t. a. omia simul facta clamat dies. Qui manet in e. n. u.
simul omia creaũ. Igit. ho. n. p. p. t. anglm. s. p. p. t. se ipsũ fact. e.
mundus aũ p. p. t. ipsũ fact. e. & lapsus angloꝝ p. hominẽ repant.
e. q. d. s. e. ator. homo fact. e. e. sequerẽt. & ho. d. s. fact. e. **I**git. querũ
utrũ fili. di. eẽt. incarnat. si ho. n. fuisset. lapsus. Putant e. n. casũ
hominis causã fuisse. & incarnationis. S. & hi fallunt. Ratio
e. n. manifesta clamat. & sac. se. p. t. a. ueritas e. son. it. qd. si ho.
in paradiso p. mansisset. tam d. s. hoĩem assũp. sisset. Ab e. t. n. o. q. p. p.
erat. apud d. m. p. destinatũ qd. ho. d. ficaret. Sic aũ d. s. e. inmutabi-
lis. ita & p. destinatio ei. e. inmutabilis. Et si d. s. n. incarnaret.
ho. n. d. ficaret. & sic p. destinatio di. inmutaret. Qd. e. n. impossi-
bile. Igit. oportuit d. m. incarnari. ut posset ho. d. ficari. Huc
rationi uidet. auctoritas as. t. p. u. l. a. r. i. Siq. de. ante q. ada. pecca-
ret. d. s. p. ada. p. d. i. x. p. m. de carne. ada. incarnandũ. & ex. e. l. a. m.
ei. i. u. g. e. n. d. a. ita. dies. I. t. u. m. duo. in carne. una. Hoc. apls. na.
exponit. dies. Sac. mentũ hoc. magnũ e. Ego. aũ. dico. m. x. & in
ce. l. a. Ecce. ante. peccatũ. hominis. p. dicta. e. incarnatio. di. Si

Questio de xpo.

non peccaret. in mortali permaneret. Et si in illo statu nasceretur
numquam moreretur. & homo sine interpositione mortis in illo discederet. Sed quia
in illo statu natus est quod homo mori necesse habuit. mori & ipse
uoluit. Quia uero ad uitam resurrexerat. mortem homini abstulit & uitam
amissam reddidit. & sic in illo statu mortis omnes moriuntur. sic in
istio statu uitae omnes in christum uiuificabuntur. & secundum immutabile praedesti-
nationem dei discedabunt. Unde dicit apostolus. Elegit nos in ipso ante con-
stitutionem mundi. Quasi diceret. Ante quod mundus esset statuit deus filium
suum incarnari. & nos homines in ipso discedari. Hunc dum fugit apostata
ta angelis in celo in patris claritate regnante inuenit eum in matris
tremine gremio latente. se se quandoque iudicantem. **A**d huc queritur
si homo in paradiso perstrisset. utrum mali ex eo nascerentur. Sed ratio
docet. quod si homo non peccasset. iustus & immortalis esset. Et omnes qui in il-
lo statu de eo nascerentur. iusti & immortales essent. Soli ergo iusti nasce-
rentur. **P**ostquam autem homo peccauit. iniustus & mortalis fuit. Et omnes qui in
illo statu nati sunt. iniusti & mortales per totum christum fuerunt. Est autem &
deus & homo. Ex omnibus ergo iniustis quidam per christum iustificantur. ut in ipso discedant.
Cur autem reliqui non iustificentur. Et non discedant. ille nouit qui eligit quos
uult & abiecit quos uult. **H**uc usque plenitudo gentium intrauit.
ab hinc usque ad ingressum synagoga notatur tempus pacis ecclesie. finito
itaque cum uictor regina iuxta dormitum dies cubiculi exubi-
torum. Si rex me quiescat. dicitur. quod ego dormio. & cor meum uigilat.
ut eum exipiat. Quasi magnam cum uictoribus habuit.
Quando magnam celum cum multis effessoribus inimica ciuitate
habuit. In quo uaria fereula erant diuisa septem capitula. quae
finito iuxta dormitum. quod ibi dampnata omni heresi persecutio cessauit.
quod pacis rediit. & ecclesia curis seculi se subtrahit. diuina officia in-
stituit. diuine contemplationis uacauit. Que ne die imperfectis. ad
huc tremis inhiantibus. Meo exemplo terrena proponit celestia

Quaestio de homine

¶ H. 1. 1. 1.

querite. sic ego dormio. i. an ego eis & euriis sibi q̄desco. & cor meū
in meditatione sēptē & cōtemplatione cōne uite uigilat. ut man
sua bona percipiat. **R**egina dormiente int̄ milites dissensio ē
exorta. n̄ ab hostib; s; ab otio nata. Qua inerteſcente rex reginam
exertit. monet ut surgat. militū tumultū cōpescat. Scilicet ecclesia
in cōtemplatione quiescente multa uicia int̄ fideles exorta s;.
uidelicet noue hereses discordie. scete. scismata & alia plura.

Inde. x̄p̄s septuā eā monuit. ut q̄etē cōtemplationis int̄mit
teret. tumultū uicioꝝ exhortando. corrigendo sedaret. Et
notandū qd̄ p̄mo corona sponse ponit̄. p̄certamine ē. amia.
i. p̄seueria p̄secutorū. Deinde p̄ labore cōtra aq̄lonē i. p̄ ueritate
ne hereticorū. tē tēio p̄miū ei p̄mittit̄. p̄ uigilantia contra
guttas noctiū. i. p̄ exhortatione & cōrectioē lapsorū. **I**ḡ
sponsa rēp̄sentat ūba sponsi se exertantis. Vox dilecti mei
pulsantis ad ostiū cubiculi mei. fuit hec. **A**pi in soror mea.
amica mea. columba mea. immaculata mea ut int̄ adit.
q̄ cap̄ meū plenū ē rore. & cinnamini mei guttis noctiū. tota
nocte stans sub diuo. & audiens tumultū militū. cui ego re
spondi. **E**xpoliaui me tunica mea. q̄m induar illa. ut
surgā & ap̄iā t̄. Laui pedes meos. q̄m inq̄nabo illos. ambulā
q̄ p̄cipis. Hec ūba demonstrant. & x̄s sollicitudinē erga negli
gentes & errantes. ut p̄sp̄iles corrigant̄. & eccleſie feruorē ad cō
templationē. & t̄diū ad sibi administrationē. X̄pi patris &
eccleſie dilecti uox in sēptis ad ostiū cordis sp̄aliū pulsan
tis. i. monentis hec ē. **O** ecclesia soror mea. q̄ p̄ me co. heres
regni. amica mea. q̄ p̄ me celestiuū archanoꝝ cōseia. columba
mea. q̄ p̄ me sp̄u scō repleta. immaculata mea. q̄ p̄ me ap̄ pecc
tis emundata. **A**pi in exhortando cordis ostiū eorū. qui illud
pessulo malorū opū clauiser̄ & guttis noctiū. i. m̄bra demonū

facti s. & eris soror mea si ex heredes p malicia feceris coheredes meos
p gram & eris amica si inimicos ob pfidia feceris simplices & eris
immaculata si maculatos uicis feceris immaculatos uirtutibus. q
cap meum plenum est rore hoc est fides diuinitatis mea repleta est errore
& emicini mei pleni sunt guttis nocturnis. i. fideles mei repleti sunt
peccatis demonum. Quia caput x est deus. p caput intelligitur fides diuini
tatis. p quod in nocte cadit & solis ardore recedit. accipit error
infidelitatis q de nocte ignorantie uenit. s. luce ueritatis rec
dit. Cicinni. i. capilli s fideles. p fide capiti x adherentes. Gutte
nocturne s lapsi de fidelibus: ut gutte de capillis in sententias here
ticorum s imbecillia demonum. q s noctes ad eternas tenebras ducentes.
Per caput g & ros noctis intelliguntur infideles diuinitatis errantes. p
emacinnos & guttas noctis demonibus: imbecillia sentientes.
Hoc cordis ostium apertum in docendo ut intret p gram & habite in
cordibus eorum p fide & mansionem in uirtutibus: istorum faciam p bonam
operationem. **V**ox ecclesie x respondentis. & q si curam seclariu reu
santur & idcirco regnum refugientis. **E**xpoliaui me tunica mea.
i. exui me seclari sollicitudine. quom induar illa. i. quom iterum
reassumam illa. Hoc n die inobediendo. s. seclare honorem fugiendo.
Qui enim in seclariis p ficit in spiritalibus deiecit. q si sic corp tunica induit.
sic mens seclariu cura implicat. Quia exuita nostri spirituales reinduerit.
s. in spiritalibus soli deo uacare. Vocati g ad suam uoluntatem p ponunt.
& onus regiminis causa primorum inuicem subeunt. Unde gentes
dicunt. Laui pedes meos quom inquirabo illos. **P**edes aut s af
fectiones. qbus adqueq. desideria transferunt sic corp pedibus gradit. qd s
ecupiscentia. timor. gaudium. dolor. Concupiscit enim terrena. timor
ne minime adipiscat cupita. gaudet de adeptis. dolet de ad
missis. Hos pedes lauit. du terrena affectioes lacrimis penitentis
abluit. Hoc iterum inquirere timet. q in seclariu regimine positus est

uix aut nullatenus sordes peccatorum deumare ualeat. S; eum sponsa tar-
dat. ut aperiens sponso pulsanti cum non uoce sed manu tangit eam de quo
tactu tremefacta surgit ut ei aperiat. quia cum cetera in spiritualibus uir-
tutibus primorum suscipere refugit. et ei operum obedientie sue ante ponit.
de qua preterita faciat primis quod deus fecit inimicis. Unde subdit. Dilecti-
mus misit manum suam per foramen. et uenit mihi intremuit. ad tactum eius.
Similitudo est ab illo quod ad ostium cubiculi amice pulsant. et eum cum
aperit per fenestram manu tangit eam. et tunc surgens aperit ei. Manum
dilecti est operum obedientie. **P**ermanum quippe operum quod per ma-
num fit exprimit foramen cubiculi dilecti est auris corporis quod est cubi-
culum anime. Manum ergo suam dilectus per foramen misit. quando per aurem
corporis in memoriam anime misit operum sue obedientie. quod de gloria celestis
regni cogens laboris huius exilii subiret. et inimicis suis penitentiam
et regnum celorum predicant. quoniam ei exemplo laboris mundi subiret
ut primis in periculo anime positis subueniret. S; uenit ecclesie ad tactum
et intremuit. quod dum quisque spiritualis fragilitatem suam elidit. defacto
et pertremuit. ne ad munus officii exemplo et minus idoneus esset.
inobediens autem facit a se perire. **P**eruenit enim quod est molle membrum.
fragiles in ecclesia intelliguntur ex quibus tam spirituales filii gignuntur.
Tacta enim manu sponsi tremefacta surrexi. ut aperirem dilecto
meo. Cuius exemplo sui tacta de inobedientia mea. tremefacta
surrexi de loco quod dormiui. quia quod est contemplationis intromisi. ut
exhortando aperirem dilecto meo corda in malicia induata et
ab omni re clausa. Notandum quod dilecto uoce pulsanti non aperit
manu autem tangenti mox aperit. quod ostium cordis magis exemplo
operis quam uoce predicationis reseratur. ut et per fidem introducat. Suscep-
to autem regimine cum spiritualis uir cepit bona coram primis operari. et
eos ad bonum operandum hortari. mox incipiunt ei mali aduersari.
aliquando ab eo correpti. mortem etiam minari. Unde subdit. Manum

me stillauer myrrā & digiti mei pleni myrra pbatissima. In man
opatio. p myrrā psecutio. p digitos studia. p myrrā pbatissimā
summa tribulatio innuit. Myrra pbatissima ē optima myrra q̄
alibi dī myrra electa. & intelligit mors x̄. **R**egina q̄q̄ austro
flante aromata collegit. myrrā manib; tulit. unde nē diē. Man
mee stillauer myrrā. Hoc ē opa mei q̄ exempla mortificationis
fuer. amantudinem psecutionis in mouer. & digiti mei pleni
myrra pbatissima. id ē studia mea que erant imitanda patten
tiā x̄. mouer in tribulationē mortis instar mortis x̄. q̄ ab his pass
ē q̄s docuit uia salutis. Notandū qd̄ tres crucifari s̄. x̄. Latro ē
fictis lat̄ blasphemans. Qui innocens mala l̄ mortē patit. eū x̄
crucifigit q̄ nocens s; peccata cōfiteus eū latro cōfiteus saluatur.
Qui u nocens & nō cōfiteus patit. eū latro blasphemante dāpnat.
Ego ad tractū sponsi surrexi ut apirē ei. & p myrrā stillante. i.
p amantudine abundante q̄ exemplo x̄ passa sū. pessulum
ostii mei apui dilecto meo. Ecce ē ciuitas l̄ templū l̄ dom⁹ dī.
eui ostiū ē fides. p q̄ intrat ad patrē familiās xp̄m. Pessulū
ostii ē infidelitas l̄ duricia cordis q̄ ostiū fidei obstruit. ne x̄ indo
mū anime ingrediat. S; pessulū ostii apit. dū infidelitas p
rit. onē destruit. v l̄ duricia cordis blando sermone emollit.
& sic pulsans sponsus in cubiculū cordis recipit. Unde scribitur.
Ecce sto ad ostiū & pulso. Si q̄s in apuerit. intrabo ad illū & ce
nabo eū illo. Ad ostiū xp̄e stat & pulsat. dū cor malicia clausū
supna grā uisitat. S; hoc ostiū apit. q̄ oblata grām p peniten
tiā recipit. **X**p̄e intrabit & eū illo cenabit. dū animā peni
tentis sapientia repleuerit. & cōsolatione sēpt̄. & sacrauerit.
Vbi aut̄ pulsanti nā apit. declinat & t̄nsit. ad eū qui ei ianuam
cordis reseat. Unde apte subdit. At ille declinauerat atq; t̄n
sierat. Ab illis nāq; declinat. q̄ ei cor pessulo duricie obstruunt.

ad illos v̄ transit qui ei penitendo. ap̄iunt. Similitudo ē ab illo
q̄ diu ostiū amice pulsans n̄ inmittit. & indignans regditur.
Declinat enī dilect̄ & t̄nsit. dū diuinitas ei m̄te cogitantis ex
cedit. S; q̄a ubi sermo diuin̄ recipit. ibi p̄tā cor in malicia in
duratū ad penitentiā emollit. recte subiungit. **A**nima mea
liq̄facta ē. ut dilect̄ locut̄ ē dies. Ap̄i m̄ soror mea. Sponsa
ostiū ap̄iens & dilectū n̄ inueniens. uenit ad chor̄ filiar̄ ierlm̄.
q̄ secū uenerant. & querula uoce refert eis qd̄ pulsanti dilecto
n̄ ap̄uerit. qd̄ p̄ea quesitū n̄ inuenit. q̄ uocat̄ respondit. q̄
custodes ciuitatis cā plagauerunt. uulnerauerunt. thesaurū
ei tulerunt. atq; anxia rogat si eū inuenierint. q̄ passa sit eius
amore ei nuntient. Similitudo ē ab amante amica q̄ amicum
anxia in nocte q̄rit. uigiles in cauta incurrit. uestes p̄dit. pla
gas accipit. & hęc p̄ea dolens cōsodalib; refert. **P**er sponsam
in hoc loco intelligit̄ eccl̄a penitentiū. dilectū in culpa amis
sū. penitendo & ostendendo q̄ritū. & gemitunda uoce fi
liab; ierlm̄. i. sp̄alib; & religiosis in cōfessioē ita dicentium.
Anima mea q̄ a ql̄one flante malicia indurata ē. flante ault̄
liq̄facta ē. ut dilect̄ istud locut̄ ē. Ap̄i m̄ soror mea. q̄ san
guine meo coherede feci m̄. Hac uoce. aīa mea ē p̄nec. a. ad
exp̄m̄da imaginē sponsi ut eccl̄a ē liq̄facta. Porro sp̄e. i. sup̄ior
uis. aīe. hic loq̄t̄. Quesiui cogitando diuitias paciente sue
qua me peccantē. obstinacē se p̄uocantē. tā diu sustinuit.
& n̄ inueni in m̄sā m̄iā q̄ peccantib; pareat. Vocauī clamore
cordis. uolens scire occulta iudicia ei quare malos diu susti
neat. bonos puniat. aliq̄ndo malos p̄ penitentiā eligit. bono
p̄ culpā abiecit. pares in culpa. unū euerit. aliū relinquit.
& n̄ respondit m̄. i. p̄ septuras n̄ indicauit m̄. ut n̄ meis opib;
s. in sua m̄iā fiduciā habeā. Ipse me quesitū dū chor̄ an

Quod gloriis in celis reliquit. & me ut ouem errantem in mundo quesierit.
Vocauit me quando dixit. Conuertimini ad me filii reuerentes. & ego
 recipiam uos. Hanc uocem contempsisti. ideo clamantem in tribulatione
 non exaudiuit dominus. Ille ita querentem & uocantem inuenit. custo-
 des qui circueunt ciuitatem. scilicet per litteram ecclesie uerbo & exemplo custo-
 des legis dei qui circueunt ciuitatem. id est septem munierunt ecclesiam.
 inuenit me peccatis & ab hominum moribus plenam. percussit me ti-
 more iudicii & peccatorum meorum & uulnerauit me epunctione
 & penitentia. tulerunt pallium meum scilicet multitudinem peccatorum.
 quod euoluta etiam per inuenit penitentiam. custodes murorum. id est doc-
 tores librorum quibus cingitur ut muro ecclesia ciuitas dei. id est pallium. id
 est uelamentum ignorantie abstulerunt. dum in occulta dei iudicia exposuerunt.
 Custodibus qui ciuitatis & custodibus murorum. qui me talem inuenit
 & me talem tractauerunt. cum magno gemitu dixit. **A**diuro uos
 filie iherusalem. si inuenieritis dilectum meum nuntietis ei quia amore
 languesco. Quasi dicat. Vos spirituales anime ecclesie iherusalem filie. per fidei
 sacramentum uos obligo. si inuenieritis dilectum meum. in scripturis.
 id est si legendo intellexeritis opera dilecti mei. ille quippe alium in-
 uenit qui eius uitam moresque cognoscat. nuntietis ei per me hoc est gratia
 agendo. me doceatis gratias agendo & aliis predicando nuntiare.
 Ille & enim nuntiat qui alium nuntiare docet. quia amore languesco.
 id est causa amoris eius circa terram languesco. & sola ecclesia desido-
 rat quod sunt opera dilecti. Scilicet quod altissimus odio habet peccata mores &
 misertus est penitentibus & uniuerse uite dei misericordia & ueritas. misericordia super
 penitentes. ueritas super peccatores. **H**oc nuntietis per me
 quod est diligendum. quia misericorditer parat his qui penitendo ostium cordis
 aperiunt. & iuste punit hos qui ianuam cordis male uiuendo ob-
 struunt. **N**ota quod vi. articulos dolentis anime ponit. quia in
 vi. articulis. id est vi. diebus. vi. opera misericordie facit quibus ad senarium prefixum

R. vi. q. 1. (1)

tionē puenit. scilicet qd̄ aīa aduocē dñi inēpunctione liquet. qd̄ cū bona cūsatōe anxia q̄rit. qd̄ cū lām̄tis inuocat. qd̄ ei desiderio tota die. i. om̄i tempe adūsis flagellat. dolorib⁹ uulnerat. reb⁹ necessariis despoliat. Idō aū hoc lām̄tū in eānteo amoris ponit. q̄ aīa fidelis & sponsa p penitentiā ei cūngit. Et gaudiū erit in celis anglis sup peccatōre penitentiā agente. Hoc lām̄tū plus tropologicē q̄ allegoricē asseribit. quia in hoc ecclā penitentes ad bonos mores hortat. & idō hic allegoria deficit. **I**uxta anagogē aū ecclā pēgnans dormit & cor ei uigilat. q̄ndo ad trena caduca insensibilis fit & ad sola celestia anhelat. Hinc uox dilecti pulsat. quando cū p molestia corporis ut uicine mortis ad supernā patriā uocat. Cui mor apit. q̄ ei uocationē gratant accip. Nam ut soror inhereditatē dñi inducit. ut amica secretis celestib⁹ admittit. ut colūba spū scō illustrat. ut immaeulata in thalamo sponsi collocat. Tunica se spoliat q̄ndo corp⁹ deponit. pedes lauat. q̄ndo exigui puluerē cogitationū pultimā penitentiā abluat.

Dilectus manū mittit. q̄ndo cū dolore mortis tangit. S; uenit ad tactū ei⁹ tremat. q̄ de minimis peccatis q̄ p fragilitatē carnis cōmisit. iudicis sententiā metuit. Surgit tamē ut ei apiat. q̄ uisionē ei⁹ q̄ sursum ē optat. Man⁹ ei⁹ myrrā stillant. q̄ opa quib⁹ hic ē mortificata p̄r representat. ut p his cēna p̄ma recipiat. Insequentib⁹ anagogē deficit. Sponse dilectū absente anxie q̄renti. & filias ierlm de eo seiscitanti. respondit chorus filiarū ierlm. **Q**ualis ē dilect⁹ tuus ex dilecto. opulcherrima mulierū. Qualis ē dilect⁹ tuus ex dilecto q̄ sic adiunxisti nos. Filie ierlm s̄ ecclē que sup̄ dictē s̄ filie syon que cūssē ad uindictū coronatū regē cū regna bellū ēga. amant. & ab ea in hortis refectę s̄ & intelligunt ecclē de iudea.

in q̄e ierlm̄ v̄l syon ad fidē xp̄i cūse. q̄eū eccl̄a gentiū sp̄ale bellū
ētia diabolū inierit & epulis sp̄alib; seil' sēptis l' corpe x̄ refectē s̄.

In dū in hoc libro filie syon s̄ eccl̄e de iudeis conūse. filie v̄ ierlm̄
eccl̄e de gentib; uocant. q̄a sic ad lītām minor ē syon in mēniū
& numero inhabitantiū. ierlm̄ aut̄ maior & edificius & numero
cuiū. sic eccl̄e de iudeis paucioris numeri s̄ fideiū. eccl̄e aū de
gentib; amplioris numeri s̄ credentiū. **I**n hoc loco filie ierlm̄
s̄ eccl̄e l' aīe in p̄fectoy. de m̄r eccl̄a q̄e p̄fectoy. secreta x̄ discē
uolentiū. Et notandū qd̄ in hoc cantico diuinitas sit mutatio
p̄sonay. sic in comedius gentiliū. **P**ri' quippe inducta ē uox
eccl̄e penitentiū. & ecce induert̄ uox eccl̄e in p̄fectoy discre
uolentiū. & max subseq̄t uox eccl̄e p̄fectoy alios docentiū. &
hoc totū fit p̄p̄t unitatē catholicę eccl̄e q̄ in oib; m̄bris suis ē
una sponsa x̄ qui induab; natis ē una p̄sona & p̄p̄t hanc uni
onē aliquādo diē. p̄t̄ maior me ē. aliquādo v̄ ego & p̄t̄ unū
sum. Dieunt ḡ filie ierlm̄ ad matrē eccl̄am. i. in p̄fecti sp̄ales.
Qualis ē dilectus tuus ex dilecto opuleherrima mulierū. Hoc ē di
cere. Eccl̄a m̄r credentiū. puleherrima mulierū. i. fide. ope p̄
dicatione. integerrima omniū sp̄ales part' edentiū. doce nos q̄
magn' sit in diuinitate dilect' tuus. x̄ nat' ex dilecto dō patre.
& doce nos q̄lis sit dilect' tuus ex dilecto. hoc ē q̄ gl'osus sit p̄
miracula in humanitate concept' ex spū scō. natus de uirgine
matre. q̄a sic adiunxisti nos. i. sic fidei sacm̄ta docuisti nos. ut x̄
credam' ex dō pat' dñi natū & hominē ex matre factū. Qui dñi ē
hō dñr ex spū scō ēcept' q̄a nullis p̄cedentib; meritis s; solo dono
diuinitatē ē assumptus. **R**espondit eccl̄a sp̄aliū. docens
mystia x̄ filias ierlm̄. i. eccl̄as v̄l aīas in p̄fectoy seil' sēlarium.
Quā doct̄nā q̄si in x̄ m̄bra corpis distinguit. q̄a tota sac̄ sēptē
doct̄na in dec̄alogo legis existit. Idō aū hec mystica doct̄na

huic caplo inserit qd de pace eccle scribit q profunda sapientie in
pace s discenda in psecutione facienda. Et notandu hoc qd istud
caplin ab hy storia & ab anagoge defient allegoria u & tropologia
splendescit q ad solu xpm & ad sua mbra respicit. **D**ilectus
ms candidus & rubicundus elect ex milib p candore splendor
sentatis p rubore v notat ardor passionis. **O**ilect eccle e xpe
que p uita & p omib timentis dilect du in psecutione honores
dignitates diuitias mundi ei amore contempsit & ipsa morte p
uarios cruciat subiit corporis. Hic e candidus p humanitate q
a uirgine nat & alabe peccati mundus & ipse rubicundus mrio
quia peccatores lauit sanguine suo ad d pat elect ex milibus
angloz & scioz agminib ut p eu reconciliaret mund p millenariu
notatur pfectio. **X**p electus e ex milib scil ex omib per
fectis ad redimdu gen humanu qd nullus ali face potuit. Et
notandu qd pter missis ecclis uirtutib p duo tantu dilect lau
dat uidel p mundicia uite & martyriu q p hec fideles ad casti
tate & patientia informant p que maxime saluant ut sebtur
sine seimonia .i. castitate nemo uidebit dm & ite in patientia
uia possidebitis aiās uas. Sed in diuinitate au cap ei aurū opti
mum. **C**aput x e diuinitas q sic cap etinet corp sic diuini
tas etinet humanitate. Hoc cap e aurū optimū .i. purissimum
q sic aurū oia metalla pcellit fulgore & dignitate. Ita diuini
tas oia pcellit honore & maiestate. Et hoc e aurū optimū q
diuinitas e summū bonū ex q oē bonū ut de fonte pfluit sic
uigor omiū sensuū a capite descendit. **C**ome ei sic elate pal
mar. hoc e anglice uirtutes specialit dō ut come capiti inheren
tes s semp pulchritudine ei intendentes. l come ei s diuine
dispositioes q s ut elate palmar recte s nigre q si coruus quia
stultis despicabilis. **O**culi ei sic columbe sup riuulos aquar

¶ Hic est laus d.

¶ Caput x diuinitas

¶ Come angli

¶ Oculi domus sps sui

hoc ē dona sēi spē que ipse dat. n̄ in ceno mori portorū uolū p
mittunt amatores suos. s. in similitudine claros & p̄spicuos red
dunt. nil tenebrosū habentes. Unde & riuulis & mundis aquis
n̄ stagnis turbulētis cōparant. q̄a dī uident & diuinorū caris
matū luce replent. q̄ karismata q̄a sola grā dant sub dīt. Que
lacte s̄ lote. q̄ si ē mat̄ soli nat̄ali dilectione lac filiis ministrat.
sic d̄s sola grā dona karismatū filiis donat. que rēdunt iuxta
fluenta plenissima. q̄a quanto de dō clarī uident. tanto magi
ad altiora cognoscenda intendunt. **G**ene illi s̄ artole aro
matū. hoc ē modestia & pietas q̄ in x̄ singlū rēfult. dulcedi
ne doct̄ne delectabat p̄sentes. at̄hebat absentes. sic artole
aromatū delectant odoris & aspect̄ grā aspicientes. Que artole
s̄ cōsūt apigmentariis. i. a medicis. s̄ aplis & p̄ph̄is animarū
medicis. que cōcordi uoce n̄ solū x̄ sermones. s. & rā mores sac̄s
p̄aginis quasi artole descripsere. **L**abia ei lilia stillant
myrrā p̄mā. hoc ē ūba doct̄ne ei que claritatē regni celestis
p̄mittunt. q̄uia patientib. myrrā p̄mā. i. cōtemptū uoluptatū
p̄dicant. **M**an̄ illi tornatiles. hoc ē opa ei sunt
polita & p̄fecta ut tornatura. Que enī ūbo docuit. ope
cōpleuit. ut de doct̄na sua mirantes opib. cōfirmaret. Et hoc
man̄ s̄ auree. q̄a ūtutes q̄s in homine gessit. diuinitatis glā p̄
fē. q̄ nos ad spē & amorē celestīū exētant. Plene iacinetis.
iacinet̄ ē herba purpurei floris. febres expellens suauitate
odoris. q̄d ē passio. x̄. q̄ expellit morbu infidelitatis. Man̄ ei ple
ne erant iacinetis. q̄a in cruce p̄forat s̄ elauis. q̄si purpureo colo
re s̄ resperse rubore sanguinis. **U**ent̄ ei eburneus. hoc ē fragi
litas humanitatis. ē nitens decore castitatis. & ab om̄i peccato
immunis. Et hic uent̄ ē distinct̄ saphiris. q̄d ē lapis sereno celo
similis. sublimitatē celestīū significans. q̄ partim humana

¶ Gens modesta & p̄p̄

¶ Labia docina

¶ Man̄ opa

¶ Vent̄ humanus

Cum est facta incarnatio.

fragilitas esurie. temptatione. fatigatione. morte. partim diuina cel-
simido miraculis. resurrectione. & ascensione intelligit. **C**rua
illi columnę marmore. hoc ē itinera incarnationis ei s̄ recta &
firma. q̄a q̄d p̄ eū gestū ē ante tempa ad d̄o dispositū ē. Que
columnę fundite s̄ sup̄ bases aureas. i. p̄ ph̄as sapientia lucen-
tes. q̄a talis in carne apparuit. q̄alis p̄dicit̄ in diuina dispositio-
ne fuit. **S**pecies illi ut libani. hoc ē pulchritudo ē ei decor
om̄iū scōz s̄c̄ libani ē om̄iū mortuū. dilect̄ ut cedri. hoc ē s̄c̄ cedri
s̄ p̄ om̄ib̄ lignis. ita xp̄e ē egregī p̄ om̄ib̄ sc̄is. Quom̄ enī libani
altitudine & amplitudine ē insignis. ita xp̄e in om̄is qui de
t̄ra orta s̄ ante cellit̄. & s̄c̄ ille mons nobiliū ferax ē arbor. ita
ille om̄is sc̄s in se radicatos extollit & ēseruit. & s̄c̄ cedrus pul-
chritudine. fortitudine. sublimitate. odore. om̄e dec̄ siluarū
ante cedit. sic dilect̄ speciosus forma p̄ filiis hominū. q̄a ipse n̄
accep̄ ad m̄surā. s̄ totū d̄m. & nos om̄s de plenitudine ei accepim̄.

Sp̄s pulchritudo.

Cum est dulcedo.

Guttur illi suauissimū. hoc ē in t̄ri sapor & dulcedo ūbor ei q̄
pauci gustant. ē suauissima. q̄a ū gustant amplī esuriunt.
Guttur etiā ē occulta dispositio bonitatis ei.

q̄ factū ē ut foras nob̄ loqueret̄. Et tot̄ ē desiderabilis.
i. d̄s & h̄o. q̄a n̄ solū sc̄d̄m diuinitatē. s̄ etiā sc̄d̄m humanitatē
ab ipso initio ēceptionis usq̄ ad triumphū passionis. resurrexi-
onis. ascensionis. ē in om̄ib̄ desiderabilis. Talis ē dilect̄ m̄s. &
ipse ē am̄e m̄s filie ierl̄m. q̄si dicat. O celestis filie
eccl̄stis ierl̄m. si uultis xp̄m diligē. & ab eo diligī. necesse ē ut
talē eū qualē dixi intelligatis & diligatis. Hec allegoria spe-
cialit̄. & euenit. tropologia aut̄ q̄ seq̄t̄ magis m̄bris ei ēgruit.

Tropologia.

Xp̄e ē caput eccl̄e. q̄a s̄c̄ acapite om̄ia m̄bra regunt̄. sic om̄s electi
a x̄ regunt̄. Qd̄ cap̄ ē aurū optimū. i. obrilū. q̄a s̄c̄ illo auro alia
metalla de aurata auri fulgore induunt. sic om̄s x̄ nomine

xpiani dicti in regno ei' ut sol fulgebunt. Come ei' sic date pal-
 marū. Palma dr uictoria. Est autē palma arbor inferi' angusta. supi'
 lata. & significat uitā iustoy q' partā & angustā uia. i. p'ciūnia
 & uigilias & alia corporis asp'a ad latitudinē caritatis ambulans.
 ut ad uictoriā certaminis pueniant. Clate palmarū. s. idē qd' &
 spatulo rām p'ductiores semp ad excelsa tendentes. q' uirorē
 nunq' amittunt q' diu in palma s. p'essi v' mox arseunt. Come
 gilli capitis s. fideles. ad celestia p' uictoriā uirtutū tendentes.
 qui uirorē fidi nūq' amittunt. q' diu partā uia ad uitā p'gunt.
 ab hac deuiantes mox uita arseunt. Aliq' dicunt elatas palmarū
 cē specie arboris aromaticę. q' latini abietē t' spatā uocant. Hā
 gēe abies elates dr & significat scōs. ad supna tendentes. Et hō
 come s. nigre q'si coruus. i. ita despecti s. in mundo sic. & fuit.
 Coruus significat peccatores. Xpē dr coruus. q'a int' peccatores
 ē reputatus a dicentib'. Hos sem' q'a hō hīc peccator ē. Et iterū.
 Si hīc n' ēēt malefactor. n' t' didissem' eū. Come nigre s. ut hīc
 coruus. q'a fideles ita despecti s. ab impiis. ut iudeis xpē. quib'
 dictū ē. Hi malefici & seductores s. Coruus & iā pullos s. dissimi-
 les n' p'alerit. & xpē xpianos s. dissimiles abierit. **O**culi ei' sic
 columbe. sup' riuulos aq'rū. hoc ē sapientes eū corde intuen-
 tes. & p' quos alii eū intuent'. Hi s. ut colūbe simplices innu-
 sup' sp'itās diuino spū fluentes. Que colūbe lacte s. lōte. i. dulci
 doct'na a'ternis mundat. & r'sident iuxta fluentia plenissi-
 ma. i. morant' iuxta dona sp'e sc'i habundantissima. Riuus s.
 sp'te uetis testam'ti. fluentia plenissima copiosa & exubans
 eu'glī doct'na. Solent colūbe iuxta r'side' fluentia. ut uolatū
 auiū in aqua p' umbriā uideant. & sic unguēs uetant. sic sc'i
 in septis fraudes demonū p'spiciunt. & ex deceptione quam
 attendunt. quasi ex umbra hostē agnoscunt. & fugiunt. Que

fluenta plenissima dicuntur quia de quibuscumque consiliis in septem querit
pillam ad plenum inuenit. **G**ene illi artole sic aromatum hoc est
lati pudibundi. quod si pudet turpia audire. nec diu facere. quod habent in
se gmina multarum uirtutum. quod artole sunt elite apigmentis. hoc est pagi
ne uirtutum sunt septe ab apostolis. uel quodlibet precedentibus patribus. Labia eius
lilia stillantia myrram primam. Myrra prima est optima. et intelligit
mors christi. quod fuit optima. quod totius mundi redemptio. Labia christi sunt apien
tes uoluntate eius. quod sunt ut lilia uirtutibus candidi. que lilia sunt stillantia
myrram primam. id est ipsi sunt docentes uerbo et exemplo amaritudinem mor
tis christi. **M**an illi tornatales auree. hoc est bona operantes sunt inreprehensi
biles. coram hominibus ut aurum lucentes. quod man plene sunt iacine
tis. quia sola spe et desiderio celestium sunt laborantes. **I**acinet quippe
est lapis aeri uel uiridis coloris. et cum aura mutatur et sancti in uirtu
tibus uiuentes et celestia appetentes. et mores pretemporibus mutan
tes. Venit ei eburneus distinet saphyris. Venit christus habentes uro
res tanquam non habentes. fide castitatis coniugibus seruantes. Elefant
namque cuius os est ebur. castum est animal et admodum frigide nature. ut super
os eius. id est super ebur posito excellentissimo panno. et super pannum posita
pruna extinguitur. pruna illeto panno. Et os eternum claudit
corpus eius. unde dicitur in uulnerabile. Significat autem sanctos et castos.
angelis diaboli in uulnerabiles. Saphyrus est lapis. speciem seren
celi habens. Venit quod christus distinet saphyris. quando coniugati in
temi sunt celestibus disciplinis. Crux illi colupne marmoree. hoc
sunt illi qui rebus suis religiosos sustentant. qui ut colune marmoree
sunt recta inscientia. et infrangibiles auiens. que fundantur sunt super lu
ses aureas. id est super fide patriarcharum et apostolorum. prout caritate luces
tes. Species eius ut libani. quod sunt uirgines mundicia. uirtute albe. casti
tate candida. ut cedri opibus odorifere. Guttur illi suauissimum.
hoc est uerba emittentes doctrine sunt suauissimi. **E**t est totum desiderabi

¶ Hanc eboreis

lis. sel in se & in omib' m'bris suis amabilis. **T**alis ut dixi ē dilect' m's in
se & in m'bris suis. & iste ē amie' m's. q'a h'c solū amo & amor ab eo. &
uos amate cū o'filio ierlm. i. eccl'e pacē in celis uisite. **N**otandū
qd' sic. x. ordines electorū. p. x. m'bra corpis. i. p. caput & comas & cetera
desēbunt. ita uirtutes eorū p. x. res. i. p. aurū & palmas & ceteras exp
munt. q' denario uite remunerabunt. q' & anagoge assignantur.
Prim' ordo ē p'latōz q' p. cap' notant. cui' opa ut aurū fulget. q'a sapi
entia & caritate splendet. Qd' aurū ē optimū. q'a caritas & sapien
tia omib' uirtutib' sup' eminent. Sed s' ē subditōz. i. obediētium.
q' p. comas exp'mit. cui' actio palme uel corui' assimilāt. q'a studio
bonē actionis ut palma uiret. t'bulatione ut corui' mundo sor
det. Ierei' ordo ē doctōz. qui p. oculos figurāt. cui' opa columbis uel
riuis comparant. quia simplici' uiuunt & doctrina
fluunt. Quart' ordo ē re ligiosoz q' p. genas demonstrāt.
cui' act' s' ut aromata. q'a redolent uita & fama. Quint'
ordo ē magistroz q' p. labia designāt. q' lilis & myrrē adequat.
q' p'minet cordis mundicia & carnis mortificatione. Sext' ordo
ē militū eccl'iam armis defendentiū. q' p. man' ostendit. cui' opa
auro uel iacincto assignant. q'a tēpe pacis puritate. tēpe belli
discretionē decorāt. Septim' ordo coniugatoz. q' p. uentrē intelligit.
q' ebri & saphy'ro similis sēbit. q'a pudore & celesti desidio in
signit. Octauus ordo ē agrolarū q' p. uera notant. q' colupnis &
marmorē cōparāt. q' rectitudine & stabilitate bonē uite fulcēt.
Non' ordo ē uirginū q' p. speciē. i. pulchritudine exp'mit. qui libano
uel cedro adequat. quia & candore castitatis. & odore actionis ad
ornāt. Decim' ordo ē cōtinentiū uel orantiū. q' p. gutt' ostendit. qui
suauitati assimilāt. q'a munda uita & scā oratio suauitas dō cō
pbat. **E**t neminē moueat qd' idē sensus sēptē nē illis nē aliis
asēbit. q'a p. hoc maxime unitas eccl'e commendat. cū nē de p

Quart' ordo religiosorum

latis ad subditos. nē de subditis ad platos. vñ ad alios transfertur

Prima notandū qđ sup̄ in laude ecclē in psecutioē militanti. vii. ordines electoy. p. vii. mēbra corpis senbunt. hunc vñ ecclē in pace degenti. x. p̄scripti ordines assignant. qđ a illa. vii. donis sp̄s sēi armata corā psecutores pugnaunt. & ista. x. p̄ceptis legis armata. ēna uicia pdenario uite dimicat.

Postq̄ sponsa filiab̄ ierlm̄ q̄litate dilecti exposuit. chorus fili. x. ierlm̄ respondit. Quo abire dilectus tuus opuleherrima mulierū. Similitudo ē aē sōdalibus q̄ solliente dilectū cū amica q̄runt. Filie ierlm̄ s̄ ecclē t̄ anime i p̄fectoy. ierlm̄ vñ ecclā p̄fectoy. Ecclē dicte s̄ mulieres. qđ parui filios sp̄ales. Pulehra ē q̄ caret labe heresis. pulehor q̄ floret studio bone actionis. puleherrima q̄ fulget instantia p̄dicationis.

Oieunt q̄ in p̄fecti ad p̄fectos. carnales ad sp̄ales. ien ui ad ētemplatiuos. subditi ad platos. indocti ad doctos. Quo abire dilectus tuus opuleherrima mulierū. Quo declinauit dilectus tuus. Quasi dicant. Oecclā sp̄aliū. fide & ope q̄ maxime dō placens. int̄ ecclās sp̄ales partus edentes. doce nos qm̄ querat absentē quasi quē p̄dicat ubiq; p̄sentē. & p̄sentē ē qualiter sit uidend. & si absens ē q̄lū sit inueniend. & queremus eū iteū. fide & deuotione. Aliud ē declinare. aliud abire.

Ille abire qui in longinquū uadit. ille vñ declinat. qui estum de uitans in proximū locū in umbrā secedit. X̄p̄e corporalit̄ abire. eū uidentib; discipulis celos ascend. Sp̄alit̄ vñ declinauit. eum de synagoga in ecclām p̄gām uenit. Hic uidend ē credendo. si inueniend bene uiuendo. Cū scriptū sit celū & t̄rā ego impleo. querit. qm̄ d̄s dicat abire vñ adire. **S**ciendū qđ tres mot̄s. un̄ localis & temporalis. q̄ pprie ē corpis. qđ de loco ad locū per temp̄ mouet. al̄ ē temporalis & n̄ localis. q̄ p̄prie ē sp̄e. q̄ p̄tempus & n̄ p̄locū mouet. cogitando p̄terita l̄ futura. l̄ mouet inuam

72
vlt amore. rei ē nec localis nec temporalis. s. cū. q. p. p. ē dī. cū mouet
uolendo ad id faciendū. qd. cūaliter statuit fiendū. Dr. q. d. s. abire.
cū indignis grām subtrahit. dr. v. adire cū grām suā largit. his q. s.
dignos grā sua fecerit. & ibi n. sit mutatio loci. l. tēp. l. tē. querit cū
d. s. ubiq. sit tot. quom. dicat. ēē tot. alieubi. **Q**d. enī ē totū. alieu
bi. illi. pars nulla ē. alibi. Omne quippe qd. loco etinet. t. b. dimisionib.
scil. longitudine. latitudine. altitudine. p. spaciū distendit. & vi.
circūstantiis uidel. sup. & infra. & dext. & sinistra. ante & rē. circum
sebit. S. omis dimisio & circūscriptio longe a dō remouet. q. sp. ēē
sebit. Sciendū v. qd. trib. modis dicim. ēē. Omne q. p. p. qd. ē. aut ē in
loco localit. aut in loco illocalit. aut ext. locū illocalit. **I**n loco
localit. ē corp. q. locū sua mole occupat. & aliud eodē tēpe ibi n.
sint. ēē ubi illud ē. Verbi grā. Vinū in utre totū spaciū interius
occupat. & aetū n. pot. infundi. n. uinū effundat. In loco autē
illocalit. ē aīa in corpe. q. nullū locū ibi occupat. s. illud illoca
lit. unificat. & sensificat. & n. ē op. ut recedat. dāns locum cibol.
potui ut int. ant. Extra locū v. illocalit. ē d. s. in se ipso simplici
oā loca etinens equalit. & omia tempa circūcludens p. sentialit.
lgit. ubiq. ē totus. q. ē substantia. & ratio. et causa. loc. spaciū. & t.
min. omiū. **R**espondit sponsa fili ab ierlm. s. l. ordo in ecclesia
docentiū ordini discentiū. **D**ilect. m. s. de synagoga descend
p. grām in me. ecclesiam hortū suū. q. fluentis euanglii irrigata. p.
fero gmina uirtutū. & uenit ad arcola aromatis. i. ad eccliam
spaliū ubi ē collectio bonor. opū. ut pascat in hortis. hoc ē delecte
tē de bonis opib. in ecclesiis fide. & ope. fructifera. l. in claustris florib.
uirtutū odoriferis. & lilia colligit. i. opa castor. in unitatē fidi ē
greges. & mitemb. candidos anglis associat. In me. horto suo n. ex
tra ē querendus. & p. p. p. in arcolis aromatis. & in hortis. i. in clau
stris. in euentu spaliū. quia ego dilecto meo sub audis p. paro locū

H. H. H. H.

in me manendi humilitate & castitate. & dilectio me preparat in locum
apud se receptionis quod pascit in liliis. i. delectat in sancta desideria
castarum mentium. ibi est inveniendus. **C**aela est hortus. & assimili.
quod sic hortus perfert varios germinum flores. ita caela perfert diversos
virtutum sectatores. In hoc hortum descendit dilectio eius in caela fidelibus
promissionem descendit. aut dona spiritus sancti largiendo. aut peccata remit-
tendo. aut peccata tribuendo. Artola est terra in horto equis laetibus. hinc
inde composita sollerti fossatorio herberrime reusata. superfluis gra-
minibus expurgata. & intelligitur claustralis uita. confessione & pe-
nitentia aueris purgata. regularibus disciplinis semini ubi dei &
virtutibus adaptata. in qua crescunt virtutum aromata. quorum odore
delectatur. Est etiam artola fidelis anima penitentia purgata.
studio religionis planata. de qua redolent bonorum operum aromata.
quibus pascitur sponsus. Sponsa cum filiabus iherusalem dilectum diu querit
in horto aromata & lilia colligentes reperit. quia caela christum magno
desiderio in scripturis queritum. inuentum spiritualium studia castorum ad pro-
bante inuenit. quod ipse hac laude excipit. **P**ulchra es amica mea.
suavis & decora sic iherusalem. tribilis ut castrorum acies ordinata. Hoc est.
O amica mei cupiens scire secreta mei. tu pulchra es uoluntate
& desiderio quod me queris. & suavis uoce. qua alios ad querendum mutuis
collocationibus excitas. & decora quod bonorum operum exempla praebes. sic
hierusalem. i. primitiua caela existens sub apostolis hierusalem. i. sic caela fecit
que non est in caelesti hierusalem. tribilis demonibus & hereticis & falsis
scribis. cum ratione & disputatione. ut castrorum acies ordinata. extra
hostes armorum instructione. **A**cies est equi uocum. acies oculorum
est pupilla oculi. acies armorum est acumen gladii. acies castrorum est agmen
multum. Caela est distincta tribus ordinibus. quod sunt doctores. conti-
nentes. coniugati. qui per noe. daniel. & iob sunt praesignati. ex quibus
noe arcem rexit mundis. daniel continens fuit in aula regis.

De arte

¶. iii. ordinis celestis.

iob curā gessit coniugis. Quicquid in coniugio notant. ubi duo in agro.
 quod sunt doctores. duo in lecto. quod sunt continentis. duo in molendino. quod sunt
 coniugati scribunt. In his singulis sunt acies uirtutum armis instructe in
 castris domini scilicet in ecclesiis uel in claustris etiam agmina uiciorum ordinate.
 cum doctores hereticos et demones disputando impugnant. continentis
 sobrio uiuendo etiam impudicos dimicant. pugnant. coniugati si
 de coniugali et elemosinis tela luxurie deuntant. Que acies sic instrue
 re sunt terribiles. quia uite iustorum uidentur male uiuentibus horribiles.
 Graues sunt enim eis etiam ad uidendum. et horrent consilia eorum ad audien
 dum. Similitudo est amilribus qui semper sunt in castris parati ad resistendum
 hostibus. Castra romanorum terribilia erant. quia totum mundum premebant.
 si suauia non erant. quia uiam pacem non habebant. In ecclesia autem nec terror
 suauitate nec suauitas aufert terrorem. qui in terra celestem uitam agit. et
 barbaros diuisarum nationum animos ad suum ritum trahit. Satagit. Et hoc
 quod dicit sponsus pulchra est amica mea. notat quod regina regio orna
 tu ad regem uenit. per hoc uero quod dicit terribilis ut castrorum. acies ordina
 ta. intelligit quod armata multitudo comitata aduenit. quippe
 que cum amara et aquilone pugnam inuit. adhuc etiam guttas noctiv
 pugnam arma non deposuit. Designat autem quod ecclesia quod persecutiones
 patientia deuict. hereses sapientia superauit. ornatum uirtutum
 in pace induit. Et tamen armis spiritualibus iugiter inuigilat. quibus falsis fratribus
 resistit. **C**um autem sponsa in uentri dilecti pulchritudinem insa
 ciabiliter intueretur. et claritatem decoris eius stupefacta miraretur. dicit
 ei sponsus. Auerte oculos tuos a me. quia ipsi me auolare fecerunt.
 Quasi dicat. Noli me intantum in terra intueri. quia in aula ideo. et ibi
 aspectum meum tibi totum fruendum prebebo. Scilicet cum ecclesia tota intentione
 dilectum in scriptis querit. et cum partem meritis inuenit ei miram
 sapientiam in generibus et speciebus rerum stupefacta miratur. et hanc
 perfecte magno desiderio cognoscere cognoscit. Et ei dicit. Auerte oculos tuos

¶ Hypocrita

¶ ad uideri in mundo.

ame. i. intelligentiā & intentionē oculos cordis auerte. ame. dita
te. quia ipsi me auolare fecer. hoc ē ipsi ocli cordis tui uident.
inquantū omne humanū & angelicū intellectū excedā. **Q**uasi
dicat. Sufficiat t. qd me ex parte uides in septā & inuisibili carā.
& nequeras me ex toto in hac uita uide. qd n̄ potis p̄ tua fragilitate
nec q̄ras hoc cōsequi in uia qd t. dabit in p̄ta p̄ta me totū uidebi
cū ad me in aulā puenieris. Similitudo ē ab aq̄la. q̄ in alto uix ui
detur. s. alii uolans n̄ uidet. Ita d̄s cū aliquantulū in cōtemplatione
cernit. subito ex oculis cordis eripit. & omne intellectū longe trans
cende p̄pendit. Oculos cordis in d̄m figit. qui trinitatē in p̄sonis
& unitatē atq; equalitatē in cōmūnitatē d̄itatis p̄fecte cognoscere
querit. S. ipse ab oculis cernentis euolat. dū s̄ in cōp̄hensibile cer
nit. qd uide desiderat. Oculos q̄ ab eo auit & ad creaturā hos fle
tit. dū sic in opib; creatis cōtemplari satagit. quē in cōmūnitatē sui uide
n̄ potuit. Non solū oculos tuos auit ame. s. etiā capillos tuos ame
cōhibe. **C**apilli s̄ subtiles cogitationes. q̄ ascendit multipli
ces sic grex caprarū ascendit ad rupes. & hoc de gal. ad. i. de x̄ q̄
ē acerrimus testimoniu. i. fortitudo m̄m. Cogitauit enī quidā
de x̄ q̄m de massa peccatōe absq; peccato potuerit cēpi. quom̄
absq; uiro de sola uirgine nasei. quom̄ in passibilis pat̄ & immor
talis potuit mori. & inde ascendit cogitationes. addit. n̄ eum
cogitant q̄m x̄ sit imago d̄i inuisibilis pat̄ equalis. q̄m sit d̄i
sapientia d̄i uirtus. & q̄m oīa p̄ ipsū facta sint. & q̄m oīa uerbo
uirtutis sue cōtineat. Has cogitationes q̄si capillos constringe. &
altiora te ne quesieris. quē hic ad plenū cognoscere n̄ poteris.
Dentes etiā tuos ame absconde. q̄s sic greges ouiu. quē ascende
runt de lauacro. Dentes s̄ acuti sensus qui cibos sepius exponendo
comminuunt. Greges ouiu de lauacro ascendentes. s̄ fideles
de baptismo uenientes qui alios lacte doctrine reficiunt. uel

Capilli cogitationes.

Dentes sensus.

bonis exemplis uestiunt. Tonsent uero oues. s. illi qui omnia per se reliquerunt.
Quasi dentes exerunt. qui in exponendis scriptis sensus acuiunt.
uolentes scire qualiter in gloria positi sint qui baptizati innocenter.
hic ut oues uixerent uel omnia per se reliquerunt. Dentes uero abscondit.
dum sensus ab hac intentione retrahunt. & hec in hac uita inef-
fabilia esse preponderant. Genas tuas quoque auit amem. qui s. sic cortex
mali puniei. **G**ene punieis malis comparate. s. sententie de
milib; rubedine plene. que diligent inuestigant. qualiter se-
mitas in illa uita habeant. Has genas auertunt. dum omnes senten-
tie de talibus succubunt. quia homini in hac uita incognoscibilia
s. hec omnia ad illos dicta s. qui nimio desiderio statum future uite in-
quirunt. s. in miserie illi per se a conatu suo deficiunt. S. hec
anagogice dicta. allegorice etiam s. dicenda. **A**nagoge respi-
cit ad uniuersalem ecclesiam. allegoria uero pertinet ad ordines ecclesie. Per
capillos ergo & dentes & genas designantur tres ordines in ecclesia. uel
tres aetates contra hostes ordinate. per capras uero & oues & mala puni-
ca. exprimentur uitutes eorum. Rex itaque laudauit reginam. laudauit
& agmina eius. quia x. approbat uirtutes ecclesie. approbat & opera membrorum
eius dicens. Capilli tui sicut greges caprarum. que ascenderunt de galad.
Capilli ecclesie s. coniugati. qui ei perfide adherent. ut capiti capilli.
Qui ut grex caprarum ad galad ascendit. dum per opera nostre ad christum
tendit. Galad quippe dracernus testimonium. & significat christum
in quo testes eius. i. membra coaceruantur. De hoc monte capre apparent.
dum fideles exemplo christi aspera mundi subeunt. per que ut capre ad
alta celorum scandit. **D**entes tui sicut greges ouium. que ascenderunt
de lauacro. Dentes ecclesie s. doctores qui cibum sacre scripture eteruum.
& in corpore ecclesie mittunt. Hi s. sicut greges ouium. quia innocenter
uiuunt. & primum lacte doctrine nutriunt. & eos bonis exemplis
uestiunt. Que oues ascenderunt de lauacro ut tondeantur. ita isti

de baptismo. loti a peccatis ascendit ad uirtutes. & relinquit terrena
ut nudi x^m sequantur. Et hec sunt oues omnis gemellis fetibus. quia docto
res pleni sunt opibus. gemine caritatis. & non steriles in eis ouibus. quia
nullus est indoctorum. uacuis ab omni opibus. Sic cortex mali pu
nici gene tue. Gene celestis continentis. peccare erubescens.
que sic cortex mali punici nimium rubicundi. quod non solum de
propriis casti erubescunt. sed etiam de peccatis alienis. Ita apparet
exterius coram hominibus. absque occultis tuis. id est absque caritate que
latet coram me interius. **P**ostquam rex acies armatas laudauit. in
laude regine prupit dies. Sexaginta sunt regine. & lxxx. ecubi
ne. & adolescentularum non est numerus. Una est columba mea. p
fecta mea. una est mater sue. electa gentis sue. Salomon rex
sapientissimus & ditissimus. erat amator mulierum feruentissimus.
Hic habuit cecis. reginas. & cecis ecubinas. inter quas reginas
erant ut creditur lx. nobiliores & aliis digniores. quas ad com
parationem aliarum solas uocat reginas. quas & hic mysterium gratia in
troduert. & inter ecubinas. lxxx. aliis digniores & gratie & gratia.
quas solas huius significationis gratia ponit. Porro inter reginas erat
una aliis prestantior. & generositate & dignitate. quam regina regi
nare dicebatur. que filia pharaonis non inegre fuisse putatur.
quam & hic ad litteram laudare edicit. Hanc coronatam prece
dentem regine ecubine. & filie. laudauerunt dicentes. **Q**ue est ista
que prodit quasi aurora consurgens. pulchra ut luna electa
ut sol. terribilis ut castrorum acies ordinata. Per hoc intelligi
tur cum multitudine armorum & armatorum precessisse. Trecenti
enim leguntur cum auris seutis regem & reginam semper precessisse. &
superius scribuntur. lx. fortes armati lectum salomonis custodisse.
His omissis allegoria ad medium deducatur. Dauid qui semper
fuit in bellis. expressit figuram x. hic preces pugnantis. sile

mon u q semp fuit in quiete pacis. gressit figurā x̄ in celis reg
nantis. Qui templū fct̄ in quo reginā aulā recepit. quia x̄ domū
in celo p̄parat in q̄ celam recipiat. Salomon qd̄ sonat pacificus.
ē x̄ p̄at̄ futuri scli princeps pacis. & pacis n̄ erit finis. Salomon
erat amator multarū mulierū. & xpc̄ ē amator multarū ani
marū. Hic hab̄ lx. reginas. & lxxx. cūbinas. hoc ē om̄s aīas
p̄fectoz in cōtemplatiua uita & om̄s aīas in p̄fectoz in actiua
uita. Hi quippe duo numeri p̄ mysterio ponunt̄ in hoc can
tico. quoz un̄ ē p̄fect̄ & alī ē in p̄fectus. & significat p̄fectos &
in p̄fectos in ecclā. **S**exagenari⁹ & enī p̄fect⁹ ē q̄ cōstat suis
partib; ut sup̄ dictū ē & significat p̄fectos. octogenari⁹ uero
ē in p̄fect⁹ q̄ n̄ cōplet̄ suis partib; & idō significat in p̄fectos.
Sexagenari⁹ quoq; p̄ senariū & denariū multiplicat̄. quia senes.
x. aut decies. vi. fiunt lx. Qui numerus significat os qui p̄fecti s̄
in. vi. opib; euēgiū. & in. x. p̄ceptis legis. **H**oy aīc dicuntur
regine q̄ sponsū x̄ p̄ celestib; diligit̄ & he regni coheredes erunt.
Octogenarius aī numerus p̄ octonariū & denariū multiplicat̄.
q̄a octies. x. l. & decies octo fiunt. lxxx. Qui numerus designat
carneles decalogū legis p̄pt̄ seclares dignitates & diuicias mun
di obseruantes. que in. iiii. plagis mundi & in. iiii. elementis ē
tinent̄. Et idō hoy aīc dicunt̄ cūbine. q̄a sponsū n̄ p̄ regno dili
gunt. s; cā p̄tēpalib; seruiunt. Adolescentule s; aīc p̄ totum
mundu in x̄ renat̄ adhuc in fide rudes. & lacte doctrine egri
tes. Harū n̄ ē numerus apud homines. ut reginay & cūbinay.
quia soli dō cognit⁹ ē numer⁹ electoz in sup̄na felicitate locan
d⁹. Vt idō adolescentulay n̄ ē numer⁹ q̄ in num̄o reginay & cū
binay n̄ cōputant̄. q̄ sacram̄tis sponsi n̄ renouant̄. Casdē uocat
adolescentulas quā sup̄ filias syon l̄ ierlm̄ nominant. que
cū regina n̄ ad regē uener̄ & cū rege laudib; cū extulerunt.

*¶ Sexaginta p̄fecti.
Septuaginta in p̄fecti
ros significat.*

De qua subdit. **U**na ē columba mea pfecta mea. Qd ē dicere.
Diuerſi ſ qdē ordines electorū ex quib: quidā regine qdā dicunt
cūbine qdā adoleſcentule ſ licet tot ſint regine in ſpālib: &
tot concubine in carnalib: tot adoleſcentule in paruulis. tam
ex hiſ omib: ē una catholica cecleā que ē reginay regina: colūba
mea. qā vii. donis ſpē ſcī p me plena: pfecta mea. q p me oib:
uitib: oib: carismatib: in oib: ordinib: ſuis repleta. & idō ē
una ſub audis heret matris ſue celeſtis ierlm. & una electa gentis
ſue grē q de mundo elegit cā. & ſupnis ciuib: ſociatur. Verbi grā.
Regine ſ pncipales cecle ut hieroſolimitana & antiochēna. & alie
ſimiles ei alias regentes. romana ū cecleā que ē mat cecleiarū.
ē regina reginay. adoleſcentule. aū ſ cecle in uillis eſtante pnci
palib: ſubdit. Porro cūbine ſ cecle hereticorū ſcismaticorū
falſorū frim. qui ſponſū ptemis tantū colunt. & hic mercede
recipiunt. Uider illā filie & beatiffimā p̄dicauer. Que ſupis
dicte ſ adoleſcentule qā in x̄ renouate. nē dicunt filie. quia
heredes erūt matris cecle. He reginā uiderūt q cecleam in cunctis
ordinib: donis & repletā & uitib: ornata reſpexerūt & idō bea
tiſſimā p̄dicauer. quia p tot grāy munera ad eā beatitudi
nē cā uocari audierūt. Beata erat cecleā q̄ndo de ydolatria ad
fidē x̄ ē uocata. beatior quando uariis donis ſpē ſcī ē ditata.
beatiffima erit q̄ndo in ſumma beatitudine angelis aſſociata
dm̄ uidebit. Regine etiā & cūbine hoc ē ſpales & carnales.
mirando & p̄dicando magnalia dī laudauerūt cā dicentes.
Que ē iſta q̄ p̄gredit̄ quaſi aurora eſurgens. i. q̄ glōſa ē iſta tot
uitib: tot donis glōſificata. que ex oib: partib: mundi &
ope & p̄dicatioē ad xpm̄ p̄gredit̄ quaſi aurora eſurgens ſub
aplis. Sic enī aurora ſurgens tenebras noctis de pellit ſolem
mundo inducit. ſic cecleā naſcens tenebras ignorantie repu

lit. & solē iusticie mundo dictis & exemplis induxit. **P**ulehra
 ut luna sub persecutorib; quia aucto sole illustrata. noctē scli eu-
 glica luce p. fudit. Electa ut sol in pace sub religiosis. q. imaginē
 ueri solis in se representat. ambulans in omni iusticia & scitatie &
 ueritate. Et in his omib; tribilis ut castrorū acies ordinata. quia
 in omib; ordinib; suis & in omib; tēpib; erat p. munita sp. alib; ar-
 mis. ut nulla aduersitate posset cohiberi. qm in se p. monstraret
 pulchritudinē lune in nocte laboriose actionis. & solis imagi-
 nē in spe retributionis. Alter. Caela erat aurora. ante legē. luna
 sub lege. sol sub euglio. acies castrorū sub antia. **H**ec etiā erat
 aurora in philosophis. luna in scli dignitatib; sol in sapientib;.
 Similit. ē ipsa aurora in cūgatis. luna in cētinentib; sol in doc-
 torib; acies ordinata in omib;. Sic ē nihilominus aurora in pue-
 ris. luna in iuuenib; sol in senib; acies castrorū in singlis. cont.
 demones & hereticos & falsos frs. Querit. cur totiens in hoc can-
 tico amantiū int. ducant. castra pugnantiū. Hoc idō fit. qā
 sic milites pacta milicia sponsas ducunt. ita fideles anime
 p. miliciā huius uite sponsi sui & amplexus adeunt. & huma-
 na natā de paradiso expulsa toto tempe huius uite pugnan-
 do laborat ut ornatū suū recipiat. q. coronā regni p. missam
 p. cipiat. Post sudorē q. p. certaminis dabit. corona laudis.
Et hoc summope notandū. qd. duodecies a sponso l. a sponsa ē
 pugnatū. Series ante aduentū x. & iterū series series p. ipsi
 aduentū. **P**rimū bellū fuit in aula int. tyrannū & impa-
 torē. & int. utriq; p. neipes & potestates. quando tyrannus
 impiū inuasit. & similis altissimo cē uoluit. In hoc bello
 regina scil. anglica natā tyranno diabolo cēsensit. & cū ipso
 cēnū exiliū subit. Hā uict. a rege dō cū omib; suis de aula
 celi cecidit. & carceris inferni supplicii subit. Sed in bellū

Prin. bella.

fuit sub gygantib: int̃ filios dī & int̃ filias hominū. i. int̃ posteros
abel & p̃geniē eam. qđ ceptū ē ab abel & eam. & t̃minatū ē dilu
uio. In hoc bello signifer sponse abel cecidit. s̃ uictor: coronā
tam̃ p̃meruit. Terciū bellū fuit sub edificatorib: turris inter
liberos & seruos. qđ cepit asem & cham. & finitū ē in diuisione
lingu. w. Quartū fuit sub patarchis int̃ circūcisoy & int̃ circū
cisoy qđ cepit ab abrahā & pharaone. & t̃minū habuit in sub
mersione exercitus pharaonis in mari rubro. In hoc bello p̃secu
tus ē hismahel. ysaac. laban. iacob. fr̃s ioseph. egypti filios isrl̃.
Quintū fuit sub d. nra lege int̃ dī cultores & gentiles. qđ ceptū ē
aiosue & amalech. & finitū ē sub pacifico regno salomonis.
Sextū fuit sub regib: i. p̃ph̃is int̃ filios & israhelitas i. int̃ baby
lonios & iudeos qđ cepit aroboā & ieroboā. & finitū ē sub au
gusto tēpe pacis. In hoc bello om̃s duces p̃mitiue eccl̃e scil̃
p̃ph̃e cecider̃. & tam̃ palmas uictorie receperunt. Sub q̃iā ū
p̃mū bellū fuit int̃ sponsū & adulterū. uidel̃ int̃ x̃ & dubo
lū. qđ ceptū ē ab herode & pueris. & finitū ē in destructione
ydolatrie & uocatione gentiū. In hoc bello sponsus cū ad
ulto duellū inuit. q̃ndo cū in die belli. i. in pasce uē cuspi
de crucis t̃nsfixit. moxq: duces exercit̃ sui misit q̃ ciuitates
in ite tyranno possessas cū pplō receper̃. q̃a ap̃los porbe
misit. q̃ uicos. castella. ciuitates ad diabolo p̃ydolatrā obsessas.
ad fidē ueri regis x̃ reuocarent. Sed in bellū fuit sub p̃secu
torib: int̃ x̃anos & paganos. qđ cepit ap̃et & nerone i. s̃ymo
ne mago. & finē habuit sub cōstantino. In hoc bello signifer
regine stephani cecidit. om̃sq: duces ei scil̃ apli corruerunt.
nec ñ oīs exercitus ñm̃ subcubuit. & coronā uite p̃meruit.
Terciū bellū fuit sub cōfessorib: int̃ hereticos & catholicos qđ
cepit ab arrio & alexandro ep̃o. & finitū ē in cōstantinopoli

tano cecilio. In hoc bello iathanasius ieronimus. augustinus & alii qui
plures clari fuerunt quam milites & armis perclaris instruxerunt. Quartum
bellum nunc geritur sub religionis inter ueros & falsos fratres. quod etiam quidam
iuda & petro. sed maxime inualuit quando claustralis religio
institui cepit. finietur autem sub antichristo (potius in fine mundi. Quintum
bellum erit sub antichristo quod incipiet a predicatione helye & enoch.
& in morte antichristi finietur. In hoc bello corruent duces regine
helye & enoch. & omnis exercitus mirum & ipse dux & caput malorum
antichristi. Tunc summa regine aulici confederabunt. & mandragora
eis associabitur. Sextum bellum erit inter regem glorie & regem superbie inter
anglos & homines. In hoc bello rex christi cum uniuerso exercitu an
glorum adueniens. hanc baby-loniam ciuitatem diaboli comburet.
ipsam hostem cum omnibus suis in stagnum ignis & sulphuris precipitabit.
& sponsam suam gloriam & honorem pacto bello coronabit. & in thala
mo glorie collocabit. sibi quoque copulabit. quia se ipsum ei tale qualis

F S T . P L T R 1

4. Arbeit Sozialist. Die Preisliste

1. 100

БҮХДЫГ 15.

Т. 1. Контартыа Кызета

INCIPIT LIBERTATIVVS DE SYNGARITE.

DXPOSITIO PRECEDENS RETVLIT REGINAM AVS
TRI TRIA BELLA PEORONA GESSISSE. VNU ETIA AMANA ALIUD
CONT AQUILONEM TENU CONT GUTTAS NOCTU. AC VIETNEC AD
REGEM CORONANDA VENISSE. & INCOMITATU LX REGINAS & LXXX CEU
BINAS & INNUMERAS ADOLESCENTULAS HABUISSE. HANCQ; A REGE FAVO
RABILIT SUSCEPTA FUISSE. QUE DE CASTRIS ACIES ORDINATAS PDUXIT.
INSIGNIA BELLI SEIL. AURORA. LUNA. & SOL. PTULIT. IPSA CU VNIUSO
COMITATU SUO TUMPHATURA. PECESSIT. **P**ORTO VERRILLU AURE
SANGUINEO COLORE ACIE MRM PECESSIT. QUE ETIA AGNI PSECUTORU
IMIT CERTAM. QUOR DUX AMANA FUIT. VERRILLU AU LUNE CANDIDO
SPLENDORE ACIE EFESSOR PIBAT. Q ET AGNI HERETICOY SE. ARMAUCIT.
QUOR PNEPS AQUILO FUERAT. VERRILLU V SOLIS IGNEO FULGORE ACIE
SAPIENTU ANTE CESSIT. Q. ARMA ET AGNI FALSOY FRM Q GUTTE NOCTU
DICUNT SUMPSIT. SEQUENS AU EXPOSITIO REFERT NOUA SPONSA
DE OCCIDENTE ADVENISSE. & HANC REGEM MAGNIFICE SUSCEPISSE.
REGINA NAQ; AUSTRI CU SUIS TRIUMPHANTE & CU REGE TPUDIANT
ECCE PARANYMPHI HELYAS & ENOCH SUNAMITE INQDRIGA AMINA
DAB CU MULTIS MILIB; ADDUCT. Q REGINE & CEUBINE NEC NON &
ADOLESCENTULE CU IPSA REGINA OMNU MAXIMO PLAUSU EXEPI
UNT. & IN HORTU NUCU CU MAGNO IUBILO REGI ADDUCT. DECIU
ADVENTU REX EX HY. LAETATUR. & HOC CARM EI MODULATUR.

DESCENDI IN HORTU NUCU UT VIDE POMA EUALLAU. & RECTA. POSTQ EN
INFINE MUNDI PLENTUDO GENTU ADSIDE. & INTAUCIT. TE ETIA
IN SYNAGOGA PPDIATIONE HELY & ENOCH FIDE. & SUSCEPIET. QM
IPSE HAC LAUDE EXEPIET. DESCENDI IN HORTU NUCU. HOC E FORMA
SERUI ASSUPI & VENI IN MUNDU UT VIDERE POMA EUALLAU. I. UT RE
MUNERARE OPA HUMILIU. QUASI DICT. SYNAGOGA ADSIDE VENIEN
TI. MERITO VENIS AD ME QA EGO POR VENI AD TE. QND DESCENDI DE
CELIS IN IUDEA QUE ERAT HORTUS NUCU. I. HABITATIO FIDELIU. QUI EX

Epiphania.

teri paciuntur amaritudinem tribulationis. interii habent dulcedinem
 pro spe remunerationis. Innuce ita notantur cortex exteri qui est amarus.
 testa interior que est dura. & enuelcar quod est dulce. Cortex sunt hi quibus
 sunt amara uicia. testa qui frangit corpus uigiliis. ieiuniis. enuelcar spirituales
 uiri. Ideo autem descendit in hortum. id est in iudeam. ut uideret poma euallif.
 id est populi in iherosolimam habitantis qui euallif dicitur quia inter regna gentium
 quasi inter montes erat posita. Et inspicere si floruissem uinea. hoc
 est si infide florentes proferret synagoga qui uinea dicta est domini. quam
 ipse de egypto transtulit & in iudea plantauit. Et uideret si ger-
 minassent mala punicea. hoc est si aliqui pro fide optarent pro pro-
 prio cruore perfundi. Et si ista ibi non inuenirent. eos talia facere doceret. Si
 ipsi me repulerunt. insuper contumelias affertum occiderunt. Ad que
 uerba synagoga turba respondit. Nesciui sub audis ista. id est feci
 talia. quando uidi te inter homines ut hominem euersatum. nesciui te fuisse
 dominum. Quando uidi te inter latrones pendente nesciui te mundi sal-
 uatorem. quia si te dominum glorie seruissent nunquam te crucifixissent. Sed tu exee-
 casti me ut salutem humani generis pro me opereris. & id est nesciui quod
 feci. quia anima mea tribuit me propter quadrigas amminadab. Hoc est
 animalitas mea fecit me diffidere propter euangelicam doctrinam. que me ad
 euersionem ad id precepta & a legalibus ceremoniis prohibuit. & bap-
 tisma atque alia noua instituta docuit. **T**ria sunt in homine. caro
 animalitas. spiritus. Caro est pondus & aggrauatio. animalitas. libi-
 tas carnis secundum quod uiuimus. & nihil ueri sapimus. spiritus est qui iustificat.
 Azotus contra filios israel pugnauerunt quibus de uictis archa dei rapuerunt.
 Quia propter diuinam ultionem percussi in posteriora. aduersus ultas re-
 sponsu acceperunt. quod ab illa infirmitate non possent liberari. non
 archa remitterent. Que tamen inposita quadrigis. reducta est in domum
 amminadab sacerdotis. **Q**uadruga est & euangelium. uiri. rote sunt. uiri.
 euangelii. que circa finem seculi per totum mundum current. Arca autem est humani

¶ Ipsi uinoce.

¶ habemus in.

tas. manna in arba ē. & diuinitas. Arba ē ducta in allopilos. &
& ductus ē ad gentes populos. Arba ē reducta in quadrigis in iu-
deā. & xpc in fine mundi reducet p eglā in synagogā. De domo
aminadab reducta ē p dauid in ierlm. Aminadab dr spon-
taneus ppli mei. & ē spon te oblat. p peccatis ppli. Cui domus
fuit ierlm. de qua cū pat trātulit in celestē ierlm. Quadriga huius
aminadab ut dictū ē s. iiii. euglā p pē q turbata ē syna-
goge aīa. qā aīalis sensus cōmutū cepit p turbari. quando p
mundū audiuit euglm. xpc dicari. S. in hac qd riga tē uehit. qn-
do p euglicā doctriā ad fidē xpc ducet. Noua ū sponsa p sēma
regis fere n̄ ualuit. quē p multa pbia morte tēpissima ē dēpnā.
& idō a facie ei abire cepit. s. chorus reginay & filiax ierlm reuo-
cat cū dicens. **R**euertere. reuertere. sunamitis. reuertere. reuertere. ut in-
tueam̄ te. Seil' synagoga p q regē xpm occidit. sub ei dñio cē-
erubuit. S. uox p dicatorū reuocat eā dicens. Reuertere. reuertere.
sunamitis. **S**unā ē ciuitas in q heliscus mortuū suscitauit.
& significat mundū. in q xpc suscitauit gen' humanū. Sunā aut dr
captiuitas. inde dr sunamitis captiua. & intelligit synagoga
adiabolo in pfidia captiua. Dieit etiā sunamitis eocineā. q
sanguine xpc redēpta. Huic dr ap dicatorib. euglā quat. reuertere
seil' aīi. plagis mundi ab errore pfidie ad fidē xpc euerit. tē
uertere ad redēptorē tuū te uocantē. te suscipe uolentē in cū
credendo. reuertere ad eū illū diligendo. reuertere ad eū ei pcepta
opando. reuertere ad eū pmissā uitā ab eo spando. ut intueam̄
te. i. ut imitem̄ te. v. reuertere p uū. euglā. v. p uū. uirtutes. ut
eū sionē tuā intuentes laudem̄ dñm. ludi nāq. in fine mundi
eū sionē. eū sionē erit. qd cēclā mirabit & ei exemplo uitē.
Conuertent̄ enī pēhā & enoch ad uespā mundi. & fam̄ ubi
di pacient̄ ut canes. & erunt cēclā ciuitatē dī audire

Hystoria

Sundm

xam uerbu dñi. & uiuent isde institutis ut oli ceclā sub aplis.
 Adhanc uoc. monis uocē sunamitis ad regē ē regissa. & ab eo in
 grām recepta. Que max instituit laudē ei choros canentiū. & cast
 contra hostes ei pugnantiū. Conūsa nāq; synagoga p̄tan in omi
 loco xpm laudabit. ubiq; c̄tra uicē pugnabit. Unde rēdierit
 ad reginā sunamitē inuente & ei omniū mirantē. **Q**uid ui
 debis in sunamite n̄ choros castrorū. Quasi dicat. O ceclā mea nil
 aliud uidebis in synagoga ad me cūsa n̄ choros m̄ laudē ca
 nentiū & castra pueritate pugnantiū. Erat enī tē tale tempus
 q̄le n̄ fuit ab initio mundi. scil p̄secutiois. t̄bulatiois. erroris.
 Surgant q̄ppe tē p̄scudo. p̄phē. & facient tanta signa & p̄digia.
 ut in errore etiā q̄q; doctissimi ducant. Insup dur & cap̄ malorū
 am̄x. hō peccati. fili p̄ditiois. q̄ extollit sup omē qd̄ d̄r aut qd̄
 colit d̄s. ostendet se in oib; signis & p̄digiis m̄dācib; i. ad nullā
 utilitatē ualentib; tanq; sit d̄s q̄b; electos tēptabit. & n̄ c̄sent
 entēs oib; p̄mis erueabit. Deniq; ut daniel & apokalipsis testan
 tur cū .x. regib; ceclā in pugnabit. c̄tra quē hec sunamitis bel
 liū suscipiens. .x. ordines iustorū. quasi .x. legiones in castris ordina
 bit. q̄s sp̄alib; armis instructas sp̄ale bellū cū eo m̄bit. Quos or
 dines rex enumerat dū .x. m̄bra sunamitis laudat. q̄ opū se lau
 dantiū & p̄iusticia pugnantiū app̄bat dies. **Q**uā pulchri s̄
 ḡssus tui in caleianitis filia p̄ncipis subaudis d̄d. cui filia erat
 synagoga. Princeps ceclē ē xpc. cui filia ē sunamitis p̄fidē &
 regenerationē. Hui ḡssus s̄ bonē afflictiones quib; gradit̄ de uir
 tute in uirtutē. q̄s pulchri bonā opatioē. & hoc in caleianitis. i.
 in ap̄lorū exemplis. Caleianita quippe fiunt de pellib; mortuorū
 animalū. & s̄ exempla iustorū in x̄ mortuorū. Ceclā ē corp̄ xpi.
 cui m̄bra s̄ ordines iustorū. similitudines v̄ rerū. uirtutes eorū.
Pergissus ḡ scil p̄p̄etēs conūsis synagoge notat. Prim̄ ordo iustorū

Hystoria.

x. legiones

*De synamitis agi
ouit.*

in ea qd s agricultores. q quasi pedes corp' portant. du reb' necessa-
ris eccliam sustentant. Hi in caleam'tis incedunt. du sedm ex-
empla iustoz uiuunt. Et hi in p'ma acie anti' resistunt. du
eo c'tempto uitā eū reb; p'x amittunt. Sed s ordo iustoz in ea
s ēiugati. q p' iuncturā femoz designat. unde sub dicitur.

¶ Femora iugata.

Per iuncturā feminū tuoz sic monilia. q fabricata s manu arti-
ficis. s cū femoris ē uiroz. fem' feminis ē mulierū. s iuncturam
feminū fecunditas & p'les accipit. p' monilia ornat & munim'.
p' manū artificis excellentia opis. Dignū ē cū op' ipsi artificis.
quā discipuli discuntis. luncēt feminū synagoga s sic monilia.
q ēiugati in ea p' femora ēiuncti. ipsi & filii quos generant
eccliam fide & opatione ornant. ut man' artificis fecit. ut opa-
tio x' docuit. Vel iuncta feminū ē cōcordia duoz pplōz scil'
iudaici & gentilis in una fide x'. q's x'ana sacramta ēiungit &
sp'ales filios gignunt. Que iuncta ē sic monilia. q cōcordia illoz
ita ēuenit sic ēiunctio duū testam'toz ēgruit. qd utrūq; istā
ēiunctionē p'dix'. q monilia fabricata s manu artificis. quia
duo testam'ta q eccliam exēplis scōz ut monilia ornant &
sententiis etia hereticos muniunt. cōposita s. ad opat' omiū
artifice p' filiū qd man' ei p' quē fecit oī. in q' ope ignis erat sp'ies
ita iuncta. i. cōcordia illoz ornat synagogā & munit cont'
anti' se uiciā. Que iuncta ē facta manu artificis. i. ēiunctio
illoz pplōz ordinata ē cōsilio. x'. qui solus nou' cursusq; ad illud
temp' iudeos excecauerit. **T**ercius ordo s delicati & molles. q
p' umbilicū notant. de quib; sub dicit. Umbilic' tuus erater tor-
natilis. nūq' indigens poculis. Umbilic' ē molle m'brū. & ē
media pars hominis. q habet sup'. vi. partes q's cap' ocli. nasus.
os. collu. pect' v'um' ē umbilic'. Inferi' habet. vi. q's pes. tibia.
crus. cora. fem'. uent'. vii. umbilic'. q significat illos qui p' vii.

¶ Umbilicus delatus in septuaginta.

¶ Item in illa.

opa mīc aspirant ad septenariū requiei q̄ dabit̄ p̄ vii dona sp̄s sēi.
Hi s̄ utentes tornatilis nūq̄ indigens poculis. i. semp̄ plen̄ pocu-
lis. quia s̄ caritate tornati. exercitio uirtutū planati. poculis
doctrinē semp̄ plen̄. unde scientes iusticiā possint habunde
inebriari. Hoc idē dīr ut si molles. i. in p̄fecti in sy·nagoga tales
erūt. quales p̄fecti in ea erudendi s̄. Quart⁹ ordo s̄ uxorati l̄ hi q̄
utunt̄ hoc mundo tāq̄ n̄ utant̄ q̄ p̄uenire demonstrant̄. de
quib⁹ p̄m⁹ subinfert̄. Venit tuus sic̄ aceruus tritici uallat̄ lilis.
Peruenire sp̄alis gñatio. p̄ aceruū tritici elemosinay largitio ex-
p̄mit̄. Triticiū p̄ om̄i frum̄to posuit. scil̄ specie p̄ gñe. Venter
synagoge ē sic̄ aceruus tritici. q̄a q̄ in ea possessioēs mundi ha-
bent sp̄ales part⁹ p̄ elemosinay largitionē edūt. & dū bona opa
cumulant. q̄si triticiū coaceruant. Qui aceruus ē uallat̄ lilis. i.
mun̄t̄ uirtutib⁹. Valli dicunt̄ sudes. q̄b⁹ aceruus mun̄t̄. stat
ne cadat. Aceruus q̄ tritici lilis uallat̄. dū largitio elemosinay
eandore uirtutū circūdat̄. que facile uento humane laudis
dissipat̄. n̄ aliis uirtutib⁹ fulciat̄. **N**ota qd̄ sup̄ poculi po-
sunt. hic ū triticiū. q̄ illi scientes iusticiā inebriant. isti edun-
tes iusticiā faciunt. dū triticiū ūbi dī aliis dispensant. S. hi bene-
ficiant. q̄ utrūq̄. scil̄ cibū & potū indigentib⁹ corporalit̄ impti-
unt. Et hoc notandū qd̄ aceruus in imo ē latior. in summo
ē angustior. q̄ s̄ multi qui elemosinas tribuunt. pauci q̄ posses-
sioēs relinquunt. Quint⁹ ordo ē doctor q̄ p̄b̄a notantur.
de q̄b⁹ dīr. **D**uo uerba tua sic̄ duo hinnuli gemelli capree.
Quasi dicat. Hi q̄ lactati s̄ lacte ubi tuor. i. q̄ instructi s̄ doc-
trina uir⁹. legis doctor. s̄ sic̄ duo ppli ex iudeis & gentib⁹. sub
ap̄lis conuēsi q̄ fuer̄ hinnuli. q̄ ad studia religionis ascenden-
tes gemelli. q̄ in gemina dilectione feruentes. filii capree bo-
nas herbas. anoxis eligentis. i. ecclē malo. ab om̄is discer-

¶ Vm̄ solares.

¶ Vm̄ dantes.

mentis. Caprea acanib' insecuta de rupe se precipitat. & p'mittit
cornua ne corp' ledat. ita synagoga eusa insecuta ap'secutorib'.
trena contempnit. corp' ad suppliciu dabit. ne anima ledat.
Hui' filii puba ei lactati er' hinniuli seil' in x' renati. in fide &
caritate gemelli citi uicior' fugientes. & ad x' p'martyrium
currentes. Sext' ordo e' religiosoz q' p'collu exp'munt. de qb'
subdit. **C**ollu tuu sic turris eburnea. hoc e' sp'ales qui su
namitt' x' ubi & exemplis euung't. ut collu cap' & corp' euung'.
s' sic turris eburnea. i. sic elephans in expugnabilis in uirtutib'.
Solent elephantes turres portare de qb' pugnat' ut in libro
machabeoz legit' ita sp'ales uiri sacra scriptura q'si firma turri
portant. ex qua e'tra hostes regni di pugnant. S; & p'ebur casti
tas illoz intelligit'. sic illud animal caste nate phibetur. Sep
tim' ordo e' p'latoz q' p'celos notificat. de q' hic sequit'. **O**culi
tui sic piscine inesebon q' s' in porta filie multitudinis. E sebon
e' ciuitas una tantu habens porta in q' e' fons uie q' efficit
multas piscinas. in quib' ing'dientes urbe abluunt. se & que
abluenda s' eis. & nemo pote' ing'di ciuitate n' p' eas. E sebon
dr' cingulu meroris. & intelligit' ecclesia que ad se uenientes
cingit merore penitentie. q' etia n' possunt intrare in ea nisi
p' porta fidei & p' fonte baptismatis. quilibet multa loca repleat.
tam un' baptism' e'. Oculi synagoge s' sic piscine inesebon. i. p
uiores ei p'bri s' sic p'lani cele. qui s' pleni fluentis doctrine
& qui infideles p'dicando duc't p' porta fidei & p' fonte baptis
matis in celam in q' e' meror penitentie. & potant eos aquis
sapientie. Que piscine s' in porta filie multitudinis. i. in m'tu
tu synagoge ad xpm que e' filia multitudinis gentiu. quia
multiplicitas gentiu generabit synagoga p' euang'm quasi fi
lia. & piscini sacre intelli. gentie copiose p'funder ea.

Collu religiosi.

Oculi p'lani.

Octauus ē ordo discretorū q̄ p̄nasū inuuit de quo hic scribitur:

Nasus tuus sicut turris libani. que respicit et damascum. Rex salomon
 opulentissimus fecit in libano delectationis gratia turrim altissimam de
 qua prospicebat et damascum. que est metropolis syrie. cuius habitatores
 impugnabant hanc terram. **I**bi etiam ut fertur abel occisus est et dicitur
 de sanguine bibens et siccans. quia ibi in primis terra aperuit ossum et
 bibit humanum sanguinem. libanum dicitur candidatio. et significat
 christum qui in se credentes facit candidos in baptismo. siue in
 iustitiis. Turris in hoc monte posita est ecclesia doctorum et scriptis
 munita. Hec etiam damascum. id est diabolus humanum sanguinem
 siccantem respicit. ut ei insidias prouideat et suos ciues per auxilium
 munit. Nasus synagoge est sicut turris libani. id est discreti in ea sunt
 sicut sapientes ecclesie. qui sicut nasus odores et fetores discernit. ita
 ueros a falsis. et animis discernunt. et qui infirmi et muniti contra diabo-
 li insidias et uigilant eorum intuitu et damascum. id est contra diabolum
 respiciunt. ut hostes ab eo inmissos. id est uicia declinent. Non est
 ordo summorum pontificum. qui per caput figuratur de quo sub dicitur. **C**aput
 tuum ut carmelus. Carmelus est mons in quo habitauit heliscus. in quo
 uidit igneos currus et equos scilicet angelicum exercitum sicut in adiutorium
 missum. et dicitur scientia euersionis et sitiens euersionem. et alia signi-
 ficat contemplatiua uitam in ecclesia in qua habitat. et uerus heliscus
 quod dicitur domini salus. in quo sicut angelici exercitus ut ferant ei auxilium
 et hostes suos. et qui habet scientiam spiritualis euersionis ut euadat
 se auentis. et sitit euersionem peccatorum. respiciens euersionem iu-
 deorum. Caput ergo synagoge est ut carmelus. id est pontifices eius sicut ponti-
 fices ecclesie. qui habet scientiam euersionis ut uicia rescent. nec carne
 ut uidi detruncant. **D**ecimus ordo est principum eam defendentium
 qui per omas capitis notantur de quibus mox sequitur. Come capitis tui sicut
 purpura regis. iuncta canalibus. **A**pli tyri et sydonis lanam

Nasus libani.

N. De abel.

N. Cap. pontifices.

N. Come principum.

unde debent facere purpuram. i. regiam uestem ligant in canalibus. &
superfundit sanguinem ecclesiarum & intingunt eam. Coelestis quippe
maris ferro ecclesiarum lacrimas purpurei coloris emittunt. quibus
collectis tinctura purpurei coloris efficitur. unde lana intingui
tur in duntaxat regis efficitur. Come capitis ornant & mununt.
purpura autem est indumentum regum. Come in hoc loco significant
principes in ecclesia. qui sacerdotes quasi caput iusticia ornant & mununt
armis. Purpura quod fit de sanguine piscis est passio. x. ut piscis in igne
crucis assis. in salo seli hamo nostre mortis capta. carnalis affluen
tia spiritus sancti. l. cor. l. conscientia. Come ergo capitis synagoge. i. principes
ei sacerdotio adherentes. s. sicut principes ecclesie qui eam ornant & mu
nunt. qui s. sicut propria regis. quod exemplo passionis. x. cruorem proprium
perfundunt. ut uestis regis. x. fiant. Que purpura iuncta est ca
nalibus. quod passio. x. fixa est in illorum cordibus. affluentiis spiritus sancti. Vel
iuncta est canalibus. hoc est posita iuxta dona spiritus sancti. **I**n domino sponsa
singula membra sponse laudat. quia christus singulos ordines conuertit
synagoge in fide & opere ad remunerandum approbat. Et notan
dum quod laus sponsi a capite cepit. & usque ad extrema descendit. laus uero
sponse a pedibus cepit. & usque ad omnia capita ascendit. quia. x. de
sursum a deitatis descendit. ecclesia uero a terris ad eandem ascensura erit.
Sed & hoc notandum quod ibi superiora & digniora membra laudantur
hic uero inferiora & debiliora. quia quique perfecti per christi exempla
ad alta uirtutum consurgunt. infirmi uero & imperfecti per doctrinam
ecclesie in bonis proficiunt. Preterea notandum quod sicut ecclesia. x. ordi
nes iustorum. quasi totidem legiones contra amara. i. diabolum
principem persecutorum producit. ita synagoga. x. ordines iustorum. quasi
totidem acies contra antichristum. principem malorum producit. quia
utraq. armis decalogi pugnat. per denario primum. s. denarium quique
notant. x. status ecclesie. quorum. v. erant ante. x. aduentum. v. per christum

Quasi sponse

adueniunt. **P**rimus stat' erat sub data n' septa lege in par' dyso
 que dix' ne comedas ne moriaris. Quā si seruasset nūq' legem
 tis subeuiisset. S; p'uarieat' hui' legis. facta ē mortalis. **S**ecūds
 stat' erat sub n' tali lege q' dix' qd' t' n' uis. alu nescieris. Hic stat'
 erat ab ada usq; ad abraha. in q' statu una lingua & uno diuino
 cultu utebat'. **T**ercius erat sub eireuisione ab abraha usq; ad
 moy'sen. in q' statu orta ē diu'sitas linguar' & cultū ydolor'.
 sub hoc erudiebant ad religionē figuris patriarcharū. **Q**uart'
 erat sub septa lege amoy'se usq; ad dāuid salomonē sub q' statu
 tabernaculo & mysticis sacrificiis ad fuitā instituebant'. **Q**uint'
 erat sub septis pph'is. ad dāuid usq; ad iohē baptistā. in q' lex & pph'e
 tie cessabant. sub q' statu pph'ica doctrina ad meliora informa
 bant'. **S**ext' stat' erat sub euangelio. sub q' ab ipso sponso x' & para
 nymphis aplis. ad nuptias igni inuitabant'. & p' donū sp'ē scī sci
 entia omniū linguar' fruebat'. **S**eptim' erat sub m'rib'. sub q'
 ap'secutorib; impugnabant'. & p' pacientia cotidie coronabant'.
Octauus erat sub c'fessorib'. sub q' ab hereticis & seismaticis mul
 tis modis uexabant'. septis sapientū ad uerā fidē imbuebantur.
Nonus nē ē sub religios'. sub quo a falsis frīb; & ypoertis deteri'
 molestant'. q' a publicis hostib; paganis & iudeis. s; multitudinē
 claustraliū q' maxime adornant'. **D**ecim' erat sub anti'x. sub
 q' exteri cruciatu corpori. interi' fallacia signor' temptantur.
 sub q' etiā statu sinamitis & mandragora ad reginā austeri ē
 ueniunt. & simul aduenientē sponsū excipiunt. **H**ec de
 synagoga q' si hystorie dicta. de eccl'a s; allegorice dicenda.
 cui diē sponsus. Descendi in hortū nūcū. Quasi dicat. Qd' tu
 es puleh'ra ut luna electa ut sol. nē exte' s; ex me. q' ego sol itine
 q' illustro diē cūm anglos descendi ad te lunā & illuminau
 te ut tu illuminares noctē & ignorantia infidelū. ut cēnt lux

¶ d' llyg de hystoria.

in dñō. & posui in te castra & ordinaui acies ētra uicia. & feci te
 hortū nucū. i. custodiā fideliū in q̄ hortū descendit p̄ grām. q̄ndo
 deserui uincā meā scilicet iudeā p̄p̄t p̄fidiā. **I**n nucē tria cōside
 rant. amara amara. testa dura. nūcleus dulcis. p̄ hēc notantur
 tres ordines in cēlā. p̄ amara cōiugata in tribulatiōib; mundi
 amareati. p̄ testa cōtinentes. ētra uicia duri. p̄ nūcleū uirgines.
 inuitatib; dulces. **N**ota cēlā inuenit sponsū in hortō aro
 matū colligentē lilia. synagoga inuenit cū in hortō nucum
 colligentē mala punica. q̄ in pace cēlā collegit ad regnum
 suū castos bonis studiis redolentes in p̄secutiōe collegi m̄res.
 p̄p̄o erubore rubentes. Et q̄re in hortū descendit. ūt uideret
 poma cōuallū. i. ut cōualles scilicet humiles faceret bona opa p̄ferre.
 & hēc alios ad exemplū faceret uidē. Qd̄ enī aliis monstram. hoc
 ipsi diligenter aspiciunt & uidendo p̄bam. Conuallis ē loc⁹ in duob;
 montes posita & intelligunt humiles positi in duab; legib;. Et
 idō descendit ut inspiceret si floruisent uince. hoc ē ut cēlā
 q̄ s̄ uince uere uitas. & in fide faceret florere. & hoc ad exemplū
 alios faceret inspicere & ut uidet si ḡminasset mala punica. i. ut
 faceret m̄res fieri. & alios faceret eorū patientiā uidē & imitari. Aliū.
 Synagoga cūsa erit hort⁹ nucū. i. cōdiciā cūsoz q̄ erit foris amara
 in tribulatiōib; in dulces inuitatib;. In q̄ hortū x̄ descendit p̄ grām
 ut poma cōuallū & uincas florentes & mala punica uidet. i.
 ut opa humilū & fidē fideliū & patientiā m̄m remuneret.
 Cēta q̄ secuntur sic de synagoga intelligenda s̄. ut sup̄ exposita
 s̄. **O**e cēlā aū cepta allegoria ē p̄sequenda. q̄ dicit. Heceni sub
 audis uerū dñm. & idō secuta sū alienū. Quē p̄ q̄ cognoui anima
 mea cōturbauit me. p̄p̄t quadrigas amminadab. i. aīalis uita
 mea p̄turbat me. p̄p̄t. iiii. euēgia. x̄ spontaneē p̄ me crucifigi.
 in q̄b; dñs dicit. Hic penitentiā agitis p̄ibitis. & in ignē cōmū

ibitis. Porro apli l' eoz discipuli q' hanc q'drigā p'mundū traxerūt
dixerūt m'. Reuertē. reuertere. sunamitis. reuertē. reuertē. ut intueamini te.
Sunamitis q'd d'r captiua. fuit gentilitas atyranno captiua in
ydolatria. Hec reu'sa ē ab errore infidelitatis aduerū regē x'
p'fide. reu'sa ē de sordib; ydolatrie p' baptismū. reu'sa ē de mala
uita p' penitentia. reu'sa ē de m'tu gentili p' bona opa. Hanc in
tunt s' filie syon. i. ecclē deiudeis conu'se in studio scē cū'satio
nis feruere. & imitare s' eā. Primitiua g' ecclā. audiens q' rex ec
clā gentiū aurore cōparatū in cū'ugatis. lune in cū'tinentibus.
soli indoctorib; castris i' martyrib; intuet' ei' pulchritudinem.
& mirat' ei' subitā inmutationē. Quā rex alloquit' dicens.

Quid uidebis in sunamite. n' choros castrorū. q'si dicat. O p'mitiua
ecclā in sunamite. i. in gentilitate pri' captiua atyranno. nē
p' me liba facta. oti n' uidisti n' discordiā belloz. s' ampli' n' uide
bis in ea n' choros castrorū. choros d'm canentiū. castra ē't demo
nes & uicia pugnantū. Choros castrorū dix' p'p't choros cantorū.
Chori castrorū s' agmina militantiū. p' uictoria canentiū. &
intelligunt' turme credentiū ē'tra uicia pugnantū. & p' uic
toria exultantiū. **E**st aut' chorus equocū. Chor' & enī ē m'sura.
xxx. modiorū de q' in eu'glo d'r centū choros tritici. Chor' etiā
uenit. chor' ē qq; musicū instrumētū. chorus ē nichilominus
loc' psallentiū. chor' itē multitudo canentiū. Quos choros &
castra max' laudando enumerat. q' eoz opa a d're munerandū
appbat. **Q**uā pulchri s' g'ssus tui in caleciāntis filia p'nei
pis. Qd' ē dicē. O ecclā pri' filia p'neipis mundi scil' diaboli. nē
filia p'neipis pacis x'. ualde pulch' s' corā me infide & corā
hominib; inope. hi q' te portant ad bona opa suis exhor
tationib; q'si q'bdā g'ssib; & hoc in caleciāntis. i. in scōz exēplis.
p' quoz uestigia g'diunt' & te seq' hortant'. luncētā etiā feminiū

¶ Qd' sunt choroi.

tuor sic monilia que fabricata sunt manu artificis. hoc est illi qui
iungunt duas leges que sunt tua femora. per spiritalem intelligentiam ut spirituales
partus edant. ut monile te sua doctrina ornant. que intelligen-
tia facta est per christum que est manus patris omnium artificis. quando apertis illis
sensum ut intelligerent scripturas. Hec nimbiliter tuus crater torna-
tilis nunquam indigens poculis. hoc est illi qui inter adhuc sunt fragiles &
infirmi sunt. quasi toro bone operationis planati. & ut crater plenus
poculis. propinquant proximis pocula caritatis. Uerum quoque tuus
sic aceruus tibi uallat lilis. hoc est illi qui spirituales filios generant
elemosinis nec seminant. quo per aceruos tibi. id est mercede opem
metant. qui uallata sunt lilis. id est stipata uirtutibus. Christus quippe est tibi
decum pane cotidie reficimur. cui aceruus est multitudo fidelium.
Duo etiam uerba tua sic duo hinnuli gemelli capree. hoc est illi qui
sugunt duo testamenta que sunt tua uerba. sunt ita in diuino cultu. studio
si sic duo oli populi iudaicus & israheliticus. qui erant gemelli scilicet
partes in lege dei. filii capree uidelicet synagoge. **V**bera posuit
propheta qui sugunt uerba. efficiens per effectum. Uel duo uerba sunt duo precep-
ta caritatis. duo uero hinnuli. actiui & contemplatiui qui sunt in dilec-
tione gemelli. filii capree. scilicet ecclesie. **C**ollum tuum sic turris
eburnea. hoc est illi qui uerbo & exemplo iungunt te corpus in ca-
piti. sunt firmi in uirtutibus. ut tris & ut elephas cui os est eburneus
in moribus. Oculi autem tui sic piscine in esebon. hoc est illi qui
uideant te futura bona & ducunt te doctrina sua ad illa sunt pleni aqua
sapientie sic piscine in esebon. id est sic apostoli & prophete qui docuerunt
merore penitentie per gaudium future glorie. Que piscine. id est apostolice
& prophetice doctrine sunt in porta filie multitudinis. hoc est
in fide ecclesie multitudine fidelium. Que ideo filia dicitur quia
regni heres creditur. Nasus quoque tuus sic turris syriani que respi-
cit contra damascum. hoc est illi qui sunt inter discreti. qui uicinia aur-

timb' discernunt. in hoc s' fortes ut tris & hoc libant. i. in x' firma
 ti. ad quos timidi efugunt. q' ipsi extra damascum respiciunt. i.
 diaboli humanum sanguinem scientes insidias uigilant respici
 unt. S: & cap' tuu' e' sic carmel' hoc e' plati tui q' te regit in sp'alib;
 ut cap' m'bra regit. qui in uice x' capitis tui t' p's' s' in uirtutib' alti
 & circueidit te. uiuens & peccatis circueisione sp'ali. Et come ca
 pitis tui sic purp'a regis. iuncta canalib'; hoc e' p'ncipes tui ad
 herentes fide & deuotione capiti. x' l' sacerdotio s' purpurati sangu
 ine passionis sic caro. x' c'm regis q' purp'a e' iuncta canalib'. i. passio
 x' e' fixa in illoz cordib'; l' iuncta canalib'. scil' passio x' iuncta do
 mis sc'i sp'e. In his omib'; e' pulchra & laudabilis. q' cunctis pplis
 imitabilis. **T**ropologice aut' hort' nuciu' e' q'd libet claustru'
 locus sp'aliu' q' s' ut nuc'es exteri amari in afflictione carnis. in
 teri' dulces in uirtutib'. In hic hortu' x' descendit. du' eis uaria
 sp'e sc'i carismata t'bu't. alii sapientiā. alii scientiā. alii castitatē.
 alii humilitatē. Ibi uidet poma eualliu'. du' remunerat opa
 hominu'. Ut palios ea uidet. du' ea imitant' q' p'cip' dicens. luceat
 lux ura eorū hominib'; ut uidentes opa ura bona. & gl'ific' patre
 urū q' in eis e'. **I**bi etiā uidet uineas florantes. i. cellas diu'sis di
 sciplinis artū feruentes. q' studia p'bat & alius ad imitandum
 demonstrat. Ibi q'q; uidet mala punica. i. patientes. exemplo
 m'ri se mortificantes. Quos inspicit. du' aliis in exēplū p'pon'.
 Suū enī uidē. e' p'bare l' aliis demonstrare. l' remunerare. In hoc
 orto q'q; de se lo' eū suū aīa sua e' b'at. du' cū t'nsacta aīa uita p'
 t'bat. Et hoc p'p't q'd rigas amminadab'. i. p'p't comminationē
 eu'gloy. x' q' dicunt ibi impii in ignē e'tnū. Currus q'q; x' e' aīa
 iusti. Quā uidens eū sus e' b'at. du' de sua carnali eū satioē e' fun
 dit. Cui l' eu'glin l' iust' diē. Reu'te. reu'te sunamit. reu'te. ut in tu
 eū te. Sunamitas q'd d'r captiua. e' aīa in peccatis & uiuens ad

abolo capta. Hec ab illa captiuitate. iiii. modis ad rē rēmit. scilicet p
penitentia. p̄fessione. p̄ bonā opationē p̄ bonā exhortationem.
Oportet enim ut peccator in p̄mis peccata penitendo defleat. de
inde ad sacerdotes cōfiteudo cōfugiat. deinde bene opando satisficiat.
p̄tremo alios exhortando ad cōsionē p̄trahat. Vel iiii. modis

Huiusmodi. dū iiii. p̄ncipales uirtutes accipit. Tale alii ad imitan
dū intuent. dū relicto sēlo claustrū mundo mortuū ingredit.
huiusmodi cōsionē dū q̄sq. sēlaris mirat. ei asp̄alib. dī. Quid uide
bis in funam ite. n̄ choros castrorū. hoc ē in aīa p̄i in uicis capti
ua. s̄ nē ad uirtutes conūsa. n̄ uidebis ampli n̄ laudē dī. & pugna
ētra insidias diaboli. Conūsi quippe dī sēp p̄ sua saluatiōe
laudant & iugit ēt uicia pugnant. S. & in claustris s̄ uere chori
castrorū. quia in choris dō iubilant. & in claustris q̄si in castris ēt
demonēs militant. Et q̄ aīa habet sua m̄bra s̄ ēgrua. singla lau
dant. arpo p̄ p̄p̄a officia. Quā pulchri s̄ ḡssus tui in caleamētis
filia p̄ncipis. Anima q̄ erat filia p̄ncipis diaboli. q̄ndo erat ab
eo captiua. h̄c p̄cōsionē facta ē filia p̄ncipis x̄. Huiusmodi s̄ iiii.
affect. scilicet cōcupiscentia. timor. gaudiū. dolor. q̄cā portant ad
opa. s̄cē pedes corp̄ portant ad loca. Hi pulc̄ s̄ in caleamētis dū
sēdī exempla patrū uirtutes s̄ uirtū cōmā cōcupiscent. p̄ccata vl
gehennā timet. gaudet de bonis. dolet de malis. Hec ḡssus aīe s̄
cogitationes. p̄ quā ḡdit ad actiones. Iuncta femorū tuorū sicut
monilia. femora aīe s̄ timor & amor. p̄ q̄ gignit bonū op̄ q̄ ē
sp̄alis p̄les. quē erit regni heres. s̄ timorē quippe declinat a ma
lo. p̄ amorē facit bonū. **H**orū iuncta ē fides q̄ credit sup̄plēu
qd̄ timet. & credit gaudiū qd̄ amat. Hec iuncta ē s̄cē monile. q̄
s̄cē monile p̄ccat̄ orn̄at & munit. ita fides aīam orn̄at & munit.
Hec manu artificis ē facta. q̄ fides p̄ x̄pm ē data. Umbilic̄ tuus
erant tornatilis. nunq̄ indigens poculis. Umbilic̄ aīe ē temp

antia. quia sic umbilic' e' medi' int' supiora & inferiora m'bra. ita
 e' temperantia int' uirtutes & uicia media. Que e' sic erant tornatilis
 plen' poculis. quia e' c'euisione rotunda & sapientia fecunda.
 Et sic pot' sit' t'pat & cor letificat. sic t'pantia ardor' uicioru
 restinguit. & immoderatu' feruore' uirtutu' r'p'mit. **V**ent' tuus
 sic aceruus itici. uallat' lilus. Vent' aie' e' memoria. in qua recedit
 cibos sacre s'p'te. Quisimilis e' aceruo itici. q' sic in aceruo grana
 cumulant'. ita imemoria multe sententie & im'ginationes
 coaceruant'. Que lilus uallant'. q' mundis cogitationib' stipant'.
Duo uba tua sic duo hinnuli gemelli capree. Duo uba aie' s' sapi
 entia & scientia. q'b: lactat insipientes & in scios. Que s' sic hin
 nuli capree q' semp' alta petunt. du' rudes ase nuttos ad alta uirtu
 tu' scande imbuunt. Qui duo gemelli s'. du' ingemina dilectio'e
 celestia petunt. Hinnulu' capree dix' ad distinctione' hinnuli
 ceruor' q' uelocit' e' currit. iste u' alta petit. Collu' tuu' sic turris
 eburnea. Collu' aie' e' intellect'. q' ai'am & sp'm iungit. sic collum
 iungit corp' & cap't. Hoc collu' e' sic turris eburnea. q' intellect'
 ei' e' ab heresib' inexpugnabilis. Oculi tui sic piscine in esebon.
 Oculi aie' s' intentio & ratio. quib' uidet uirtutes & uicia. Que s' ut
 piscine in esebon. scil' aq's cogitationib' plene. semp' e' iugulo
 meroris q'd esebon sonat e' iugudate. Semp' eni' meret anima.
 du' intendit inferni supplicia. & celestis regni gaudia. Et he
 piscine s' in porta filie multitudinis. i. he cogitationes semp'
 s' s' in meditatio'e mortis posite. q'e' porta multitudinis q' om's
 homines exiunt p'ea. Nasus tuus sic tris libani. q' respice' cont'
 damaseu'. Nas' aie' e' discretio int' uirtutes & uicia. **E**t hec e' ut
 tris libani. q' n' pot' falli ulla ypoesi p' uirtute' x'. & hec re
 spi'e' e' damaseu'. q' semp' e' p'uidia cont' diaboli. ut ei' fetore'
 effugiat. & x' odore' teneat. Cap't tuu' sic carmelus. Cap' anime

mens ē. q̄ sic m̄bra corp̄is p̄capit regunt. ita p̄m̄te cogitationes
aīe disponunt. Quē ē sic carmelus q̄d sonat sciens cōuersionē.
quia scit se cōuēde a sup̄fluis cogitationib⁹. Come capitis tui
sic purp̄a regis iuncta canalib⁹. Come capitis aīe s̄ cogitationes
m̄tis. Quē s̄ sic p̄p̄a regis q̄ semp meditanti. qualis fuit passio
et̄ni regis. & hec purpura ē in canalib⁹ q̄ passio & fixa ē iā in m̄te
ēscientiis. **I**uxta anagogen hort⁹ fuit uirgo p̄petua in q̄
& descendit. dū in ea hominē induit. In hoc orto arda uga
floruit. q̄ nucē xp̄m p̄tulit. In nucē s̄ ita scilicet amurea testa &
nucleus. ita in x̄ s̄ tria. uidet̄ caro & ossa. & aīa. In istienū q̄ nucē
in modū cruceis diuidit. ē sc̄a crux q̄ aīa & a corpe diuisit. Hic
ē etiā sc̄a septa. cui⁹ cortex l̄ testa ē lit̄a. nucleus v̄ sp̄alis in
tellectu. In eccl̄is anagoge defie. Ad synagogā redeam⁹. quā
ad xp̄m reuēsa p̄dicamus. **P**ostq̄ rex singlā m̄bra suam
tis laudauit. q̄ singlōz ordinū opa ad remunerandū app̄ba
uit. ipsā speciali laude effert dicens. Quā pulc̄r ē & q̄ decora
carissima in deliciis. Quasi dicat. Quia p̄ magnis deliciis repu
tas pulchritudinē m̄broz tuoz. i. uirtutes ordinū iustoz tuoz.
in his deliciis ē ualde pulchra exteri⁹ in opib⁹. & ualde decora
in int̄tib⁹. & i dō m̄ carissima. Statura tua assimilata ē pal
me. & uerba tua botris. Statura eccl̄e ē p̄seuerantia certaminis.
q̄ statura inabel ēscere cepit. & ad ultimū electū p̄seuerabit.
Siue statura in apl̄is crescendi sūpsit exordiū. & in synagoge
cōsione cōsumabit. Palma ē inferi⁹ aspa sup̄ pulchra. & d̄r
uictoria. & intelligit xp̄i uita. q̄ hic in t̄ris fuit in asp̄itate
passionū. & p̄ uictoriā crucis fuit in pulchritudine celoz.
Statura q̄ sponsē assimilāt palmē q̄ p̄seuerantia p̄meritū eccl̄e
assimilat̄ & x̄ tolerantie. q̄ eccl̄a hic fuit aspa in p̄ssuris. Siue
toria potita deuenis. pulchra fulget in celis. Palma aū cōseruat

Ita in nucē.

Alleg de synagoga.

Statura eccl̄e p̄seuerantia.

folia & cœli uariante statu sibi. eadē tenet fidei mysteria.

Vbera cœlū s̄ duo testamēta. de quib: sugunt p̄dicatores lac my-
sticę intelligentie. Qui p̄dicatores dicunt uerba. q̄ rudib: p̄bent
lac doctine. Qui assimilati s̄ botris. q̄. sic botri pleni s̄ umo-
ra ipsi pleni s̄ scientia. Et sic botri p̄ssi inebriant. sic ipsi in
mundo p̄ssi lac̄e doctine p̄pmanant. **N**otandū aū qd̄ utq;
lex tria in se cōtinet. scilicet p̄cepta. exempla. p̄missa. P̄cepta uetis
legis s̄. nō occides nō mē habens. & cetera. exēpla s̄. qd̄ d̄d̄ saul in
inimicū in spelunca nō occidit. eū bene potuit. & ioseph adul-
terū nō fecit eū cū d̄r̄a blando amplexu cōstrinxit. p̄missa v̄ s̄.
si hec feceritis. dabo uob̄ t̄r̄ā fluentē lac & mel. P̄cepta aū noue
legis s̄. diligite inimicos ur̄os. & orate p̄ p̄secutib: uos. exēpla
qd̄. x̄ orauit p̄ suis crucifixorib: & stephan̄ p̄ suis lapidatorib:.
p̄missa v̄ qd̄ ocl̄s nō uidit & auris nō audiuit & in cor hominis nō
ascendit. q̄ p̄parauit d̄s diligentib: se. **E**t hoc notandū qd̄
utq; lex data ē in igne q̄ habet duas naturas. ardoris & splendo-
ris. q̄ utq; p̄dicatores legis incendit. obseruatores illumi-
nat. Idō 7 utriq; legis latoris facies ut sol resplenduit. q̄ utraq;
uā ad claritatē cōtine lucis docuit. Sic nūq; splendida fuit fa-
cies moȳsi. ut nō possent filii isrl̄ intēde in facie ei p̄p̄t̄ cla-
ritatē uultus ei. X̄pi ū latoris noue legis facies sic sol in monte
resplenduit. q̄ndo eū co h̄elyas & moȳses lator uetis legis ap-
paruit. Cui et̄ā p̄missa s̄. qd̄ ita sic sol in regno pat̄is fulgebit.
Seq̄t̄. **D**ixi. ascēda in palmā. & app̄hēda fruct̄ ei. quasi
dixit summitti. Qd̄ ita p̄seuerantie tue assimilata ē palme
scilicet uictorie. nec hoc idō ē. q̄ ego ascēdi in palmā & traxi
te p̄ me ad uictoriā. uidel̄ q̄ndo exaltat̄ sū in cruce. om̄ia t̄r̄a
ad me inq̄b: & te. Dixi enī. i. firmit̄ apud patrē ante sēla dis-
posui. quia ascēda in palmā hoc ē in cruce inq̄ uincit tyranni

Et in lege

*De igne & ardore
xpi.*

Historia.

X

Et palma opus

num. & tē apphēdā fruct' ei' seil' omīs saluandos. q̄ pars sunt
ultimi iudi. & uicto tyranno fugitiuos ad me rēhā. Similitudo
ē ab illo qui in arbore scendit. & pendentia poma attrit. sic &
in arbore crucis ascen- dit. & electos in multis errorib' dispsos
ad se collegit. **F**ruet' palme crucis s̄ resurrectio. ascensio. ad
uentus sp̄s s̄c̄i & salus mundi. q̄s fruct' x̄ apphēdit. q̄ndo hu
manū gen' in adā mortuū. in se ipso ad uitā resuscitaū. & ascen
dens. humanā natā sup dignitatē angloꝝ exaltaū. & homi
nib; scientiā omīū linguarū p sp̄m s̄c̄m dedit. & oīs p baptismū
mortis sue saluauit. Idō aut' cū se synagoge palmā crucis
in memoriā reduc' ut memoret se p crucē redemptā & dili
gat redēptorē. **E**t phane palmā erunt uerba tua sic botr'
uinee. & odores tui sic malorū. Botrū uinee q̄ ē dulcis. posuit
ad distinctionē bot' silue. q̄ ē amarus. Vbā sunamitis s̄ p̄di
catores. qui lac doct̄ne p̄bent rudib'. Vinea ē cecila. botrus ē
x̄ in p̄lio crucis p̄ssus. de q̄ flux' uite pot'. Sic p̄munt doctores
synagoge in anti x̄ p̄secutionib; fluent de eis pocula uite fide
lib'. Odores v̄ sunamitis s̄ fama & opinio bone opationis & p̄
dicatiois. qui s̄ sic odores malorū seil' arborū. i. sic p̄dicationes
aploꝝ. A p̄li q̄ppe fuer' sic mali. in quib; ē odor & fruct'. q̄
odorē uite bone sparser' & dulci fructu doct̄ne alios refe
cer'. Et nota qd' p̄dicatores synagoge x̄ assimilant' in p̄ssu
ris passionum. p̄dicationes v̄ eorū p̄dicationib; aploꝝ. quia
tante p̄fectionis erunt qd' nullis tormētis. a xp̄o flecti queunt.
Et hanc p̄ palmā erit gutt' tuū sic uinū optimū. **G**ut'
sunamitis s̄ p̄ferentes ūbu doct̄ne hi s̄ sic uinū optimū.
q̄ sic suauis doct̄na inebriant scientes iusticiā. sic opti
mū uinū non inflat s̄ restringit sitis in iuriam. **N**otan
dū sane qd' cecila in euangelio. v. uirginib; comparatur. q̄ v.

Vbā p̄dicatores.

Gut' doctores.

V. u. uirginib; v. cecilas.

libris legis ad amore sponsi erudit. & in hoc cantico amoris quinquages
 pulchritudo membrorum eius laudantur & quasi .v. ecclesie hic describuntur scilicet
 primitiva ecclesia & ecclesia gentium. ecclesia perfectorum in persecutione de sudaria.
 ecclesia imperfectorum in pace militans. ecclesia synagoge ad fidem esse
 quod in quinario numero fides & operatio notantur. in trinario fides tri
 tas in binario operatio gemine dilectionis. **P**rima laus est primi
 tue ecclesie ubi scribitur. ecce tu pulchra es amica mea. in qua ta
 membra scilicet genae collum & oculi laudantur & tres ordines iustorum in ea
 videlicet apostoli mundi contemptores. penitentes. figurantur. **P**er oculos
 quippe apostoli eius duces expressi sunt. quod ea de tenebris ignorantie ad lucem
 veritatis perduxerunt. **P**er collum religiosi notati sunt qui contempto mun
 do communem vitam duxerunt. qui spiritali cibo doctrine de capite & acce
 punt. & in corpore ecclesie vivendo & docendo traiecerunt. & gentes pe
 nitentes denuntiati sunt. qui se peccasse erubuerunt. Hec laus idcirco trinario
 continetur. quod trinitas huius ecclesie primitiva notificatur. Secunda laus est ecclesie gen
 tium ubi scribitur. quod pulchra es amica mea. in qua .vii. membra laudantur
 quod .vii. rebus mysticis comparantur & in membris ordines ecclesie. in rebus
 virtutes eorum intelliguntur. qui ordines per .vii. forme spiritum distri
 buuntur. dum alii spiritu sapientie. alii spiritu intelligentie. alii spiritu caritatis
 filii. alii spiritu fortitudinis. alii spiritu scientie. alii spiritu pietatis. alii
 spiritu timoris domini pleni referuntur. Et per septenarium eterna requies acci
 pitur. quod per .vii. dies sibi omnibus iustis dabitur. **T**ercia laus est ecclesie in perse
 cutione sudantis ubi scribitur. quod pulchra es amica mea. quod
 laudem senarii dedicat quod perfectionem designat. quod quod in .vi.
 etatibus. .vi. opera misericordie peragunt. perfectum gau
 dium possidebunt. **Q**uarta laus est ecclesie in pace de gentibus ubi scribitur. pulchra
 es amica mea. in qua membra laudantur & tres ordines electorum. scilicet
 coniugati. uirgines. vidue insinuuntur. qui fide trinitatis de
 corantur. **Q**uinta laus est synagoge ad fidem esse ubi scribitur. quod

¶ v. laus ecclesie.

¶ oculi apostoli.

¶ collum religiosi.

¶ gentes penitentes.

pulchra es & q̄ decora carissima. quā laudē senari possidet. q̄a
 hec cēla p̄fectione fulget. Et hanc laudē p̄cedit laus. x. m̄broz.
 significans totidē ordines electoz. qui p̄ legis decalogum p̄
 cepturi s̄ uite denariū. Notandū aū qd̄ laudē primitiue cēle
 & laudē synagoge p̄cedit laus m̄broz. laus v̄ cēle gentiū & alioz
 p̄cedit & sequitur laus m̄broz. q̄a multi ordines iustoz p̄mitti
 uā cēlam & synagogā euerfā p̄cesser̄. q̄ utraq; factis & scriptis
 & dictis uix euerterunt. cēla ū gentiū ad p̄mā uocationē. ap̄loz
 ad x̄pm uenit. & sibi ordines instituit. idō laus ei p̄cedit. Iuxta
 tropologiā delicie fidelis anime s̄ sacre scripture. In his delici
 is ē anima pulchra. que heresi caret & recta fide fulget. In his
 ē anima decora. si bona op̄atioē splendet. & sic ē ax̄p̄o carissi
 ma. Huius statū ē p̄fectio uirtutū. que ap̄mis fidi rudimētis cep̄.
 & p̄ficiendo c̄sit in uirū p̄fectū. i. in p̄fectionē uirtutum.
Hec statū palme assimilāt. q̄ in inferiori angustat̄ in superiori
 dilatat̄. q̄ studiū uirtutū in p̄mis ē p̄actionē angustū. p̄ ea p̄
 contemplationē latū. Anime s̄ uerba sapientia & scientia. q̄b;
 indoctos q̄si paruulos lactat. q̄ assimilata ē botris q̄ plena
 s̄ doct̄nis. Vel uerba aīe s̄ duo p̄cepta caritatis de quib; p̄bet
 lac doct̄ne utriq; legis que botris comparant̄. p̄p̄t mundi p̄ssu
 rā & doct̄ne habundantiā. Anima in palmā ascendit. q̄ndo se
 p̄uictoriā crucis saluat̄. credit. fructū palme app̄hendit. q̄ndo
 digne corp̄ x̄ comedit. qd̄ in arbore crucis pependit. Vel fructū
 ei app̄hendit. dū p̄mū uite p̄rucē p̄positū p̄cipit.
 Post fidē crucis erunt anime uerba sic botrus uinee n̄
 silue. q̄ p̄dicatio nes ei s̄ dulcedine plene. Significatio
 nāq; rerū mutāt̄. sedm̄ diūsitate sensuū. In hoc q̄ppe loco uerba
 anime s̄ ei doct̄ne. uino p̄dicationis plene ut botri uinee. Si
 odores s̄ sic maloz. i. opinio uirtutū ei ē sic scōz orationes ei

Tropologia.

s̄ sic odor inensoz. Guttur autē ē uox laudis & confessionis et qd ē
 sic uinū optimū. q̄ n̄ inflat inebriando. s̄ lenificat cor rectando.
 Iuxta anagogen autē delicias celestis cū xp̄o regnantis. s̄ gaudia
 paradys̄ si exultationis. In his deliciis ē ipsa pulchra & decora.
 quia in his fulget ut sol & luna. & x̄ & angelis ē km̄a. Cui statim
 ē equalitas angeloz. q̄ assimilata ē palme. q̄ in tris fuit angus
 tata. in celestib; ē dilatata. Cuius uba s̄ cōparata botris. q̄ apli
 & alii doctores ei s̄ pleni poculis et̄ne dulcedinis. Hec ī palmā
 ascendit. quia p̄ uictoriā crucis ad lignū uite peruenit.
 de q̄ scriptū ē. V̄ uicenti dabo edere de ligno uite. qd ē ī pa
 radys̄. so dī mei. fruct̄ ei iā app̄hendit. de quo q̄ comederit n̄
 moriet̄ ī eternum. Vba ei s̄ sic botris s̄ uince. q̄ gaudia q̄b; p̄ssu
 ris mundi inebriat̄. s̄ sic gaudia. & in eruce p̄ssī. Ipse ē enī botr̄
 uince pot̄ celestis. fons uite. ab ipso inebriabit̄ q̄ndo dicet̄ ei. h̄it
 ī gaudiū dñi tui. Tunc et̄ odores ei s̄ sic maloz. hoc ē delicias ei
 erunt sic angeloz. & gutt̄ ei erit sic uinū optimū. i. laus ei erit
 sic laus epulantiū. **C**ū sponsus gutt̄ suamitis. laudauit.
 hoc ē dū x̄ p̄ferentes ūbū p̄dicationis ī synagoga app̄hendo
 optimo uino cōpauit. ipsa ūbū p̄dicationis mundo dat̄ de ore lo
 quentis rapuit dies. Dignū dilecto meo ad potandū. labijsq;
 & dentib; illi ruminandū. Quasi dicat. Mea pura p̄dicatio
 p̄t̄ idō optimo uino collata. q̄ p̄dicatores n̄ inflat. s̄ audi
 tores edificat. ē digna dilecto meo ad potandū. hoc ē dignos
 facit quos ipse potet. q̄s ī corp̄ suū eccl̄am q̄s ī suaue uinū
 fundat. & digna ē labijs & dentib; illi ruminanda. i. docto
 rib; illi memorie cōm̄danda. Dent̄ x̄ s̄ expositores sc̄p
 ture. labia ei s̄ exposita p̄f̄erentes. Hi uinū optimum
 ruminant. dū suaue doctrinā ī uentre memorie ret̄dunt.
 & r̄tum ad docendū ret̄hunt. sic pecus dū ruminat. escā iā

Anagogen.

H. st.

Vinū p̄dicatio.

Allegoria.

Dentes expositio.

commestā de uentre in os rēbit & mandit & iterū in uentre
retrahit. Et nota qd sponsus uinū potat. 7 labia dentesq; rumi
nant. quia doctores cū magno labore scēptas exponunt. 7 pfer
& auditores uix conuertunt. ipsi v̄ facili nutu inspirationis
p̄destinatos conuertunt. & quasi potū sine difficultate in corp̄
ecclē fundit. Sponsa p̄ raptū ūbu ab ore sponsi gutt̄ apit. &
ūbū salutis q̄si optimū uinū eructat. & gentib; adhuc inere
dulis p̄pinat diēs. Vos gentes incredulē. conuertimini ad x̄.
& recti. piet uos sic me recepit. q̄ ego dilecto meo cūsa sū.
& ad me cūsisio ei facta ē. Quasi dicat. Ego sum amittis ad diabolo
diu captiua. ego synagoga. xp̄o diu aūsa. ad eū iam sū ē
ūsa. & ipse cūsus ē ad me p̄ grām q̄ diu aūsus ē a me p̄ p̄
fidiā. Potē & hoc de ecclā gentiū intelligi. que diē. ad adole
scēntulas. Ego dilecto meo. & ad me cūsisio ei. Quasi dicat.
Ego p̄ uis exul ad dō. ab omni errore cūsa sū ad eū. ut ciuis &
domestica. & ipse p̄ humano generi uirt̄ ad me ē cūsus na
tura mee immortalitatis induit. Et uos q̄ de mala cūsisio ē
conuertimini ad penitentiā. & euerter se ad uos p̄ indulgen
tiā. **T**ropologice fidelis anima ad dilectū conuertitur.
cū de mala uita ad penitentiā. l̄ de seclari uita ad sp̄itale
conuertit. Et dilect̄ ad eā cūtit̄ cum ei grām suā largit̄. q̄
prī ei subtrax̄ eum ob culpam ab ea se auertit. Anagoge
aū ecclā ad sup̄na susp̄rans ad dilectū se conuertit. cum
de mundo ad celū migrat. & ipse se ad eā conuertit. eū
eam in societate angeloz recipiet. **H**uc usq; synago
ga intrauit. iam mandragora in sequentib; intrabit.

I Epologia.

A nagogia.

INCEP LIBER III. DE SPONSA AQLONI SCIL DE MANDRA
OST QUAM TOTVS COMITAT SVHA **X**GORA.
 nuntis in aula regis ē recept. & regalib
 nuptis admissus. ecce ab aquilone no
 ua sponsa cū magno apparatu scil man
 dragora sine capite sponso adducit. cui
 ab eo aurū cap imponit. diadematē redimit.
 in nuptis recipit. Sunamitis q̄ppe de urbe egissa.
 inuenit mandragorā regale puellā sine capite ma
 gro iacentē. cui nimū compassa & ad regē regissa. obnix
 supplicat. ut secū eat. misere subueniat. Rex q̄ eū sunamite
 magnū ueniens. & miserā miserabilē nudā inueniens. eleuat.
 uestit. aurū caput imponit. ad nuptias introducit. **M**an
 dragora ē herba formā humani corporis habens sine capite. & in

De mandragora.

telligit multitudo infidelium quod tunc erit. cui caput antichristi erit. quod
est caput omnium malorum. Sed caput mandragore amputabitur quando
antichristus occiditur. Post eius occisionem uidens synagoga euersa
multitudinem infidelium sine capite antichristi. et etiam carere ca-
pite. et optat eam sibi infide. et associari. et capite et sublimari
die sponso. **V**eni dilecti mi egrediamini in agrum. et commoremur
in uillis. Quod est dicere. O dilecti mi quem per omnibus diligo. quod ad me
per gratiam uenisti. et per presentiam donorum uisitasti. ueni etiam ne per
gratiam ad multitudinem infidelium. et uisita eam per presentiam karis-
matum. et predicatorum egrediamini in agrum mundi. et spargamini
per populos semen uerbi dei. tu inspirando ego predicando. et op-
erando. et docendo. diu commoremur in uillis. id est in paganorum
conuentibus. mane surgamini ad uineas. hoc est matutine faciamini
ecclesias. **A**ger est christianus populus aratro euangelii cultus. uille uero sunt
pagani infidelitate et ueni in cultu. Dilcet quasi in occulto
sedet. dum christus peruersos per manifesta flagella ad conuersionem non
admonet. sed infideles per predicatorum ad fidem conuocat. Qui ad
publicum in agrum egreditur. dum peruersos manifeste flagellat. ut se
corrigant. sed infideles per doctores ad fidem conuocat. Ecclesia uero quasi
in occulto latet. dum contemplationi uacet. et proximis tran-
sibit. non predicat. De occulto in agrum egreditur. dum ad publicam predica-
tionem accingitur. Post mortem quam antichristus sponsus et sponsa in agrum
conueniunt. quando christus et ecclesia per populos consilium inueniunt.
qualiter christianos per timorem antichristi ad perfidia per lapsos ad
penitentiam reuocent. et adhuc incredulos. per predicatorum ad
fidem conuertant. In uillis commorantur. dum paganorum conuentibus
maxime predicando immorantur. Similitudo est ab illis qui
in agrum spatium uacuum. in uillas ad spectaculum conueniunt.
Hoc fuit tempus persecutionis antichristi. mane uero tempus pacis post

¶ Hystoria.

¶ Alleg.

¶ Villa pagani.

morte aīx. Mane q̄ sponsus ⁊ sponsa ad uineas surgūt qui quasi in
nocte dormierūt dū se p̄ necē aīx ad faciendās ecclās erigūt ⁊ sub eo
destructas rēnouant ⁊ disp̄sas ēḡgant. q̄s sub eo desitū uiderūt s̄ q̄si
dormientes rēstiterūt. Seq̄. Videam̄ si floruit uinea si flores fruct̄
parturiunt. si floruerūt mala punica. hoc ē p̄ p̄dicatores faciam̄
eos uide si uinea scil̄ synagoga infide floruit. ut cū infide imi
tentur si florentes infide op̄a fidei exequunt̄. ut illos imitentur.
si imitatores n̄r̄m in patientia florent ut illos imitent̄. ibi da
bo t̄ uba mea. hoc ē in illo agro p̄ferā ad honorē tuū om̄e docē
nā utq̄ legis q̄ s̄ uba mea. ut rudes infide sugant inde lac doc
tine. **E**t p̄ q̄ ego exp̄ssi uba mandragore deder̄ odorē in por
tis n̄r̄s. Mandragora ut dictū ē ē herba formā humani corporis
habens s̄ capite carens ad multas medicinas utilis. ⁊ intelligit
gentilitas que rationē hominū habuit. s̄. x̄ cap̄t fidelū n̄ habu
it. ⁊ multas utiles sententias habuit. Huic sponsus aurū cap̄t
imposuit. dū ei ditatē suā q̄ om̄ia t̄nsecndit ut aurū om̄ia metalla
infide p̄posuit. gl̄a ⁊ honore coronabit. ⁊ in claritate sue uisio
nis s̄ copulabit. Mandragore q̄ sine capite s̄ pagani sine capi
te. x̄ ablata sine capite aīx. Hi deder̄ odorē in portis. i. exemplū
bonorū opū imitab̄. p̄ quas inītur celū ad beatitudinis p̄mū.

Mandragora gentilis

Uel porte x̄ ⁊ ecclē s̄ apli ⁊ p̄ph̄e. In his portis mandragore odorē
deder̄. dū pagani ad x̄ conuēsi in doctrinis apliis ⁊ p̄ph̄icis famā
bone opinionis sparserūt. Non solū uba dabo t̄ s̄ etiā om̄ia p̄ma
noua ⁊ uet̄a dilecte m̄i seruauit. hoc ē n̄ solū doctrinā utq̄. legi
tunc conuēndis p̄feram. s̄ etiā om̄ia op̄a aplorū legis noue ⁊ om̄ia
op̄a p̄ph̄arū uet̄is legis seruauit. i. p̄te exponenda illis. Et n̄ solū
illoz op̄a. s̄ etiā tua facta p̄ ordine illis narrabo. q̄ uinā uidissē
oculis ut illi uiderunt. Ita intelligi sequentia uolunt. **Q**uis
m̄ det te fr̄m meū. hoc ē quis de seīs pat̄archa ⁊ p̄ph̄a portē m̄

Porte apli.

Fr̄ ap̄c.

conferre. ut inueniā te foris. i. ut uideā te in carne cū hominib' cūsan'te. ex sepi's docentē miracula facientē. sic te oī uider' quoz oclī beati fuer' & de osculer te sic symeon & anna & alii q' plures. & audia' ex ore tuo ūba pacis p'te reddite hominib'. & nā me nemo ex fidelib' despiciat. sic haec n' f'cē diēs. me excecātā & repbatā. te dico xpē rex gl'e existentē frēm meū de mea p'ge nie genitum. sugentē ūba matris mee. i. interrogantē doctores de lege & p'ph'is. quē s' ūba matris mee synagoge. quando sedebā sapientia patris in medio doctoz audient' & interrogans illos. l' quando p' sabbā in synagogis de lege & p'ph'is legebas. & alius ex ponebas. Nota qd' quasi ad p'sentē & secū magro decambulantē loquit' p' qd' nimis affect' amoris l' doloris exp'mit'. Istud q'ppe ē q'si qdā lamentū synagoge fidelis. nimis dolens qd' mat' sua infidelis synagoga dñm gl'e crucifixerit. quē tot miracula facē uidit. Quasi dicēt. Vtinā eēt possibile. ut xp'm p' legē & p'ph'as in p'missū. patib' n'ris iam missū in humana carne de sinu patris foris eg'ssū. ita sic ipse possē uide de mea p'genie natū. meū frēm factū. legē & p'ph'as sp'atit' exponentē multa signa facientē ut cū toto corde amplecterer' & ampli' anullo xp'iano uelut extorris a regno dī despicerer'. **S**imilitudo ē ab illa que nimio amore accensa diligent' obseruat. sic ubi dilectū suū foris inueniat ut ei loquit' & ei cōsortio p'fruat'. S; quia te in carne ut illi nō possū uide. saltē app'hendā te fide me fugientē in d'itatis sublimitatē. & ducā te p'dicando in domū matris mee. i. in iudeā que ē dom' matris mee synagoge. & in cubiculū genitricis mee. i. in ierlm q' ē in cubiculū legis matris mee. Vel te iudōs adhuc in edulos fugientē. scil' tuā cognitionē eis subtrahentē app'hendā te orando. & ducā te docendo. & exemplū p'bendo in domū matris mee. i. multitudinē syna

gogē matris mee & ducā te in cubiculū genitricis mee. i. in spālē
intellectū legis matris mee ut plegē & pphas intelligant te
dīm uerū ēē. Ibi me docebis uidel' in illa fide in cognitionem
tuā manifestabis. plusquā plegē & pphas. Et dabo t' poculū
ex uino ēditū. hoc ē p' intellectū fidi faciā t' p'ptm ex multis
uirtutib; compositū. tuo corpi cecle infundendū. ut suaue
uinum ex multis specieb' ēditū. **E**t mustū malognatorū
meorū sub audis dabo t' i. diuinū seruiciū. ex imitatorib' mīm
inpendā t'. Malognata s' eadē quē & mala punica. q's rubra &
gnis plena. quorū suē habet sapore musti. Significat aū pati
entes. imitatores mīm. bonis actib; ut gnis plenos. & doctrina
ut mustū suaues. Pūmū g' doctores ueteris legis. p' mustū in
telligunt doctores noue legis. quorū laborē offerā t' ad honorē
Rex itaq; uino & musto accepto sponsa. amplectat' ē eam.
unde gratulabunda canit. leua ei' sub capite meo. & dext'a
illī' amplexabit' me. Quasi dicat. Diuitias & glām mundi ei'
amori p'pono. & solo cōne beatitudinis p'mi. a ab ipso rep
missa diligo. Cap' quippe cecle ē x'. cui' le. ua ē p'sen
tis uite glā. dext'a u' illī' cōna beatitudo. v' scribitur
longitudo dierū in dext'a ei'. in sinistra illī' diuitie
& glā. leua g' sponsi sub capite sponse ē q'n do amo
rē x' diuitias mundi p'ponit. & dext'a illī' amp. lectabit'
cā. q'ndo chorus scōrū in cōna beatitudine cōstat. p'pt' hoc
cā diligit. Hic uersus supi' p'mittitue cecle asseribit. hic. rurs'
in cōuisione synagoge reperit. q' eadē p'fectio fidi & opatio
nis in ista. q' in illa inuenit. Sub amplexu sponsi sponsa q'si
amore & dolore fatigata obdormit. & neq's cā ab hac q'ete
inquiēret in diē dicens. Adiuro uos filie hierl'm ne susente
tis neq; euigilare faciatis dilectā meā donec ipsa uelit. Seil'

¶ Vini intellectū.

¶ Mustū diuinū seruiciū.

¶ Patientes.

synagoga ad fidē cūsa tēna fastidient. sola celestia appetit.
quasi obdormit dū cūctis tēnis negotiis se subicit & so
lis celestib; cōtemplandis tota in cūbit. Quā filie hierlm. i.
ceclē unūsalis ceclē filie ab hoc somno exerant. dū spāles
ad p̄dicationē carnaliū puocant. Qd̄ sponsus p̄sēptis phibet.
ne lueri causa t̄ humani fauoris grā fiat diēs. Quos ceclē un
ūsalis ceclē filie cūā pacē in sup̄na hierlm uisurē. adiuro
uos. i. fidi sacramto cōstringo uos. ne dilectā meā synagogā
nup̄ ad me cūsa aq̄te suscitatis. q̄ q̄esit a seclī negociis. neq;
cūgilare faciatis a somno sue cōtemplationis. donec ipsa
uelit ad laborē p̄dicationis accingi sola causa di.

Ter unū ū sū posiv.

Iste ūsus tēo repetit p̄mo p̄mitue ceclē. sedō ceclē gentiū.
tēo synagoge cūse annotat. & cōcordia omniū in una fide
tūitatis notat. Istud q̄si hystorice de synagoga dictū. alle
gonice quoq; de ceclā gentiū intelligit. Sponsus cū sponsa
eḡdit in agrū. dū xp̄e p̄p̄dicatores ceclē sem̄ ūbi di spangit
p̄ mundū. cūglū aratro exarātū. In uillis eū illa cōmo
ratur. dū in pplis in urbib; & in uillis habitantib;
p̄p̄dica tionē inmorat. Mane eū illa surgit ad
uineas dū festinat facē multas ceclas. Hox fuit
ab adā usq; ad x̄ resurrectionē. de inde fuit mane
quo lux ueritatis resplendunt. in quo mane x̄ & ceclā
aduineas surrexer. quia p̄ resurrectionē multas ceclas in
statuerunt. Dū illa uineā florere uidit. & flores fructus par
turire. & mala pūnea florere uidit. dū alios in fide flo
rentes. alios fidi fructū p̄ferentes. alios martyria passos in
ceclā infirmis in exemplū posuit. Ibi dedit ei uba sua. qui
talib; ptulit x̄ causa utriq; testamti dogmata. Post hec man
dragore dedit odorē in portis illor. quia iudi sine capite

Allegoria.

et famam sancte conversationis sparserunt in populis. constituti in fide et
dilectione uite portis. Omnia poma noua et uetera sponsa dilecto
seruant. quia omnia opera noue et ueteris legis ad honorem et ecclesie iudis
exposuit. Similitudo est ab illo. cui diu absenti amica poma ser-
uat. que intenti leta offert. ita ecclesia iudaico populo diu a fide
pregnanti mysteria uitae legis seruauit. quae ad fide uenienti per
releuant. **X**p̄e fuit fr̄ ecclesie. quia diu suum natale patre fecit per gratiam
ecclesie patre. et ipsa fecit s̄ sorore. scilicet regni celestis coherede. Hic uerba
matris sue uidelicet perennitue ecclesie sicut. quando eis legem et prophetas spiri-
tuali exposuit. ipsa dilectum fons inuenit dum uerbu carne factum
edidit. quod quasi in latuit. dum uerbu in principio mansit. Huius osculum
sumpsit. dum pater s̄ populum reddita audiret. Hanc per uero
desperet. quia per ipsum sedata persecutione. omnis ordo regum et principum
eum honorauit. Hec dilectum quasi per manum apprehendit et in domum
matris sue induxit. dum operando et predicando christum in corpore ipsi
synagoga induxit. et in uentre genitricis sue induxit.
dum eum in intellectu iudaice gentis duxit. quia gens ei mater
et nutrix extitit. quia ex illa apostoli nati sunt qui ecclesiam per euangelium
genuerunt et doctrina legis nutrent. Ibi est docta ecclesia quod ipsa per
gratiam et est uocata. synagoga autem propter falsam iusticiam excreta.
sine uero per gratiam illuminata. Que ecclesia dicit poculum et exuino
edito. dum offert ad honorem et bonum operum sapientia et caritate
et facundia inebrians. primum s̄ dum offert in sacrificio san-
guinem et exuino consecratum. **E**t dicit et multum malogulatorum.
dum exhibet diuinum seruatum. hominum uirtutibus repletum.
et dum perfert exempla de uirtutibus sanctorum. Leua dilecti sub ca-
pite ecclesie est quia mysterium incarnationis et dona que dant
in presentia erunt sub capite et sub matre eius. quia per ea sustentata in
presentia eterna probationes mundanas quiescit. et quodam cum deo

dormit & dexta ei. i. futa bona & plena ipsi visio. implebit
 t. ei. q. undiq. ita circūdabit eā ut nullus turbo miserie pō
 sit intueri. Hanc a somno seclares excitant. dū eā a quiete
 contemplationis ad exteriora negocia p. hie temptant. S. xpe p
 septuas col adiurat. ne hoc lucri causa faciant. **T**ropology
 ee fidelis aia magrū egdrt. in uillis commorāt. dū agites ul
 uillanos in bonis morib. imit. t. dū quisq. spalis ut missio
 lectiois & oratiois studio manib. suis laborat. ut habeat unde
 t. bu. at necessitate patiēti. Mane surgit ad uineas. dū se en
 git ad imitandas claustraliū uitas. Claustra & eni s. spales
 uinee. in q. b. s. pocula uite. fidelis q. s. q. flores uinee. fruct. flo.
 flores maloy. p. uineoy. uidet. dū fide ecclē. opa fidelū. p. m
 etia m. m. m. uidet. Ibi dat uba p. ximis. dū p. fert doctnā. ge
 mine karitatis. Tunc dabit mandragore odore in portis. q.
 seclares iā euerfi. q. sine capite fuer. dū nullū p. latū habe uo
 luerunt. fūmā bone op. ationis in uirtutib. que s. porte uite
 spargt. Omia p. omia noua & uetera seruat. dū euerfi. s. omnia
 opa. antiquoy & modernoy. p. atrū. ad imitandū s. egg. at. He
 s. xpe fac. t. m. dū eū coherede regni eligit. Qui xpe uba m. m.
 fidelis aie surgit. dū duo testamta ecclē. m. m. fidelū. frīb. in
 unū habitantib. spaliū. exponit. Ut m. m. alienū. cū si ē. egga
 tio spaliū. eū uba s. regularia instituta. q. x. surgit. dū queq.
 cū sū. regularib. discipulis instruit. Xpm foris inuenit. qui
 opa dilectionis in necessitate p. ximoy. p. agit. He int. inuenit.
 q. eū p. se carnis p. xpm. uine. Xpm de oscul. t. q. ei itmo
 amore coniungit. Hunc nemo despic. q. & anglis & hominib.
 placebit. Xpm quasi p. manū. app. hendit. & in domū m. m.
 sue induē. dū bona opa in clastrū. domū. egg. atiois. m. m. s. e
 uisoy. induē. & meubiculū. genitricis sue. cū induē. i. m. m. tel

lectū regule claustralis sue nutre. dū eū in ea intelligi docet
ibi seilicet in claustro docet. qd eū in celo p mittat. Ibi dabitur
ei poculum tritici edito. i. doctrina ex scriptis sapientū cō
posita. & multū malo gnatoy. i. exempla iustoy. Ica x̄ sub ea
p̄te ei ē. i. bona p̄sentis uite s̄ sub ei mente. que ē cap̄ anime. &
dext̄a ei amplexabit̄ eū. i. uirtutes & bona opa. in corpe opa. in
anima uirtutes. Sub hac dext̄a obdormit. dū trina obliuiscit̄
& celestia cōtemplat̄. & nequis eū ab hac quiete rēb. at ad sēli
tumultū. ar̄ p̄scriptas adiurat. **A**nagoge aū eccl̄a hic
p̄egrinans cum x̄ in agrū florib; plenū egredit̄. dū de hoc
mundo m̄gnis paradysū uoluptatis eū. xp̄o ingredit̄. In uillis
commorat̄. dū in mansionib; s̄ ad dō p̄paratis recipit̄. Mane sur
git ad uincas. dū in die iudicii se erigit ad sup̄nas cecl̄as. Totū
quippe temp̄ hui sēli ē quasi nox ad cōparationē futurū sēli.
Dies aū iudicii ē qd dā mane cū diei. q̄ melior ē sup̄ milia
annoy. Vt uita cuiq; hominis ē q̄si nox. mane aū fut̄a uita.
In quo mane q̄sq; fidelis surgit ad uincas. dū p̄ mortē puenit
ad celestes cecl̄as. Ibi uidet flores uince. & florū fructus. & flo
res maloy p̄uicioy. i. p̄mia fidelū. & denariū qui dabitur
bono opantib; & mercedē q̄ reōpensabit̄ m̄rib; Ibi dabit
eccl̄a x̄ sua uba. q̄ utriq; legis doctores rēp̄sentabit̄ in cēna
gl̄a. Ibi mandragore in portis dabunt odorē. q̄ in morte q̄ ē
porta uite uiuentib; dabit̄ sue uite opinionē. dū miraculis
coruscant in iustis quoy anime uiuunt in celis. q̄ mandragore
oli fuer̄. dū diaboli cap̄ omniū maloy amiser̄. & xp̄m caput
omniū iustoy induer̄. & nē ut mandragora multis morbis
medici. na s̄. Ibi om̄ia poma noua & uetera sponsa dilecto ser
uauit. q̄ om̄ia opa scōy uetis legis. & om̄ia opa iustoy noue
legis. eccl̄a celestis xp̄o reōpensanda rēp̄sentabit.

Anagoge.

ibi xpm frēm suum scilicet hominē de humano gñe natū in dō
uidebit. q̄ cā sororē uidet regni coherede scē. Qui fr̄ ubi mat̄
ceele surgit. quia dñe homo gaudia celestis hierlm̄. i. anglor
plenit̄ hab. & suis tribuit. Hunc int̄ inglā pat̄ celestia inueni.
quē hic foris in carne p̄fide uidit. Quē dñs optatū de oscula
tur. dñs ei dulcedinē in cēna pace copulabit. Hanc amplius
nemo despiciat. q̄ equalis anglis erit. quē hic obprobriū hōiū
& despectio sup̄bis fuit. Ibi dilectū dñi quesitū. uir tandem
aliquando inuentū. cēna dilectioē. app̄hendit. & in domū
mat̄ sue. i. in celestē hierlm̄ q̄ dom̄ mat̄ celestis anglie in
ducet. dñs eum illis in illa ad cēnas nuptias int̄ibit. & in eu
bentū genitricis sue. i. in secretū gl̄e humanitatis x̄ quā in
patria gl̄a uidebit. Ibi docebit eā x̄ qd̄ ocl̄s n̄ uidit. nec aur̄
audiū. nec in cor hominis ascendit. quē p̄parauit dñs diligen
tib̄ se. Ibi dabit ei poculū ex uino edito. & multū malogri
natorū. i. plenū gaudiū. & anglor & hominū. qd̄ erit ut uinū
& mustū. q̄ s̄ leticia epulantium. Ut sponsa dabit dilecto
uinū & mustū. q̄ sc̄is uet̄is & noue legis p̄feret. quib̄ dabit
plenum gaudiū. Ibi erit leua sponsi sub capite ei. q̄ om̄e
gl̄am m̄undi uidebit. sub potentia. x̄ qui ē cap̄ ei. & dext̄a
ei. amplexabit̄ eā. q̄ anglica societas. & anglor unanimi.
quē in dext̄a x̄ in iudicio erit. illa sibi sociabit. In hac dex
tera ab omni p̄turbatione requiescet. & nemo eā ab hac
quiete suscitabit. q̄ gaudiū ei nemo tollet ab ea.

Sunamite in brachio sponsi dormiente ecce mandragora
auro capite adornata cū magno comitatu sponso addu
cit. quē a chore filiarū hierlm̄ cum hac laude ex. cepit.
Que ē ista quē ascendit de deserto deliens. afflu
mixta sup̄ dilectum suum. Scilicet si

goga fidelis p pserutione amix in pace quiescente. multitudo
infidelium capite amix ablato. & uero capite x recepta p p di
catorex & coniugenda ad celam ducti. atq; acunetis fidelib;
hoc t pudio laudis exerpit. Que e ista que ascend de deserto.
Hoc e qua gloriola & quanta laude digna e ista. que de deserto in
fidelitatis ascend p gradus uirtutu ad x pri uariis mundi de
lieus affluens. ne spalib deliens septē sopib iustor affluens.
nime e fidens. in mira sup dilectū suū. i. spē totā in eo ponens
a quo solo e omis salus ut scribit. Non e nom aliud datū sub
celo. in q oportet saluari. Similitudo e ab illo ppto qui ex
egy pto duct de illo deserto p ihm nauē ad tiam r pmissio
nis ascendit. deliens legalium obseruationū & tabnaeuli mi
sterior affluens. in mira sup moy sen dilectū suū. & sig
nificat pplm q de infidelitate ad celam i de mundo ad
eternā glām p ihm xpm ascendit. deliens septē riuū af
fluens. in solo duce suo xpo e fidens. Noua sponsa ad re
gē ingressa. his uerbis e ab eo suscepta. Sub arbore malo
sustentaui te. Quasi diceret. Bene qdē fecisti. qd ad me ue
nisti. quia te mortuā sustentaui. me cap tibi inposui. Qd
aut diē sub arbore malo sustentaui te. ad totū genus hu
manū respicē. qd sub arbore p uariationis mortuū. sub
arbore crucis p xpm e sustentatū. Ibi scil sub arbore ma
ledictionis corrupta e mat tua. ibi uiolata e genitrix
tua. Olat humani genis e humana natā. q ante peccatū
erat incorruptibilis. impassibilis. i. mortalis. Porro gen
trix ei erat eua. mat omniū. q erat ante peccatū in uiola
ta. qd nec e cupiscentia nec sordib polluta. Que serpen
tina suasionē uiolata. innox e cupiscentia & sordib &
dolorib e sub acta. S. x pē corrupte mat incorruptionē

fallaciā aut diabo
li corrupta facta ē
passibilis & mortalis.

reddidit. dñi humanā natām in sui psonā incorrupta-
bile resurgens a morte fecit. Genitricē uiolatā reparauit.
dñi uirginē genitricē suā inuiolatā seruauit. Dic q̃ sub ar-
bore malo suscitauit te. quasi uniuersitatē humani generis
dicat. Sub arbore crucis te morte mea suscitauit de mor-
te perpetua q̃ mortua eras sub arbore inobedientiē. ubi
corrupta ē a diabolo mat̃ tua humana natā. q̃ndo
ornatū suū seil obediētiā abiecit. cū de uitā dicto pomo
comedit. & idō dāpnata. q̃a mox incorruptionis & in-
mortalitatis honorē amisit. & ubi uiolata ē a serpente
genitrix tua eua. quando a paradysō pulsa honestatē
p̃didit cēpiendū & dolorē pariendi inuenit. Et quia
te de morte ad uitā suscitauit. pone me ut signaculū
sup̃ cor tuū. hoc ē ita imaginē mei tui amiei ip̃ me me-
morie tue sic signaculū certū imp̃mit. ut imago exp̃ma-
tur. ut me ita diligas sic ego te dilexi. q̃ p̃te animā me
amposui. & pone me ut signaculū sup̃ brachiū tuū.
hoc ē exemplū mei sup̃ op̃ationē tuā ut ita operis sicut
ego q̃ inimicos dilexi. & p̃ impiis mortuus sum. & signa-
culū q̃ p̃pe imago. p̃ cor memoria. p̃ brachiū accipitur
op̃atio. Antiq̃ in anulis & in armillis lapillos sculptos
portabant. q̃b̃ inter alios ameis missas signabant. inde
similitudo ista trahit̃. Sigillo ē imago insculpta. que
cere in p̃ssa imaginē reddit. Sigillū ē & humanitas. cui
imago insculpta ē diuinitas. cera uero humana aīa ad ima-
ginē di formatā. Xp̃e q̃ p̃pe ut sc̃bit̃ ē imago di inuisi-
bilis. q̃a pat̃ equalis. quā imaginē d̃s homini imp̃ssit.
quando intiorē hominē ad imaginē & similitudinē
di ēauit. In imagine trinitas. in similitudine notat̃ eq̃li

Sigillū.

tas. Imaginē & in corde suo format. qui cū pat-
 rē cogitat. Hunc suā imaginē in pectus. q̄ huma-
 nā naturā dicitur uirtutem edere. Signaculū & sup-
 brachiū suū ponit. q̄ exemplū operationis & sibi ad
 imitandū pponit. & in sēritate & iusticia uiuendo ad in-
 similitudinē dī se cōponit. Et q̄s opa. & q̄s sponse imitan-
 da. Scit qd̄ inimicos intantū dilex̄. ut p̄impis morerēt.
 Et hoc idō. q̄a fortis ē ut mors dilectio. dura sic inferus
 emulatio. Qd̄ ē dicē. Sic mors om̄es fortes uincit. & idō forti-
 or ē om̄ib; existit ita dilectio fortior ē om̄ib; q̄ me fortis-
 simū uic̄. & me causa tua ad mortē coegit. Et sic inferus
 durior ē om̄ib; duris. & idō infrangibilis. ita emulatio. i.
 inuidia mea ē insupabilis. q̄ inuidebā diabolo qd̄ te spon-
 sam meā possedit. & crudeli morte affec̄. q̄a intantū te
 dilexi. qd̄ te morte mea redemi. Et idō iustū ē. ut me
 intantū diligas. ut me imitando mortē p̄ me subeas.
 Et si dilectionē habueris. p̄ me mortē subire poteris. q̄a lam-
 padescantissimū sunt lapides ignis. atq; flammariū. Lāpa-
 des s̄ uasa s̄ lucis & intelligunt sp̄ales uasa carnis. q̄
 int̄ ardent dilectione. foris lucent op̄atione. Lāpades ig-
 nis s̄ q̄a s̄ ardent. Lāpades flammariū q̄a p̄ximis lucent.
 Tales tormētā & mortē carnis cōtempnunt. q̄a cū uiam
 diligunt. **A**que multe n̄ potuer̄ extinguere karitatē.
 nec flumina obruent illā. hoc ē nec blandicie. nec minē.
 nec p̄secutiones. nec t̄rores uincēt amantē. qm̄ impleat uo-
 luntatē meā. Is q̄ppe diligit me. q̄ sermonē meū seruabit.
 Hoc ē aut̄ meū p̄ceptū. ut diligatis inuicē. sic dilexi uos.
 Similitudo ē de magno incendio. qd̄ nec pluuie nec flu-
 mina possunt extinguere. Laq̄s blandicie. p̄ flumina

accipiunt temptationes quoniam non possunt de bono ad malum
transflectere spirituales. Dilectio est preciosior omnibus rebus.
quia si dederit homo omnem substantiam domus sue pro dilectione
quasi michi despicient in eum. hoc est si quis rationem
mens omnem substantiam suam in cibos pauperum & se ipsum tra-
diderit ad martyrium absque dilectione ut mereatur dominum quem
dilectio habet. quasi nichil dedit despicient ea omnia quod dedit.
non ipsam dilectionem habuerit. Hoc ideo totum dicitur ut si sponsa ve-
lit se sponso coniungi. quam maxime cum in dilectione inueniatur.
quia qui diligit in deo manet. & qui non diligit manet in morte.
Hec quasi hystorice ascripta mandragore. possunt etiam alle-
gorice adaptari synagoge euerse. **P**ostquam summis de
somno euigilaui. multis sancti iunetis regio cultu ad regem ueni.
cum in iuxta ad thronum regni ascendit. quod chorus filiarum beati
habet laude excepit. Que est ista quae ascendit de deserto dei ueni
affluens. in iuxta super dilectum suum. Scilicet ecclesie gentium admi-
rantis synagogam nuper euersam. in tantum culmen uirtutum ascen-
disse. & undique infideles sunt predicando & operando adhibere. in
laude ei erupere dicentes. quod est ista. & quod laudabilis est ista que
ascendit de uirtute in uirtute ad christum. de populo in ecclesia
perfide deserto. dei ueni septuaginta & uirtutum affluens. in iuxta
super dilectum suum. & stabilita super christum nunc dilectum suum.
scilicet super dilectum meum cum ipsa ecclesia excecata. nec quod dilectum suum
facit. postquam ab eo ut luna a sole est illuminata. Notandum
quod ista laus quae est ista non tertio est posita. primo quippe in laude
ecclesie gentium ponitur. sed de laudi ecclesie penitentium ascendit.
tertio ecclesia de iudeis & gentibus euertere assignatur. quia
omnes in eadem fide unitatis collaudant. Aut. Quia omnis
multitudo fidelium a primo abel usque ad ultimum electum

R Allegoria.

una ecclesia dicitur quod tribus mundi temporibus infide trinitatis scoli
gitur scilicet ante legem sub patriarchis in lege sub prophetis in euangelio
sub apostolis hecque tres laudes possunt referri ad tres
ecclesie distinctiones prima ad illam que sub patriarchis as
cendit ad fidei trinitatis secundam ad illam que sub prophetis ascendit
ad fidei trinitatis tertiam que sub apostolis et eorum successoribus usque
ad finem mundi ascendit ad fidei trinitatis. **S**unamitem
itaque in solio regali sedente rex alloquitur dies. Sub arbore
malo suscitavi te. Per hoc dicitur intelligi quod sub arbore dor
muerit et ibi eam excitauerit. In malo notantur tria iudei
fructus odor umbra. Arbor mali est crux christi cui fructus est christus
quod odor sua uitatis et refrigerium abestui uiciorum ad uitam
itinerantium. Sunamitis sub arbore dormiuit quando synago
ga de arbore per uariationis mortua iacuit. Hanc christus
sub arbore malo suscitauit ad uitam quando in cruce que erat li
gnum uite per mortem subiuit. Dicitur ergo sub arbore malo susci
taui te quasi euerse synagoge dicat. Merito diligendus su
as quia per dilexisti te et morte mea redemi te in cruce. Ibi
corrupta est mater tua scilicet sub cruce synagoga in inferno dapi
nata que lamentauit dies. Sanguis eius super nos et super filios nostros
ibi uiolata est genitrix tua iudei lex tua iuxta est per uariata
quod dicitur innocentem et iustum ne interficias. Ut genitrix est uiolata
quando lex delictorum ad spiritum est mutata. Ut genitrix est tua iudei
iudaica gens est uiolata quando obuiuncta crucis anno et
uespasiano est captiua. Et quia te ab hoc malo eripui et in
sponsam assumpsisti pone me ut signaculum super eorum tuum et ma
gnam meam in preme memorie tue ut sigillum cere ut diligas
me sicut dilexisti te. Et pone me ut signaculum super brachium tu
um et exemplar mee operationis in preme tue operationi.

^{I mortuus su amore tui ita tu parata tormenta}
ut sic ego p multa tormenta moriaris amore mei. hoc fecit
ecclesia in multis tempe persecutionis. Quia fortis est ut mors dile
ctio. hoc est sic mors omnia vincit. ita dilectio omnia vincit. quia me
causa tua ad mortem coegit. Dura sic inferus emulatio.
Emulatio accipit in bono & in malo. Dicitur enim imitatio l' indi
gnatio. l' invidia. Emulari enim est bonos imitari. l' malis
indignari. l' melioribus invidere. De bono dicit apostolus. Emula
mini. i. unumquemque meliora. De bono autem emulant vos in be
ne. Et de ioseph scribitur. Emulabantur enim fratres eius. i. inuidebant ei.
Emulatio quae ecclesiae fuit dura ut inferus. quia sic infernus est infran
gibilis. ita imitatio ecclesiae quae imitata est a dilectione l' opatio
ne fuit insuperabilis. Hoc ideo quia lapides eius lapides ignis
atque flammarum. hoc est habentes caritatem intus ut ignis arde
bant amore. foris lucebant ut flamma operatione. Pignus
quippe ardoris per flammam accipit splendor. Laurentii & Ste
phanii & alii eorum similes lapides. i. uasa caritatis extite
rant. in quibus ignis spiritus sancti ardebat. & foris flamma operationis
lucebat. Ad multas. i. dilectiones & blandicias mundanas.
non potuerunt in eis caritatem extinguere. neque flumina. inu
rie. & tribulationes obruent illam. ut eos auertere autant.
quia neque mors. neque uita. neque aliqua creatura potuit eos separa
re a caritate. Si dedit homo omnem substantiam domus sue per di
lectionem quasi nichil despiciens eum. hoc est eum omni substantia
mundi non potest dilectio comparari. quia deus caritas est. quae sola mor
te est mereanda. & sine fine timenda. **T**ropologice fidelis
anima de deserto ascendit eum mala uita deserit. & ad spiritus
conuersationem per gradus uirtutum ascendit. Hec delicias afflu
it dum saeculis scripturarum sed deliciose pascit. Super dilectum est in
nixa. quia solo amori. & est infixa. Hanc sub arbore malorum per

Emulatio.

Tropolog.

sustentatū. dū mortuā in peccatis p fide crucis uiuificabit.
 Ibi corrupta ē māt ei. scilicet in peccato cūcupiscentie morta-
 lis facta ē humana nātā. & ibi uiolata ē genitrix ei. uidet.
 ppter peccatū passibilis facta ē caro sue. quā xpc adhuc
 sustentabit. & incorruptibile atq; impassibile faciet. Idō
 xpc ponit sup cor suū ut signaculū. qā ei doctnā & uitā
 in corde format ita. qsi cū semp p se mē uideat. Sup bra-
 chiū cū ponit ut signaculū. dū exemplū opū xpi semp
 inspicit. & ea imitari cupit. In tali hōie fortis ē ut mors di-
 lectio. qā sic mors corp intimit. & illud insensibile reddit.
 ita uera dilectio aīam cūcupiscentiis mundi pimit. & ad eū
 ea trena desideranda insensibile facit. Et in eo dura ē sic in-
 ferus emulatio. qā sic infernus durit qd absorbuert tenet.
 ita aīa fortit imitationē uitutū q cepit tenet. nec ppter ali-
 qua dura mundi eā deserit. Hec aīa ē lapas caritatis. in q
 ardet ignis diuini amoris. & foris luert flāma boni opis.
 In hac aīa aq; multe. i. multiplices delectationes carnis
 n̄ potuerūt extinguerē caritatē. nec flumina. i. temptati-
 ones obruerūt illā. qn semp ardeat & luceat. Hec dilectio
 talis ē. si dederit hō omne substantiā domū sue p dilectio-
 ne qsi nichil despiciet in eū. hoc ē si omnia mundi relinquat.
 nichil ipse. n̄ ipsa caritatē qd s̄c habet. Videndū aut qd
 sit dilectio. Dilectio ē magna appetitio alicui rei pfruen-
 de. q qd habet cupit. Hec diuidit̄ in duo. in dilectionē diui-
 del & pximi. Dilectio diē oīa cōmoda & incōmoda cōtēp-
 nere causa pfruen-
 di dō. Hec t̄b ubi s̄ implet̄. ut diligam
 dū ex tota aīa. ex tota mente. ex tota uirtute. i. ex sensu.
 & ratione. & intellectu. Dilectio pximi ē p uita cōmoda
 pponē. grā pfruen-
 di amico. Hec p duo pcepta impletur.

¶ Caput est aīa.

¶ Qd dilectio.

scilicet quod tibi inius fieri. alium ne feceris. & quod iuris ut faciam
uobis hominibus. facite eis similiter. Nemo uult dampnum pati. nemi
ni faciat. Omnis uult se in necessitate subueniri. aliis in ne
cessitate subueniat. Hoc totum illud implet. Declina a ma
lo. & fac bonum. Primo dampnum non inferre est a malo declinare.
in necessitate primo subuenire est bonum facere. Ideo lex septa
erat in duabus tabulis. quia continet in se duo precepta caritatis.
Est autem timor anxietas puniendi quod diuiditur in duo. inde
licet in seruile & filiale timore. Seruile timor est malum de
uitare ne supplicia luat a domino. filialis timor est bonum facere.
ne offensam patris incurat. Seruile timor animam tenebit. ut
ferrum acutum cornu perforat. timor filialis dilectione anime indu
cit. ut animam deo alliget. sic seta linum inducit ut cornu colli
git. ferrum durum est seruile timor. seta minus dura est filialis
timor. linum lenius est dilectio. ferrum & seta excunt. linum in
permanet. sic caritas timores expellit. ipsa in permanet. hic
timor diuiditur in duo. Est enim timor dei & timor seculi. De timo
re seculi scribitur. Timor domini secundus permanens in seculum seculi. De timo
re dei dicitur. & seta caritas foras int. Timor dei est uenatio dei.
quod habet duas species. cum amator dei timet se aliquid de man
datis dei neglexisse. & non ad placitum dei omnia impleuisse. Timor
autem seculi habet tres species. quod est timor utilitatis. timor fragili
tatis. timor mundani. timor seruile. Et iudaice. Timor ui
litatis est cum quis malum perpetrat. ne aliis uilis appareat. Verbi gratia.
cum quis homicidium. & adulterium facit. ne homicidis & adulteris
uilis sit. Timor fragilitatis est. cum quis malum scilicet homicidia &
rapinas & incendia perpetrat. ne adius suis temporalia benefi
cia perdat. Timor mundani est cum quis malum deuotat. ne supplici
um luat. ut pote cum quis deuotat furtum. quia timet suspendium.

I. in. sp. timor.

178
l' de uirtutis sacrilegiū quia timet crucifragiū. Timor seruilis ē.
Iudaic' eū quis legis mandata fac' ne lege dampnet'. Due
species portus impellunt ad malū. due sequentes retrahunt
a malo. q' omis carnis emittit foras. que sola delectatione
iusticie bonū facit. **I**uxta anagogen sponſa de deserto as-
cendit gl'osa. quando eccl'a hic p'egrinans de deserto mun-
di ad gaudia celi migrabit gl'ificanda. quā chor' celestis
hierlm' scil' conent. angloꝝ. hac laude excipiet. quo ē ista.
i. quā berta que ascendit de mundo ad celū. & in cōfortiū
suū int'luet. ubi delicias paradisi affluet. quia de bonis
dñi gaudebit. eū ipsū dñm inquē angli desident. p' spicē
facie ad facie uidebit. ubi cōcentū angloꝝ & organa scōrū
audiet. & ipsū odorē suauitatis sentiet. ū inebriabit' ab
ubertate dom' dñi. & faciat' eū apparuerit gl'a dñi. Ibi erit
sup dilectū suū inmixta. quia semp in gaudio dñi erit sta-
bilitas. Hanc sub arbore mal' & suscitabit. quia p' hanc unā
omne gen' ad unā p'uetoriā crucis uiuificab'. qd' parborē
transgressionis mortē subit. Tunc eccl'a recipiet in illa gl'a
ubi corrupta ē p' supbiā mat' ei' scil' dignitas anglica. & ū
genitrix ei' ē uiolata. uidel' numerositas electoꝝ imminuta.
Quā ipsa redintegret' eū incorruptela possidebit. & nu-
merū electoꝝ implebit. Tē x' ut signaculum sup eor suum
ponet. q' ipsū qui ē in iugo dī in se ipsa ut imaginē in cera
exp'issam uidebit. Hunc sup brachiū ut signaculū ponet.
quia ipsū p' labore opū. mercede accipiet. Ibi fortis ē ut mors
dilectio. quia sic mors omis rep'os traxit. ad interitū. ita di-
lectio dī omis electos trahit ad gaudiū. Dura ē ibi sic inferus
emulatio. quia sic inferus omis emulatores. i. imitatores
diaboli absorbet. ita aula celi omis emulatores. i. imitato

Iuxta anagogen.

res di recipiet. Ibi om̃s electi lampades caritatis erunt. quando
accensis lampadib' obuiā sponso & sponse ibunt. q̃ semp ut ig-
nis in amore di ardebt. quando in regno patris sui ut sol ful-
gebunt. Et sic hie aque delectationū & flumina p̃secutionis
scōy caritatē n̄ extingēt. ita p̃mia caritatis nullū finē habe-
bunt. Dom' hominū ē hie mund'. Si om̃is substantia hui' mun-
di det' p̃mio caritatis n̄ cōpabit'. q̃d dilectorib' x̄ q̃ ē caritas
dabit'. **C**um sponsus dignitatē dilectionis mandragore
ad se uenienti cōmīdasset. conuertit se ad sunamitē dicens.
Soror nr̄a paruula ē. & uba n̄ habet. Q̃d faciem' sorori nr̄e indie
q̃ndo alloquenda ē. i. quando nubenda ē. Similitudo ē aparua
puella que uiro tradita adhuc n̄ habet mamillas nec ē nubilis.
& intelligit' ecclesia p̃ antixpm̄ creditā in xpm̄. q̃ paruula erit
in num̄o fideliū. & uba scil' doctores sufficientes n̄ habet.
aquib' ē interi p̃panda. n̄ dū in thalamū int̄ducenda.
Quasi dixisset. Dilectio quā cōmīdauī ē magna. s; mandrago-
ra nup̄ cūsa nr̄a soror facta q̃ regni coheres ē in fide paru-
la. scil' in religione rudis & tenera. & idō ad tantā dilectionē
inualida ut mee dilectionis causa mortē subeat. p̃inde maxi-
me. q̃ uba. i. p̃dicatores n̄ habet. q̃ eā sufficienter ad hanc
dilectionē inbuant. Q̃d g̃ faciem' sorori nr̄e indie q̃ndo
alloquenda ē. i. q̃d fiet de ea indie iudicii. q̃ndo popib'
suis ē iudicanda. t̄ remuncian da. si dilectionē n̄ habuerit.
Qui enī dilectionē habet. d̄m̄ hab. q̃a d̄s ē dilectio. qui autē
eā n̄ hab. hereditatē in regno di n̄ hab. Alit' Soror nr̄a
mandragora paruula ē in num̄o fideliū & uba n̄ habet. i.
doctores qui lac doctrine p̃berendo ei' ad augeant num̄ū.
Q̃d g̃ fiet indie iudicii. quando anglis erit associanda. si
numerus electoy n̄ erit implet'. R̄sp̄ sunamitis. Si murus

ē edificem⁹ sup eā ppugnacula argentea. Qd ē dicē. Si parua
ē faciam⁹ eā magnā. scil⁹ mittam⁹ artifices qui colligant p
ciosos lapides & faciam⁹ de ea murū. & sup eū edificemus p
pugnacula argentea. hoc ē mittam⁹ p⁹dicatores tu inspici
do ego faciendo qui uiuos lapides. i. electos homines do
cendo in unā fidē colligant & habitaculū dō de eis faciant.
quib; tales p⁹latos p⁹ficiam⁹ q⁹sint ut argenti eloquentia
splendentes. & subditos auicis & hereticis armis uirtutū
defendentes. Et si ostiū ē cōpingam⁹ illud tabulis cedrini.
Qd ē dicē. Si uba. i. doctores nō habz. cōpingam⁹ ligna cedri
na. i. cōggem⁹ multa scōy exempla. quoy opa s̄ in p⁹biti
lia & uerbes scil⁹ demones fugantia. & de illis faciam⁹ ostiū. i.
quenda fidē mittū. p⁹ quē. multa ad eā ingrediant⁹ & nume
rus fidelū in ea multiplicet⁹. Alit⁹ Si aliq⁹ p⁹ter⁹ ē murus.
scil⁹ ingenio munit⁹ fortis in uirtutib; hē edificem⁹ sup eā
ppugnacula argentea. hoc ē hē faciam⁹ ei defensore eloq⁹ntia
splendente. Et edificem⁹ sup eū ppugnacula argentea. i. in
uincibiles sententias. eloquio diuino lucidas. quib; eā in
struat. & ab hostib; defendat. Et si quis in p⁹ter⁹ ē hostiū. ap
erit alius docendo salutis mittū. illū tabulis cedrinis con
pingam⁹. i. in inmarcescibilia pioy uiroy exempla ei ppona
mus. quib; multos ad cūsiōnē p⁹thet. & p⁹ ostiū fidē i domū
dī. i. in cecelām int⁹ducit. In muro tria notant⁹. De multis
lapidib; fit ciues int⁹ munit. hostes exteri repellit. ita cecelā
de multis fidelib; cōstat. quos cōmū caritatis cōglutinat. fide
crucis munit. eos qui in se habitant. hostes scil⁹ paganos
& hereticos communione a se separat. In ostio quoq; tria
notant⁹. scil⁹ int⁹ & exit⁹ & uia i medio. In int⁹ ē fides qua i
trat⁹ ad cecelām. exit⁹ p⁹seuerantia quo exit⁹ ad uitā. uia in

¶. 111. in muro.

¶. 112. in ostio.

medio. opa in dilectioe. Muro facto & ostio epaeto. canit
sponsa exultans. Ego murus. & uba me sic turris. Quasi di
cat. Ego que fui paruula in munio. facta sum multiplex fir
mis fidelibus sic murus in lapidibus. & ideo digna sum ut super
me argentea propugnacula edificentur. tales prelati in perfici
antur qui me splendore sue eloquentie caritate. a sponso
in commendata doceant. & armis sepius ab hereticis defendant.

Et quia non habui. id est doctores licet tales habeo. qui sunt alti & firmi
in uirtutibus. ut tamen per quos possit esse in te ad uitam salutis. & ideo dig
na sum ut epingantur tabulis cedrinis. id est ut confirmentur sanctorum ex
emplis. quibus me instruunt opera caritatis. & tabulas pie
tatis. per cedrum intelligitur in putribilitas. per actionem concordia.
Quasi tabule pietate coram hominibus expanduntur. cum exem
pla sanctorum eis proponuntur. quasi ut cedrus coram deo in putribilia. &
serpentes. id est demones effugantur. que epingunt electos imita
tionis concordia. Aliter. Quisque profectus dicit. Ego sum murus. scilicet etia
uia fortis. & ideo in edificio ecclesie locandus. ut super me edi
ficentur propugnacula argentea. scilicet sancte sepius uerbo dei splen
dide. quibus sum ecclesie munimen & decori. & uba mea sic
turris. id est doctrina mea est firma. que facit auditores in modum turris
surge in altum uirtutum. Notandum quod profectus muro comparatur.
uba ei. id est doctrina tamen assimilatur. quia uita ei est contra uicia mun
ta. doctrina uero ei in uirtutibus alta. In profectus dicit. ego sum ostium. quia
docendo apertio mihi doctis uite inuentum. & ideo epingi debeo
tabulis cedrinis. id est confirmari sanctorum exemplis. Ego sponsa epi
talis est ex quo sub audis tempe facta sum coram eo quasi puer re
piens. hoc est ex quo tempe cessauit persecutio. amare. & in reddita
est pax. & epi a suis opificibus edificari murus de uuis lapi
dibus. & uba mea cepunt surge in uirtutibus. Post mortem namque

antix erit maxima pax in mundo. si breui tempore ut scri-
 bitur. Cum dixerint pax & securitas tunc tunc eis ueniet interitus. i.
 dies iudicii. Et in illa pace eggerit ecclesia in cultu diuini
 de qua subdit sponsa. **V**inea fuit pacifico mea que habet
 populos. tradidit eam custodibus. Quod est dies. Antix auctore discordie
 occiso. & uerum pacifico faciet pacem in mundo. & illa pace faci-
 et & uinea. scilicet uniuersale ecclesiam. que profertur palmites uino
 habundantes. i. doctores potius uite fundentes. quia uinea erit
 mea pace que habet populos. i. omnes gentes. non sicut illa pax que sub
 salomone fuit in una iudeorum gente. & hanc uinea tradet
 custodibus. i. prelati custodienda & regenda. Hoc ideo dicitur quod
 dubitatur utrum ecclesia illo tempore aliquibus prelati regatur. cum dies
 iudicii imminere edicitur. Sciendum est quod ecclesia illis diebus erit
 in suis officiis & ordinibus sicut hodie domino dicente. Sicut in diebus
 noe arabant. plantabant. & cetera opera faciebant usque dum uenit
 diluuium. ita in diebus filii hominis. i. ante diem iudicii arabunt.
 plantabunt. & cetera opera facient usque dum uenit incendium. Ideo autem
 preteritum fuit & tradidit. per futurum posuit ut certitudinem osten-
 dat quod ita est a deo dispositum. quasi iam sit in factum. Qualem autem
 fructum illa uinea proficiat. subiungit. Vir affert pro fructu eius
 mille argenteos. hoc est quilibet relinquet omnia huius mundi que
 possidet. & daret ea pauperibus ut percipiat premium promissum in hac
 uinea laborantibus. Omnis enim qui in hac uinea usque ad mortem.
 usque in finem uite laborauerit. denarium. i. christum qui est summum
 bonum in premio habebit. fructus quippe huius uince. est reg-
 num celeste. Per millenarium autem intelligitur perfectio. Hi autem
 dominus perfecti. qui omnia mundi relinquunt dicente domino.
 Si uis perfectus esse uende omnia que habes. & da pauperibus. Per ar-
 gentum quod est in prelo intelligitur huius mundi substantia.

¶ Pax.

¶ Vinea fuit pacifico mea.

¶ Mille narium.

q̄ hominib⁹ uidet̄ eē p̄ciosa. Mille ḡ argenteos affert. p̄ fruc-
tu uince. q̄ om̄ia hui⁹ mundi relinquit & dat indigentib⁹
p̄p̄t̄ regnū celeste. Alit̄. Vir affert p̄ fructu ei⁹ mille argen-
teos. scilicet xpc̄ ex pat̄ d̄s. ex nob̄ factus uir. affert. p̄ labore
hui⁹ uince. plenū gaudiū. f̄ mille q̄ppe plenitudo gaudi.
p̄ argentū accipitur p̄miū op̄is. Mille argentei s̄. iiii. libre.
& cōphensi s̄ hoc num̄o om̄s electi. q̄ p̄m̄. eugl̄a de iiii. par-
tib⁹ mundi adop̄ hui⁹ uince uocati. usq; in finē mea labo-
rabt̄ & plenū gaudiū in p̄mio percipiunt. Opari hui⁹ uince
ponde. diei & est̄ fatigati. & ab aduersariis multis malis uexa-
ti diei. Pat̄ familiā suā de custodia sua emisit. quā
custodib⁹ cōmisit. idō n̄ eripit nos de tribulatione q̄ uidet̄
tam ope causa sui laborare. Resp̄ pat̄ familiā. Vineā mea
corā me ē. hoc ē in custodia mei ē. Ego uido opantes. ego
uido custodientes. ego uido tribulantes. ego uido occidentes.
& reddo unicuiq; mercedē. scdm̄ suū laborē. Hā mille tui
pacifici. & ducenti his q̄ custodiunt fruct⁹ ei⁹. hoc ē mille ar-
genti dabunt̄ oparis. & ducenti custodib⁹. Quasi dicit̄.
O uinea mille argentei erūt tui pacifici. i. t̄. pacē. ap̄ d̄m in-
petantes. & ducenti argentei erūt pacifici. his q̄ custodiunt
fruct⁹ ei⁹. hoc ē erūt inpetntes pacē uince custodib⁹. Duodecim
centena s̄ mille ducenti. Innuit hic num̄us qd̄ in q̄ exēplo
xii. ap̄loz om̄ia reliq̄r̄. & in hac uinea scdm̄ doct̄nā eoz
p̄seue. raue. hic centuplū accipiunt. & in finē mille
ar- genteos. i. plenū gaudiū habebt̄. custodes aū uince.
i. p̄lati eccl̄e ducentos argenteos. i. duplex p̄miū in cor-
pore & aīa reportab̄. quando minores ut stelle. maiore
ut luna. docti aū ut splendor firmamenti. i. ut sol fulgebt̄.
Nota qd̄ sepi⁹ in hoc cantico nuptiali. ap̄ncipio libri

usque in finem uincet & boti inducunt & ecclesia universalis & e-
lecti mei inuenerunt. cui uitas est & palmites apostoli & omnes electi.
unum doctrina eorum quod letificat corda fidelium. Hec que dicta sunt
de mandragora. possunt etiam intelligi de sunamite. de qua
querit regina austri filia pharaonis. scilicet ecclesia gentium per doc-
tores promittit ecclesie dicens. Soror nostra sunamitis. uidelicet syna-
goga iam euersa paruula est sub helia. & enoch in numero eiusorum.
& uerba. id est doctores sufficientes. & uerba legis & prophetarum sunt exponen-
tes spiritualiter non habet. Quid ergo faciemus sorori nostre in die quando alloqui-
nda est. Hoc est. Quid fiet de ea in tempe persecutionis antichristi. quando
de fide temptanda est. Quid respondebit aduersariis de fide se
interrogantibus. Respondit per septuaginta promittit ecclesie. scilicet per apostolos Pet-
rum. Paulum. & alios. Si murus est edificemus super eam propugnaculum argenteum.
hoc est si uelit esse firma in fide & constans in passionibus ut murus contra
hostes in obsidione compariamus ei tales septuaginta quibus se ab ad-
uersariis defendat. & copiose captiosis respondeat. & hereticis
fortiter resistat. **S**i est ostium epingamus illud tabulis cedrinis.
hoc est si uelit uerbo & exemplo esse alius introitus ad uitam. proponamus
ei multa exempla antiquorum sanctorum. quibus sufficienter introdu-
cendos ad fidem instruat. Synagoga ergo septuaginta edificata exem-
plis iustorum compacta. exclamat letabunda. Ego murus. id est firma
in fide. & fortis in passionibus. & uerba mea sicut trinitas. id est doctores mei sunt
altri in uirtutibus. & hostibus terribiles. & doctrina mea est impugnabi-
lis ex quo facta sunt coram eo quasi repleti pacem. id est ex quo tempore fide
& recepi. & ei gratiam pro meritis. Iudea pacem eum & hominibus non
habuit. pro quo infelix elamuit. Sanguis eius super nos & super filios
nostros. & totum quippe orbem dispersa omnibus gentibus sub tributo
seruit. & omnis populus sanguinem & de manu eius requirit. Sed pro quo
ad eum euersa fuerit. pacem eum omnibus gentibus habebit. Quasi ergo coram

eo pacē reperi. eū ecclē communione pmeruerit. Quā tē plenā
habeat. quando anglis associata eū pncipe pacis gaudebit.
De q̄ synagoga subdit. Vinea fuit pacifico mea que habet
pplos. t̄didit eā custodib. uir affert p̄ fructu ei mille argen
teos. Scit iudā fuit sub salemone ī maxima pace. & habuit
pplos multos subtributo. q̄ ut fertilis uinea de egypto t̄sillata
& intra remissionis plantata. nobiles ppagines scilicet pphas
ptulit. de quib; pot̄ septariū ut de uuis suaue uinū fluxit.
Hanc t̄didit rex custodib; custodiendā. q̄ndo eā distribuit
pncipib; regendā. Peuī fructu uir mille argenteos attulit.
q̄ndo ptholomeus rex egypti. in septis studiosus. copiosam
pecuniā pontifici iudoy t̄smisit. eo qd̄ s̄ sacra septurā plax.
m̄ptes misit. Hec uinea p̄modū in amaritudine cūsa. n̄ uuas
s̄ labruscas attulit. q̄ndo etia legē iustū & innocētē. x̄uerā
uitē occidit. & palmites ei aplos fructū uite ferentes. ase ex
pulsit. Idō uindemiabant eā om̄s q̄ p̄t̄ ḡssī s̄ uia. q̄ndo romani
& om̄s gentes inuentu uastabant eā. Hec uinea iterū p̄dica
tioē helye & enoch exulta erit. ū pacifico scilicet x̄ uinea mea
pace. l̄ mea uinea q̄ hab̄ pplos. i. in catholica ecclā que cōtinet
om̄s pplos. quā t̄det custodib; uidel̄ fidi doctorib; sub quorū
custodia. p̄feret p̄ciosū fructū. scilicet gl̄osū sanguinē m̄m. Ad q̄
fructu uir affert mille argenteos uidel̄ x̄p̄e ex ea uir factus.
dabit ei p̄ labore cōtē uite p̄miū qd̄ notat̄ p̄millenariū. Vñ
subiungit. Vinea mea corā me ē uidel̄ synagoga prī p̄pt̄ p̄fi
diā n̄ mea s̄ regno dī aliena. nē p̄pt̄ fide mea corā me ē bona
opando & alios docendo. ut remunerē mea laborantes. &
eā custodientes. & p̄miā eā uastantes. H̄c cūtat se ad uineā
dicens. Mille tui pacifici & ducenta his q̄ custodiunt fructū
ei. Quasi dicat. O synagoga ad me cūsa ne timeas. iā enī corā

me repisti pacē. quia mille erunt tui pacifici. i. om̃s p̃fecti
 rogant t̃ pacē fieri. & eē. pacifici. i. om̃s p̃fecti uetis & noue
 legis rogant pacē his q̃ custodiunt fruct̃ ei. Cū p̃miserit mil
 le tui pacifici. q̃rit̃ q̃re sub uinxerit fruct̃ ei & ñ fruct̃ tuos.
 q̃ nimirū uerba dirigit ad eos q̃ ext̃ uincā s̃. ut ñ festinent
 p̃fide incā ing̃di. & p̃ dilectionē mea opari. ut p̃tali fructu
 mereant̃ remunerari. **T**ropologice intelligit̃ hoc totum
 defideli anima de sēto ad sp̃ale uitā eūsa. de q̃ diē uox p̃latoy.
 Soror nr̃a paruula ē & uba ñ hab̃. Qd̃ faciem̃ sorori nr̃e. i. die
 q̃do alloquenda ē; q̃li dicat. Aīa fr̃s nr̃i nup̃ eūsi q̃ nr̃a soror ē
 in p̃fessione paruula. i. rudis & in seia ē in eūersione & uba. i.
 doct̃nā regl̃e sufficient̃ ñ hab̃. Qd̃ q̃ fiet de ea in die tēptatiōis.
 quando ap̃st̃is uicis. t̃ ademonib̃ tēptanda ē. Diabol̃ cū
 multo acrĩ tēptat ad religionē eūso. quā fluetib̃ sēli immer
 sos. Anima paruula ē ante quā ēseat p̃ierem̃ta uirtutū. & uba
 idō p̃dicationis ñ hab̃. que infirmis auditorib̃ p̃beat. A dult̃a aū
 ē quando ūbo dī copulata. sp̃u sēo repleta. p̃p̃dicationis mỹst̃iū
 in filioy ēceptione ferat̃. q̃s exhortando parturit. eūntendo pa
 rit. Resp̃ uox sp̃u ēsili plenoy. Si illa aīa murus ē. i. si uelit ēē
 stabilis in ēg̃gatione. edificem̃ sup̃ eā p̃pugnaculā argentea.
 hoc ē instrum̃ eā sententis eloquentia lucidis quib̃ se atēp
 tationib̃ munit. & alios se auicis abstinere doceat. It̃ sicut
 ostiū alius ūbo & exemplo ad eūsiōnē ēpingam̃ illud tabulis
 cedrimis. i. ornem̃ illud multis patrū exemplis. ut multis
 pateat introit̃ p̃ illud ad uitā. Aīa doct̃nis p̃latoy ut lapidi
 b̃ opificū edificata. & exemplis patrū ornata clamat sēlarib̃.
 Vos q̃ in sēli negociis laboratis. meo exemplo q̃li postū ad
 sp̃alis uite requiē int̃ate. q̃ ego prĩ uob̃ similis in p̃ccatis
 labilis. facta sū ut murus in sp̃alib̃ stabilis. & uba mea. i.

X Tropol.

doctrina uite mee ut turris inexpugnabilis. ex quo facta sum
corā eo quasi pacē repiens. ex quo me de tumultu seculi ad quietē
claustrale ētuli. Quasi enī in fremitu belloy desudat. q̄ int̄
adūsa mundi & carnis illecebras laborat. S; q̄li pacē corā
dō reperit. dū in spālī uite requiescit. Quā pacē plenā ha
bebit. quando nullā pugniā int̄ carnē & sp̄m sentiens in
et̄na pace gaudebit. Qd̄. iū subdit̄ uinea fuit pacificus. in
telligit̄ q̄q. iustoy ēggatio. in qua palmites s̄ uiri sp̄ales.
uinum ū suauis doctrina. Et hec hab̄ pp̄lōs. scil̄ multos ad
religionē cūlos. Hanc tradidit uerus pacificus x̄p̄e custo
dib; ad excolendā. scil̄ sp̄alib; p̄latib; ut Augustino. & Bene
dicto. ad erudiendā. A fructu ei affert uir mille argenteos.
quando quisq; om̄ia relinquit que mundi s̄ & claustrū
intrat ut centuplū recipiat. & uitā et̄nā possideat. Ut uir
p̄ fructu ei affert mille argenteos. q̄ndo x̄ huic. q̄ in bono
p̄seuerauerit usq; in finē. et̄nā uitā dabit. Vñ subiungitur
Uinea mea corā me ē hoc ē claustralis uita que mea causa
fit. in p̄sentia mei ē ut remunerē om̄s in ea p̄ me laboran
tes. & dāpnē om̄s in ea p̄ me uiuentes. Et oti aīa que quasi
pacē repisti corā me quando de seclō cūsa es ad me adhuc
plenā pacē habeb; q̄ndo me et̄nā pacē ui debis. q̄ mille
erunt tui pacifici. i. om̄s p̄fecti pacificabunt me t̄. & c̄.
pacifici erunt his qui custodiunt fructū ei uinea. i. om̄s p̄
fecti in actiua & contemplatiua pacificabūt hos apud me q̄
sp̄italis uite instituta custodiunt. Sic enim mille. ita cen
tum p̄fectionē l̄ plenitudinē p̄mi significant. & c̄. q̄m̄
duo milia. **I**uxta anagogen ē hec uox eccl̄e iā in celo
regnantis. ad anglicā turbā de eccl̄a p̄egrinante cōgruent̄.
Soror nr̄a paruula ē. i. eccl̄a adhuc p̄egrinans. nr̄a coheres

15.
fuit adhuc innumus electorum imperfecta est & uba non habet. i.
plures doctores qui eam ad perfectionem instruant. Quid faciemus
sorori nostre in die quando alloquenda est? Hoc est. Quid fiet de
imperfectis in die iudicii. quando autem dicit iuste iudicandi sunt.
Multi enim sunt qui non solum omnia ut perfecti non reliquerunt; nec
peccata sua elemosinis pauperum reddiderunt. & idcirco dampnan-
di erunt. Respondit uox anglica. Si est structa populi edificii ut
murus. de unius lapidibus edificemur exhortando super eam
bona opera ut sint eis in die iudicii propugnacula. in dilectione
ut argentum splendida. quando sinister dicit. Discedite
a me operarii iniquitatis. nescio uos. Et si est predicando apta ut
ostium ut sit fidelibus introitus per eam ad uitam. epigramma eam tabulis
cedrinis. i. admonendo estipem eam filius spiritualibus qui numerum
electorum impleant. & de nostra societate egrediantur. Ecce qui uidetur
se de lapidibus unus ut murum inhabitaculum dei edificari. & tri-
anglica celestis hierusalem per se reparari canit exultans. Ego
murus. & uba mea sic tris. Quasi dicat. Ego structa sum populi
edificii & de electis hominibus ut murus de lapidibus in ambitum
hierusalem celestis. ut murus in circuitu ciuitatis & uba mea. i.
doctores qui luce in doctrine prebuerunt sic tris in hierusalem erecti sunt. per
anglicos qui inde ceciderunt. Et ita cepi edificari ut ciuitas per
doctos opifices apostolos & illorum successores ex illo tempore qui
facta sunt coram eo quasi pacem repiens. Humanum genus pacem cum deo
& angelis non habuit. per quem in paradiso mandatum dei per primum pa-
rentem preterit. Sed quasi pacem coram eo reperit dum in christum qui est pax uera
edidit. Hanc pacem chor angelorum hominibus bone uoluntatis
ceperunt. quando princeps pacis & de aula celi in carcerem mundi
uenit. Hanc suis hinc discedens reliquit dicens. Pacem
meam do uobis. pacem relinquo uobis. Hanc pacem deuicta morte.

& de structo belloy auctore diabolo attulit
filiis pacis. scilicet pacificis dicens. Pax uobis. Hac pace optauit
se semper ecclesia gentium deo pacificari dicens. O seulet me o selet
oris sui. i. pater reddat in pace quam amisi. Hanc pacem nunc
habeo in spe. pater habebit eam in re. quando ipsa pax facie
ad faciem uidebitur. & omnes fines hierusalem pacem possidebit. Hec
ecclesia fuit uinea uine pacifico & in ea pace quam habet populos
sub audis christianos. i. qui habet paruulos. i. humiles. in quibus ipse fuit
uita uera uinea euangelica doctrina. Hanc tradidit custodibus scilicet
apostolis & aliis prelati ad propagandam & dilatandam. sub quibus nobis
se fructum protulit. scilicet mares. efflores. uirgines. & alios fideles.
A quo fructu uir. & affert mille argenteos. scilicet omnibus huius ui
neae operariis primum denarium. quod est plenum gaudium. Unde sequitur.
Uinea mea coram me est scilicet ecclesia in hac uita. mea uinea pro me
patre familias plantata & populos pro beata propagatione. semper
erit in celis coram me uidentis gloriam meam & patris. & spiritus sancti pre
sentiam. Et ibi ouinea erunt mille tui pacifici. hoc est omnes
angeli & sancti. o ecclesia pace pro me tecum pacem habebit. & cele
stis qui fructus eius custodiunt. hoc est omnes qui huius uineae bene
profuerint pace corporis & anime eternum habebunt. **H**uc usque rex
cum regina austri & filia pharaonis in horto nucum mansit.
u. sunamite & mandragora in gram recepti. Qui nunc ad summam
reginam dicit. qui habitas in hortis amiei auscultant. fac me
audire uocem tuam. Quasi dicat. O regina reginarum. que cum
filiabus hierusalem & reginis habitas hic mecum in hortis iam te
regali ornatu ornauit. iam omnes gentes intuitu domini eggaui.
fac me audire nunc uocem tuam. i. petitionem tuam quam amplius pe
tas. amiei. i. principes mei auscultant. quod amplius uelis. &
quod a me exigas. **R**espondit regina. Hec est petitio mea

¶ Historia.

¶ Allegoria.

ut hinc discedas. & me tecum ducas. Hoc enim pollicetur dominus. Fuge
dilecti mei & assimulare capree hinnuloque ceruorum super montes
aromatum. Quod est dominus. Recede de loco isto & reuertere ad libanum quod est
mons aromatatum. ubi est regale palatium inquit me duc tecum & sic
caprea salubres herbas eligit anaxus. ita segga me ab hostibus
meis. & agga in omnes amicos meos in nuptiis in preparatis. &
sic hinnulus uelociter eunt de estu in umbram. ita uelociter
perduc me in aulam regiam. Scilicet ecclesia de omnibus gentibus ad regem congregata
& ab eo omnibus uirtutibus adornata. orat ut cum aliquando de ualle
lacrimarum ducatur in montem celorum in celeste palatium. ubi ab hostibus
suis seggata cum amicis suis exultet in penam gloria. **N**otandum
quod in huiusmodi horti in hoc libro ponuntur. scilicet hortus celusius. hortus
pomorum. hortus aromatatum. hortus nucum. Hortus celusius fuit uirgo mater
in corrupta. in quem hortum sponsus descendit. quando in claustrum
utrum uirginis uenit. Hortus pomorum fuit gens iudeorum quod dulcia
poma protulit. dum primitiua ecclesia multitudinem edentium edidit.
quod cor unum & animam unam habuit. In quo horto sponsus myrram
messit. dum amaritudinem passionis in iudea sustinuit. Hortus
aromatatum fuit ecclesia gentium. in qua fuit collectio sanctorum in quem sponsus
descendit. dum predicationem apostolorum in gentilitatem uenit. Hortus nucum
est synagoga adhuc extendenda. in qua sunt multi amara carnis exteriori
sustinentes. interiori dulcedinem uirtutum habentes. In quem sponsus
descendit. dum predicationem helie & enoch synagogam uisitabit.
In horti huius ecclesia habitat. quia per diuersis temporibus diuersos statum
mutat. **A**lia translatio habet in portas & intelliguntur uirtutes
et apostolice scripte. que sunt porte uite. in quibus ecclesia habitat. dum per
apostolicas scriptas se uirtutibus ornat. Dominus ergo sponsus sponse. Que
habitas in ortis. fac me audire uocem tuam. de si. x. dicat ecclesie per
fectorum. Que per religionis instituta habitas in diuersis ecclesiis in

¶. iiii. horti.

quib' pfer' gmina uirtutū & flores scōy fac me audire uocē
tuā. hoc ē fac tale p'dicationē tuā in p'fectis q' digna sit ut
ego eā audia' quia amici .i. angli p' me facti tui amici. etiā
tui pacifici auscultant ut eā ad me remunerandā p'ferant.
Uel fac me audire uocē tuā .i. petitionē tuā. quia angli ami
ei tui auscultant ut eā ad me implendā p'ferant. Similitu
do ē inde u' amici sponsi auscultant q'd sponsa petat ut
ei' petitionē a sponso obtineant. Dm fac uocē suā audire.
q' n' luc' causa s; tantū p'do de t'na uita p'ximis p'dicant.
Ut dm fac uocē suā audire q' n' t'na s; e'na ad dō postulat.
Porro tota eccl'e p'dicatio l'oratio ē ut fiat int' bonos & ma
los separatio. ut boni quiete quā amant fruant' & mali aut
ad eos cūertant' aut ab eis discernant'. Vñ seqt' Fuge dilecti
mi .i. transi ap'aleis & subthe me inimicis. sic ille qui fugit
& absedit se ab eis & assimilare capre discernendo bonos
amalis. sic caprea discernit bonas herbas a noxiis & assimi
lare hinnulo deserens in cestos & requiescens in castis. sicut
hinnulus estū declinans in umbra req'escit. tu dico q' es hin
nulus ceruorū .i. fili' patarchay. q' t'nsiliet' spineta peccatorū &
esto in gnus .i. in nob' q' sum' montes aromatū .i. alti in uirtutib;
& p' bona opa redolentes. Ut tu q' es hinnulus ceruorū i' huma
na carne de patarchis assumpta. esto sup montes aromatū.
uidel' sup choros angloz. associans eis multitudinē hominū.
Hinnulū ceruorū posuit ad distinctionē hinnuli capre.
qui alta petit. ille aū uelocit' eurrat. Vniū'sitas regni eccl'is.
ē in hoc ūsu ēphensa. p' dilectū quippe x' p' fugā transit' de
mundo ad uitā. p' capreā eccl'ā. p' hinnulū ceruorū p'pls scōz.
p' montes aromatū ordines angloz intelligunt'. qui omnes
innuptis agni ēggabunt'. quando eccl'ā amabilis separabit'.

& in celesti hierl'm gl'a & honore coronata. in folio regni p
 emula sua scil' anglica nat'a dampnata regina locabit' &
 sponso suo i'bo d'i in carne s' unito i' gl'a q' copulabitur
Tropologice q'libet fidelis a'm i' hortis habitat. q' uiriditate
 spei & bonou op'u e' repleta. Sicut q'ppe e' spes hui' mundi.
 quia om'a q' hic amant' cu' festinatioe' arescunt. Que g' in
 hortis habitat. oportet ut sponsu' suu' uoce' audire faciat. i.
 tantu' donu' p' d'icationis emittat. inquantu' ille delectat'
 q' desid'at. q' amici iudei o's electi auscultant. q' ut celeste
 pat'a reuisant u'ba uite audire desiderant. Huic dilect' fugit.
 q' q' ex carne co'phensibilis facit' e' ex diuinitate intelligenti'a
 n'ri sensus excedit. Capree & hy'mnulo assimilant' q' ascendit
 in montes aromatu'. q' in illos p' gram ascendit & req'escit. q' s'
 semp i' odore uitu'. **I**uxta anagogen amica i' hortis habi
 tat. q'ndo ceela i' paradys'o i'puduit. Ut i' portis habitat. du'
 p' aptos q' s' porte uite. nationes iudicat. Ipsa eti'a dies iudicii
 porta dr' ut ibi. n'efundet' eu' loquet' inimicis suis i' porta.
 scil' ceela indie iudicii n'efundet' eu' inimicis suis paganis.
 iudeis. hereticis. loqt' insultans eis. q'd ea' hic e'fundet' & i'do
 e'fusi s' illi. Hic e' porta uite. q' iusti i'trabit' p' ea' in uit'a e'tna.
 Est eti'a porta mortis. q' impii p' ea' ibt' in suppliciu' e'tnu'. In
 illa porta fac' ceela sponsu' audire uoce' sua' dicens. Dne si i'ueni
 gram in e'spectu tuo. ostende m' temetipsu' ut uide'a facie' tua'.
 in q' angli desid'ant p'spicere. Et te ipsa uoce' sponsi audiet'.
 eu' ca' sup' om'a bona sua e'stimat' dicens. Int' in gaudiu' d'ni. t.
 Seq't' uox sponse. qua' sponsus uult audire. Fuge dilecti mi
 & assimilare capree hy'mnuloq; ceruoz sup' montes aroma
 tu'. Dilect' amalis fugit. eu' sponsu' suu' de erumnis mundi ad
 gaudia celi ducit. Capree similis erit. eu' electos ar'pbit' ut

grana apaleis eliq. Hymnulo similis erit. eū in seīs ita hymnul^o
in umbra requiescit. Tunc ū erit sup montes aromatu. qñdo reg
nabit sup altitudinē angloꝝ & hominū in qb^o fraglat odor
ūmū. Vt ipsa capta cū hymnulo erit sup montes aromatu.
qñdo eccēa cū pplo fidelū possidebit portas inimicoꝝ suoꝝ.
seis cū hereditabit loca apostatarū angloꝝ. Ecce q̄ istud ē
carnū deductū. qd̄ gen^o humanū lapsū. dedux. ante dī con
spectū. **H**ic aū lib idō legit^r de festo scē **M**arię. quia ipsa
gessit typū eccēe q̄ uirgo ē & mat^r. uirgo q̄ ab oīni herēsi
corrupta. mat^r. quia parit semp spūales filios ex grā. Et ideo
omīa quę de eccēa dicta sūt possunt etiā de ipsa uirgine spon
sa & matre sponsi intelligi. Exat libellus a nob^{is} edit^r qui
titulat^r sigillū scē **M**arię in q̄ tota cantica specialit^r ad
aptata sūt cū p̄sone. **U**t labor n^r fiat omīb^{us} fructuosus. bre
uiep̄logo cuncta repetam^r. Hic lib^o ibi incipit. ū humanū
gen^o pacē. i. grām dī p̄ xpm recip^r. P̄seulct^r me x̄ in carnatio
notat^r. q̄ homini pacē attulit. q̄ ip̄mo parente p̄didit. quī
eccēa semp optau^r. x̄ p̄e q̄ppe ūbū dī. sponsus humane nat̄e.
ē par uera. cui unīta ē n^ra nat̄a. Et qñdo d̄s fact^r ē hō. tē hō
utiq^{ue} fact^r ē d̄s. Pacē v̄ q̄ attulit. uictor mortis resurgens cre
dentib^{us} reddidit diēs. Pax uob^{is}. Et hoc erat osculū oris dī par
reddita p̄ ūbū dī. q̄ tē impassibilis & immortalis facta ē in
x̄ n^ra nat̄a. sic ab initio erat creata. P̄ uba accipit^r euāgelica
doctrina. p̄ ungenta sp̄e scī karismata. P̄ nomⁱⁿ ut oleū effusū.
nouū nomⁱⁿ xp̄ianitatis innuit^r. qd̄ p̄ oleū sc̄m in baptis̄mate
ēdentib^{us} imponit^r. P̄ trahē me x̄ a seensio notat^r. p̄ q̄ eccēa optat
trahi in eccl̄ia. Idō sequit^r odor ungentoꝝ. qd̄ fuit suauitas sp̄e
scī donoꝝ. Intdux^r me rex. cū sionem p̄mitiue eccēe exp̄mit^r.
q̄ p̄ datū sp̄m sc̄m c̄tigit. Nig^{ro} sū. t̄bulationē primitiue eccēe

De s. Maria.

**In ep̄logo omī
repetita.**

innuit quā apud iudeis p̄tulit. In diea in angustia de p̄mit
quā ei p̄ntas hereticorū iūtilit. Si ignoras te demonstrat tutela
ap̄toz que ei erat ut tabernacula p̄stoz. f̄nardū & fasciculum
myrrē & botrū ex p̄ri & passio ei p̄ponit ut hanc p̄patientia
imitet. Hā p̄nardū in eamatio. p̄myrra passio p̄botrū ex p̄
resurrectio & accipit. Ecce tu pulebra ei & reliqua que se
cunt usq; in lectulo meo. laus f̄di & laboris p̄mitue ecclē
ax̄ & ḡarū actio ipsi ecclē p̄donis sp̄e sc̄i. & p̄dicatio ei ad
gentes ex̄p̄mit. Illud v̄ in lectulo meo usq; uada ad montē
myrrē. inductio ecclē gentiū notat. q̄ p̄ap̄los de deserto in
fidelitatis in lectulū salomonis. & in lectulū ad eunū ē ducta.
& a filiab' syon suscepta. & a rege pacifico magnifice laudata.
Illud uada ad montē myrrē usq; hort' celus usq; certamē ecclē
innuit. ū ēta amara. san'y't & hermon. i. ēta p̄neipes gentiū.
q̄erant pardi & leones. sc̄i seu p̄secutores. armis f̄di & p̄patientie
pugnabat. Illud aū hort' celus usq; surge aq̄lo. p̄ diuersa
ḡia arborū aromaticarū intelligunt. diūsi ordines iustoz. q̄si
diūse legiones m̄m. p̄ pugnantiū. f̄ surge aquilo usq; ego
dormio. ex̄p̄mit ecclē afflictio. qua sub hereticis p̄fide afflictā ē.
f̄ ego dormio. pax & securitas ecclē accipit. f̄ surrexi ut ap̄irē.
ei p̄dicatio innuit. f̄ aīa mea liquefacta ē ecclē penitentia
recipit. f̄ qualis ē dilect' tuus usq; descendi in hortū nucū. ecclē
im̄p̄fectoz mystēria x̄doct' ab ecclē p̄fectoz. f̄ descendi in hor
tū nucū usq; ueni dilecti mi' cū sio synagoge & ei certamen
subactū. & laus membrorū. i. ordinū ei de scribit' inde usq; ad
finē libri uocatio ī fidelīū p̄antia. & remuneratio fidelīū. &
separatio bonorū a malorū putamū iudiciū ex̄p̄mit. p̄ qd'
unū salis ecclē sponsa & p̄carne unīta. uerbo dī gl̄a & honor
p̄certamine suo coronabit' & in thalamo gl̄e. i. in manifesta

uisione di sponso suo copulabitur. Sic patre dauid patre dō
opitulante explanauim⁹. ita filiū salomonem
filio dō adiuuante elucidaui⁹. idō om̃s
spū scō cōpositōr & expositōr utq; operis
grā agim⁹. *ΑΜ ΕΗ. EPISTOLA QUORVNDAM
FRVM AD SOLITARIVM.*

PRIMO MAGISTRO. LIBRO

REGISTRO. FREQUENTIA DISCEPULOR.

uide ī syon dñm dōr. Om̃iū fr̃m conueni⁹
tue diligētie grātē soluit. qui cū spū sapi
entie tot in uolūchia p̃tūū laborē in elucida
no euoluit. Rogam⁹ q̃ te om̃s uno ore p̃tūū nouū laborē subi
re & nob̃ causa caritatis ap̃ire. eū eūgl̃m int̃uit ih̃e in q̃dā
castellū. & cāntica cānticoꝝ de sc̃a MARIA legant. cū nichil

Qpenit. adeā p̃tinere uideant. *RESPONSIO SOLIT.*
via sonus diei & celus decore in uinea dñi p̃dena
no portare. nolo t̃rā ut sterilis ficulnea iua cui
occupare. s̃ ut oliua fructifera domui di aliqd̃ decoris adi
cere. ut merear in ea quandoq; mansionē p̃cipe. Igit̃ quia
ur̃m sc̃m collegiū grātant suscep̃ quē nisi libellū. dabo op̃a
pelauī dauid ap̃ire uob̃ de quib̃ uidemini dubitare. Ad gl̃ām
itaq; fili di & ad honorē genitricis sue hic libell⁹ edat̃. & nom̃

eī sigillū sc̃e MARIE imponat̃. Ipse aū intel
lectū t̃buat. cui sapientia om̃em sensum ex

SIGILLV SC̃E MARIE VIRG. Y. UP. II.
ICITIS. UOS. MIRARI. CUR.

euclā in trauit ih̃e. et cāntica. in fis
tinitate sc̃e MARIE recitat̃. cū quasi nichil
de ea sonare utq; a simplicib; estimant. Debetis

Iste liber attinet Monasterio Benedictinorum;

g'ipmif de euglio feire qd' nich' potuit intota inueniri fepte
serie qd' euenienti qd' apti qd' digni legere iei' sacra follemp
nitate. Dr' itaq' Intuit ihe in qd' d' castellu. In castello e' turris
alta in q' etra hostes ppugnaeula. mur' v' exteri qui e' tutela
eiub; interi. Hoc castellu. fuit illud spe' se' sacellu. seil' gl'osa
di genitrix uirgo MARIA q' uigi angloz custodia fuit undiq;
munita. In q' turris alta uidel' humilitas ptingens ad eeli cul
mina. Un' dr' Respe' d'ns humilitate ancille sue. Mur' v' exteri
ei castitas fuit q' ceteris uirtutib; interi munim' p'buir. Hoc castel
lu d'ns intuit q'ndo in uito uirginis humana nat'a s' copulau'.
Et mulier q'da martha noie excep' illu i domu sua. Et hunc erat
soror nomine maria. P' martha actua uita. p' maria e'teplari
ua designat' q' utraq; p'petua uirgo MARIA in x' excellenti ex
coluisse p'dicat'. O'mia naq; euglii opa i'pendit ei p'actue uite
munistia. Aputo naq; regno p'p' nos exult' & i' hoc mundo hospi
te suscep' in uiti sui hospiciu. g'emis uirtutu e' spiciu. Propriis ubiq;
pauit cu' esuriente sup' genua e'solabat' cu' fletu. In firmu cu'
fouit balneis nudu i'uoluit pannis. Uagient' fascis emitt'
arrident' dulcia oscula fere. Humu erat sollicita cura frequis
ministiu. fugient' a facie herodis in egyptu & denuo rediens
archelau. Multu t'habu' erga plurima. ubiq; tuta q'ntis ab
secondu & eclandi cu' latibula. Qd' au' dr' e' queri de sorore
q' ca sola reliquerat i' labore hoc e'. MARIA uidens x' ab impiis
capi crudelit' trahi ligari colaphy. lam' cedi derideri cum
reis d'apnari i'erueis patibulo acerbis cruciari si possibile e't
uita sua libent' p' sui creptioe dedisset. Et cu' i'co diuinitate
corpali' habitare seiret q'dam i' ai'o suo anxia q'rebat qd' ei n'
subueniret. s' q'si naru' reliq'sset q' uelut abiecti eu' tot malis
exposuisset. Secus pedes d'ni sedens uba illi corde & aure sitiebat.

Descriptio.

Actua uita.

Contemplatiua uita.

que etiā in corde suo p̄tēplatiue officiū ēferens ēseruabat.
 & semp sp̄alia mēditans celestia desiderabat. Ipse quippe fons
 sapientie in ea mansionē fecerat. & idō om̄s thesauri sapientie
 & scientie in ea absconditi erant. Hē marthe labore sublato.
 nulla uirtus fruit̄ insignificans. si uera MARIA illo uno necessa
 o cōne dulcedinis gaudio. q̄ filii sui inherens cōplexib⁹ pen
 nit diuinitatis ei⁹ cū angelis. m. r. aspectib⁹. Ad q̄ glām hodie
 glōsa migunt. in quā cā filii sui regnā celoz sup om̄s ordines
 angeloz sublimati. Optamā partē quā hec eleg. hodie dupli
 cē de manu dñi p̄cep. q̄ ab ea nūq̄ auferet̄. s; cū plenū gaudiū
 seīs dabit̄ centupliet̄ augēt̄. **DE EPISTOLA.** **C**ur autē lectio
 de Laude sapientie iei die legit̄. causa satis p̄babilis declarat̄.
 Xp̄e ē dī sapientia. cui hic loq̄t̄ p̄sona. Hic i om̄ib⁹ sub auditur
 gentib⁹ regem q̄siunt. s; in hereditate dñi tantū. i. in ecclā mo
 randi locū inueni. Que ḡtulando subiungit. Qui me creauit.
 in tabnaculo meo requieuit. Tabnaculū ecclē l di ē beata semp
 uirgo MARIA ut dīr. In sol⁹ posuit t. s; in q̄ fili⁹ dī homo ueniens
 requieuit. & de q̄ ut spons⁹ de thalamo p̄cessit. **I**n iacob inha
 bita. & iūsr̄ hereditare. & in electis meis m̄te radices. Ordo
 ap̄lic⁹ ē iacob. i. supplantator uicior⁹. i. p̄scientia iūsr̄. scilicet uidens
 dñm. In q̄ iacob uirgo dī habitauit. & cū q̄ iūsr̄ regnū dī hereditauit.
 & iūp̄s electis radices sue castitatis & humilitatis misit.
Sic iūsr̄on firmata sū. Syon dīr specula. & ē ecclā. in q̄ dī genitrix
 sēptis & p̄dicationib⁹ ē firmata ut colupna. sup eū laudabi
 le utā tota ecclā innitit̄ fulta. **E**t in ciuitate sc̄ificata
 similiter requieuit. Ciuitas sc̄ificata ē supna p̄tā. et̄na claritate
 illustrata. In q̄ nē p̄petua uirgo cū angelis & seīs requiescit.
 s; p̄ om̄ib⁹ glā & honore coronata fulgeat. Vñ diē. In hui⁹
 potestas mea. Syon p̄sens ecclā. In ierlm̄ u intelligit̄ ecclē

In ap̄lic.

In ecclā.

In celo.

istis patet. **M**A R I A aut regina celoy uocat. idō in merito in
huc in potestas ei p̄dicatur. Et q̄a hie in p̄plo honorificatio. i.
in p̄plo edentū exemplo sēimone radicaunt. idō hereditas
illi in parte di sui. i. filii sui diuinitate erit. Et hoc in ple
nitudine scōz. i. cū cōplet fuerit electoy numerus. laude
& glām habebit ex omib. **Q**uasi cedrus exaltata sum
lybano. Liban ē mons in tra reppmissionis. in quo cedri &
decui radice fluit iordanis. Lyban dīr candidatio. & ē iuda
p̄pls. cultu di & sacra sēptā candidat. in q̄ glōsa uirgo ut
cedrus fuit exaltata. i. odore & decore sēitatis transcendens
omniū merita. decui uō ut iordanis de monte manauit.
q̄ fontē baptismatis mundo ēsceruit. **Q**uasi cyprissus in
monte syon. Cyprissus n̄r uirdeat in eisā. idō antiquus porta
bat ante mortuoy funera. Di itaq; genitrix ugo **M**A R I A cyprissus
fuit in syon. in uera specula scilicet cēta. cui mens diu semel aruit
uicis & cūpiscētiis. nūq̄ reuirit de mundi gaudiis. idō
p̄dicatione ante fert omib; p̄a mortificandis. **Q**uasi palma
exaltata sū in eadē. Palma dat uictorib; & hoc eadē. i. scīfica
tis. Quib; uirgo alma extitit scīficationis palma. dū p̄e gene
rosam sobole nanciseunt uictoriā & scīficationē. **Q**uasi plan
tatio rose in iericho. Hiericho dīr luna & ē cēta. in qua rosa
significat m̄rē. quos om̄s scā theotokos eminentia sue passi
onis ita t̄nscendit. ut rosa alios flores rubedine p̄cellat. Cū
enī di filiū ex se genitū tā innoceat in cruce torqueri ui
dit. longe maiore p̄omib; m̄rē; cruciatū in animo sustinu
it. Un & p̄loquā martyr fuit dū alii in corpe. ipsa ū in aīa
passa sit ut dīr. Iulī ipsi animā p̄t̄sibit gladi. **Q**uasi oli
ua speciosa in campis. Oleū significat m̄am. Campus aut
ē t̄ra in uita. & significat uirgines que n̄ s̄ fuleate p̄uirlis

Cedrus iuda.

Cyprissus syon.

Palma scīf.

Rose m̄rē.

Oliua speciosa.

amplex uomeris. In quib' e' cista xpotokos ualde speciosa
ut in campis oliua decora. de qua pflux oleu' gaudiu' & mie.
qd' nos sanans ab in firmitate ungit in regnu' celestis gl'e.

I. Lani' d' uiguis.

Quasi platan' exaltata su' iuxta aquas in plateis. Aque s' ppli
p plateas g'dientes. i. selari uita seil' in euigio florentes. in
quos pelara uirgo ut platan' claruit. cu' nobile ple' fecun
da attulit.

*Cynamomū innocētib.
& penitentib. u. s.*

Si e' cynamomū. Cynamomū d'r immacu
latū & significat innocētes. quib' hec uirgo odor cynamo
mi extitit. cu' de immaculato uirō largitorē innocētie edi
dit. Est aut' arbor aromatica cinerei coloris & significat
penitētes. q'b' itūm hec glōsa cynamomū fuit. cu' eis reme
diū uite ih'm pfudit.

Balsamū regib' & sacerdotib'.

Si e' balsamū aromatizans odorē
dedit. Balsamū suauit' redolet. hoc frontes xpianoy signan
tur. hoc etiā sacerdotes & tēpla dī cōsecrant. Ut p'ciosū balsa
mū hec uirgo odorē dedit. cu' suauē animarū odorē x' mun
do genuit. qui nos ad suū regnū cōbrismate signat. & nos
sua tēpla cōsecrat. ipse rex & sacerdos in reges & sacerdotes cō
secrant.

Myrra s'cti genitricis uirgib'.

Quasi myrra electa. Myrra mortuorū corpora cō
diebant. Omib' mundo renuntiantib' & x' cōmorientib'.
iā dicta sepe uirgo & sepi' dicenda **MARIA**. nō solū myrra
extitit s' etiā electa. cu' carnē suā mundi illecebris cruci
fixit & se ieiuniis & uigiliis afflixit. Odorē suauitatis
spirauit. cu' x' odorē angloy generauit. q' p' omib' electa
myrra se morti p' nob' dō patri obtulit in odorē suauitatis.
ut nos mortificatos uicis participes faceret sue diuinitatis.
Hē ipsa de qua loquim' auxiliante. & urā simul oratione
suffragante stilum ad cantica uertamus. & cur hec de ca
legantur disceramus. **INCIPIT CANTICA CANTICORUM. A D I S O N A. S. M A R I E E X P L A N A T A.**

219

Gloriosa virgo Maria typum ecclesie gerit.
que mater & uirgo existit. Ecclesia mater predicat quia spiritu sancto
fecundata. per eam cotidie filii domini in baptismo generantur.
Virgo autem dicitur quia integritate fidei seruans inuolabiliter ab
heretica prauitate non corrumpitur. Ita Maria mater fuit christi
gignendo. uirgo per partum clausam permanendo. Ideo cuncta que
de ecclesia scribuntur. de ipsa etiam satis egrue leguntur. Dicitur ergo.

Osculetur me osculo oris sui. Quae reges & prophete non meruerunt
uide & audire. Hec uirgo solum meruit in uero se etiam nato christo
oscula dare. plurima a seculo ei ore preipe. Quia meliora sunt uerba
talia uino. Qui pascent angelos in sinu patris. Hec sunt uerba uirgi
nis matris. Hic gloria uirginis optimis. id est repleta spiritu sancti
donis. Quia uis non sit frivolum ad litteram intelligere. uirginem
kronum filium suum optimis unguentis sepe punxisse. Oleum effu
sum nomen tuum. Oleum effusum nomen in fusu super enatat. & etiam
infirmos sanat. Nomen autem uirginis est Maria. quod sonat maris
stella. Quinbulatione ei auxilium inuocant. omnia aduersa ut
oleum per eam super enatant. Ut puerulus iudeus qui a flamma in fornace
perit. quem patris suus ob hoc inuenit. pie. quia corpus domini inter
anos pueros accepit. Qui uero peccatis infirmi in eam confidunt.
per oleum christi ei salutem recipiunt. Ut theophilus qui scripto
christi abnegauit. & se diabolo manibus tradidit. per eam cyrographum
a diabolo recepit. & indulgentiam meruit reat. Similiter
maria multis sordibus inuoluta. per eam non solum ueniam facinororum
habuit. uerum etiam gloriosis miraculis claruit. Qui autem in salo huius
seculi nauigant. & ei humilitatem & castitatem imitando ut
stellam confidunt. portum uite per eam tuti inueniunt. Ut de quodam fertur
quod cum cotidie ante altare uirginis transiret. aut Maria
inclinando diceret. in extremis posuit eum demones de eo eam

ēuenissent. ut cū ad baratru deducēnt. pia uirgo subito ad
ueniens capellani suū p̄frens ab impiis lū desperatū eripu
it & sic ille uirgineē coeḡti peā euasit. Idō adoleſcētiulē diler
erunt te. i. uirgines imitant te. Trabe me p̄ te diē ad filiū. scil
ad exercitiū uirtutū. MARIA nāq; n̄ didicē a filio suo celos
creare. S; humilitate & mansuetudine radiare. ut dix. Disce
ame q̄ mitis sū & humilis cord. Idō tēta ē p̄ xp̄m in celū.
Curram in odore ungentoy tuoy. i. fideles festinantes ad
gaudia imitant uite ei exempla. Int̄dux me rex ī cellā
suā. i. rex glē assūpsit eā in uitā etnā. Exultabim & leta
bim in te. i. fideles gaudent de ei ītecessione. Memores
ubum tuoy. Vbā MARIA fuer̄ castitas & humilitas in
his delectat iustoy societas. Sup uimū. i. sup humanam
glām. Recti diligt te. i. angli honorant te. **N**ig sum
hoc ē a paupib; nata. ut tabnacula cedar. i. ut aliq̄ de
p̄ccatib; formosa sic pellis salemonis. i. ego sū pellis
ueri pacifici. qua texit archa. i. x̄. Et idō filia hierlm. i.
ē sor̄ uisionis uere pacis. Nolite me elidare qd̄ fusca sū.
quia decolorauit me sol. hoc ē q̄ uis ab humilib; si orta.
tam sol iusticie elegit me humile s̄ matrē. Idō filii ma
tis mee pugnauer̄ cont̄ me. i. p̄phie filii synagoge p̄ dica
uer̄ de me. Ut apli filii grē mat̄s pugnauer̄ contra me. i.
p̄ me cont̄ hereticos p̄ dicando. qui dixer̄ me n̄ d̄m s; fan
tasma. t̄ de homine pepisse. Hi posuer̄ me custode iuue
is. i. exemplū uirginitatis. i. omib; ecclis. Vineā meā non
custodiui. i. uirginitatē meā. si sp̄s sc̄s. In diea m̄ q̄ diligit
aīa mea. Anima MARIA x̄ dilerit. idō om̄a secreta pat̄s
ei innotuit. Vbi pascat. ubi cubet in meridie. Castissima
uirgo MARIA fuit meridies de spū sc̄o splendens & fer

uens in q̄ x̄ declinaui estu libidinosor. cubau in ei humili
tate. past̄ e ei castitate. Ne uagari incipia p greges sodaliu
tuor. i. notifica omnib; qd in me requieris. ne heretici di
lacerent me dicentes. Si ugo pepit. fantasma fuit. p sacra
m̄ta apparent tui sodales. i. ego uagor p eor greges. q
infestis eor & in euenticulis su psalmus illoz. Si ignoras te
opulebra int mulieres. MARIA ignorau maeula sordis. &
ido pulchra. i. benedicta int om̄s mulieres. Que egssa e de
muliebri leuitate. & abint inuitute de im̄te. p uestigu
gugū. i. per exempla scōz. & paut hedos. i. carnales. seīs opib;
iuxta tabnaeulū pastoz. i. sedm̄ doctnā aploz. Equit. tui
meo ieiunib; pharaonis assimilaui te. amica mea. Sic ppl̄s
di a pharaōe p uirgā moysi. ita ecclā a diabolo p uirgam
iesse MARIĀ. & florē suū. i. x̄ lib. ita ē Pulchre s̄ gene tue.
Gene hui uirginis s̄ ei cūlationes in actiua & c̄templatiua
uita. q̄s pudibunde uerteundantes peccare. Ut turturis.
seis gen̄tes de t̄renis. & suspirantes gaudia regni celestis.
Collū tuū. i. fides que cū dō capiti cūnx̄ ē sic monilia. i.
ornat̄ itota ecclā. Muremulas aureas faciem̄ t̄. ūm̄eulū
argenteū. Hoc ē. Apli & sequaces eor de his om̄ib; cōponunt
ad honorē tui sēpt̄im. sapientia & eloquentia ornata.

Cū cēt rex in accubitu suo. i. x̄ in sinu pat̄. nardus mea dēd
odorē suū. p̄ humilitatē in ḡss̄ ē in ut̄ū uirginis. Nardus enī
humilitatē. odor significat x̄ in carnationē. Int̄ uba mea
commorabit̄. i. in uentre meo incarnat̄ portabit̄. fusciculus
myrre dilect̄ m̄s in. Tē erat. q̄ndo corā ea in cruce pendeat.
Botrus cy pri dilect̄ m̄s in. hoc ē fuit ei leticia in resurrectione
in uincis engaddi. i. in celis fidelū. Ecce tu pulch̄ es. am. m.

MARIA uoc. t̄ amica. q̄ portaū pat̄ secreta. Ecce tu pulch̄

corā dō inhumilitate. ecce tu pulch' corā hominib' in casti-
tate. Pulchra uirginitate. pulch' fecunditate. Pulchra in uir-
tutib'. pulchra in opib'. Pulchra hic laude hominū. pulchra
in celis laude angelor'. Pulchra his p'dicāt' quia sine intiori &
extiori macula declarāt'. Oculi tui. i. opū tuor' intentiones
colubarū. i. sincere & simplices. l' oculi tui. i. exempla q' alio
ut oculi ducunt. donis sp'e s'ei plena s'. ecce tu pulcher es dilec-
te mi & decor'. Xp'e pulcher ex casta uirgine. decor' ex pat'.
lect' n'r floridus. lect' x' MARIA fuit. in qua ut in lecto requi-
uit. Hic diē quia pat' & sp'e s'es semp cū eo fuit. floridus. s'es in uir-
tutib'. ipsa etiā dom' d'i in q' habitauit. ligna. p'ncipales ei'
uitutes. prudentia. fortitudo. iusticia. temp. uita. laque-
aria bona ei' opa. ipsa cāpus. uidel' inarata t'ra. auro in-
ticta. l' humil'. Hui' flos. ē fili' ei'. ipsa liliū cū alliu'. i. ornat'
humiliū parentū. Sic liliū int' spinas. sic amica mea in-
t' filias. i. sic liliū carduos. & urt'icas. decore & suauitate.
sic MARIA p'cellit om's cecl'as castitatis decore. & s'entatis
suauitate. Sic malū int' ligna siluarū. sic x' fuit int' om's
pp'has. & apl'os. MARIA. obumbrans eā spū s'co ab om'i car-
nali delectatiōe. Sub umbra illi' q' desid'aba sedi. hoc ē in
requiē ad uisionē ei' iā ueni. u' pulchritudinē ei' sol & luna
mirant'. fruct' ei' dulcis gutturi meo. i. gl'a ē dulcis aīe meae.
Hanc enī nē cōspicio. q' indux' me rex gl'e in cella uina-
riā. i. in celestē hierlm'. ibi ordinau' in me karitatē. ut q'
p'us ut filiū. nē diligā ut d'm. Fulcite me florid'. st'pate
me malis. p' flores innocentes. p' malos. i. domesticas arbo-
res alii s'ei intelligunt'. Ab innocentib' ipsa innocens
exaltat'. a s'c'is ipsa sanctior gl'orificat'. Amore languet'.
quia indm iugit'. p'spicere desid'at.

Luca ei sub capite meo. & dextra illi amplectabit me. Hoc est celestia
& terrestria. magnificant illa. Adiuro uos filie hierlm. i. sa
cramento mee incarnationis uos estringo aie fidelium. loquens
ad uos. p. campas ceruosq. campoz. i. p. phas & aplos doctores
p. plos. n. c. u. s. e. t. e. r. i. s. d. i. l. e. c. t. a. i. n. e. a. l. i. q. p. u. e. r. s. a. d. o. c. t. r. i. n. a. i. n. q. u. e.
r. e. t. i. s. g. e. n. i. t. r. e. m. e. a. Q. u. o. a. d. u. s. q. u. e. l. i. t. i. p. s. a. i. s. i. e. i. p. s. a. u. e. l. i. t. s. e. i. l. u. t.
p. p. h. e. & a. p. l. u. d. o. c. u. e. r. q. d. d. m. & h. o. m. i. n. e. u. i. r. g. o. g. e. n. u. e. r. i. t. V. o. x. d. i.
l. e. c. t. i. s. e. i. l. f. i. l. i. u. m. e. i. p. r. e. i. p. i. t. h. e. c. q. u. e. d. i. r. i. q. u. i. d. e. s. i. n. u. p. a. t. r. i. s. s. a. l.
t. a. u. i. t. i. n. u. t. u. m. m. a. t. r. i. s. E. c. c. e. e. n. i. i. s. t. e. u. e. n. i. t. s. a. l. i. e. n. s. i. n. m. o. r. t. i. b. i. t. i. n.
s. i. l. i. e. n. s. c. o. l. l. e. s. Q. u. i. r. u. r. s. u. n. e. s. a. l. t. a. t. n. e. e. d. e. o. r. s. u. X. p. e. u. e. n. i. t. a. d.
u. i. r. g. i. n. e. q. u. i. s. a. l. t. a. n. s. q. u. i. d. i. u. i. n. i. t. a. t. e. t. r. a. n. s. c. e. n. d. m. o. n. t. e. s. i. i. n.
c. e. l. o. a. n. g. l. o. s. h. u. m. a. n. i. t. a. t. e. i. n. t. r. a. c. o. l. l. e. s. t. r. a. n. s. c. e. n. d. i. a. p. l. o. s. D. e.
c. e. l. o. s. a. l. t. a. i. n. u. i. r. g. i. n. i. s. u. t. u. m. i. n. d. e. i. n. m. u. n. d. u. e. x. i. n. i. n. f. e. r. n. u. m.
d. e. n. u. o. i. n. c. e. l. u. **S**imilis est dilectus filius meus capree que eligit
bonas herbas amalas. sic ipse bonos ap. u. s. i. s. h. i. n. n. u. l. o. q. c. e. r.
u. o. z. q. u. i. n. u. b. r. a. q. u. i. e. s. c. i. t. i. t. a. i. p. s. e. i. c. a. s. t. a. u. i. g. i. n. e. q. u. e. u. i. t. E. n. i. p. s. e.
s. t. a. t. p. p. a. r. i. e. t. e. n. r. m. P. a. r. i. e. s. e. n. r. a. m. o. r. t. a. l. i. t. a. s. P. o. s. t. p. a. r. i. e. n. t. e.
x. s. t. a. t. c. u. m. m. o. r. t. a. l. e. c. a. r. n. e. d. e. u. i. g. i. n. e. s. u. p. s. i. t. S. u. b. p. a. r. i. e. t. e. n. o.
p. s. i. i. u. e. u. i. u. i. q. u. i. n. a. t. a. l. i. t. m. o. r. t. a. l. e. s. f. u. i. u. i. I. p. s. e. u. n. s. u. b. s. p. p. a. r. i. e.
t. e. s. t. a. t. q. u. i. a. u. o. l. u. n. t. a. t. e. n. n. a. t. a. m. o. r. t. a. l. i. s. e. x. t. i. t. S. t. a. t. i. t. a. u. t.
u. t. p. a. r. i. e. t. e. i. n. p. e. l. l. e. r. e. t. i. m. o. r. t. a. l. i. t. a. t. e. d. e. s. t. r. u. e. r. e. t. R. e. s. p. i. c. i. e. n. s.
p. f. e. n. e. s. t. r. a. s. H. a. t. d. e. u. i. g. i. n. e. p. f. e. n. e. s. t. r. a. s. i. n. m. u. n. d. u. r. e. s. p. e. x. q. u. a. n.
d. o. p. a. p. l. o. s. h. o. m. i. n. i. b. i. n. n. o. t. u. i. t. A. s. p. e. x. e. t. i. a. p. e. a. n. c. e. l. l. o. s. q. u. i.
p. s. e. p. t. a. p. p. h. a. r. u. e. m. a. n. i. f. e. s. t. a. t. I. p. s. a. q. u. o. q. b. e. a. t. a. u. i. r. g. o. c. e. l. i.
f. e. n. e. s. t. r. a. f. u. i. t. p. q. u. a. s. o. l. i. u. s. t. i. c. i. e. i. n. d. o. m. u. m. m. u. n. d. i. s. p. l. e. n. d. u. i. t.
D. i. l. e. c. t. u. i. d. e. l. f. i. l. i. u. s. m. e. s. l. o. q. u. i. t. S. u. r. g. e. d. e. m. o. r. t. a. l. i. u. i. t. a. p. p. a. a. d.
i. m. m. o. r. t. a. l. i. a. a. m. i. c. a. i. e. s. c. e. r. e. t. a. l. i. s. m. e. a. f. o. r. m. o. s. a. i. n. c. a. s. t. i. t. a. t. e.
& u. e. n. i. a. d. g. a. u. d. i. a. c. e. l. i. **I**am enim hiemps angustie tue
erga me transiit. ymb. t. b. u. l. a. t. i. o. n. u. t. u. a. a. b. i. t. o. m. n. i. s. d. o. l. o. r.

penit' recessit flores. i. mercedes tue apparuer' intra nra.
splendent intra uiuentiu. tempus putationis toti mali-
tie. q' tue retributionis aduenit. Vox futuris audita e' intra
nra. i. uox leticie & exultationis in q'te audir' in tab'naculis
iustor. fideus qd' tu fuisti fructuosa ptulit grossos suos. i. bo-
na opa p quib' remuneraberis. uince. i. cele. p tua exempla
in uirtutib' florentes odorẽ bonor opũ dederũt. p q'b' etiã
coronabis. Surge de temporalis miseria. amica mea in humi-
litate speciosa mea in castitate. & ueni ad etna p'mia. colu-
ba mea. i. simpliciter e' fidens. in foraminib' petre. hoc e' in
uulnerib' meis q' ptuli p tua ereptione. In euina macerie.
scil' credens sententie sacre s'pture. q' dicit. Ipse d's ueniet. &
saluab' nos. Et t'el' u' luore sanati sumus. Sicut etiã mae-
ria uincit. sic sac' s'ptura munit eccl'iam. Hec uirgo ad me-
moria' reducit' eũ cũ clauis pforatũ uidit. Ostende faciem
tuã michi. sonet uox tua in aurib' meis. & facies pulehri-
tudo gl'e psonũ uocis laus ei' ab anglis. intelligit'. Vox
enĩ tua dulcis. i. laus tua maxima ab anglis. facies tua
decora. i. gl'a tua p'cipua. Capite nob' uispeculas paruulas.
Uispeculis s' heretici. qui demolunt' uincas. i. uenens suis
inficiunt simpliciũ eccl'as dicentes. Si uirgo peperit fantasma
fuit. Hi q'si recte capiunt' eũ tali sillogysmo ecludunt'. D's oĩ
q' uult potẽs. & uirgine nasci uoluit. Igit' qd' uirgo genu-
it. d's & homo fuit. Nam uinea nra floruit. i. MARIA &
ptulit. Dilect' m' fili' in sic locut' e' ut dixi. & ego gr'as ago
illi q' paserit in lilia. i. delectat' in castros agmina. donec
aspiceret dies c'uitatis. & inclinaret umbre hui' t'palitatis.
Oratio uirginis p'cussis. O dilecte m' q' genui. q' in uestros fugisti.
ad penitentes iã reuocare. & similis esto cap'e. secinens castosia

ab inuestis. dicit h ymnulo ceruorū. uelociter currenti simile.
suscipiens uelociter uota & p̄ces euerfor a p̄uitate. & ēst tunc cos
sup montes. i. fac cos illos ēsortes q̄ fuerūt montes bethel. i. dom^{us}
in uirtutib^{us} in domo dñi sal^u in cēla. Ipsa etiā di genitrix est
bethel. i. dom^{us} dñi. in q̄ habitaū fili dñi. Montes ei^{us} p̄p̄he q̄ de ca
p̄dixerūt. s̄ apli q̄ de ca p̄cauerūt. Que ū p̄sp̄m de x̄ s̄emat. his ūbis
p̄nunciat. In lectulo meo. i. in requie mee ētemplationis. p̄noctē.
i. in hac urta q̄ si uis intellegere diuinitatē xp̄i q̄ diligit anima
mea. Quesiui illū in ditate cognoscē. & n̄ inueni. i. n̄ potui ad ei^{us} al
titudinē p̄tingere. Et dixi. Surgā corde ad celestia. & mente cir
cuibo ciuitatē. i. anglos agmina p̄uicos. & plateas. i. p̄anglos
& archanglos. quē x̄ q̄ diligit anima mea. Quesiui illū iter
ordines anglos & n̄ inueni. simile illi uisū illorū. Inueniēt
me uigiles. i. angli. q̄ custodiunt ciuitatē. i. cēlam. Non ē
dubitan dū q̄n crebro an ḡli habuerunt cū sacra uigine
colloquiū. Et introgaui eos. Nū q̄ diligit aīa mea uidi
tis. Idē dicte si saltē uos x̄ diuinitatē intelligatis. Qui dixerūt.
Paululu. Quāq; angli de dō intelligant multū. tam ad cōp̄e
tionē ipsi ueritatis uideēt paululu. Null^{us} enī anglos ita dñm
intelligit. ut ipse se cognoscē. Nā nemo nouit patrē n̄ fili. nec
filiū n̄ patrē. & cui uoluerit fili^{us} reuelare. q̄d eredit^{ur} mat̄ fecisse.
Cū p̄t̄nissē eos. i. cū cor natam ētemplando t̄nsecundere. inueni
q̄ diligit aīa mea. omnē intellectū anglos longe excellere. Tenui
cū pat̄ cōlē credendo. nec dimittā cū diligendo. donec introdu
cā illū ūbo & exemplo in domū. i. in cēlam mat̄ in eccl̄. i. gr̄. & in eu
bicuū gentilis mee. i. in euentū synagoge. Qd ē dicē. Que spū scō
reuelante cognoui de x̄ h̄ce iudeis & gentib^{us} nuntio. Xp̄e de uigine
ad doctores. Ad iuro uos filie hierlīm. ne suscitatis dilectā. ut sup̄
dictū ē aliquid docendo ētra cam. Hoc itūm hic repetat^{ur}. ne q̄d fri

uolu de ea p̄dicet. **S**equit̄ laus anglor̄. cū ei occurrerent
petiti regna celoz. Que. i. q̄ gloriā ē ista. q̄ ascendit ad eeli pa
lacia. p̄d̄ictū. i. d̄escens p̄culosū mundū. Ipsa uigula. i.
norma recta fumi. ex aromatib. scil̄ cōpunctionis q̄ diūsarum
uitū. a hoc myrrē. i. mirib. thuri. i. c̄fessorib. q̄ uniuerso pulue
ri pygmatari. i. uniuersis fidelib. x̄. Ipse enī ē uerus pygmatari.
i. animarū medic̄. egr̄atio iustoz ē collectio ei herbarū. q̄b̄
omnis uirgo fuit cōmū uirtutū. ut p̄cios puluis aromati.
Que secunt̄ uident̄ uba eccl̄e de assumptione corporis MARIE.
En lectū salomonis sexaginta fortes ambiunt. Beate uirginis
corp̄ fuit ueri pacis. scil̄ x̄ lectul. qd̄ sexaginta fortes. i. multa
milia ex fortissimis israh. i. ex sūmis anglor̄ d̄m uere uidem
um ābiunt. & ad ethera p̄ueunt. om̄s tenentes gladios. i.
c̄tra d̄mones. custodias & ad bella doctissimi. scil̄ c̄tra c̄ris
potestas potentissimi. Huius enī ensis. i. tutela sup̄ fem̄ suū.
i. circa corp̄ cui fem̄ genuit. x̄. p̄ timorē nocturnos. i. neci
mores inuictant ei d̄mones. Secunt̄ uba doctoꝝ de ei docen
tium. ferulū sc̄s rex salomon. Xpc̄ uer̄ rex pacis. sc̄s fer
ulū. i. lectū ad c̄mū. De lignis libani. i. ex patarchis & regib̄
uigine elegit. in q̄ ut in lecto recubuit. ipse posuit ad c̄mū.
q̄a fideles de carne qd̄ de uigine sumpsit epulant̄. Columna
ei sc̄s argentea. solū q̄b̄ fulcīt uirginis uita. s̄. iiii. euigla. de
ca septa q̄s argentea ueritate. uidet̄ uita & p̄dicatione sonora.
Reclinatorium aurū hoc fuit corp̄ d̄meum de ca sūptum. qd̄
diuinitas se reclinat. Qd̄ fuit aurū. scil̄ sapientia & caritate or
natū. Ipsa enī uirgo fuit reclinatorium. in cui x̄ se reclinauit uitū.
Aurum. splendore castitatis fulgidū. Ascensum purpureum.
Sc̄a crux fuit. in q̄ nob̄ fili ei sua passione ascensū ad celos fecit.
Mediā caritate c̄stauit. i. cōmunē uitā ei dulcedine caritatis

repleū. pp̄t filias hierlīm. ad imitationē fidei uīdō filie syon.
i. anime filie ecclē egredimini de uīa carnali cōuersatione. &
uidete oculis cordis regē salomonē. i. x̄u crū pacificū. in dia
dēmate q̄ coronauit eū mat̄ sua. i. immortalī carne q̄ circum
dedit cū mat̄ sua MARIA. i. die desponsionis illi. scilicet in die
natiuitatis q̄ndo desponsauit ecclā. i. in die passionis q̄ndo
posuit pillam animā. & i. die leticie cordis scilicet i. die resurre
ctionis ei q̄ndo eadē uīgo & apli tantū s̄ letificati. q̄ntū p̄us
de morte ei cōristati. Sequitur laus filii de mat̄. dñica mea cui
notificauit pat̄s secreta. q̄ pulchra es humilitate & castitate.
q̄ pulchra es fide & opatione. & i. dō decora in celesti glā. Oculi tui
simplices ut colubarū. q̄ alias aues ētuentes n̄ capiunt eas la
cerare. ita tu uidens iuuenes n̄ cupisti te eis p̄obscēnos amplex
sociare. absq; eo qd̄ in m̄isce l̄nt. scilicet caritate. Oculi uīginis pp̄he
s̄ q̄ cā longe ante p̄uidentes multa de ea p̄dixer̄. Oculi ei aplis
q̄ ei magnalia & filii sui miracula pp̄lo demonstrauer̄. Qui colu
barū fuer̄ q̄a spū scō pleni simpliciē uixer̄. Ipsa etiā beata uīgo
ocul̄ ē colube. q̄a p̄ua dux ecclē absq; eo dulci affectu q̄ in m̄isce
l̄nt. in di soli cōspectu. Capilli tui n̄ erant torti. ut p̄cosallieeren
tur iuuenū animi. Uirginis capilli s̄ casti. q̄ ita ei religio inhe
rent. ut capilli capiti. Hi s̄ ut ḡges caprū. q̄a data scandunt.
ita ipsi de uirtute inuirtutē ad galad. scilicet ad dē. n̄ri testimonii
montē ascendit. Dentes tui n̄ erant cibi delicatis sed acres. Den
tes uīginis s̄ q̄ de ea subtilia exponendo p̄fer̄. Qui ut ḡges
de tonsariū omniū q̄ de lauacro ascender̄. q̄a in baptisimato
s̄ loti. & se p̄ reb̄ mundi denudauer̄. Om̄s gemellis fetib; i.
pleni gemina dilectione & sterilis n̄ ē in t̄ eas. hoc ē null' uacans
abona actio. Labia tua n̄ erant dolosa. s̄. aua uilo q̄o carnis
maceratione stricta. ut capilla coccinea uitta. **E**t eloqū

tuū dulce quia totū de dō & fuita rege. Labia etiā uiginis.
q̄ secreta dī de ea aliis apuerūt. Floquū ei p̄dicatio illoꝝ. Bene
tue erant auris uereundantes. illoꝝ et ubi ma de uirantes.
absq; eo pudore q̄ in sece lūet in corde. Sic fragm̄ mali
pumei extius rubet interi candet. ita tu passione eras
rubescens. castitate albesens. Bene etiā illi uiginis. s. q̄ pecca
re erubescunt. Collū tuū n̄ erat in supbia extensū. idō fecit
te dauid scilicet t̄m̄. eccle. in unū collū etiā uiginis de
ea sēbentes. q̄ q̄si collū cibi. uibū dī deglutiunt. & malos
q̄si in corp̄ t̄nsmittunt. Hi s̄ ut t̄ris dauid ab hereticis in
expugnabiles. q̄ edificata ē cū p̄pugna clisi. multis in
structis sententiis. **M**ille clipei pendent ex ea. scilicet defen
siones sacre scripture. Om̄is armata fortū. ad expugnandā
pauitātē hereticōꝝ scām uiginē in pugnantiū. V̄ba tua. n̄ s̄
ulli uiri manu tacta. idō h̄m̄ n̄ ubi qui pascūt in lilis. scilicet
xp̄e q̄ delectat̄ in castis suā ea. Duo etiā uba uiginis s̄ due le
ges. que de ea & filii ei sēptē s̄ p̄conis. duo h̄m̄ n̄ ubi gemelli
capree s̄ duo ppli eccle in hiant̄ sugentes uba de sacra scrip
tura. l̄ae sententiarū de scā **M**ARIA. Qui pascunt̄ in lilis. i.
delectant̄ in scriptis donec aspiat dies x̄. quo glām dī gen
trici aspiciant. & inclinent̄ umbre. i. transeant q̄nē i emig
mate cōsidant. **P**uerba sequentia. uocat x̄ matrē ad eccle
sia. V̄ada ad montē myrre & ad collē thuris. Qd̄ ē dicere.
Veni cū multitudinē angloꝝ aduocare reginā celoꝝ q̄
ē mons myrre. i. m̄rib. q̄ s̄ myrre scilicet amari in passioē altitu
do. & collis thuris. i. cōfessioib. q̄ s̄ thus. q̄ hostia dī. celsitu
do. Et loquar ei hec ūba. Amica mea que portasti pat̄s scēta
tota pulchra es. q̄ in singlis sensib. tuis ut duri es p̄tutis
gēiosa. Et q̄ uir n̄ ē peccati macta. ueni de bano. i. de

castitatis candore ad celi gaudia. Sponsa idō mea. q̄ cū pat̄
unū sū. cui genuisti clausā filiū. Veni delibano. scilicet de scē
uite candore nimio. exaltanda in sup̄noy ciuiū triclino.
Veni ad sp̄alia gaudia. coronaberis de monte amana. hoc ē
recipies coronā de triumpho quē p̄meruisti de diabolo. q̄ ē
mons amana qd̄ ē noct̄na aius. id ē ipse ē rex sup̄ unū s̄os
filios sup̄bie. ducens errantes. ad noctē mortis. Coronaberis
etiā. i. coronā recipies de itace san̄y. r. & hermon. uidet̄ q̄
p̄ncipes s̄eli p̄ fructū uentis tui. s̄ humiliati. q̄ fuer̄ cubilia
leonū. i. habitatio demonū. & montes pardoy. i. munimenta
hereticoy. Vulnerasti cor meū. hoc ē p̄ tui amore p̄ tui in
cruce erueiatū uulnerū. Soror mea quia coheres in regno
pat̄s. sponsa eo qd̄ me pat̄ genueris. Vulnerasti cor meū. hoc
ē tact̄ sū in t̄nsecus dolore cū uidere te dolentē pendens
in cruce. in uno ocl̄oy tuoy. in uno mat̄no affectu. ocl̄oy. i.
bonoy exēplo. Et in uno crine colli tui. i. in uno ornam̄to
humilitatis. q̄ in inhesisti. ut collū capiti. Sequit̄ laus filii
exhibita mat̄. ad domū pat̄s sui aduenienti. Quā pulchre
s̄ mam̄ie tue. scilicet humilitas & castitas. de q̄b; lac s̄imonie
sux̄ uirginū sobrietat̄. Et idō soror. i. coheres in regno. & spon
sa. q̄ genuisti in uirginē tuo exēplo. Pulchriora s̄ uba tua
uino. Uba uirginis fuer̄ exēpla in actiua. & cōplatiua uita.
q̄b; q̄si lacte p̄unt paruulos in fide. Ea fuer̄ uino pulchriora. i.
legali doct̄na digniora. Et odor ungentoy tuoy sup̄ omnia
aromata. hoc ē suauitas tuoy opū ē acceptabilior quā sacri
ficiū carnaliū obseruantiarū. Laus pat̄s de uirgine. Fauus
distillans labia tua sponsa. Sponsa uocauit̄ q̄ ei filiū gene
rauit̄. labia ei s̄ q̄ de ea discereta apiunt. Qui ut fauus distil
lant. q̄ om̄s sermones de ea dulcedine redundant. Mel &

lac sub lingua tua. lingua uirginis dñr. q̄ ei p̄conia locunt̄.
de quib̄ mel & lac manat. q̄ eor̄ doct̄na sapientes & insi-
pientes satiat. Et odor uestim̄tor̄ tuor̄ sic odor thuris. Odor
ei uestim̄tor̄ s̄ cūsi p̄ famā ei exēploꝝ. q̄ s̄ thus dō. i. ut in cen-
sū dirigat̄ eor̄ oratio. Hūm̄ x̄ demat̄. **H**ort̄ celusus soror
mea sponsa. ipsa erat herbay l. arbor̄ hort̄. i. plens in uirtutib̄.
Qui erat in partu celusus. scil̄ signaculo sc̄i sp̄s. Hort̄ celus
iterū. quia p̄ partū n̄ ē reclusū uirginitatis signaculū. Fon̄
signat̄. ipsa etiā erat fons. i. p̄mū exēplū uirginitatis. qui
fons erat signat̄. i. x̄ passioē c̄secrat̄. Emissioes tue. i. imita-
tores tui s̄. ut paradysus diuisarū arbor̄. quidā mala puni-
ca. scil̄ mirt̄. q̄dā pomor̄ fruct̄. uidet̄ c̄fessores. Quidā cyprus.
q̄ alios ut ungentū sanant exēplis. Quidā nardus. & humi-
les. alii eroc̄ caritate rubentes. alii fistula. uicia mortifican-
tes. alii cynamomū. penitentes. & uniuersa ligna libani. i. oī
fideles x̄. De te flux̄ fons hortor̄. i. p̄te uen̄ baptisma fidelū.
& puteus aq̄rū uiuentiū. i. x̄ q̄ sapiētia sc̄y script̄arū. Et
hec cū magno impetu fluunt de libano. q̄ cū magna ha-
bundantia sp̄s sc̄i de candore tue sc̄itatis exundauer̄. Vñ
hec om̄ia. q̄ d̄s pat̄ p̄cep̄ talia dīc̄s. Surge aq̄lo & ueni auste.
p̄ fla hortū meū. Hoc ē. Aq̄lo. i. diabolus locū te tēptandi
n̄ habeat. s̄ auster. i. sp̄s sc̄s te hortū meū possideat & flu-
ant aromata illi. i. p̄te incarnat̄ m̄s unigenit̄. Secunt̄
ūba uirginis. x̄ se inuenire optantis. **V**eniat dilectus
m̄s. i. x̄pc in me hortū suū. & comedat fructū pomorū
suor̄. i. incorporet s̄ obsequiū opū meor̄. Verba x̄ applau-
dētis mat̄. O soror mea. coheres in pat̄s gl̄a. sponsa pat̄s
eo qd̄ me genueris. ueni in te hortū meū. carnē assumendo.
messui myrrā meā. mea passioē mirt̄ colligendo. cū. arō

matib. i. cū ēssorib. Comedi fauū cū melle meo. P fauū corp.
p mel aīa x accipit fauū qppe cū melle comēdit cū resur
gens corp de uigine sūptū. aīe uti nī mortū ēiunxit. Bibi
uinū meū cū lacte meo. Plac homines. p uinū angli in
telligunt. Uinū cū lacte bibit cū a scendens in humana
carne de uigine genita. hoīes anglis soelaū. Ad q̄s max gtu
labund die. Comedite amici. & i ebriamini kmī. Qd ē dicē
Si ē uiuantes de uariis epulis iocundant & de amicor p
sentia ēgtulant ita uos angli amici mei. ēgaudete & ēg
tulamini. q̄ urīn gaudiū numerosa hominū frequentia
adauxi. in sup noua festa ētuli. dū matrē meā urām utiq;
reginā. urīs gaudiis induxi. P ea q̄ secunt ccelam adhuc
hie laborantē ūgo ēsolat. **E**go dormio. i. in glā requi
esco. & cor meū uigilat. p uob orando. Vox enī dilecti mei.
seil filii ē pulsantis. i. ita me monentis. A pi m. i. in pētra ame
tuis pēib. q̄ ite debcā miseri hōib. soror mea ī patī iā glā.
amica mea gerens diuina scēta. columba mea spū scō plena.
inmaculata mea ab omī sorde peccati scēgata. q̄ cap meū ple
nū ē rōre. qui in patm ēdunt pleni s rōre. & cinnamī mei. i.
electi s cū pūsis p mixti. Si ē gutte in cap decedentes. de ca
pillis elabunt ita repbi ad fidē uenientes male opando. p
noctē. i. p diabolū rēbunt. Subsequit ūgo. Si uultis pces
meas nē cassari. in his debetis me imitari. **E**xpoliaui me
tunica mea. i. dimisi sēlaria. & dixi. qm induar illa. i. nūquā
reitar ad illa. Lani cū pedes meos. i. mundani affectiones
meas. & dixi. qm in qnabo illos. i. nē reitar ad uomitū cogitan
do carnales illecebras. Idō dilect mī seil dī quē elegi p omib;
misit manū suā. i. filiū suū in mundū p foram. seil p me que
facta sū ei ad hōies ueniendi foram. humilitate quidē an

gustū si castrare lucidū & idō illi soli puiūt. Et uenit mīs
intremuit ad tactū ei. i. obstupuit de īgressu illi. Surrexi
i. mētē sursum erexi. ut apirē dilecto meo. p̄cib⁹ quo cū pla
carē. p̄ hominib⁹. Et oratioi hec opa iunxi. **M**an⁹ mee
myrrā stillauer⁹. i. opatioēs mee carnis mortificatione
redundauer⁹. Et digiti mei pleni myrrā p̄batissima. i. stu
dia mea uariis t̄bulatioib⁹ cōp̄bata. Tali m̄ apui dilecto.
scilicet filio meo pessulū osti mei. In hac significantia ē mei ī
t̄nsmua grammatica. Scē nāq; ūgo ostiū fuit. p̄ qd̄ x̄ ī mun
dū int̄iuit. Pessulū aut̄ erat moles peccatorū hōinū. qd̄ idō
ei dī. q̄ & ipsa ī peccatis nata ē dī. Hoc ipsa ab ostio remouit.
cū scē uiuendo peccata declinauit. Tē dilecto īḡss̄ patuit.
q̄a p̄ ipsā ipsa m̄ia ī celām uenit. Vñ seq̄t̄. At ille declinauerat
p̄ me & ī celām t̄nsierat. Cottidie etiā pessulū peccatorū p̄
cib⁹ remouet & p̄cā īḡss̄ gr̄e x̄ ad nos p̄ter. **A**nima
mea liquefacta ē ī cōpunctione. ut dilect⁹ locut⁹ ē. demira
bili & desidabili p̄t̄is uisioē. Quesiui illū cogitando. & n̄
inueni magnitudinē ei. carnis ḡuata nubilo. Vocauī ual
de cū desidando. & n̄ respondit m̄ maiestātē diuinitatis
sue demonstrādo. Inuenerū me cōtemplando. querendo. custo
des angli q̄ circueunt ciuitatē. i. muniunt celām dī. fuisse
runt me dolore. cū dicerent nec se ad p̄fectū dīm seire & me
uulnerauer⁹. q̄ magis ad studiū q̄rendi accender⁹. Custodes
muroꝝ. i. p̄phie & apli instructores libroꝝ palliū meū t̄le
rūt. i. carnale uitā exuere docuer⁹. O filie h̄ierlin scilicet fideles
aīe p̄ quib⁹ ego sedulo fundo p̄ces. adiuro uos meo exemplo
si ī ueneritis dilectū filiū meū p̄t̄ eq̄le. cōtemplando. nuncie
tis ei. i. p̄ bona opa uos notificetis illi. ut sic ego languī ei a
more. ita uos om̄ia ī cōmoda. p̄ ei sustineatis dilectioē. Se

per. D.

quā laus eccle ad uirginē de x. Qualis ē dilectus tuus ex dilecto. i.
 quā magnificus filius tuus genitus ex patris utro opuleherrima
 mulierū. i. benedicta inter omne genū parientū. Qualis ē di-
 lectus tuus ex dilecto. i. q̄ glōsus filius tuus ex patris gēnio. Idō q̄rim⁹
 eū fide & opatione. q̄ sic adiurasti nos. i. sic uerbo & exemplo
 docuisti nos. Laus uirginis de filio. **D**ilectus fili⁹ m̄s candid⁹
 i. nat⁹ p̄ uirginē rubicund⁹ p̄ passionē elect⁹ apat⁹ ex mulib⁹ scilicet
 p̄ anglis & sc̄is omib⁹. Cap⁹ ei⁹ aurū optimū. i. sic aurū omnia
 metalla. sic diuinitas ei⁹ p̄cedit uniuersa. Siue x̄ ē cap⁹ eccle
 q̄ ut aurū decorat eā suo fulgore. Come ei⁹ sic palme elate.
 scilicet spinis admirā uictoriā coronate. Quasi coruus nigr⁹. i.
 eū secleratis reputate. Come etiā x̄ s̄ ei⁹ ut capita inherentes.
 ut palma in uirtutib⁹ uirentes. q̄ s̄ ut coruus nigr⁹. scilicet tribu-
 lationib⁹ denigra. ad exemplū x̄. Oculi ei⁹ sic columbe lueen-
 tes sp̄e sc̄i plenitudine. f. colūba quippe septi formis
 sp̄e sc̄i gr̄a intelligit⁹. que septē nat̄is uigere d̄r. Vñ & sup
 dñm in columba apparuit. Oculi etiā x̄ s̄ doctores eccle
 pleni sp̄e sc̄i munē. & hoc sup riuulos agrū. i. in scientia sep-
 tarū. Que lacte s̄ lotē. i. quoz aīe s̄ candore uirtutū emun-
 date. Et resident iuxta fluentia plenissima. i. euerfant⁹ p̄
 dona sp̄e sc̄i copiosissima. Gene ei⁹ sic artole aromatu⁹. quia
 amabilis erat oculis omniū eū intuentiū. Gene quoq; illi s̄
 uereundi. q̄ s̄ uelut artole aromatu⁹. i. collectioēs uirtutū.
 ēst⁹ ap̄ ygnitatis. i. ornate doctrinis apticis. Labia ei⁹ scilicet elo-
 quia delectabilia. s̄ ut lilia candorē uidet⁹ castitatis docentia.
 myrrā primā stillantia. i. mortificationē p̄ caritatē instruē-
 tia. Labia etiā s̄ ei⁹ uoluntatē illi ap̄ientes. q̄ myrrā primā
 distillant. q̄ p̄cipua opa caritatis p̄dicant. **M**anus ei⁹
 tornatiles aure. i. opa ei⁹ in p̄fectioē rotunda & om̄i gratia

fulgentia. plene iacinctis. i. uirtutib. Man. quoq. ipsi s. bona
opantes. que s. tornatales & aurei. i. in morib; pfecti & in boni
tate cspicui. pleni iacinctis. i. elemosinis. Venit ei eburneus. i.
fragilitas humanitatis ei e. casta. q. de uirgine nata. Et id ebur
qd de elefante tollit. qd castissimu animal ee phibet. Distinc
tus saphyris. i. uariat celestib signis. Venit etia. x. s. debiles in
ecclia. q. s. eburnei. i. casti. saphyris distincti. i. pura cscientia
uariati. Crura illi colonne marmoree. i. decora firmitas ei in
resurrectioe. que e. infrangibile fulemtu ecclie. Que s. fundate
sup bas. d. aureas. i. sup fide. & caritate. Crura etia ei s. iniusticia
fortes. & alios per exempla sustinentes. q. s. colune marmoree. i.
recti & inflexibiles. aueus. fundati sup aureas bases. i. in euglica
& aplica doctina stabiles. Species ei ut liban. i. ipse e. pulchri
tudo omniu scōy. ut liban. e. decore omniu montiu. Et ut cedri
p omib lignis. ita ipse elect. p omib anglis. Gunt. i. doctina
l. pmissio ei suauissima. & tot. scil. in humanitate & diu
nitate desiderabilis. un. & anglica sublimitas e. ei uisione insa
tiabilis. Talis ut dixi e. dilect. fili. ms. & iste e. ne in pat. gla.
amie. ms. ofilie hierlm scil. ecclie fidelu. Ecclie adiungit
Quo abiit dilect. tuus qui ubiq. e. tot. opuleherrima mulieru. i.
scior omniu parturientiu. Quo declinau. dilect. tuus. que n.
capit ullus loc. Die nob si i. aliq. ueniat familiar. & te imi
tando fide & ope cu teu querim. Seq. responsio uirginis.
Dilect. ms. q. cu pat. tot. n. capit mund. deme carne sumens de
scendit de sinu pat. ad hortu suu. i. in eccliam ad areola. aro
matis. scil. qui in se colligunt utates ut pascat in hortis. i. de
lectet in fructuosis. & lilia colligat. i. castos in ecclia hortu. Igo
dilecto meo ad hoc op. placui. & dilect. ms. p omib placeat m.
qui pascit in lilia. i. delectat in castror. agmina. Et sic blan

de locut^{us} ē ad me. Pulehra ē in castimonia & idō a mea mea!
suavis p^{ro}p^{ri}a exēpla. & idō decora iⁿ eccl^{esi}a gl^{ori}a. sicut hierl^{im}. i. sicut
anglⁱ qui uident faciē p^{at}ris & fruunt^{ur} pacē d^{omi}ni tribilis ē tra
uicia. ut castror^{um} acies adūsus hereticos & demones ordinata.
Auerte oculos tuos a me. q^{uia} ipsi fecer^{unt} me auolare. Qd^{id} ē dicē
In humilitate mea delectare. q^{uia} diuinitati nō pot^{est} p^{ro}fecte ap
pp^{ro}p^{ri}quare. quā quanto subtili^{us} oculis m^{en}tas inspexeris. tanto
atua cōditio ē elongare uidebis. Capilli tui nō fuer^{unt} auro torti.
idō s^{icut} angl^{orum} diademate redimiti. Capilli etiā ei s^{icut} uirgines p^{er}
imitationē ei inherentes. q^{ui}s sicut greg^{is} caprū. q^{uia} ascendit ad al
ta iⁿitū. que de galad apparuer^{unt}. i. p^{re}stimonio. & hoc faci
unt. Dentes tui nō fuer^{unt} edacitate assueti. idō nō deliciant^{ur} in
dulcedine dⁱ. Dentes q^{ui}q^{ue} ipsi s^{icut} subtilia de ea exponentes. q^{ui}s
sicut greg^{is} ouiu^m tonsi a p^{er}ec^utis. sicut ascender^{unt} de lauacro bap
tismatis. Omⁿis gemelli fr^{at}res. i. pleni gemina dilectio ē. & steri
lis nō ē meis. i. uacans a bona opatione. Sicut cortex mali p^{er}ni
ei rubet. ita gene tue. i. uerecundia tua ceteri^{us} in castitate ful
get. absq^{ue} occultis tuis. scilicet absq^{ue} caritate que inter^{ius} latet.
Sexaginta s^{unt} regine hoc ē multe anime que suos mores in ac
tua uita regunt. p^{er} sex opa m^{en}te. & octoginta cōcubine. i. mul
te mēteplatiua uita s^{unt} agunt se sponsi amplexib^{us} innectere
ut possint ad octo beatitudines puenire. & ad olescentularū
nō numerus. hoc ē fidelū sub eis de gens p^{ro}p^{ri}is. tu una omⁿiū
transcendis merita. & idō p^{ro} omⁿib^{us} sola decta. columba mea.
in q^{ui} transfudi sp^{iritu}s s^{an}cti karismata. p^{er}fecta mea quā p^{er}fecti p^{ro}uir
tutū munera. Hec una imitabilis mat^{er} sue. scilicet p^{re}senti eccl^{esi}e.
electa genit^{rix} sue. scilicet angl^{orum} fr^{at}rum. Vider^{unt} eā oculis cordis
filie syon. i. eccl^{esi}e. & beatissimā p^{re}dicauer^{unt} ut d^{icitur} beatā me diē
omⁿis generatioⁿis. Et regine & cōcubine. i. actiui & cōtemplatiui.

ita lau dauere eā dicentes. Que ē ista hoc ē q̄lis ē ista q̄p
ḡdit de peccate massa. quasi de tenebris aurora ēsurgit. de q̄
pcedit sol iusticie his qui in tenebris & in umbra mortis sedent
illuminare. Hec in p̄senti ē pulchra. ut in nocte luna. electa
in sup̄na p̄ata. ut sol in t̄ sidera. tribilis exemplis. et̄a uicia.
ut castror̄ acies et̄a demones ordinata. Quia uirgo dilectū
in hortū descendisse dixit. filiū affirmando subiungit. Descen
di desinu pat̄s. in te hortū nucū p̄ materiā carnis. Huc es
s̄ q̄q. fideles. exteri amari. p̄ carnis afflictioēs. interi in aīa
dulces. His p̄petua uirgo fructuosus hort̄ extitit. in q̄ lignū
uite & ḡminauit. q̄ nob̄ fructū et̄nitatis tēpore suo p̄tulit.
Hoc idō feci ut uidē poma euallū. i. remunerarē opa hu
miliū tuo exemplo uiuentiū. Et inspicerē si floruisent
uinee. hoc ē uineas eccl̄as facerē tuā uitā inspicere. & tuo
exemplo ī bonis actib̄ florere. Et ḡminassent mala pumi
ca. i. ut exemplo tue patientie cupiant. p̄ me passionē subire.

Secunt̄ ūba penitentis eccl̄e quandoq. de iudeis euertere.
Dolet se tam diu de uirgine & ei p̄le errasse. & satisfac̄ his
ūbis de suo errore. Hec enī te glōsa uirgo gr̄a plenā fuisse.
& fontē miē exte fluxisse. Anima mea t̄buit me. i. emula
tio legis quā p̄aīa mea habui inpediuit me scire. Et hoc ē
tigit. p̄p̄t quadrigas aminadab. i. p̄p̄t. & euglia. ut a me re
pulla immo īpulla reuerterent p̄ mundi elymata. Exhorta
tio uirginis. **O** sunamitis iā diu a diabolo captiua re
uere p̄ fidē ad x̄p̄m. reuere p̄ sp̄m reuere p̄ di & p̄rimi di
lectionē. reuere p̄ opationē. ut qui iā dudū s̄ in x̄p̄o stueant
te. ūba & facta tua imitando. X̄p̄e ad mat̄rē de eccl̄a con
uertenda. Qd̄ uidebis in sunamite. n̄ choros castror̄. Qd̄ ē
dicē. In eccl̄a de iudis conuertenda n̄ uidebit̄ n̄ chorus dīm

laudantiū. & castra eū uicia pugnantiū. laus celestis euertere
de uirgine. Quā pulchri s̄ gissus tui in caleamitis filia p̄ncipis.
Princeps dauid rex intelligit. q̄ p̄ncipis in pp̄lo dī fuisse legit.
de cui semine q̄a uirgo pp̄agat. ei filia appellat. Gressus ei s̄ af
fectioes q̄ erant pulchre i caleamitis. i. scōy exēplis. luncta
femini tuoy siē monilia. Hoc ē dicē femora s̄ tua felicia. de
q̄b̄ p̄cessit p̄ciosa margarita. x̄ scilicet iestimabile monile q̄ ē or
nat. totū eāte. Que fabricata s̄ manu artificis. Artifex ē d̄s pat̄.
mar̄ ei fili p̄ q̄ fecit om̄ia. p̄ q̄ etiā ē incarnatio disposita. Umbilic
tuus sub audis beat. in q̄ pependit dī fili. Ut enī in clauo clipe.
sic pender in umbilico infans. Qui fili ē erat tornatilis.
nūq̄ indiget pocula. hoc ē om̄ib̄ se sitientib̄ p̄bet largit̄ pocula
in manu gust. Uenit etiā tuus beat. in q̄ iacuit unigenit̄ dī in
carnat. Qui fuit it̄ eū. de q̄ ē fieri panis fideiū. Ipse etiā acer
uus. q̄ in eo cumulat̄ credentiū ppl̄s. uallat. liliis. i. stipatus
ūginū choris. Duo uba tua sub audis felicia. q̄a sux̄ ea dī sapi
entia. Capa ē celestis. duo h̄ymni s̄ duo fideiū ppl̄i. exireū
cisiōe & p̄putio. q̄ lac humilitatis & castitatis imitando suxer̄
de ubib̄; beate ūginis. Collū tuū beatū. q̄d̄ sepi ē brachiis filii
dī te amplexantis circūdatū. Et idō siē turris eburnea. quia
castitate ē sup̄biā firmit̄ munitā. Oculi tui beati. q̄ uider̄ q̄d̄
reges & p̄ph̄e uidē n̄ meruer̄. Ut oculi ūginis s̄ ei doctrine ūba. q̄
siē piscine in esebon. i. ad merore penitentie s̄ duecentia. ut
dix̄. Misericordia ei i p̄genies & p̄genies sup̄ timētes se. scilicet peniten
tes. Et h̄ in porta filie multitudinis. porta ē p̄petua uirgo. p̄
quā clausa rex celoy ad nos int̄it. in mundū. Et hec ē filie
multitudinis. quia multitudo fideiū p̄ eā int̄bit celi palaciv̄.
Nasus tuus beat. q̄ odorē eīne uite. x̄ ē odor. Ut nasus ei fuit
ei p̄noscencia. quia p̄ sp̄m sensit dicta p̄ph̄arū i se cōplenda.

Turris libani. i. munim fuit. x. que respice conit damascum. i. cre-
ta est diabolus. Caput tuum beatum. qd' totiens inclinasti ad
filium dei osculandum. Ut carmel. i. circumspereum in uirtutibus.
Come capitis tui beate. qd' infans. x. dificiens manibus suis uo-
luit contiterare. & hec sic purpura regis. qd' eas lacerasti p
dolore in tempore eius passionis. Et hec omnia sunt iuncta canali
bus. i. fixa in credentium cordibus. **C**um x. matrem laudare acapere
cepit. laus autem celestis apud inchoauit. quia x. a summis uenit
ad ima. ut matrem leuaret ad summa. celestis autem purgatis menta
de imis descendit ad alta. **S**equitur laus filii. Omnia enim quae
pulebra est in castimonia. & ideo decora in celesti gloria. Et quia
in omnia existis. ideo fructus celestibus delicias. Statua tua assi-
milata est palme. Christus fuit palma in cruce. quod per eum adipiscit pal-
ma uictorie. Cui assimilata est statua. i. altitudo glorie MARIE.
quia sic ipse est rex celorum. ita ipsa regina angelorum. Et uerba tua
botris. i. merita tua assimilata meritis. qui uelut botri sunt pressi
in passionibus. Et hoc ideo etigit. quia ego dixi. i. istud cum patre statui.
De uirgine carnem assumere in palmam. i. in cruce ascendam. fructus
eius apprehendam. i. omnia ad me traham. Et tunc erant uerba tua sic botri
uince. i. merita tua erant omnibus imitabilia ut mea euangelia. quae
sunt uince botris. scilicet celestis potus. Hic est botrus. quem portauerunt
filii israel in uentre. Hecis erit crux. botrus uero christi. portantes
erant prophetae & apostoli. uinea de qua latet est botrus. fuit floridum
uirginis corpus. Qui botrus in populo pressus est crucis. & inde fluxit
fidelium potus. Et odores tui sic malorum. i. exempla tua sunt imitan-
da sic apostolorum. Guttus tuus sic uinum optimum. Bonum uinum est lega-
lis instructio. melius est euangelica crudicio. optimum est sancti spiritus in-
fusio. Guttus uirginis est eius doctrina a spiritu sancto inspirata. quae ut uinum
ad potandum. i. placens ad imitandum. Dixit enim. Dispexit super bos.

exaltab' humil'. Que applaudit laudi ei' diēs. Dignū dilecto
meo ē hoc facē. scil' parē subiectis & debellare sup'bos. Labiis
& dentib' ei' ruminandū. Labia dī s' uoluntatē ei' apientes.
dentes ū ei' uicia ēterentes. His ē doct'na uirginis ruminanda.
i. memorie idēda. scil' qd' d's sup'bis resistit. humilib' dat grām.

Insequentib' uirgo ūba rep'sentat. q' p'cecta de iudis ēuertenda ad
filiū fecerat. Ego dilecto meo p' uob' p'ces fudi. & ad me cūsisio ei'.
p' me uoluit ad uos in mīa ēuerti. Ita nāq; dixi. Veni dilecte
mi ad synagogā p'miām. q' ab ea fugisti ob p'fidie culpā. Egdī
am p'fidē in agrū. scil' in uniu'sū mundū. eommorem' popu-
lationē in uillis. i. in omib; gentib'. Mane surgam' ad uineas. i.
ad iudōz synagogas. Hoc ē illud iā instans ultimū mane
faciam' in cordib; illōz splendescere. Vidcam' si floruit ui-
nea. i. faciam' eos nūte uidē qual' in fide floruit cec'la. Si flo-
res fruct' parturiunt. hoc ē faciam' eos uidē quom' bona opa
ptulerūt. Si floruer' mala p' uinea. i. faciam' eos uidē quom' elaru-
erunt p' mart'ria. Ibi dabo t' ūba mea. i. ad honorē tuū imita-
bunt' mea exempla. Notandū qd' ter si d'r. Hoc ē si h'ec & h'ec
corde uiderint. imitabunt' ea cogitando. loq'ndo. opando.

Mandragore. i. gentiles. q' ut mandragora sine capite dō fuerūt.
odorē bonōz opū in portis nrīs. i. in uirtutib' dederūt. Et quia
iā plenitudo gentiū intrat. iā temp' ē ut etiā isrl' saluus fiat.
Ad qd' omīa p'oma noua & uet' dīl'me mi seruauit. Qd' ē dicē.
Ipsi cū si omīa p'cepta noui & uet'is testam'ti seruabūt ad honorē
tui. Quis m' det te frēm meū de iudea gente natū. sugentē
ūba mat'is mee. i. isrl' synagoga sub lege educatū. ut foris te in-
ueniā. i. a iudis q' a fide adhuc foris s' te colū iudeā & de oseu-
ler. i. ab eis diligi ēspiciā. & iā me nemo despiciat. scil' null'
de iudis qui me uirginē p'mansisse n' credat. App'henda te

1. pbabo te carne de me sumpsisse sine uiri semine & ducā te
p fide in domū matris mee 1. in corp' ipsi' synagoge & in cubi
culū genitricis mee 1. in intellectū legis iudaice. Ibi docebis
me ab eis coli & seruare pcepta dñi. Et dabo t' poculū 1. ab
eis me imitantib' deferēt op' bonū ex uino edito. scil' sapi
entia & caritate inebrians alios. Et mustū malognatorū
meorū 1. diuinū serui ciū. utatib' repletū. Leua ei' sub capite
meo 1. temporalia p x qē caput meū despicient. & dexte
ra ei' amplexabit me 1. sola celestia me instigante querent.
Fili' p mat' alloq't ecclesiam nup de iudeis euerfā. Adiuro uos
filie iherlm ne dilectā suscitetis. 1. ne aliqd sinistri de ma
tre mea uigine sentiat. Hoc idō tēto repetit' ut quanta
ueneratione dī genitrix sit digna doceat. Seq't laus eccle
się de iudis. admirans glām uiginis. Que ē ista 1. quanta ē
laude digna que uirtuosa ascendit de deserto mundi. deliens
affluens celi. in nira sup dilectū suū. 1. ab eo exaltata sup
choros anglorū. fili' mat' prauitate iudeorū rētat. & cū san
onē quandoq; cū sorū insinuat. Sub arbore malo suscitauit.
1. in cruce te redimīs sup ethera. exaltaui. Ibi corrupta ē
mat' tua scil' synagoga me crucifigens. p p'o ore maledic
ta cū dix. Sanguis ei' sup nos & sup filios nostros. Ibi uiolata
ē genitrix tua. 1. lex p'uicata ab eis. q' diē iustū ne mīficias.
Hē aū q' toto corde ad me euerterit. pone me ut signaculū
sup cor tuū. 1. ip'me imaginē meā in cordib' eorū p dilecti
onē. ut signaculū sup brachia tua. 1. exemplū mei ip'me
eis p opationē q' fortis ē ut mors dilectio. 1. sic p' mortē pī
fidelitate meruer. sic nē p dilectionē uitā iueniant. Dura
sic inf'r' emulatio. 1. sic p' p'pt' duriciā corrue' infernū.
sic nē p'pt' emulationē meliorū intrent celū. Lampades

ei lampas ignis. atq; flamarū. q̄ int̄ eos er̄t caritatē habentes.
er̄t igne sc̄i sp̄s ardentes. & bonis opib; lucentes. Dico t̄ qd̄ aq̄
multe. i. seclares delicie & diuitie n̄ poter̄ extinguer̄ illos ca-
ritatē nec flumina. i. om̄ia tribulationū genera obruent illā.
Si dederit ho om̄e substantiā dom̄i suę. q̄si nihil despicient
eū. Hoc ē si q̄s cas om̄e glām mundi obtulerit. ac caritate. x̄ eos se-
parare n̄ possit. Seq̄t sollicitudo uirginis p̄fecta de iudis. Soror
nr̄a synagoga i hereditate pat̄is nob; socianda p̄fide. in num̄o
ēdentiū ē paruula & n̄ hab; uba. i. p̄dicatores uñ uiuendi sumat
exēpla. Quid faciem; sorori nr̄e idic q̄ndo. alloq̄nda ē. Hoc ē
qd̄ er̄t de synagoga. i. tēpore q̄ ab enoch & helia ē p̄dicanda.
consolatio. x̄ ad uirgine. Si mur̄ ē edificem; sup eū. H̄ ē. Edificabo
eā iutib; ut. murū ēt uicē undiq; munitū. & hoc p̄pugna
clā argentea. i. p̄ secl̄as nitentes. eloq̄ntia. Si ostiū ē. hoc ē faci-
am eā. alio exemplo ostiū. ut p̄cā ad uitā inḡdiant. Conpingā
illud tabulis cedrinis. i. ornabo eā filiis sp̄alib;. Virginis p̄mis-
sio. Ego ero mur̄ eis. q̄a si uitā meā imitabunt; erunt inexpug-
nabiles. a uicis. & uba mea t̄ris. i. p̄ mea exēpla er̄t tū in boni.
Erq̄ facta sū corā eo q̄si pacē repiens. hoc ē extēpore q̄ eū p̄eis;
p̄ eis placui. & eis pacē & grām ei impetrui. Hoc idō c̄ngit. q̄
uinea sui pacifico secl̄. x̄. q̄ uera uitis uoluit i me ḡminare. be-
atorū p̄pago. In ea quē hab; paruulos. i. mea gente q̄ genuit
humiles secl̄ ap̄los. Tradidit eā custodib;. i. cōm̄dauit hanc gen-
tē ap̄lis dieb;. In uia gentiū ne abieritis. s̄. ite ad oues dom̄i isrl̄.
Sive me uinea suā tradidit custodib;. eū pendens in cruce dix-
it. ecce mat̄ tua. q̄ p̄cā & alii ap̄li in pender̄ ei necessaria. Vir
affert. p̄fructu ei mille argenteos. hoc ē q̄sq; fidelis oīa quē hab;
dat. ut fructū hui; uinee. xp̄m luc̄ faciat. X̄ p̄cā ad fideles. Vineā
meā corā me ē. hoc ē mat̄ mea in glā mea ē. Mille tui pacifici.

p̄ dilectione.

.i. multi erūt palmites. de me uite p̄fide pullulantes & te in cas-
tate imitantes. & ob hoc uitā hereditabūt ip̄ace letantes. Et du-
centi argenti. his q̄ fruct⁹ ei⁹ custodiunt. .i. duplicē mercedē
habebūt qui me fructū uite p̄ bona opa seruabūt. X̄p̄e ad uirginē

Que habitas ī hortis. .i. iā om̄at ab utq; p̄p̄lo cōlectis. amici auscul-
tant. .i. quicq; electi te imitantes in obediunt. nē fac me uocē
tuā audire. .i. q̄d ampli⁹ desiderēs innotescē. Seq̄t sup̄plicatio
ūginis. p̄ separatioē itoz archiep̄bis. Qui ī hac uita int̄ bonos &
malos haec n̄ latuisti. iā a malis fuge dilecti mi & assimilare
capree. q̄ bonas herbas disēnit a malis. ita ī iudicio tuo segga
re p̄bos a bectis. Hinnuloq; ceruoz assimilare. q̄ solet in ūbra
req̄escē. a paleis ita t̄nsiens req̄escē in ignis. & hoc sup̄ montes
aromatū. hoc ē sup̄ altitudinē angloz et hominū. q̄ s̄ montes
& aromata. q̄ tu ex istis iōmib⁹ om̄ia alia merita s̄ odoriferi p̄mū.
Finis cantice. **H**ec de canticis s̄nt dicta. nē pauca ad honore ūginis s̄ sup̄
adienda. S. cū sc̄ptū sit nē speciosa laus in ore peccatoris. n̄
p̄sumo pollutis labiis laudare matrē cōditoris. Deniq; q̄nta
laude digna sit. ip̄se sc̄ificator & sc̄ntatis amator p̄baur. q̄ cā
p̄p̄o habitatu dignā iudicauit. Qui curā uirgine magis nasei. de-
gerit. causa iā oib⁹ patuit. q̄ sic mors p̄ feminā uirginē int̄uit.
ita uita p̄ uirginē feminā int̄re debuit. Et alia causa erat. Quatuor
modis fac̄ d̄s hoīes de t̄ra ut adā. de solo uiro ut ciā. de uiro &
femina ut nos. de sola femina ut. x̄. q̄d s̄ reseruū p̄uilegium.
Qui idō ab hac uirgine sc̄e n̄ ab alia nasei uoluit. q̄ ipsa p̄ma
ī mundo uotū uirginitatis uouit. **C**urā uē celos ascendens
nē cā secū sup̄serit. s̄ cā hic int̄ris ad exēplū fidelib⁹ duos annos
reliq̄rit. hec causa ē. ut ei⁹ absentie dolore ut aurū in igne ex-
aminaret. & excellenti⁹ p̄ea anglis p̄ficet. Et celi etiā nouo
gaudio exhilarescerent. dū celi ei⁹ ciues sue regine di matri

festiui occurrerent. Huius natiuitas soli non agebat. sed diuinitus reuela-
ta tali magis predicatur. Solitari se uite fuit. quod singulis annis anno
non in celo nocte natiuitatis eius audiuit. Qui cum miraretur quod alio
tempore hoc non audiret. cepit dominum rogare quod significaret. Cui angelus
domini apparuit. quod ei talia retulit. Virgo perpetua que dominum genuit.
hac nocte genita fuit. Quod licet ab hominibus ignoret. ab angelis
in celis celebre habetur. Qua reuelatione diuulgata. eius natiuitas
celebrari ab ecclesia est instituta.

Cur autem mos inoleuerit. quod
flores & herbe in eius festiuitate crescant. ob duas causas fieri
comprobatur. Una quod floribus eius sollemnitas decoratur. quia ea die de
ei cantatur. Circumdant eam flores rosarum & lilia euallium. Proas
multe plinia intelligunt uirgines. palios flores & herbas. sancti quoque in
bonitate olentes. Beata autem dei genitrix & uirgo & martyr fuit.
Quam uisus multum a sanctis omnibus. tam a uirginibus & multis creditur glo-
rificari speciali. Alia causa est. ut quod iure omnes fructus noui ante
gustum debent benedicere. & hoc uix in monasteriis obseruatur.
statuit ecclesia ut in eius festiuitate primitiue frugum a sacerdote be-
nedicantur. **C**ur autem ea die processio fiat. due cause insinuantur.
Una quod sanctissimum eius corpusculum. illa die cum processione apostolorum
aliorumque. & discipulorum ad tumulandum portabatur. alia quod eius bea-
tissimi spiritus angelis cum filio dei procedentibus ad celestia ferebatur.
Cui corpus post resurrectionem. & in superna gloria editum collocatum.

Quod autem ecclesia candelas in eius festiuitate manibus gestare consuevit.
deriuum gentili accepit. Romanum impium subiugauerat & unum
sum mundum. Unde etiam soluebat romani census ab omnibus gentibus. Qui
cum euenissent. ciuitatem cum luminaribus lustrabant. ob honorem
suorum deorum immo demonum. quod orbem & subdiderint ut putabant uniuersum.
Cur autem hoc in februario. in quo signum est aquarii fecerint. hec cau-
sa existit. Signum aquarii oppositum signo leonis. Ser & enim signa.

sex alius s̄ opposita. Dicebant philosophi animas ab æt̄no cōdi-
tas. & incōparib⁹ stellis collocatas. Que cū ab alto p̄spicerent.
corpuseula in matib⁹ perire. cupent incorporari. & hoc de-
siderio eas a celestib⁹ labi. Dogmati labant rursus philosophi
duas ianuas cē celi unā ī signo canē p̄quā anime eirent.
altā ī signo cap̄eornī p̄q̄ redirent. Et cū. uic decanē exeu-
tes ad leonē puenirent. ibi descende. cētra aq̄nū inciperent.
& sic p̄ om̄s planetas labent. atq; tali m̄ incorporarentur.
Postq̄. aū exuerent. p̄reguū plutonis scil̄ tenebrosū q̄ etiā
pluto eodē m̄ se colebat. reiri debent. & sic ad aq̄nū pue-
nientes p̄stinā dignitatē recipent. & p̄ cap̄eornū cōparē
stellā itrent. Portabant ḡ hac it̄mione lumina. ut t̄nsit⁹
eis p̄ mortē lucid⁹ cēderet p̄ loca tenebrosa. Hec q̄ dē illa
gebant errore decepti. nos aut̄ gerim⁹ sp̄alit̄ diuino nutu
instincti. **X** p̄i impio tot⁹ mund⁹ subiect⁹ uñ & ei ab oib⁹
diuini seruiti cens⁹ soluit. Idō aū cerē x̄ figurā gerit. q̄ sic
ap̄es absq; cōitu gignit. ita uirgo sine uirili cōpleru genuit.
Cereus aū op̄ ap̄is in modū colūne format. q̄ x̄ nat⁹ uirgini
terres colūna lucis beatorū p̄dicat. Cereus ardet & lucet. q̄ de
iudicio. x̄ impii ardent. de maiestate ei⁹ m̄ lucent. In eande
lata cōsidant. lum̄. cera. lychn⁹. Lum̄ lucet. cera liq̄scit. lychn⁹
ardendo euanesct. Que significat x̄. lum̄ ei⁹ diuinitas.
ut ipse dix̄. Ego sū lux mundi. Cera ei⁹ humanitas. ut itē dix̄.
Fact⁹ sū tanq̄ cera liq̄scens. lychn⁹ ei⁹ mortalitas. que igne
passionis cōsumpta. Quia hoc symeon in x̄ inteller̄. idō eū
portans in manib⁹ exultans dix̄. Lum̄ adstrud⁹ ḡ. 7 ḡ. p̄. t̄. isrl̄.
Ob hanc significationē portat eccl̄a illa die lum̄ in manib⁹.
ut cū quinq; uirginib⁹ p̄ quinq; sensus accensis utatū tapa-
dib⁹. p̄ mortē carnis mereat⁹ regnū tenebrosū euade. & p̄stel

ta clarissimā di genitricē MARIĀ. in lumine pat. lum. x. uidere.
Yonuis q. laudib; celebrare reginā celoz. ut ipsa puob iugiter
impelleret filiū regē angloz. ut p. hanc miserā pegrinationē. cū

Q ipsa regnetis in seclā. A. n. **L E X O N I M V S.**
VADRAGINTA ET SEX ANNIS EDIFICATV EST TĒPLV Hoc.

MARIA. XII. annos fuit. cū x. p. m. genuit. X. p. e. aut.
xxx. iii. annos i. passione solutus occubuit. Duodeci. aū. & xxx.
& iiii. q. draginta sex fiunt. q. b; annis tēplū corporis. x. edifica.
bat. q. d. a iudis soluebat. In nomine q. q; a d. q. draginta & sex
i. ueniunt. Hā. a. p. g. reos. a. unū significat. d. iiii. a. p. t. r. u. unū
q. d. sex fiunt. m. u. q. draginta significat. Quadraginta g. & sex
annis tēplū edificat. dū x. p. e. ab adā generatur. **LOC. DE MICOSMO.**

Q VIA MULTI MULTI DE PRIMIS SEX DIEB. DISSERVIT.
& diu. s. a. sentientes obscuriora simplicib; reddiderunt.
postulat cet. ur. l. it. t. s. p. m. d. u. q. d. potissimū debis ad
l. it. t. a. m. sit. sentiendū. Maior itaq; seq. n. s. a. u. e. t. o. r. t. a.

I tē. p. ando uob hui. text. obscuritatē. Cui ū hoc placeat. eluci.
dationē n. r. o. m. e. a. p. t. e. p. f. i. g. a. t. **L E X A. M. I. R. O. N. I. O. F. A. V. I. D. I. T. A. V.**
H. PRIMIS Q. V. E. R. I. T. e. u. r. m. o. y. s. e. s. d. e. l. a. p. s. u. h. o. m. i. n. i. s. s. e. p. s. e. r. t. t.
c. a. s. ū. ū. a. n. g. l. i. r. e. u. e. r. t. t. S. s. c. i. e. n. d. ū. ē. a. u. e. t. o. r. e. s. l. i. b. r. o. z. p. e. i. p. u. e. ē.
c. o. r. d. i. ā. i. s. e. p. t. i. s. s. u. i. s. a. d. t. e. n. d. e. q. u. o. p. o. s. s. i. t. i. n. t. e. n. t. i. o. e. ū. m. a. t. e. r. i. a. u. n. i.
f. o. r. m. i. t. e. c. u. r. r. e. r. e. **I** n. t. e. n. t. i. o. q. p. p. e. m. o. y. s. i. ē. r. e. s. t. a. u. r. a. t. i. o. n. ē.
h. u. m. a. n. i. g. e. n. i. s. p. x. f. i. g. u. r. a. l. i. t. n. a. r. r. a. t. e. q. u. ā. i. n. t. e. n. t. i. o. n. ē. o. i. n. i. s.
s. ā. t. a. g. i. t. s. u. e. m. a. t. e. r. i. e. a. d. a. p. t. a. t. e. c. ū. i. n. p. r. i. n. c. i. p. i. o. i. n. x. o. m. n. i. a.
a. s. s. e. r. t. e. r. e. t. a. i. & p. m. o. d. ū. c. u. n. e. t. a. i. c. o. a. s. t. r. u. i. t. r. e. p. a. r. a. t. a. I. n. m. o.
q. q; t. e. x. t. u. s. u. e. n. a. r. r. a. t. i. o. n. i. s. n. i. e. h. a. l. i. u. t. p. o. n. i. t. n. q. d. x. t. e. c. c. l. e. f. i.
g. u. r. a. l. i. t. ē. g. r. u. i. t. V. n. & n. a. r. r. a. t. i. o. n. ē. s. u. ā. u. s. q; a. d. l. i. b. a. t. i. o. n. ē. p. p. l. i.
d. e. p. h. a. r. a. o. n. e. & p. n. e. i. p. a. t. ū. i. h. m. p. d. u. ē. q. p. p. l. i. m. i. n. t. i. r. e. p. m. i. s. s. i. o.
n. i. s. i. n. t. d. u. e. r. t. s. i. g. n. i. f. i. c. a. n. s. u. i. d. e. l. u. e. r. ū. i. h. m. q. p. p. l. i. m. e. r. e. d. e. m. ū.

de diabolo eripuit. cui pat̃ p̃ncipatū sup̃ celestia & t̃restria t̃bu
it̃ & in nouissimo tēpore. eccl̃am intrā uiuentiū int̃ductus erit.
Igit̃ dī fili' q̃ p̃ quē om̃ia. hominē midit̃ de interitu redemit.
angl̃m ū iratu it̃e deseruit. Moys̃es redēpti lapsū descēbit̃ de
serti casū silentio p̃mit. **M**ateria aut̃ sua ē hic sensilis mun
d̃. inq̃. hō p̃ lapsū ē pulsus. & aduent̃ unigeniti dī in hunc mun
dū. mundi fabricatoris. & humani genis libatoris. q̃ uariis &
mysticis sententiis p̃signat. & ipsis reb̃ p̃figurat. dū ppl̃m de
eg̃ypt̃o p̃ pascale libat agnū. & adamissā pat̃ā reuocat. atq;
uniūsu eccl̃e statū. p̃ mirabile tabnaclm p̃notat. cunetaq;
ei' sac̃m̃ta p̃ legalia sac̃ficia p̃nunciat. Vnde & nouū testam̃tū
sic uet̃i cōtinuat̃. ut q̃cqd̃ uet̃ p̃ponit. nouū soluē uideatur.
Ob q̃ rē & utrūq; ap̃ncipio incipit̃. dū illud in p̃ncipio creauit
d̃s celū & t̃rā. istud in p̃ncipio erat ūbū inchoat̃. ioh̃is quippe
eugl̃m i cānone p̃mū ponit̃. Et notandū qd̃ moys̃es p̃pha
filiū p̃ncipiū. & in eo oīa c̃ata cōmemorat. ioh̃is aut̃ apl̃s patrē
p̃ncipiū & filiū in eo semper coeq̃l̃e mansisse & om̃ia p̃ ipsū
facta p̃dicat. q̃ nimirū unā utrūq; substantiā cōcordit̃ nob̃
denunciant. Dicit̃ itaq; In p̃ncipio creauit d̃s celū & t̃rā. Hoc ē.
D̃s pat̃ creauit in filio simul celestia & t̃restria. uisibilia & in
iuisibilia. Et sp̃e d̃ni ferebat̃ sup̃ aq̃s. itaq; fouebat̃. i. cuneta
de aquis p̃ertanda animabat. Et nota t̃ritatē. Dō pat̃ assēbit̃
mundi creatio. filio rerū dispositio. scō sp̃ui om̃iū unifica
tio cōmatio. **S**implicit̃ aut̃ sic ad l̃t̃ā exponit̃. In p̃nci
pio c̃auit d̃s celū & t̃rā. Hoc ē. In monito fec̃ d̃s om̃ia corpalia
& incorpalia. Celi & t̃m̃ appellatio ē incorporea ut s̃ angl̃i
intelligunt̃. & cuneta sp̃alia q̃ anob̃ ñc̃spiciunt̃. Terre aut̃
uocabulo corporea. ut hoc celū & t̃rā innuunt̃. & cuneta que
anob̃ cernunt̃. Aut̃. In p̃ncipio. i. ip̃mis fec̃ d̃s celū & t̃rā. de

inde cetera. Terra autem erat inanis scilicet a fructibus & uacua uidelicet ab anima
liber. Hoc de celo idcirco non scribitur quia superius celum quod est celum dei dicitur: mare cetera
tamen plenum suis laudatoribus: & angelis repleti. Ipsi cum alba matuti
na extiterunt quod iteratione mundi dominum laudauerunt & per mirabili opere
dei quod subito ex nihilo peccassent uiderunt omnes filii dei magna uoce
iubilauerunt. Astra uero uespertina ad laudem creatoris peccassent dum homines
electi per modum carni sunt in morte ut sicut occubuerunt & adhuc iter
ortu cum diei ad regaudendum per resurrectionem effulgebat. Et te
nebre erant super faciem abyssi. Hoc est tamen erat abysso immersa: &
profunditate aquarum operata: quia aqua erat tenebrosa. quia adhuc nulla luce
illustrata. Nulla autem creatura erat quod tenebre appellaretur: cum tenebre
nichil aliud quam absentia lucis comprehenderentur: si hec tamen rerum imago chaos
in formis materia cognominatur. Porro forma elementorum tamen tempo
ris erat talis. Terra ipsi quod bene tamen inanis erat cunctis septa: si tota aquis
operata: & eius species talis: quales adhuc sub profundo maris. Porro ignis
in lapidibus: & ferro latebat: aer uero & terra & aque mixta adhe
rebat. Aqua autem uniuersa super faciem terre cingebat: & totum spacium
usque ad celum replebat: sequi: aquas superioribus quod adhuc super celos sunt con
iungebat. Non autem essitudine ut nec spissabatur: si in modum nebule
tenuis diffundebatur. **E**t dixit deus. Fiat lux. Cum deo dixit scribitur:
nostro more dicitur: & efficacia iubentis exprimitur. Di autem dicitur: nichil
est aliud quam primum suum omnia credere. Per hoc uerbum hanc corporalem lucem
de elemento ignis protulit: & eam huic mundo intulit. Que lux tamen
tale claritatem qualem nec ante solis ex ortum exhibuit: &
tenuis tamen aquas ut nec aerem illustrauit. per xii. autem horas super
terram ut nec sol mansit: per xii. uero inferiora orbis illuminauit.
Et uidit deus lucem quod esset bona. Hoc est. Rationali creature intelligere
dedit: quia bona sunt cuncta quod per lucem cernit. **E**t diuisit lucem
a tenebris: scilicet ut lux xii. horas super terram: xii. sub terra splende

seceret tenebre quoq. a luce fugite. xii. horas subtra totidēq.
sup trā delut secerent. Luna q. que ī medio orbe igne candet. p
enni eq. noctio gaudet. **A**ppellauitq. lucē diē. & tenebras
noctē. i. appellari fecit. sic nos dicim' domū fecit. cū q. facē iussē
rit. factūq. ē uespē & mane dies un'. Vespē ē finis diei. mane
aū finis noctis. Quē duo iuncta. xx. iiii. hore fiunt. & unū
diē efficiunt. Idō aū n' p'm' s' un' dies d'r. q. idē semp' repetit' ut
scribit'. Ordinatione tua pseuer. d. luo p'mo t' duo nox. p'ius
teneb'sa manebat. q. cū nec luna nec sid'a illuminabant.

Notandū aū qd' dies a luce īchoat. & ī luce t'minat. q. om'a opa
di a' q. ē lux uera īchoant. & ī eodē cuncta c'summantur.

Dixitq. d's. Fiat firmamētū ī medio aq'z. Hoc firmamētū qd' ī medio
aq'rū locat'. atq. celū appellat'. de ipsi's aq's ī modū cristall
ū īduratū affirmat'. & idō ap' iosephū cristallinū celū no
minat'. Aq' aū q' sup hoc celū remanser' formā poris aq' scil'
īritate retinuer'. Que aū ī f'r'i spaciū occupauer'. ī densita
tē q' hodie habent collecte s'. Vñ seq't. **C**ongregit' aq' q'
sub celo s' ī locū unū. & apparuit arida. lussu quippe d'i aq'
q' p' īstar nebule rare diffundebant'. ī unū locū spissando
subito colligebant'. q' loc' ocean' appellat'. & trā p'us ly'mosa.
arescens. apta g'minib' reddebant'. Postq' aū media spaciū int'
celū & trā uacua apparuer'. & ignis. & aer. q' p'ri' sub aq's p'ssa
ī terris latuer'. ēgrua s' loca lib'e occupauer'. Et ignis quidē
altiora. aer uero ī f'riora mundi nat'alit' repleuer'.
& tē luce nuper ēata clar' euneta illustrari meruer'.
Sciendū aū qd' om's fontes & flumina de oceano & ī
undē etiā refluent. Amantudinē ū nat'alē m'ia deponit'.
p' q' occultis meatib' eunt. Similit' etiā aq' attractu spiram
nis uentoy ī nubes tollit'. & tū ad trā p'pluuiā deponitur.

Flumina autē que hodie regiones dirimunt. maxima ex parte
in diluuiū erupunt. Querit̃ eū flumina oī mare intrent. cur
mare nō redundet. S; t̃d̃r̃ qd̃ sol n. t̃ali attritu totū indic ebi
bat. qd̃ tota nocte deduleib; aq̃s mari īfluat. itūq; p̃pluuias
ad t̃ras descendat. **E**t uocū d̃s arida t̃ra. ēg̃gationesq; aq̃
appellauit maria. Hoc ē sic appellari f̃c̃t̃. sic l̃a dictū ē. Et uidit
d̃s qd̃ eēt bonū. Hoc ē ñra rationalis creat̃e indidit. q̃ bona s̃
cuncta q̃ d̃s ēdidit. Et ait. Germinet t̃ra herba uirentē. & lig
nū pomiferū. Mox ut aq̃ de t̃ris recessit. ēf̃c̃ti t̃ra iussu dī cunc
tas species h̃barū & arborū. ī sup̃ & fruct̃ earū iā maturas p̃tulit.
Notandū autē qd̃ hoc uerno t̃pore ētagit. & i d̃o eodē tempore
hoc idē anñ obseruare ēsueuit. **D**ix̃ autē d̃s. Fiant lumina
in firmam̃to celī. hoc ē infra firmam̃tū celī. Sol q̃ppe in
medio mundo locat̃. luna autē in hoc aere ēst̃tuta. planete q̃q;
suis circulis affixa tradunt̃. s̃ida solūm firmam̃to imp̃ssa ferun
tur. Notandū autē qd̃ cuncta t̃ris & t̃ris dieb; ī creatioē ab sol
uunt̃. q̃ uidel' oī p̃t̃ritatē p̃ficiunt̃. Trib; enī dieb; elem̃ta. &
t̃b; que infra ea s̃ p̃fecta. In p̃ncipio nāq; celū & t̃ra. ad materiā
ex nihilo creant̃. ignis & aer intra aq̃s opiebant̃. Dein p̃ma die
lux & igne serenat̃. s̃c̃da celū ex aq̃ instar cristalli solidat̃. t̃c̃la
t̃ra fundat̃. & aq̃ ab ea sc̃ggat̃. ipsaq; t̃ra florib; & nemorib; ēde
corat̃. quarta celū & sup̃ior aer sole luna. stellis. ex igne. p̃ducti
illustrat̃. quinta aer īferior auib;. aq̃ piscib; fecundat̃. sexta
t̃ra animalib; ex ipsa p̃creatis onustat̃. Primi autē t̃res dies qui
ante solis exortū transier̃. ēq̃ noctali lege. i. c̃q̃li diei. ac noe
tis spacio p̃terier̃. S; & q̃rt̃ q̃l̃ip̃as solis & lune p̃tulit. ēq̃ noc
tio īsignis fuit. Querit̃ qd̃ de luce nup̃ creata actū sit. p̃ quā
nubar solis effulsit. f̃c̃t̃ qd̃ sic ĩntas aquarū in spissitudine
oc̃c̃ani p̃r̃ redacta ē. ita tenuitas lucis in corporentiā solis

sit cōpacta. & in globos lune ac stellæ sit densata. cūq; clara glā
his p̄claris gemmis sit ampli⁹ adornata. **E**t fē duo lumina
ria magna. mai⁹ ut p̄cēt diei. & min⁹ ut p̄cēt nocti. Magna lu
minaria idō dicunt⁹ q̄ magna nob̄ uident⁹. Cētū luna minima
stellæ. Septentrionales aū stelle maiores sole sēbuntur. Quent⁹
qd nā obscuri in corpore lune cōspiciant⁹. S; dī lune glob⁹ exig
ne & aqua cē format⁹ q̄ si tot⁹ cēt igne. t̄ra ei⁹ uicinitate torreret⁹
crusta. nē aū ei⁹ calor aq̄ elem̄to temperet⁹. & inde obscurū illud
mei uideat⁹. Hincq; sit ut luna p̄pria luce careat. n̄ a sole il
lustrata resplendeat. & ab ea etiā ros noctn⁹ p̄fluat. & luceant
sup̄ t̄ra. Aliq̄ndo q̄dē sup̄ t̄ra lucent. aliq̄ndo oppositis nubi
b; n̄ lucent. semp̄ aū illa loca splendore replent q̄ fixa manent.

Ut sint īsigna & tempa. Insigna s; q̄ pascha nob̄ certo tēpore
celebrandū. aliq̄ndo q̄q; tempestate l̄ & serenitate. aliq̄ndo
etiā aliqd fūti ostendunt. Insigna s; quoq; nauigantib⁹ & in
harenosis regionib⁹ iter agentib⁹. Intēpora v̄ s; q̄ eq̄noctia &
solstitia certa dimissione uers. estatis autūni. & hiemis. p̄ferunt.
Indies s; q̄ nē longiores nē breuiore⁹ suo ortu l̄ occasu efficiunt⁹.
In annos s; quia luna suū annū. i. cōmunē trecentis q̄nq; ginta
iū. dieb⁹ pagit. sol ū trecentis sexaginta dieb⁹ quinq; suū annū
p̄currit. stella martis duob⁹ annis. iouis xii. sat̄ni t̄ginta. suū
cursū annis p̄fic. **D**ixq; d̄s. P̄ducant aq̄ reptilia & uolantilia.
Hic scriptū ap̄t. cur sp̄c dī aq̄s fouent⁹ q̄a nimirū p̄mū de hoc
elem̄to uoluit animantia p̄ducē. & cuncta hui⁹ admixtione
fecundare. Geniā q̄ pisciū & reptiliū in aq̄s natare p̄misit. uo
luerū ū in aere uolare iussit. Aeris & enī natā nich aliud quā
aqua cē fert⁹ & hęc cunctis animantib⁹ uitale flatū dare p̄hibe
tur. itq; iecūto tēpestates in aere ut ī mari percan t̄dit. aq̄q̄ppe
in nubes cōdensat⁹. & tū uentis in pluuia dissipat⁹. Crispos q̄q;

nubiū collisione tonitrua cērpant. & ex ignis creuisione ful-
gura coruscant. Ex pedis aū uenti perantur ipsorūq; ui-
yūb in gndinē format. ex frigoris ū in elemētia pluuia immi-
uē commutat. Hec aū tbulētia iācēt tantū uersat. cētum
spatia int̄ cētū & aerē ppetua luce & t̄nq̄litate plena ēdent.
Aer q̄q; iste nocte tantū obscurat. que ab ūbra t̄re generatur.
superior ū ether iugi die letat. Qd aū in nocte uident
stelle cadē stelle n̄ s̄. s̄ igniculi ab ethere flatu uen-
torū in aera tēti. **D**ixitq; d̄s. Pducit t̄ra iūnta & reptilia
& bestias t̄re. Nota qd de aq̄s duo gen̄a pducunt. scilicet natantia
& uolantia. de t̄ra aū t̄a formāt. uidel̄ ḡdientia. reptantia.
serpentia. Igit̄ om̄ib̄ creatis ad usū hominis necessariis. ipse
etiā de t̄ra pducit. q̄ cētis om̄ib̄ ut d̄ns p̄ficiat. Qui etiā ad ima-
ginē & similitudinē d̄i ēat̄ memorat̄ ut celeste animal in-
telligat. dū ratione & intellectu a cētis animantib̄ seq̄st̄ur. Et
q̄ ei d̄s q̄ndoq; ea unū disposuit ei participiū cū om̄i creatura
t̄buit. scilicet discernē cū anglis. sentire cū animantib̄. crescē &
cū herbis & arborib̄. ēē cū lapidib̄. Corpus ei de iū. elementis
cōpexit. animā scientia repleuit. & om̄i corporali ēatē p̄fecit.
Tradit etiā qd q̄si. xxx. annorū fuerit. quando creat̄ sit. atq; sapi-
entia salomonis. samsonis fortitudinē. absalonis pulchritudi-
nē habuerit. **Q**uartoq; d̄s. Ecce uob̄ dedi potestātē sup̄ uniuersa.
Ante peccatū s̄io om̄ia subiecta habuit. p̄ peccatū ū ipse om̄ib̄
subiacuit. Ante reatū hominis t̄ra nil noxiū. nulla uenenatā.
nulla arborē sterilem prulit. q̄ p̄modū i penā hominis uenenū
libis intulit. fruct̄ arborib̄ abstulit. Aues ū n̄ raptu alitum
uinebant. nec fere bestiolis adesū lacerabant. s̄ om̄ia cōmu-
nit̄ de herbis t̄re alim̄ta sumebant. Vñ seq̄t̄. Et er̄ t̄a uob̄ q̄
illis inescā. Postea v̄ n̄ solū aues auib̄. s̄ fere bestia s̄ insidias

ponunt. Scia ipsi homini domestica animalia uolent rapi
unt. **E**t uidit d's cuncta q' fec' & erant ualde bona. Cuncta
q' fec' d's p'se cōfida s' bona singula. i. uniu'sitate aū numerata
s' ualde bona. q' licet unū alī cōtrariū uideat' unūqdq; tam
necessariū cōpbat'. Hinc querit' eū diabol' int' bonas dī cōfās
sit cōf. q' int' dicat' bon'. eū ult' q' dici pot' sit mal'. Similit' q'rit'
de serpentib' & aliis animantib' que s' nociua. & idō pu
tant' eē mala. S; sciendū ē qd diabol' idō qdē bon' sit
cōfatus. a se ipso aū in malū commutat'. q' tam aliquom' d'r
bon'. q' indi re publica cōpbat' necessari'. dū adūsarios dī int'
punit. uelut tortor crudelissim'. Serpentes ū cetera animalia
his similia i hoc cōpbat' bona. q' d' ita ab hōib' erigunt suppli
cia. & addiūsas medicinas s' utilia. **E**t requē d's die septimo.
& s'cificauit illū. Septimū diē d's pat' antiq' pplō celebrandū
īstituit. octauū v' q' & p'm' ē d's fili' nouo pplō obseruabile fec'.
Vtq; aū maximo sacm'to quid' existit. Sic enī septimo die
d's opa hui' mundi cōsumasse s'cbit'. ita hic mund' p' septē milia
annoy extendi d'r. Et sic septima die d's ab ope suo requiuisse
legit'. ita iustoy corpora i sepulchris anime v' illoy i gaudio p' la
borē requiescē cōduntur. & diē etiā septimū dies iudicii designat'.
in qua omē op' cōf' cōsummabit'. ei q; requies cōf' re cōpensabit'.
& diē ū d'nī eū que & p'ma & octaua notat'. cōf' itas p'figurat'.
quando finito labore p' septē milia annooy octauū s'clm i cho
atur. in q' una dies melior sup' milia spāt'. que p' solū filiū omī
b' erudentib' d'it'. Ergo p' requiē septimi diei requies animay i sep
tē donis sp'e s'cī inuit'. p' requiē octauī diei requies cōf' in octo bea
titudinib' exp'mit'. **DE SEX DIEB' & ETATIB' MUNDI.**
SEX quoq; dies primi designant sex etates
mundi. Prima die lunēat'. & p'ma etate hō i para

dy-so. ad pfruenta cōnā lucē collocat. Hec dies uespa elaudit.
q̄ndo humanū gen' indiluuio mergit. **S**eda die firmanitū
int'aq̄s solidat' & seda etate humanū gen' in archa abundis
ēseruat. Hec dies uespa finit' dū pentapolis cū omib' incolis
suis incendio cōsumit. **T**ercia die trā ab aquis separat' & tera
etate fidelis ppl's ab infidelib' seggat' dū abrahā & sua postitas
circūcisione deinde filii isrl' lege agentib' sequestrant. Hec
dies uespa tminat' dū idē ppl's agentib' undiq; uastatur.
Quarta dies sole & luna illustrat' & q̄rta etas regno dauid &
tēplo salem ornīs decorat. Hec dies uespa celudit' dū destructo
templo idē ppl's in baby-lonē captiuus ducit. **Q**uinta die
aues de aq̄s pducunt' pisces inibi relinquunt' & q̄nta etate
multi de captiuitate relaxant' plurimi in ea reuertant. Hec
dies p uespa desinit' dū iuda gentili regi subdi pmeruit.
Sexta die hō demunda trā format' & sexta etate x' de uigi
ne generat'. Ea etiā die d's animalia fecit & sexta etate fideles
animalia sua ad pascua uite uocauit. q̄ pastu corporis sui refecit.
Hec dies p uespa cōplebit' cū hic mund' igne extremo delabit.
Septima die requit d's ab oib' opib' & septima etate requiescit
in scīs omib' p sex dierū opib' cū d's erit omīa in omib'. Hec dies
uespa nō tminat' q̄ illa req̄s nullo sine coangustatur.

TRACTAT. B. AVGVSTI DE VI. DIEB' SCL.

QUID VERO BEAT' AVGVSTIN' SENTIAT DE HIS SEX
dieb' quā breuissime studiosis dicem'. Suas autē sen
tentias nō stilo pmutam' q̄ lectori fastidium
tollam'. Si enī ipsi ūba posuero. nec p'agina capit. pleritatē
disputantis. nec infirm' intellet' gūratē argumētantis.
In pncipio cāuit d's celū & trā. Hoc ē in filio suo scil' in sapi
entia sua d's pat' cāuit omīa simul sp'italia & corpalia. sic

septu e. Qui manet ietnu. cauit omia in simul. Oia pipsu fac
ta s. & sine ipso factu e nich. qd factu e in ipso uita erat. Hoc e
dicere. Ome qd pmodu factu e materialit ac formabilit. semp in
uibo di fuit causalit ac pdestinalit. Un scriptu e. Qui fecit que
fuita s. Celi au aere nomine uniusalit ois creatia cophen di
t. Non au estimandu aliqd isensibile an anglos creatu ado.
Ome eni sensibile digni isensibili pdicant. Anglica itaq; na
ta qe intellectualis in pms edit ubi ds in pncipio celum
casse legit. sic depmo anglo scribit. Ipse e pncipiu uia di.
Que iecirco celu appellat qz ds iea habitat. & diuina sceta
iea celant & hec celu celi dr. **T**erra au erat inanis & uacua. Hoc
e corpalis creatia adhuc iformata. s. i uibo di causalit posita.

Et erant tenebre sup facie abyssi. Hoc e cuncta ab aqs canda.
n erant adhuc pformas diseta. **E**t spe dni ferebat sup
aqf. Hoc e spe dni cuncta iformas discut. q de aqs t paqv
comixtionē fieri disposuit. Sciendu v qd ds n pri matia de
inde formas fecit. si simul oia formata ptulit. sic cant eu uoce
simul pcedit. Porro qd hoc t hoc illa t illa die fecisse legit. hoc
nro more dr. aqb minime intelligit. qd oia simul fecisse sebit.
Nullu au hominu scire posse puto. qntu int eatione angloy
& hui mundi fluxerit. n eu ds reuelauerit. pseru eu adhuc
tep n fuerit. s. eu isto mundo cepit. Et nich. aliud tep sit. n
dici ac noctis. t anni. ut puta ueris. estatis. autumn. hyem.
uicissitudo. t de pterito reru iprens. de pseru ifuturum. trans
mutatio. Oia eni qd ds cauit. in etnu pmanere edunt. licet
alia i alia pmutent. Et eu hic mund uix ante scemilia an
noy format sit. fruolu uidet. qd anglica nata eu eo ce cepit.
Igit angli diu ante he corporeu mundu ibeata & etna uita
fuisse edunt. un & icatioe hui diu magna uoce laudasse sebt.

Ad iob nāq: dñs diē ēator. Cū ponerē fundamēta tēre & cardines
orbis. laudauerūt me. astra matutina. & iubilauerūt filii di. **E**t
dixit dñs. fiat lux. Et appellauit lucē diē. Querit utrū dñs aliq: spūta
le corpale lucē fecerit. cui uisione angli fruerent. Taliquā
diē formauerit. cui p'sentia delectarent. S; hoc ab intellectu ex
cludit. eū intelligibile meli' insensibili cūmerit. Ergo ipse dñs
lux intelligit. q' lux uera sēbit' de cui uisione ita anglica natā
illuminat. ut hic corporeus dies a sole illustrat. Dñs itaq: Dixit
dñs. fiat lux. Hoc ē pūbū suū dñs lucē suę sapientie anglice
natē infudit. & de adhuc omib' cūdis scientiā dedit. **E**t fac
ta ē lux. Vera q'ppe lux & etia di sapientia lucida sapientia
seil' rationale intellectū edidit. quē anglicis spūtib' ididit. q'
ēatorē. ac etia discernere possint. sic sēptū ē. Prior omnium cūta
ē sapientia. Dñs itaq: fiat lux dixit. eū anglos lucē sapientie
illustrauit. Ipsa ē etiā candor lucis etie. Facta ē aut lux. eū cog
nouerūt dñm omia insapientia lū fecisse. q' adhuc futā erant. i' q'
omēs causas & rationes rerū iā cōspiciebant. **E**t uidit dñs qd
erāt bonū. seil' qd ēatorē. ac etia discernēbant. & etiam despicien
tes ēatorē. Laudantes diligebant. **E**t diuisit lucē ateneb's.
Hoc ē formatā & intelligibile creatū ab informata disēuit.
dū etia adhuc eandē scientiā dedit. **A**ppellauitq: lucē diē.
& tenebras noctē. Hic querit utrū ante hic mundū dies & nox
fuerint. q' hoc uocabulo appellata sint. & q's puces successerūt.
S; eū ante hic sensile mundū tēp' n' fuisse cōpbe't. diē aut & noc
tē tēp' ēē n' dubitēt. n' hic tēporalis ē etia dies intelligi necessa
rio monet. Anglica q'ppe natā ē etia dies q' fecit dñs. in qua nos
letabim' & exultabim'. q'ndo p' resurrectionē cōles anglis erim'.
& dñm facie ad facie sicuti ē uidebim'. Lucē itaq: dñs diē appel
lauit. dū ipse uera lux habitans lucē i'accessibile & sēpitna

dieſ angloſ luce ſapientie ſplendentes claritate ſua cū ſol
ut hic corporeus ſol hunc diē illuſtrauit. Tenebras quoq;
noctē appellauit q̄ corporeā caturā adhuc ī in formi mat̄ia
latente maxima diſtancia a ſp̄ali ſeparauit. Om̄is nāq;
corporea etiā ſi ſp̄ali cōparat̄ iure tenebre appellatur.
Factūq; ē uesp̄e & mane dieſ un̄. Notandū qd̄ n̄ p̄m̄ dieſ ſi un̄
d̄r q̄ anglica nat̄a q̄ dieſ uocat̄ ſic ab et̄na die dō ieho. ut̄ q̄
nullo ſine t̄minat̄. Et hec ē illa una dieſ melior i. atris di
ſup milia. q̄ p̄fecto particula anglice uite melior cōpbat̄
q̄ multa milia annoꝝ q̄ hic ī afflictione pagunt̄. Querit̄ cū
corporea lux n̄cē in celo dicat̄ cui modi ſplendor angliſ
luce ēd. ut̄. & utrū illa p̄ta obſcura ſit & angli ī tenebris late
arbit̄ndi ſint. S; ſciendū ē qd̄ innumerabilia angloꝝ milia
ſ. q̄ ſingli he ſolē ſep̄tallo ſua claritate uineunt. & ineffabile
ſplendorē ab et̄no ſole recipiunt. Hā ciuitas illa n̄ eget ſole
neq; luna. ſ; d̄s omp̄s lum̄ ei ē cui pulchritudinē ſol & luna
mirant̄. & i q̄ angli deſidare p̄ſpicē p̄dicant̄. Si aū hic mun
duſ tot ſolib; illuminaret̄ q̄ dieb; ann̄ uoluit̄ q̄ gla putas
p̄ornaret̄. Et reuera ſi ita eēt tota illa lux illi ſup̄ne luci colla
ta tenebre eēt. Ergo nulla alia lux l̄ dieſ ibi ēd̄. quā clari
tas di & ſplendor angloꝝ atq; ſcōꝝ. q̄ ineffabiliter uineunt om̄ē
fulgorē uiſibiliū. Querit̄ etiā qd̄ ſit regnū celoꝝ l̄ qd̄ p̄mū
ibi tribuat̄ ſp̄itib; beatoꝝ. Si ibi amēna loca aut ſplendida
mēna eſtimanda ſint. l̄ ueſteſ p̄cioſe aut uarie delicias ibi
putande ſint. Sed cū regnū celoꝝ n̄ aliud q̄ pax & gaudiū
legit̄ nulla locoꝝ l̄ edificioꝝ amēnitas aut p̄cioſiſſimarū
rerū corpaliū l̄ incorpaliū pulchritudo eē cōpbat̄. ſ; ſola uiſio
omp̄is di declarat̄ in cui exemplatioē beati et̄na pace & ple
no gaudio & om̄i habundantia om̄iū bonoꝝ p̄petualiter

psuunt & psuendo semp isatiabunt sine fine satiabunt. Unde
& uespere & mane hic nominat. Nox. uero ibi sex diebus non memorat.
Quasi enim i uespere illa eterna dies inclinat. eum anglica natura etiam
perseuerat. Quasi uero in mane erigit. eum in laudem creatoris per mirabili
eternitate erumpit. Quasi uero dies clarificet. eum hanc in uerbo dei per ipsam
uenturam eternitatem subsistere conspiciat. Hec uero non in se scribit. quia illorum sci
entia nulla ignorantia obtegitur. **S**acra scripta se conformant
hominum intellectibus ut matrem infantum moribus. aut ueluti cera
diuersis sigillis impressionibus. Matris namque incessu eum tardis ambu
lat. eum capacibus ad alta uolat. altitudine superbos irridet. profun
ditate attentos terret. ueritate magnos pascit. affabilitate par
uulos nutrit. Hec igitur una die dominum cuncta in simul easse sapienti
bus narrat. hec tardioribus sex diebus dominum opera sua expleuisse
commemorat. Ac capacibus quippe uix intelligitur quod deus una
die immo uno iactu oculi omnia in simul easse legitur. tardioribus autem
facile capit. ut pomum fractum a paruulis mandetur quod sex diebus
omnis facta absoluta traditur. Ergo per unam diem in qua cuncta eterna in
dicat. lucida anglice substantie naturam in sinu. ut quod eterni sol
itacum suo splendore irradiat. In qua die ipse cuncta edidit. dum
angelis in uerbo suo cuncta adhuc eterna per noscere tribuit. Per sex
autem dies quibus dominum opera sua perfecisse diem perfectionem tantum facere di
mittit. quam per senarium numerum exprimit. Qui in numeris idem perfec
tissimus memoratur. eo quod suis partibus per omnia compleatur. In unitate
quippe & binarium & ternarium soluit. & ab his de integrum restituit.
Unum enim & duo & tria. sex faciunt. Quam regulam peritissimus philo
sophorum plato non ignorauit. quod per perfectionem eadem numeri librum suum
sic autem. duo. tres. inchoant. Per unitatem itaque ipse fons & princi
pium omnium rerum deus intelligitur. quare solus unum esse dicitur. a quo binarium nas
citur. dum spiritualis eterna ab eo producit. A quo iternum ternarium gignitur. dum cor

portus mund' edit. Qui numer' replicat' dū omnia expat' p' filii
in spū scō subsistē intelligibili natē manifestat. Senari' g' num'
cōsumat' dū t'plex facta scil' spūalis. sensibilis. i. sensibilis. at' p'lex
factore pat' uidet' & filio & spū scō cōtineri cōsidat'. Vñ & septima
die d's ab opib' suis req'cuisse desēbit' q' p' p'fectionē d's a'ctura
sua i' se req'cē & ipsa in eo solūm req'cē habē cognoscetur.

Dix quoq; d's. fiat firmamētū i' medio aquarū & diuidat' aq's ab
aq's. Et factū ē ita. Et fecit d's firmamētū. & uocauit illud celū. Qd'
totū sic intelligit'. Dix d's fiat firmamētū. i. i' uōbo suo cōualiter
cōstituit fieri dū. Et factū ē ita. scil' i' cognitiōe anglica. q' uidet'
cōspiciebant iā i' uōbo d'i subsistē. qd' adhuc futurū erat in re.
Et fecit d's firmamētū. p'ea uidet' in ea forma q' hodie ē nūc. Et
uocauit illud celū. i. ab hominib' sic appellari docuit.

Et factū ē uespere. cum anglica societas q' dies t' lux appel
lat'. caturā firmamēti i' p'p'a natura cōsidauit. & factū ē mane.
cū caturā inde laudauit. Et sic fact' ē dies sed's. cū ab cōno die
dō luce sapientie anglice illustrant' spē. Qui ab eo dies t' lux
de nominant'. & adhuc eis cōdenda p' ipsū reuelant'. **D**ix
ū d's. Congregent' aq's sub celo s' i' locū unū. & appareat arida.
Factūq; ē ita. Congregataq; ē aq' in locū unū. & uocauit d's arida
t'ra. Hoc eodē mō ut supi' intelligit'. Dix d's cōgrent' aq's. i. i' uōbo
suo ab cōno eas cōggrandas p'fixit. Factū ē ita. scil' anglica
natā ita fieri dū i' uōbo d'i cognouit. Et cōggregata ē aq' & apparu
it arida. p'ea uidet' in ea forma qua nūc utraq; caturā p' ducit
g'mina. t' animalia. Et factū ē uespere. cū caturā aq' t're p'se ab
anglis q' dies nuncupant' cōsidat'. & factū ē mane cū caturā
inde laudat'. Fuitq; dies t'ra. cū ipsa intelligibilis natā a'ctura
te illustrat'. & ei singla cōdenda p'monstrant'. Sicq; de ceteris
dieb; sentiendū. Notandū aū qd' septimo diei mane & nūc

uespe ascribitur & in hac die dñs requieuisse dñr qñ nimirū om̃is
creatū mane p̃ exordiū abet̃no die dñs habuit. s̃ nullū uespe
alicui finis habuit & p̃ septiformē sp̃m ī factore suo et̃na
lit̃ requiescit. Sc̃a scriptū dñm om̃a ī simul ēasse affirmat
& ecce cū sex dieb⁹ opa sua ēsummasse denunciat. Om̃a cū
simul ēasse ī ueritate accipit. sex aū dierū distributio nihil
aliud itelligit quā quedā discretio l̃ qdā ordo rerū et̃ernur
cū queq; et̃ura ab alia l̃ reātore ī intellectu anglice rati
onis disēnt. Vñ & uespe & mane int̃ serit̃ uespe cū et̃ura
in sui nat̃a ab anglis ēspicit̃ mane cū et̃ator inde laudib⁹
extollit̃. Dies aū idō nominant̃ cū ab ipsis cuncta iūbo dī
et̃emplant̃. Primo itaq; ī ordine lux ponit̃ q̃ dies et̃a nun
cupat̃ & anglica substantia declarat̃ q̃ aluce et̃ne sapien
tie illustrat̃. Sedō firmamētū locat̃ a quo hic corpore mund⁹
inchoat̃. Tercio species maris & tr̃e ī qua r̃ italit̃ s̃ potenti
alit̃ libarū & lignoy nat̃a format̃. Quarto sol & luna cum
syderib⁹ ī igneo elem̃to potentialit̃ q̃ de locant̃. Quinto de
humido aere uolatilia de aq̃ natatilia iterū potentialit̃
educunt̃. Sexto de tr̃a aīalia cū hoīe p̃ferunt̃ nihilomin⁹
potentialit̃. Qui ordo qñ ab anglica nat̃a q̃ dies dñr iūbo dī
p̃senariū numerū disēnt̃ recte idē dies series repetit̃ sēbit̃.
Quē eundē septimū dñs benedic̃ & īco req̃scit̃ qñ anglicā
nat̃am dñs septiformi sp̃u replens sc̃ificat̃ atq; cū ī se req̃scē
p̃stat. Hec cuncta sic ītelligenda manifestat̃ sequens sēptā.
Hic ē inq̃t lib⁹ gñeratioīs celi & tr̃e ī die qñdo fec̃ dñs celū &
tr̃ā & om̃ē uirgultū ag̃an q̃ onrēt̃ it̃ra. Hoc utiq; de illa
unā & et̃na die dñr inq̃ om̃a ī simul dñs ēasse sēbit̃. Ergo sic ho
ad similitudinē dī ēdit̃ ita et̃a isti tēporales dies ad simi
litudinē illoy sex l̃ poti⁹ septē iūbo dī et̃nalit̃ manentiū

Ita eduntur & omnia etiam in hoc mundo formata ad similitu-
dinem formarum in deo existentium. unde etiam non absimile dicuntur. **A**b
hinc iam series corporum creature terrena ubi non serpens de terra
totam terram irrigasse & deus hominem formasse & paradysum plan-
tasse asseritur & animalia ligna de terra produxisse legitur. Qua
autem die et domade. Et quod ordine utrumque una die et pluribus cuncta
in species formauerit ignoratur. Et promittitur facta mundi machina
cum luminariis. deinde in primis hominem in hoc mundo ut pu-
ta. Animum mundi & eius habitationem scilicet paradysum fecisse. de-
inde ad eius subiectionem animalia. uoluerum. piscium. & besti-
arum. & eorum uictum uidelicet herbas & arbores produxisse putatur.
Que cuncta mox etiam ad hominem ducta leguntur. propter que etiam
mulier formata & cuncta eius subiecta referuntur. Utrum uero ho-
mo in paradysum manserit dubitatur. licet multo tempore
inibi habitasse a pluribus asstruat. Igitur in illis sex etiam diebus
deus cuncta causauit. et ab omni opere in septimo requieuit.

In istis autem temporalibus omnia temporalia & corporalia reuera per spe-
cies & formas facta. legem crescendi permanendi. alia ex se gignen-
di dedit. Et hec cuncta filii eius patris usque modo operantur. propter que
adhuc omnis corpora creature in meliorem statum transformantur.
H C R I S S A E S T S A P I E N T I A D I **D** E N A T I V I T D N I .
octauo kalendas aprilis in utero uirginis MARIE. Anno ab
origine mundi quatuor millesimo centesimo octogesimo
quarto. Octauum magni paschalis cycli quingentesimo. tercio
decimo. Octauum augusti quodragesimo secundo. cycli solaris
octauo. Cycli decemnouenalis octauo decimo. Cycli luna-
ris quinto decimo. in dictione secunda. eurrentibus quibus. epac-
tis septem. feria sexta. luna decima. Anno etiam etatis eius de-
uiginis duodecimo. In quo uero corpore suum per nouem menses & ser-

dies. i. p quadragies series senos. hoc ē p ducentos septuagin
ta sex dies edū. aut. hoc en amp computat. ab octauo ka
lendas aplis qm. ēcept ē usq. ad octaua kal. ianuarii qndonau
fuit xpc. H. it ē igit septima kal. ianuarii. Indictione. tria.
Dñica nocte. l. feria tria. l. qua natum ē die octaua cēuē dñi
& die qdragesimo in templo pscit. In q tēplo duoden. n. i. d.
lesens sapiens inrogans inuenit. Anno uigesimo octauo
& tria decima die tēsimi anni uobis baptizatur & tēsimi
tuo & dimidio octaua kalendas aplis qua die ēcept fuit.
iudeis cōphendit. quoz u. i. eoz lingua p mū hora tē
crucifigit. & hora sexta p miltat in cruce sustollit. In o. m. tē
p mlt. horas. i. sctā septimā & octauā fuit. atq. hora nona tē
p mlt. l. qua hora usq. ad dilucalū resurrex. ois s. qdragesima
horē ipsi qdē hora nona enumerata. Hic eni horis cōp mlt. s.
et anime lacunt. qd positū ē in sepulchro uesp. in o. m. uigilia
sex horas requieunt. Resurgens. u. diluculo p mlt. s. qdragesima
qdragesima dies in tris cūersa. ē ubi uoluit. quom. alit.
Quadragesima u. die uidemab. aplis suis celos uig. in o. m. tē
in dexta sui. p mlt. resedit. qñ die ab ascensione sua d. rama
sp m scm sup aplōs misit. Qua die fact ē homo p. 2. eūse d.
ēcept ē ho sedē. Seta eni die & homo uet. fac. in parad. s.
& homo nouus ēcept ē in uirginit. Et quē hora uirg. ho
inuasit pomū humanū gen. in temptatur. s. d. hora tolera
uit cruce & mortis amaritud. & celestis homo uniuersum
mundum redempturus. Ergo in uidet. s. d. die & homo obe
diens eum latrone in parad. uenit. tūc. & homo in
obediens cū muliere sue d. m. t. n. m. s. c. r. l. u. m. m. t. n. r. e.
c. o. m. p. l. i. t. u. r. Completo lib. sit laus & glā.

Iste liber est Monasterij Benedictinorum;

1000

Nr. 2711 Ausgang: Okt. 1965
I. Schalen: 30 30 30
II. Behandlung: 32 27
III. Besonderheiten:

Honor
Augustus
Cant: E
Sigillu B.
Eiusdem
demere
MS.P

Ben.
50
(70)

Cod. lat.
4550

50

